

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

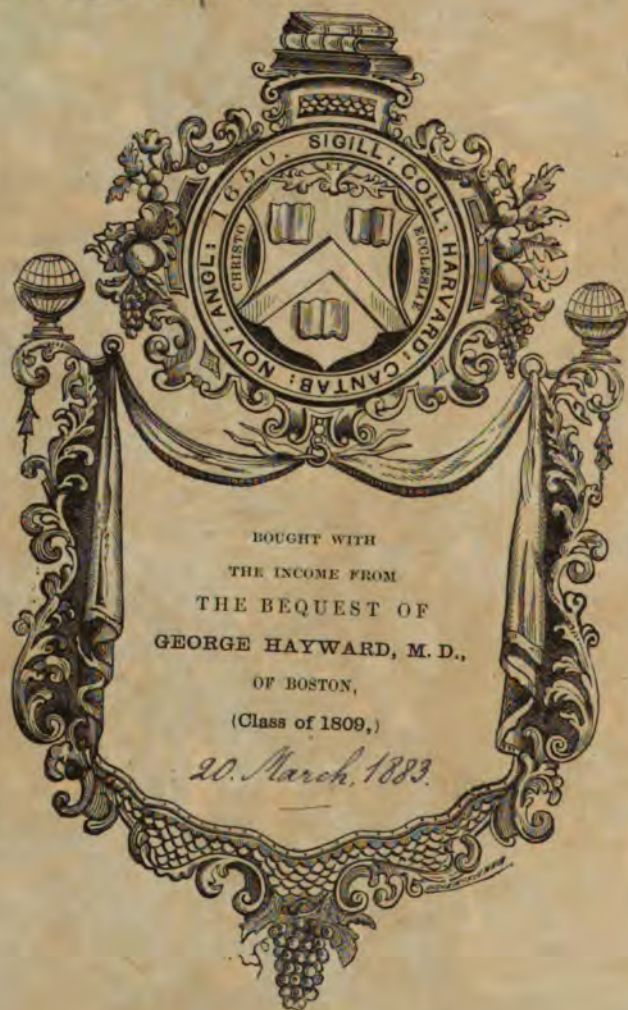
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

787av 8750.1

BOUGHT WITH
THE INCOME FROM
THE BEQUEST OF
GEORGE HAYWARD, M. D.,
OF BOSTON,
(Class of 1809.)

20. March. 1883.

STARI
PISCI HRVATSKI.

NA SVIJET IZDAJE

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

KNJIGA XII.

U ZAGREBU 1882.

U KNJIŽARNICI LAVOSLAVA HARTMANA NA PRODAJU.

DJELA

GJONA GJORA PALMOTIĆA.

NA SVIJET IZDALA

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI.

DIO I.

U ZAGREBU 1882.

TISAK DIONIČKE TISKARE.

~~IV, 1025~~

Slav 8750.1

MAR 20 1883

Academy of Sciences

Palmotićeva djela zaokupiće tri knjige kao što je ova: prve dvije ispuniće drame, treću Kristijada i što još ima drugih Palmotićevih pjesama. K trećoj knjizi dodaje se u predgovoru, po običaju akademijškoga izdanja starih pisaca, kratak opis Palmotićeva života i rada.

Nekijem dramama Palmotićevim ima na prvom listu rukopisa zabilježena godina, koje biše u Dubrovniku prikazane. Prema tomu poredane su drame u ovom izdanju; za koje u rukopisima nema onake bilješke, te će doći posljednje na red.

1) Za *Pavlimira* služili su mi rukopisi: a) iz biblioteke akademijske u Zagrebu br. 17. U prva dva arka bilježio sam ga *rukopis*, jer dok se ovi štampahu drugoga još nijesam imao. b) Iz biblioteke frañevaca u Dubrovniku br. 86. Odlični malobraćanin f. Clemente Rajcevich prepisao je u svesci pod brojem ovim i 87 vrlo pomno i lijepo Palmotićeve drame: *Pavlimir*, *Captislava*, *Enea*, *Elena*, *Enea (Didone)*, *Danica*, *Akile*, *Alčina*. Od trećega arka u ovom je izdanju onaj akademijški rukopis bilježen: *rukop. akad.*, a ovaj: *rukop. dubrov.*

2) Za *Akila* služili su mi rukopisi: a) iz biblioteke frañevaca u Dubrovniku br. 86, koji je ovdje bilježen: *rukop. a.* i br. 88, koji je ovdje bilježen: *rukop. b.*

3) Za *Natjecanje Ajača i Ulisa za oružje Akilovo* služili su mi: a) rukopis iz biblioteke frañevaca u Dubrovniku br. 68, koji sam bilježio: *rukop. dubrov.*, i iz biblioteke akademijske br. 111, koji sam bilježio: *rukop. akad.* Isporedio sam i štampano izdanje te drame u: „*Biser. Zabavnik. Zagreb 1863. str. 13—28*“. Izdavatelj služio se rukopisom akademijškim; bilježeno je ovdje to izdanje: *biser.*

4) Za *Elenu ugrabjenu* služili su mi: a) rukopis iz biblioteke frañevaca u Dubrovniku br. 86, i akademijški br. 111. Isporedio sam i štampano izdanje te drame: „*Elena polužalostivo prikazane. U Dubrovniku 1839*“, koje je preštampano iz rukopisa kao što je akademijški, a bilježio sam ga ovdje po izdavatelju: *Kaznačić.*

5. Za *Danicu* služili su mi rukopisi iz biblioteke akademijske: a) br. 336, b) br. 394, c) br. 645, d) br. 667; iz biblioteke dubrovačkih frañevaca: e) br. 29, f) br. 82, g) br. 87. U prvom sam arku Danice, ispisavši iz četiri akademijska rukopisa (koji su bileženi: a. b. c. d.) sve varijante, pokazao, čim se Palmotićeve rukopisi razlikuju jedan od drugoga. To sam ispisivanje brzo prekinuo, da mi ne bi drama, a bez ikake koristi, zapremila dvostruki prostor, i držeći se rukopisa iz biblioteke frañevaca br. 87 kao glavnoga, biležio sam dalje iz drugih tek takove razlike, kojima se smisao teksta znatnije mijenja.

U ovoj knjiži starih pisaca prvi puta dolaze upotrijebljena slova: Đ đ, Ġ ġ, Ľ ľ, Ń ń. Potreba da za glasove, koji se ovijem slovima označuju, imamo osobita pismena, različita od dj, dž, lj, nj (od kojih svako znači dva glasa) dokazana je i gledom na današnje stanje jezika, a gledom na stanje jezika, kako je on biležen u rukopisima i starim štampanim knjigama starih pisaca, tako je očita, da se već i do sada izdavatelji trudiše, kako će koji latinskijem slovima zgodnije razlikovati *đj* i *đ*, *đx* i *u*, *xj* i *x*, *xj* i *x*. Prema razboritu zahtjevu, neka za svaki jedan glas bude i jedno slovo, i prema načinu kako smo u latinici zamijenili *jednim* slovom druge hrvatske glasove kao ti *ć, č, š, ž*, ne može biti sumnje, da od slova *đ, ġ, ľ, ń* (za: *ђ, ђ, љ, њ*) do sada nijesu predlagana spretnija, a ova su od svih prijedloga do sada zadobila i najvišu sankciju tijekom, što su uzeta u akademijski rječnik.

Još je u ovoj knjiži i to novo, da se za *ě*, kada je u dugačkom slogu, ne piše kao što do sada *ie*, nego *ije*. I Daničić u akademjskom rječniku, ispisujući primjere iz starih pisaca, piše *ije*, a ne čini tako može biti s toga, da bi jednolikosti radi stariji jezik dotjerao prema današnjemu, nego trudeći se, da pokaže, kako bi stari pisac bio pisao, da se je služio danas običajnom ortografijom. Kod nas je Hrvata danas vrlo običajno mišljenje, da u dugačkim slogovima treba pisati *ie*, jer da tako (t. j. bez *j* kao jedan slog) govori veliki dio naroda, i jer se iz starih dalmatinskih rukopisa i knjiga jasno vidi, da su i stari Hrvati govorili samo jedan slog. Po momu pako mišljenju vidi se iz rukopisa i štampanih knjiga sa svijem pouzdano, da su i stari Hrvati u dugim slogovima govorili *ije*. Oni su doista vrlo rijetko pisali *ije*, ali samo za to, što u opće *j* nijesu znali pisati kada treba. Uzmimo Rajčević rukopis Palmotićeve Pavlimira pa da vidimo, kako taj pisac bileži *j* u opće i kako u *ě*, kada je u dugačkim slogovima. Ako Rajčević piše: „raz-

biati sve valove, ne boimo ni strašimo, svi na volju tvu stoimo, u primorsku Dalmaciju, štoe bojnomo bjeđu trjebi, umiaše sve hitrosti, ja s vam zaedno priko mora, svetiega u ovoj strani, čim čekajuć njih stoimo, koi kad se bogu umoli, Dolerie Hoje i Lera, nemogaše niedna sila, nesmiaše pomisliti, koi me ovo žegu plami, tolie zgar odlučeno, u srcu mie mnoga žela, kud -- tje drago ti nas vodi, kudu vje glavu stresa, itd." iz takova pisađa niko zdrav ne će izvoditi, da Hrvati u ovakim primjerima u ono doba nijesu govorili j, gdje treba: razbijati itd. Ko bi do takova mišleđa došao, pustićega, kada vidi, da taj isti pisar dobro piše i: „čestitija družieh strana, poznatije da čestitu, velikaje tva dobrota, damije moći moje tužbe, čelad vrla od Libije, sve prid zorom mrake krije, strašivije ja valove, poznatije da čestita, ljubitije meni sila itd.“

Za ē u dugačkim slogovima Rajčević najradije piše je: „kjh sloboda slatka vlada, zemlja kotna zljeh nakazni, moj puk stari s krepkom svjesti podnje ove teške zgode, od pastjera ruho nose, svjetle krvi veličina, svjetle krvi ka iz Rima, svrača pastjer krotka stada, bjele mire podignuti, i hrabrane cvjet mladosti, ki viliđe vlada vjeće, slavna drjeva bogu mila, ke razagna more prjeko, njeme mogla morska sila itd.“

Rjeđe Rajčević u ovakim primjerima piše ie: „po ovieh stranah u oblaku, znate kako prednieh dana, sve što oblaka crnieh leti, strašan poraz ovieh kraja, glasovitieh vilenika“ itd.

Mnogo ima primjera, da je u istom stihu jedan put je drugi put ie: „po ovjeh mjestieh za sve ovako, množ vodjaše brzieh drjeva, hitriem znanem bistre svjesti, nebo prieti našjem jadom itd.“

Po što Rajčević piše „kudu vje, glavu stresa“, a za cijelo da je govorio: „kudu vije, glavu stresa“ to već po tomu možemo suditi, da je govorio i *cvijet*, i ako je napisao: „i hrabrane *cvjet* mladosti“. Po što piše „Dolerie“ „svetiega“, a sigurno je, da je govorio „Dolerije“ „svetijega“, to opet i po tomu već možemo suditi, da je govorio i „ovijeh“, ma da je pisao „ovieh“.

Ima dosta primjera te Rajčević piše upravo ije: „ali evo grdiieh slika, zlijem godinam zemlju tremo, od kojieh se tresu i boje, put slovinskijeh bješe strana, uresiti tvrdijem gradom, mirnijem pukom da nasele, nije dostojno svi kolici, tijem na vaše stare strane, dokle našjem privarami, i ovezjem našjem trudim, sred gorciieh uspomena, strah nas nije od valova, tijem se kralju pun svjetlosti, gorkjem ijedom dođe smesti, a od ostalijeh moijeh drjeva, tač nemio ijed se sunu, od pepela neg od ijeda, od kojega nije čovjeka, svijeh

VIII

slovinakjeh uzvisiti, polak starih mojijeh mira, da sred ovieh oštrijeh stjena, kijeh svud slove čas i scjena itd.“

Ne može dakle biti nikake sumnje, da su i stari Hrvati u dugačkim slogovima govorili *ije*. Kod njih je takav *ije* u pjesmi doista gotovo svak puta brojio kao jedan slog, i tim je stara hrvatska poezija najbolji ustuk mišleću, da *ije* samo u narodnoj *pjesmi* broji kao dva sloga, a inače da narod govori jedan slog: on je već u starini govorio dva sloga, inače kniževnici ne bi pisali *ije* i tamo, gdje im takovijem pisañem izlazi u stihu odviše slogova. Po što u staroj *poeziji ije* broji obično kao jedan slog, ja sam pre-mišlao, ne bi li valjalo pisati *cv'jet*, ali nijesam se tomu mogao odlučiti, jer u vrlo mnogo stihova ni takim biležañem još ne dobivamo samo osam slogova u stihu: „po ov'jeh mjest'jeh za sve ovako, po ov'jeh stranah u oblaku, sve što oblaka crn'jeh leti, a od ostal'jeh moj'jeh dr'jeva, l'jepe uživa sej dubrave, i u past'jerakoj siva odjeći, zaman pako tamni i bl'jedi, koje u dr'jevu nosi svomu, u ovoj l'jepoj časti strani itd.“

U Z a g r e b u pred novu godinu 1883.

Armin Pavić.

SADRŽAJ.

	Strana.
Pavlimir	1
Akile	118
Natjecanje Ajača i Ulisa sa oružje Akilovo	201
Elena ugrabjena	281
Danica	287

POGRJEŠKE.

PAVLIMIR. str. 6, 80, 67: činjenje] činjenje. stih 1496: glavu] glavnu. stih 1601: sa] su. stih 1682: ne mio] nemio. 2287: Nega] Nega. stih 2556: oštrije] oštrijeh. stih 2674: saviše] sa više. str. 81 u dnu: 1664, 1665] 2664, 2665. stih 2715: vjere] vire. stih 2984 i 3066: Nega] Nega. stih 3372: nescijeni. stih 3545: dobrovoljno] dobrovoljno. AKILE. stih 180: svju] svoju stih 516: vrijeme] vrijeme. stih 1041: odovud] od ovud. stih 1420: kak] kak'. stih 2288: sreću] sriću. stih 2896: nih] njih. str. 189 u dnu: pročitat] pročitati. stih 2806: nesmiljene] ne smiljene. stih 2622: hodoj] hudoj. stih 2768: cačko] čačko. NATJECANJE AJAČA I ULISA. stih 105: Nega] Nega. stih 491 sreñ] srcu. str. 217 u dnu: rukopisi akad] rukopisi. stih 690: n] u. stih 645 u dnu: Hronijo] Hromijo. stihovi 678, 719, 721, 740: Nega] Nega. ELENA UGRABJENA. stih 458: Nega] Nega. stih 1215: za] sa. stih 1599: neizrečenom] ne izrečenom. stih 1659: nesmiljena] ne smiljena. DANICA. stih 467: čuje modij] čujem odi. stih 588: dođoh] dođoh. stih 1271: šnime] šnime. stih 1315: djevojčica] djevojčica. stih 2804: š nom] šnom. str. 372 u dnu: nad] nada. str. 377 u dnu: vi-eško] viteško. str. 886 u dnu: vuhneno] vuhveno. stih 3660: jeñ] jesu.

Na naslovnom listu štampano je: Gjona Gjora Palmotića, jer slova D onako velikih nije bilo pri ruci.

PAVLIMIR.

Rukopisi frañevačke biblioteke u Dubrovniku br. 48 i 86 imaju biļešku: prikazan prid dvorom od družine isprazne 22 fevrara 1623. Rukopis akademijski br. 17 samo: Pavlimir po gosp. Ðonu Ðore Palmota.

Imena, koja ulaze u ovo prikazaće.

Prolog: Epidavro grad.

Tmor, vilenik.

Sniježnica, vilenica.

Strmogor, kralj od vilenika.

Pavlimir i družina.

Skup pastijera.

Srđ.

Dubravko, drug Srđev.

Margarita i skup vila.

Dubravka, druga Margaritina.

Nakazni paklene.

Glasnik.

Poklisari.

PROLOG: EPIDAVRO GRAD.

Ja sam, drazi moji građani,
kijeh sloboda slatka vlada,
Epidavro grad poznani,
stan čestiti vaš nekada.

Vrha dođe moj visini 5
bojnijeh Gota sila od prije,
paka silni Saracini,
čeljad vrlo od Libije.

Prve vojske za me trudne 10
štete posla sjever mrazni;
druge strana od poludne,
zemlja kotna zlijeh nakazni.

Moj puk stari s krepkom svijesti
podnije ove teške zgode, 15
ki s visokom jošte česti
predne uživa sve slobode.

Posred graca i spilana
jedni mirne dni borave; 20
čestitija družijeh strana
lijepe uživa sve dubrave.

Po ovijeh mjestijeh za sve ovako
raspršani živu po se,
srcem skladni svi jednako
od pastijera ruha nose.

Mirna se ova njih halina 25
potištena ne ima reći:
svijetle krvi veličina
i u pastijerskoj sijeva odjeći;
svijetle krvi, ka iz Rima
po plemenu slavnja izvire, 30

koji hrabrenijem građanima
jur naseli moje mire.

Vrh njihove štete sada
(što ne smije smrt neprava!)
svraća pastijer krotka stada 35
i zelena niče trava.

I tuže se ljudi od svita
na umrle dni njihove,
ako silna smrt dohita 40
glasovite još gradove.

Nu se sada ne čudite,
da me u ruhu od gorkosti
s groznijem plaćom ne vidite
plakat stare me žalosti, 45
er vrh ovijeh oštrijeh hridi,
ke mjesto ovo Lavim zove,
gluho more gdje se vidi
razbijati sve valove,

ima iz praha danas moga
pun neumrle niknut hvale 50
Dubrovnika grad, slavnoga
nad slovinske grade ostale.

Ovi svijetli grad čestiti,
svjetlos moju ki ponovi,
dvoriti će i častiti 55
dalmatinski svi gradovi.

Eto je veće zlobna mora
pridobio poraz luti
kralj Pavlimir, ki će od skora 60
bijeće mire podignuti.

Put slovinske krajevine,
gdi djed negov jur krajeva,
priko morske on pučine
množ vodijaše brzijeh drijeva.

I hrabrene cvijet mladosti, 65
koju slavni Rim odhrani,
u veseću i u radosti
bješe digo k rodnoj strani;

kad Strmogor kralj prokleti,
ki viliće vlada vijeće, 70

kom su vazda na pameti
 bune, raspi, štete i smeće,
 u studenu Vjetrnicu,
 koja uzdrži vjete prike,
 poslala Tmora i Sniježnicu,
 nemilosne vilenike: 75

oni vojsku od vjetara
 podignuše, da njih sila
 satre noćas i pohara
 slavna drijeva, bogu mila. 80

Nu što višnja moć odredi,
 na svrhu ima svoju doći,
 zaman pako tamni i blijedi
 opire se višnom moći.

Od hrabrenijeh deset plavi, 85
 ke razagna more prijeko,
 živ je k ovoj sad državi
 s jednom plavi kralj uteko:

nebu ugodne svete moći,
 koje u drijevu nosi svomu, 90
 činiše mu vrha doći
 hudom moru i plahomu.

Došastje će tegaj kralja
 moju slavu ponoviti,
 i ovu zemlju vrh zemaļa
 svijeh slovinskih uzvisiti. 95

A prem narod sej države,
 stari moj puk raspršani,
 svetkovinu punu slave
 časti u ovoj lijepoj strani: 100

na dan ovi rados nova
 svako ljeto nim dohodi,
 odkli od gniva drokunova
 Ilar sveti njih slobodi.

Strašni Voaz i nemili, 105
 strah svijeh stada i pastira,
 u Šipunu staše spili
 polak starijeh mojijeh mira;

strašni Voaz, štetan toli,
 koga ovako ljudi zvahu, 110

er se od nega cijeli voli
jasnijem ustim proždirahu.

Ah, koliko zmaj prihudi,
pun otrovi, pun čemera,
nive, dubja, stada, ljudi
splesa, obori, pokla, izdera!

115

Nu do brzo srdi kletoj
vrha dođe Ilar znani,
tijem se crkvi nemu u svetoj
ovi odluči dan svečani.

120

Je da blaga svetkovina,
ko ja žudim dospjet bude,
a paklena zla vrlina
tašte upazi svoje trude!

125

Ali evo grdijeh slika
zloga Tmora i Sniježnice!
Ah, himbena vilenika!
Ah, himbene vilenice!

ČINENJE PRVO.

SKAZAŃE PRVO.

TMOR, SNIJEŢNICA, KRAJ STRMOGOR, SKUP VILA I VILENIKA.

TMOR:

O Sniježnice, drugo hitra,
koja kroz moć krepku i jaku
za mnom letiš brža vitra
po ovijeh stranah u oblaku,
gdi kada se sastanemo
sjedišeni u ljubavi,
zlijem godinam zemlju tremo
na sramotu od naravi,
narugana toli ovako
oblas naša treskovita,
koj se klađa silni pako,
ima ostat pridobita?

130

135

140

112. jasnijem] *tako rukopisi, ali se u nima s i z ne razlikuju postojano.*
SkazaŃe prvo] *rukop. akad.: Scena prva, to bi se po ortografiji, kakova je u*
rukopisu, imalo čitati upravo: šena prva

To li je s gara odlučeno,
da sred ovijeh oštrijeh stijena
naše je ime pogrđeno
i splešana naša scijena?

I zamani s noćnijem strahom 145
kralj Strmogor, ne bez smeće,
kon jezera pod orahom
vilovito skupi vijeće;

vilovito vijeće, u komu 150
naredbe nam da obilne,
da dignemo proč hudomu
Pavlimiru vjetre silne?

SNIJEŽNICA :

Prem je ovo mjesto i vrijeme,
Tmore, družu moj primili,
u ke smo se mi ročili 155
jošte u vieću sastat šnime.

Ali već noć tmasta i siña
sve prid zorom mrake krije,
a družba nam još viliña
doletjela ovdj nije. 160

STRMOGOR :

O hrabrene dike moje,
kijeh svudi je čas i cijena,
od kojijeh se tresu i boje
veličanstva sva pakljena! 165

znate kako prednijeh dana
zli Pavlimir pun slobode
put slovinskih bješe strana
počeo brodit morske vode.

On, vlas ištuc djeda svoga,
ki zatjeran jur daleče 170
iz krajestva slovinskoga
u države rimske uteče,

141. odlučeno] *usred teksta rukopisa je: osudjeno, a ono je sa strane do-
dana korektura.* 155. mi ročili] *usred teksta rukopisa je: zgovorili, a ono je
sa strane dodana korektura.* 157. Taka je sa strane dodana korektura; *usred
rukopisa je krivo: Ali je veće noć i siña.*

doć imaše u ove kraje,
 za poplesat našu diku,
 za dat nami gorke vaje, 175
 ki ne htijahu pristat viku:
 po došastju er negovu
 nebo prijeti s našijem jadom
 oštru od Lava stijenu ovu
 uresiti tvrdijem gradom, 180
 krstjanska u nem neka vira
 (ah da se ovo vijek ne zgodi!)
 neumrla posred mira
 cavti sveđer u slobodi.
 Veće vidjeh strahovite 185
 rimske plavi teć vesele,
 klisure ove strmenite
 mirnijem pukom da nasele;
 veće vidim, gdi se opire 190
 našoj sili kralj nepravi,
 i u tvrde kupi mire
 puk raspršan po dubravi;
 puk, ki ostavi svoj grad stari
 Epidavra, koga od prije
 mrazni Goti i gusari 195
 oboriše od Libije.
 Stare mire zaman strti
 nastojasmo, kad bi sada
 nikli iz njih praha i smrti,
 srećnijega porod grada. 200
 Tijem da lutoj ovoj rani
 lijek podoban dat se bude;
 prije nego se rasprostrani,
 da joj ckneća ne naude,
 o Sniježnice! rijeh, o Tmore! 205
 kojijeh uspe svijetla slava
 na visoke dvije gore,
 ke su blizu oštrijeh Lava,

188. da nasele] *usred rukopisa je: jur da sele, a ono je sa strane dodana korektura.* 195. mrazni] *usred rukopisa je: mnozi, sa strane su dodane korekture: množni, mrazni, od kojih sam drugu odabrao prema stihovima 9—10.* 205. rijeh] *usred rukopisa je: vrijedni, a ono je sa strane dodana korektura.*

u onu jamu tec' te hrli,
 Vjetrnica ka se zove, 210
 posred koje vjetri vrli
 drže stane sved' njihove.

Vojsku od vjetar punu gniva
 podignite, da navali
 na zle plavi, ke protiva 215
 gredu vječnoj našoj hvali.

Svaku od njih da porazi
 rasršeno s vjetrim more,
 svakom od njih da zajazi
 valovite sve ponore. 220

Hudom kraju, vrh svijeh ljudi
 žalostive ki nas čini,
 grob srdito more budi,
 a duh viku ne počini.

Sva njegova uspomena 225
 sred utopne morske strane
 pokopana, podušena
 u zabitju da ostane.

Sad skupljeni mi smo odi,
 vjerni moji, da čujemo, 230
 kako poso naš prohodi,
 da se vladat boje umijemo.

U početku štete tjerat
 vladoca je mudra djelo;
 trudno je tešku zlu se opirat, 235
 koje bude uzrastjelo.

O Sniježnice, hitra vilo,
 o pametni Tmore znani!
 kažite nam, što je slijedilo.
 i kako smo poslušani? 240

SNJEŽNICA :

Netom tvoju riječ hrabrenu.
 primogući kraju, čusmo,

210. Vjetrnica] u stihu 78 rukop.: vjetargnica, ovdje: vjetarnica. 228. Ovako je u rukopisu sa strane ispravljeno mjesto: vjekovita odi ostane, koje je usred teksta. 234. Ovako je u rukopisu sa strane ispravljeno mjesto: od čovjeka mudra je djelo, koje je usred teksta.

pospješno se u studenu
Vjetrnicu mi sunusmo.

Vrla vojska od vjetara 245
na riječ našu skoči gñivna,
da pogubi, da pohara
čeljad, ka su nam protivna.

Sve što oblaka crnijeh leti, 250
zlijeh valova sve što raste,
sjedini se, za proždrijeti
zlobna jedra, plavi tmaste.

Na šaptañe naše jako, 255
koje suncu zrake otima,
vjetri, more, nebo i pako
sastaše se suproč ñima.

Ali sve to bi zamani:
eto iz naše otet ruke
Pavlimir se kralj sahrani
posred Gruža mirne luke. 260

Plavi su ine, mnim, razbijene;
s jednom samo on dopliva,
i spravlja se na ove stijene
doći nami suprotiva.

Nu k ovomu što se kraju 265
živ doskito vitez hudi,
odi, o kralju, ne pristaju
jadoviti naši trudi,

nego jošte satrenoga
Epidavra puk nepravi 270
pustinaka vuhvenoga
svetkovinu danas slavi;

pustinaka, po kom pasti
jur vidjesmo huda zmaja,
težak bijeg naše vlasti, 275
strašan poraz ovijeh kraja.

Strah me, iz ove svetkovine
da ne nikne naša šteta.
Svijes mi trne, srce stine,
što mi ñeko zlo goneta. 280

261. razbijene] rukopis: razbjene, koje se može i tako čitati. 271. vuhvenoga] tako je u rukopisu sa strane ispravljeno; usred teksta ima: Ihabatskoga.

STRMOGOR :

O kreposti carstva moga,
nitko se od vas ne pripada:
od udarca vijek prvoga
u dubravi dub ne pada.

SKUP VILENIKA :

Mi se, kraļu vedri i slavni. 285
ne bojimo, ni strašimo,
pače želni i pripravn
svi na voļu tvu stojimo.

Gleda, tvoja vlas velika,
koja slijedi tebe sila 290
glasovitijeh vilenika
i poznaniyeh hitrijeh vila!

Eto znana Čemernica,
mudri Covac, Vitoš sijedi,
Zelengora i Toplica 295
slijede tvoje zapovijedi.

Nu ti hitre Kunovice,
koju slijede izabraue
s vilenicim vilenice,
ke Planinu Staru brane. 300

Družba ova krepka i jaka
svem bi svijetu odoljela,
a nego li kraļa opaka
suprotivne sprave smela.

Vrle Gote i Slovine 305
mi digosmo jur, da zbiju
sve Rimjane i Latine
u primorsku Dalmaciju,

a ne ćemo sada moći
hitrijem znañem bistre svijesti 310
maloj družbi vrha doći,
i njihove sprave smesti!

STRMOGOR :

Nije dostojno svi kolici
suproč nima da stupimo,

294. Covac] tako je u akadem. rukop.; i ako u ñem za c ima postojano z,
ipak se ne može drugačije čitati; rukop. dubrov.: Kovač. 314. da stupimo] sa
strane je u rukopisu dodana korektura: da se udrimo.

samo Tmoru i Sniježnici 315
oblas našu ostavimo.

Sami su oni krepći i jaci
obraniti našu smaću,
i da se ovi ljudi opaci
iz dubrave ove između. 120

Tijem na vaše stare stane
vi se ostali odijelite,
i s bistrinom svijesti znane
što ima u naprijed doć pazite.

Ti Sniježnice sama i Tmore 325
mješte inijeh pomnu imate,
hude naše da zlotvore
poplesate i sharate.

TMOR :

Slavni kralju, neka je nami:
ne će u zahod sunce pasti, 330
dokle našijem prijevarami
ne osvetimo tvoje časti.

Pokli oholo gnevno more
zloga kralja ne dostignu,
valovite za sve gore 335
suprotiva nemu dignu ;

strašivije na n valove
na suhu ću ja poždeći,
iz države mirne ove
neka bude ružno uteći. 340

Mjesta ovega sve mještane
u sumnu ću postaviti,
da je on došo ove strane
pod vlas svoju podložiti.

Silnijeh Gota staru plijenu 345
spomenut ću njih slobodi,
i da zli kralj po plemenu
od njihove krvi izhodi,

neka zemlja sva sumniva,
za sve život vodi u miru, 350
podigne se suprotiva
nemilosnom Pavlimiru.

SNLJEŽNICA :

- Ja tve, Tmore hvalim svjete,
ne može se nima oprijeti;
nu da u gore jošte štete 355
bude upasti kralj prokleti,
ja ću činit, da na nega
građani se svi nabune
od Trebiña, sred kojega
bosanski se kralji krune; 360
od Trebiña, koje sebi
ime nosi slično dilu,
er u svomu brani krilu
što je bojnomo bjeñu trijebi.
Nih i Vlahe nim susjede, 365
ki ne znadu još da iz Rima
neprijatelj zlobni grede
za kraljevat Slovinima,
lasno ćemo podignuti,
kad im damo razumjeti, 370
da gre s mora gusar luti,
tešku plijenu ki im prijeti.
Kad uzbuñom mjesta ovoga,
što negove nijesu osude,
dio puka slovinskoga 375
suproć sebi vidjet bude:
sumñu imajuć, da za kralja
negovi ga primit ne će.
iz ovezijeh tja zemaļa
pun gorkoga straha uteć će. 380

STRMOGOR :

- Pod'te, pod'te, vjerni moji,
moje dike glasovite,
sva čas u vas naša stoji,
čuvajte je i branite.
Drž'te od smeće sve načine 385
suprotiva hudijem spravam :

364. bjeñu] tako u rukopisu, a to se može čitati i bjeñu; u stihu 261 stavio sam: razbijene radi: stijene. 380. uteć će] u rukopisu je kao i u drugima futur ovakih glagola pisan kao jedna riječ: uteće.

oblas moje veličine
svu koliku vami davam.

TMOR :

Pokli naš kralj, ma Sniježnice,
na mjesto nas svoje stavi, 390
ti put plodne Trebinštice
pospješno se poč pripravi.

Sve Trebiše suproč nemu
užež' hrla, pak se suni
i podložna mjestu ovemu 395
sela i kraje sve nabuni.

U prilici od pastijera
ja ću uhoda odi ostati,
je da zlobni kralj se istjera,
sa svom snagom nastojati. 400

SNIJEŽNICA :

Bjež'mo, evo Pavlimira,
koga ohola družba prati,
ne mogu ga od nemira
ja u obraz pogledati. 405

Naša sila huda i prika
u jedno se sva sastani,
od hudoga protivnika
da nas blude i obrani.

SKAZAŃE DRUGO.

PAVLIMIR S DRUŽINOM I SVJETNIK.

PAVLIMIR :

Moja družbo plemenita,
s nebeskome ka pomoći 410
sili mora valovita
umjela si vrha doći;

o koja si huđe zgode,
neg li ova jedna sada,
podnosila cijec slobode, 415
ka hrabrenijeh srca vlada,

i ovijem našijem trudim
 bog će svrhu kad god dati:
 bog pomaga pravijem ljudim,
 u boga je lijepo ufati. 420

Svjetle iz ognja zlato siva,
 a veselo sunce kaže,
 sred oblaka kad se skriva,
 zrake svoje vele draže.

Ova zgoda nesmiljena, 425
 ka se noćas nami zgodi,
 sred svijeh gorcijeh uspomena
 biće slatka čut kad godi.

U srcu mi neko ufañe
 s razgovorom krepcijem veli, 430
 da otjeram sve skončanje,
 da ufam dobro našijem djeli.

Nu ako družba naša mila,
 u ove kraje ka nas slidi,
 ne uzbude se izgubila, 435
 neg se brzo zdrava vidi?

SVJETNIK :

Velika je njih nesreća,
 Pavlimire kralju znani,
 nu tva čes je od svijeh veća,
 ki plav tvoju sam sahrani. 440

Što tva od plavi našijeh jedna
 srditomu moru odoli,
 čijem družina naša vrijedna
 izgubi se s mnogom boli:

poznati je, da čestitu 445
 tvu vlas lubi bog istini,
 i da on isti osobitu
 vrh kraljeva stražu čini.

Hvaļen budi bog na svemu,
 negove su prave osude, 450
 je da ufañe on našem
 družbu zdravu vratit bude.

PAVLIMIR :

Hvalim krepko vaše ufañe
i besjede tej viteške:
junačko je dugovañe 455
podnositi trude teške.

Mao skup, ali pun kreposti,
vi ste, družbo moja mila,
snagu vaše hrabrenosti
ne umije slomit nijedna sila. 460

Rim hrabreni, ki nas rodi,
nauke nam svijetle dava,
ko se u svakoj trudnoj zgodi
krepka uzdrži krepos prava. 465

Kako naša bi požuda,
slovinske smo tegli kraje;
ufam malo da nam truda
do krajestva moga ostaje.

Na pristoje je da moje
ja do skoro budem sjesti, 470
drage ćete vi pokoje
uživati s blagom česti.

DRUŽINA :

Misao izreni, kralu slavni,
ka je srcu tvom od smeće,
za tebe smo svi pripravní 475
podnijet trude sve najveće.

Ako je vjerna družba tvoja
vele maña nego od prije,
pikračena radi broja;
naša krepos kraća nije. 480

Kud ti je drago ti nas vodi;
i ako ćeš, da se iz nova
valovito more brodi,
strah nas nije od valova.

Velika je tva dobrota, 485
svak se od nas ñome hvali;
da imamo sto života,
za ñu bismo sve podali.

Tijem se, kraju pun svjetlosti,
zapovijedat nam ne štedi, 490
svaki od nas u radosti
čeka tvoje zapovijedi.

PAVLIMIR :

Poznam, i nije stvar mi nova,
vrijedne misli i hvalene
mojijeh dražijeh vitezova, 495
moje družbe prihrabrene.

Za to, družbo ma ljubjena,
ne kratite vaše trude,
da se družba izgubjena
s mnogom pomnom iskat bude. 500

Na visoku ovu goru
šes vas hrlo sad uzidi,
po utažnom je da moru
koje god se jedro vidi.

Po inijeh vrsijeh mjesta ovoga 505
vi se ostali razdijelite,
cijec uzroka ter istoga
pomnijem okom svud pazite,

je da se dogodi,
da družba primila 510
po sreći gdi godi
bude se shranila.

A moja će pomna biti,
čim po žalu grem ovemu,
mjesta ovega ime odkriti, 515
i ki ljudi stoje u nemu.

SKAZAŃE TREĆE.

PAVLIMIR sam.

Sam sam eto ja bez družbe
sred pustošne sej goleti,
da mi je moći moje tužbe
ovijem stijenam spovidjeti. 520

518. *Ovako je taj stih sa strane u rukopisu ispravljen mjesto: sred pustiŃe mogu rijeti, koje je usred teksta.*

Nijesam žalos moga jada
ponavljati htio nima :
nije korisno, da tko vlada
misli otkriva sve družima.

Ah, ma česti huda i prika! 525
što me ovako ti razdili
od hrabrenijeh mojih bojnika,
ki su ufañe moje bili?

Kada cijenañah veseo vele
na pristole moje sjesti, 530
ti radosti me vesele
gorkijem jadom dođe smesti,

čijem pogubi, čijem pokopa
hudu u gñevu prem srditu
valovita sred potopa 535
družbu moju plemenitu;

plemenitu družbu, koja
bješe od rimske cvijet mladosti,
i od mira i od boja
umijaše sve hitrosti. 540

Od hrabrenijeh deset plavi,
punijeh zbora tač kreposna
jednu samu meni ostavi.
u milosti nemilosna.

Gdje si dobri Krstimire, 545
ki u svijeh trudijeh mene slijedi?
Gdje si, znani Ľubimire,
slađi od meda u besjedi?

Gdje si, vrijedni Belislave;
gdje si, Urošu moj hrabreni; 550
gdje si, hitri Branislave,
bratučede moj Ľubjeni?

Ja s vam za jedno priko mora
veseo gredijah, družu mili,
i od slovinskih vrsi gora 555
bjehu mi se već otkrili:

žarki mjesec, noćna svijeća,
ki stoprva bješe isteko,
da ma rados raste veća,
kazaše mi ñih daleko; 560

krvavome kad koprenom
sve se nebo naoblači,
s prijekom bukom i ognenom
da nas satre i potlači;

kada od vjetar vojska hrla 565
s plahostim se strašnom pruži,
ter od svudi gnevna i vrla
zategnu nas i obkruži.

Oholo se plaho more 570
rasrčeno taj čas smami,
i od valova vukuć gore
podignu se suproč nami.

Treskovitijem gromovima
nebo, sipluć česte plame,
među goram vodenijema 575
odkrivaše jasne jame.

Ne bi srca smiona toli,
koje od straha ne utrnu,
svak čas vali njih oholi
za proždrijet nas veće srnu: 580

vojske od vjetar, sile od mora,
u združenju hudu i kletu,
od plovućijeh tužnijeh bora
učiniše smrtnu štetu.

Koja vidjet bi strahoća, 585
gdje na očima svijem se vrti
sred tamnosti od ponoća
blijeda slika silne smrti!

Bog plav moju punoj gneva
ote morskoj sam vrlini, 590
a od ostalih mojijeh drijeva
ne znam ka se stvar učini;

nu ne može ino biti,
nego u onoj morskoj sili
da valovi prem srditi 595
njih su, vajmeh, potopili.

Ah, nesrećni kraļu, kudi
greš bez drage tve družine?
Slovini su bojni ļudi,
puni bijesa i vrline: 600

s malom moći ko te vide,
za kraja te primit ne će:
za mogućstvom vas svijet ide,
a svak bježi od nesreće!

Nu veselijeh skup pastira 605
iz dubrave ove grede,
prislatkoga puni mira
među sobom svi besjede:

poć ću govor njih slušati 610
iz onega dubja česta,
je da uzmoгу uzaznati
ime i narav segaj mjesta.

SKAZAŃE ČETVRTO.

DUBRAVKO, DRUG SRĐEV, I SKUP PASTIJERA.

DUBRAVKO:

Pastijeri tecite,
sejane trublom sve 615
u crkvu zovite,
da blagdan proslave.

Ovi je dan oni,
zli drokun kad pade,
ki stada progoni
ki traše livade. 620

Ilara svetoga
svak hvali, svak slavi,
ki zmaja kletoga
životom rastavi.

U svetoj nas crkvi čeka 625
svom dobrotom Srđ poznani,
od kojega nije čovjeka
svetijega u ovoj strani.

On bez grijeha dobrostive 630
u veselju dni boravi,
i u pogrđi svijeta žive
o studenoj vodi i travi.

Slavna spila stan je nemu,
gdi star Ilar sve prilike

zgod a udjeļa punijeh dike, 635
ke će mjestu doć ovemu.

On kroz ovu spilu pazi
sve što iz krila obilnoga
od naravi ploda izlazi
cijec raskoš svijeta ovoga: 640

zlat o, srebro gdje se plodi,
mjed i gvozdje gdi se siječe,
Sava i Drava odkle izhodi,
Visla i Dunav odkle istječe,
od kud rijeka od Nestera 645

i od Marice glavu diže,
Drine, Volge i Nepera,
i od Neretve nam najbliže,
odkli Vitoš mrazni, odkoli
Kunovica ledna niče, 650
i Planine Stare oholi
u nebasa vrh dotiče,

Gdje Samokov, gdje Cimara,
gdi Koponik rastu gore,
Sveta Gora gdi udara 655
zvijezde vrhom, a dnom more.

Nu nad sve ino vas puk nega
lubi, dvori i poštuje,
er od slavn a mjesta ovega
čudne stvari prorokuje. 660

Prave, da će zgone one,
od Ilara udjelane
posred spile sve priklone,
nami brzo bit poznane. 665

Još ga čini glasovita
nad svu vrijednu čelad odi
lijepa i mlada Margarita,
ku negova sestra rodi.

Slavne vile krv izlazi
od onoga slavn a bana, 670
ki Brgata jur porazi,
hudi poraz ovijeh strana:

kletu gusu, sred sjevera
ledenoga ka se rodi,

- huda sreća i namjera 675
 dotjerala bješe odi,
     i čijem krvnik nesmišleni,
 pun obijesti, pun vrline,
 bez milosti hara i plijeni
 župe i sela sej krajine, 680
     od junačke stignut ruke
 plijen i život dospje u jedno,
 i pravedne plati muke
 za činjenje nepravedno.
- Lijepa dikla svom dobrotom 685
 svijetlijeh djeda zrak ne taji,
 plemenitijem ne životom
 svi se diče ovi kraji.
- Srđ, ne dundo vrijedni i znani,
 ki se veseo nad sve ine 690
 spravlja na ovi dan svečani
 Ilarovo slavit ime,
     jutros u istok zore bile
 s mnogom pomnom nu odpravi,
 da u crkvu skupi vile 695
 raspršane po dubravi:
     s vijencim cvijeća razlikoga
 k nam će brzo one doći,
 svetkovinu dana ovoga
 spravne hvalit sa svom moći. 700
- A i mi odi, družbo mila,
 čijem čekajuć njih stojimo,
 slavna Ilara slavna dila
 skladnijem glasom proslavimo;
     prisvetoga pustiñaka 705
 svaki u slatkoj poj ljubavi,
 razložno je vrsta svaka
 da njegovo ime slavi.

SKUP :

- Zdrav sveće nebesom
 i bogu ugodan, 710
 ki slavnijem čudesom
 prosvijetli ovi dan!

tva slava, tva dika,
tva krepos po svijeti
zamjerna velika 715
svud slove, svud leti.

Pogledaj pun mira
s nebeske države
vrh ovijeh pastira,
tvoje ime ki slave. 720

DUBRAVKO :

Ti učini jur da pusta
država ova ne ostane,
čijem drokunu silnu iz usta
ote stare ne mještane. 725

Kon visocijeh bijelijeh mira
Epidavra slavna grada,
koga se ime svud prostira,
a on u prahu leži sada,
strašiva se jaza gleda,
kobni Šipun, jama huda, 730
strahoća se ne spovijeda
za veliko čudo svuda.

U noj staše nesmiljeni
silni drokun grda stvora,
komu idahu plami ognjeni 735
iz čelusti i iz pozora.

Klete srde slično djelim
bješe. Vojas ime vrlo,
er mogaše volom cijelim
zajaziti jasno grlo. 740

Ispod štetna ne stupaja,
da ti od straha srce utrne,
užeženo tle od vaja
puštavaše magle crne,

a u čemeru silna paha 745
smrt nemila do čim staše,
isprid usta punijeh straha
na daleko svak bježaše.

735. ognjeni] to je sa strane u rukopisu dodana korektura mjesto: i pjeni,
koje je usred teksta. 788. Vojas] rukop. dubrov. tu i u stiĥ. 105, 109: Voas.

Nemilosni zmaj oholi,
 satarišuć mjesta ova, 750
 dubja skrši, poļa ogoli,
 travu opali, vode iztrova,
 splesa nīve, podrije luge,
 pokla ovčare, pobi stada,
 da od velike osta tuge 755
 puk zapañen i pun jada;
 kada oštroj u kostreti
 iz istočne dođe strane
 s neba poslan Ilar sveti,
 da izlijeći naše rane. 760
 Vedre slike, slatka glasa
 suprotiva našem jadu
 on se ukaza, a do pasa
 blag nosaše sijedu bradu,
 od konopa pas pritvrdi 765
 visaše mu do dno peta,
 blijed, bosonog, u pogrdi
 sve držaše stvari od svijeta.

SKUP :

Zdrav sveće nebesom
 i bogu ugodan, 770
 ki slavnijem čudesom
 prosvijetli ovi dan!
 tva slava, tva dika,
 tva krepos po svijeti
 zamjerna, velika, 775
 svud slove, svud leti.
 Pogledaj pun mira
 s nebeske države
 vrh ovijeh pastira,
 tvoje ime ki slave. 780

DUBRAVKO :

Kad pustiñak bogu mili
 vidje poraz srde klete,
 zaplaka se, i procvili
 tužna mjesta jadne štete;

i roneći grozne suze, 785
 sklopi ruke, na tle pade,
 ter višnega molit uze,
 da samiri naše jade.

Kako teške, kako vruće
 on uzdahe k nebu uputi, 790
 božije vlasti primoguće
 tešku srǵbu za prignuti!

Sve što veće s molbom slidi,
 toliko mu veće iz oči
 rijeka od suza teć se vidi, 795
 verno srce ka svjedoči.

S krepkom vjerom sadružena
 molba u rajske dvore uleti,
 i od višnega bi primjena,
 ko želaše starac sveti, 800

koji, kad se bogu umoli,
 usta i s krepkom zapovijedi
 viknu, da ga zmaj oholi
 po pučini morskoj slijedi.

Na riječ svetu tad zapliva 805
 po valovijeh drokun luti,
 i čemerom, punijem gniva
 more otrova i zamuti.

I čim krugom oholime
 kudu vije, glavu stresa, 810
 s bijelijem valim sione dime
 podižući put nebesa,

strahovitijem pod bremenom
 uzvišeno siñe more
 s jedovitom mutnom pjenom 815
 podizaše česte gore.

Plov otrovni zada svima
 morskijem vilam sumñu hudu,
 da se od riba stada nima
 rastrovati sva ne budu. 820

Na kraj župe Žrnovice,
 kon tekuće bistre vode

820. Tako je u rukopisu sa strane ispravljen stih, koji usred teksta glasi:
 astjerati taj čas budu.

gdi s pastijerim pastijerice
 na mekahni žo dohode,
 plovući se tijek ustavi 825
 srditoga strašna zmaja,
 komu Ilar slavni spravi
 zgrađu od drva vrhu kraja.

SKUP :

Zdrav sveće nebesom
 i bogu ugodan, 830
 ki slavnijem čudesom
 prosvijetli ovi dan!

tva slava, tva dika,
 tva krepos po svijeti
 zamjerna, velika, 835
 svud slove, svud leti.

Pogledaj pun mira
 s nebeske države
 vrh ovijeh pastira,
 tvoje ime ki slave. 840

DUBRAVKO :

Jur u gorkom do čijem strahu
 puni smeće i bljedila
 neizbrojna čelad stahu
 ta zamjerna pazeć dila;

na riječ jednu starca sveta, 845
 svi kolici da ju vide,
 za izgorjet zvijer prokleta
 na drvenu zgrađu uzide.

Zgrađa on čas užežena
 pod otrovnijem tijelom planu, 850
 a dim crni iz plamena
 ote svjetlos bijelu danu.

Od žestoke od bolesti,
 ku gorušti plami uzroče,
 silna srda puna bijesti 855
 usiono zviždat poče,

a kroz usti ne otrovne
 tač nemio ijed se sunu,

da u crnu dimu skrovne
malo plame ne podunu. 860

Od zviždaña strahovita
more uspregnu, gora zamnje;
od čemera jedovita
d'm požutje, plam potamnje.

Plam potamnje, nu veseo 865
u svoju se sliku vrati,
i dobitnik u pepeo
čemernoga zmaja obrati.

U pepeo srda prika 870
obraćena bi ureda,
nu u pepelu ne osta slika
od pepela, neg od ijeda.

Har pade na koljena
sa svijem pukom za jedno, i tebi 875
uze srca podnižena
hvale davat, kraļu od nebi.

Koja vika oda svudi
veselijeh se glasa otvori,
kad nemili drokun hudi
u pravednom ognju izgori! 880

Slavna sveca slavno ime
zamjernoga rad čudesa
od svud glasom općenime
dizaše se do nebesa.

Luzi, poļa i dubrave, 885
nive, gore, vode, pile,
čestit biljeg i pun slave
od radosti daše mile.

Tiho more jošte k tomu
od raskošē dođe mnoge 890
pustiñaku prisvetomu
celivati svete noge;

tiho more, ke, nadmeno
u zo način, po tom toga
od slavnoga sveca istoga 895
prid svijem pukom bi sniženo

864. požutje] tako je u rukopisu usred teksta, a sa strane dodana je korektura: se zduši.

Dolerije, Hoje i Lera
 tad pomrča stara slava,
 i krstjanska poče vjera
 sred ovezijeh ajat država. 900

A na slavu slavna Ilara
 sazidana crkva uzrasti,
 gdi svetoga sred otara
 njegovo se ime časti.

SKUP :

Zdrav sveće nebesom 905
 i bogu ugodan,
 ki slavnijem čudesom
 prosvijetli ovi dan!

tva slava, tva dika,
 tva krepos po svijeti 910
 zamjerna, velika,
 svud slove, svud leti.

Pogledaj pun mira
 s nebeske države
 vrh ovijeh pastira, 915
 tvoje ime ki slave.

DUBRAVKO :

Ali evo Margarite:
 lijepa vila u slobodi
 s sobom vile plemenite
 u Ilarovu crkvu vodi. 920

S puta im se uklonimo,
 pak šnim tance pune slave
 ovijem poljem izvedimo,
 ko je običaj sej države.

SKAZAŇE PETO.

MARGARITA, SKUP VILA I PASTIJERA.

MARGARITA :

Vesl'mo se, druge mile, 925
 dan čestiti eto sinu,
 kad s pastijerim lijepe vile
 slavnu čine svetkovinu.

Pustiñaka vrijedna Ilara
svaka hvali, svaka slavi, 930
strašna zmaja ki pohara
i mir ovoj da državi.

Dokli bješe srda prika
sred poguba našijeh živa,
ova zemlja sva kolika 935
staše u tminah žalostiva ;

u svjetlilu sad veliku
vesela je nad sve ostale,
svomu slavnom slobodniku 940
neizbrojne dajuć hvale.

VILA PRVA :

Prije vile i pastijeri
o veseļu ne mišlahu,
nego ko će klete zvijeri
ubjegnuti srǵbu plahu ;

sada od vila i pastijera 945
drage družbe svud se vide,
slatka ljubav, prava vjera
kijeh uresom mnozijem slide.

VILA DRUGA :

Prije bez voćke i bez cvitja
vidijahu se sve livade, 950
žalosnoga svoga bitja
uzdišući teške jade

ne mogaše nijedna vila
ľublenomu svom pastijeru
s darom vijenca draga i mila 955
svjedočiti svoju vjeru ;

ponosito sada svudi
voće raste, cvijetje zene,
i raskošnoj u razbludi
livade se sve zelene, 960

ľijepe vile sve slobodne
s bijelom zorom za jedno ustaju,
s dražijem svojijem vijence ugodne
u razbludi ter spravľaju.

VILA TREĆA :

Ne smijaše pomisliti 965
pastijerica nijedna prije,
na kladenac bistri otiti,
bijelo lice da umije;

u svoj ovoj sada strau
nije kladenca, gdi u luvezni 970
ne vode se tanci izbrani,
ne poju se slatke pjesni.

Tim s pastijerim ovijem sada
i mi tanac izvedimo,
i našega u slobodi 975
slobodnika proslavimo.

(Odi se izvodi tanačac.)

ČINENJE DRUGO.

SKAZAŇE PRVO.

PAVLIMIR :

Lijepe i mirne strane od svita!
Vrijedna puka i naroda!
Poznati je, da čestita
šnim stanuje sveđ sloboda. 980

Plemenite vrste od vila!
Dragoća je nih gledati!
Nije me mogla morska sila
ljepše u mjesto dotjerati.

U srcu mi je žela mnoga, 985
tvrd u nemu grad zgraditi,
i od došastja ovdi moga
glas vjekovit ostaviti.

Ali koja jača žela
moje srce veže i mami, 990
koja me ovo ljubav strijela,
koji me ovo žegu plami?

Lijepa vilo Margarita!
tva me lijepos rajska veže,
tva me krepos glasovita 995
mami, strijela, raña, žeže.

Plemenitijeh Slovinčica
u gizdavom lijepom zboru
među zvijezdam ti Danica
objavi se mom pozoru. 1000

Prislatka se tva besjeda,
svijetlo pleme ka svjedoči,
meni učini slađa od meda,
a od sunca svjetle oči.

Nu kud srneš Pavlimire? 1005
Ovo li su tvoji puti?

Kud se miso tva prostire?
Kud se odluka tva uputi?

Što će svijetla rijet gospoda,
kad začuju ljubav ovu, 1010
vrh slovinskih ki naroda
na kraljestvo tebe zovu?

Ne mogu ino; vil izbranu
ljubiti je meni sila:
ona je mlados mu svezanu 1015
rajskom dikom zarobila.

Ona je srcu mom gospoja,
ona meni zapovijeda,
da je slijedi miso moja,
da ju dvori, da je gleda. 1020

Tot ćeš ove dat izgleda,
ma mladosti, tvojoj družbi,
sve živote ki ne štede
izgubiti na tvoj službi?

Nije ti vrijeme ljubiti sada, 1025
izgubjene žali plavi,
ke satrše pune jada
gnevni vali i nepravi.

Da to li ću ja umriti
bez uresa ne rajskoga, 1030
i u nevrijeme izgubiti,
nu ne gledajuć, mene istoga?

Vrat' se, svijesti ma, razlogu,
ne izgubi tvoga suda;

1007. miso] ovo je u rukopisu sa strane dodana korektura mjesto: odluka
je je usred teksta.

krajestvo ištem, a ne mogu
kralj od mojijeh bit požuda! 1035

Bez tebe mi, rajska vilo,
ka kraluješ bitju momu,
nije krajestvo drago i milo,
nijesam ja drag meni istomu. 1040

Pavlimire, s tve plahosti
i s tve žeje nedostojne
plemenitijeh tvojijeh kreposti
ne pocrni zrake bojne! 1045

Ne, ne, lijepu djevojčicu,
svijetla obraza, slavnu djelim,
ja za dragu vjerenicu,
ne inako, imat želim:

po zakonijeh vjere prave
ja je hoću osvojiti . . . 1050
Nu gre k meni iz dubrave
vjerna družba. Što će biti?

SKAZAŃE DRUGO.

PAVLIMIR I DRUŽINA.

PRVI DRUG:

Svijetli kralu Pavlimire,
tvoju mlados razveseli,
i izdeni zle nemire, 1055
ki su tvoje srce smeli.

Mirnu, blagu, plemenitu
mi smo našli čeljad odi,
mirnije se na sem svitu
vrste od ljudi ne nahodi. 1060

Epidavra bojem strena
pradjedi su rod njihovi,
ki jur glasom svijetla imena
kolonije rimske slovi.

Dolerije, Hoje i Lera 1065
nije spomene odi sada;
rimske crkve prava vjera
svijeh požude skladno vlada.

Stare idole sve njihove,
prije neg poznani bog pravi, 1070

među svoje Rim bogove
u Panteon crkvu stavi.

A prem danas slavna Ilara,
krstitelja svoga slave,
silna zmaja ki pohara,
strašni poraz sve države.

1075

Na njegov se dan svečani,
kako je pravo i dostojno,
lijepe čeladi u ovoj strani
vidi mnoštvo neizbrojno.

1080

Nu nad sve ino lijepijeh vila,
što nam srca svijem zanosi,
zamjerna je lijepos mila
sunčan pogled, zlatne kosi.

Drobne ruže, bijele lijere
svom bjeloćom dobivaju,
iz usta im med izvire,
cvijeće niče gdje stupaju.

1085

Gustijem borim gaj spleteni
učini nam u radosti,
da vidimo ne vidjeni
neizmjerne njih lijeposti.

1090

PAVLIMIR :

I od mene pun uresa
lijepijeh vila skup se upazi:
svijetlom suncu od nebesa
prilični su njih obrazi.

1095

Među nim se ponosita
vedrom slikom, blagom riči,
lijepa i mlada Margarita
jak božica rajska diči.

1100

DRUG DRUGI :

Tej diklice dike drage
s inijem stvarim nam je odkrio
jedan pastijer čudi blage,
ki je u putu nas susrio.

- Svi knezovi i svi bani, 1105
 ke slovinska zemlja ima,
 svi hercezi, svi đupani,
 svijetlijem rodom i djelima
 plemenitu djevojčicu,
 kojoj mnogu ljubav nose, 1110
 za svu dragu vjerenicu
 bez pristanka žude i prose;
 nu ona, kojoj, može biti,
 nebo odluči boje sreće,
 mlađahna se zavjeriti 1115
 za nijednoga od njih ne će.
- Bivši tva vlas ne vjerena,
 plemeniti kralu izbrani,
 nu ako lijepa i hrabrena
 djevojka se za te hrani? 1120
- Kad bi ti nu isprosio,
 a nas jošte ne vjerene
 po zakonu sadružio
 za družice ne ljubjene:
 cijec korisna toga dila, 1125
 i s koristim puna hvale,
 tva bi kruna svijetla bila
 nad kraljeve sve ostale,
 er bi lijepu ovu stranu,
 ku sloboda rodna slavi, 1130
 držo u vijeke zavezanu
 s prijateljstvom i ljubavi.

PAVLIMIR :

- Kreposni su vaši svjeti
 od ne male dike i cijene,
 a i ja sam na pameti 1135
 imo misli tej hrabrene;
 pače mi je dohodilo
 jošter na um veće krati,
 da bi odi dobro bilo
 jedan lijep grad sazidati, 1140

1115. se zavjeriti] *rukop. dubrov.*: sad vjeriti. 1116. od njih] *rukop. akad.*: sada.

od koga bih učinio,
draga družbo, vas građane,
i s vam verno sadružio
lijepe vile, ke vas rane.

DRUG TREĆI:

Ta je besjeda draža nami, 1145
neg sunčane gledat zrake:
združiti s mladijem djevojkami
ne vjerene tve junake;
svijetli ures njih ljepote,
kijem se klađa zrak sunčani, 1150
naša srca i živote
sveza, ustrijeli, smami, zani.

PAVLIMIR:

Miso vaša, ka je općena,
na pameti biće meni,
a ja nijesam tvrda stijena, 1155
da ne ćutim plam ognjeni;
nu najprije, drazi moji,
razlozi nam svi govore,
da se družba nač nastoji,
ku zanese priko more. 1160

DRUG PRVI:

Mi smo, kraju, rad te svrhe,
i da vođa tvoja slidi,
sve obišli kraje i vrhe;
nu se nijedna plav ne vidi.
Šes junaka u toliko 1165
na onoj gori stražu čine,
koja more sve koliko
gleda i ove sve krajine,
je da višna vlas velika,
kako srca naša žude, 1170
od vrline mora prika
njih shranila danas bude:
da i oni s nam slobodni
u luvenom slatkom raju

s lijepijem vilam stan ugodni 1175
u ovoj zemlji uživaju.

PAVLIMIR :

Sakrij se svak s strane,
pastira skup grede,
njihove da znane
čujemo besjede. 1180

Lijepe su šnim vile,
ne vidjeh u vike
tač blage i mile
i svijetle prilike.

SKAZANJE TREĆE.

SRD, PAVLIMIR I DRUŽBA, SKUP PASTIJERA I VILA.

SRD :

Pastiri ugodni 1185
i vile čestite,
ki život slobodni
u miru vodite,

kijem ova dubrava
svjetla je nad sve ine 1190
slovinskih država
kraj ove krajine!

Hvalen bog veliki,
ki danas dopusti,
u ognju zmaj priki 1195
da život svoj pusti;

zmaj, koji nekada
čestita mjesta ova
pun štete, pun jada
pogubi rastrova. 1200

Svetoga Ilara
i s glasom i s djeli
vrh slavna otara
do sad smo slavili;
sad se u spilu svi negovu, 1205
gdi ja stojim, pospješimo,

svetkovinu da u noj ovu
u veseļu dovršimo.

PAVLIMIR :

Blaga srca cijenim, da je
ovo oni Srđ hvaļeni, 1210
ki odi slavan po sve kraje
u velikoj slove cijeni.

SRD :

Čujem glas od ļudi!
Koja je družba ono,
ku resi od svudi 1215
oružje smiono?

Vitezi, tko ste vi?
Kud, odkle vi grete?
U ovoj dubravi
koju stvar ištete? 1220

PAVLIMIR :

Pastijeri mir s vami!
S strane strah vrzite:
vašijema zemļami
mači ovi ne priјete;
nije razlog, da vašoj 1225
prislatkoj slobodi
neobični nose boj
nijedni narodi.

SRD :

Kreposna te tva besjeda,
o viteže plemeniti, 1230
svijetle od krvi opovijeda,
ne krati se nami odkriti.

PAVLIMIR :

Ako je vami došo ikada
na uši svijetle glas pun slave
Radoslava, koji vlada 1235
slovinske ove sve države?

Prid Časlavom hudijem sinom,
 ki vlas silom ugrabi mu,
 bježeč s vjernom on družinom
 jur se u slavnem shrani Rimu. 1240

S plemenitom on vladikom,
 prava vjera s kom ga ugodi,
 dni provodeć s mnogom dikom,
 Petrislava sina rodi.

Hrabrenoga Petrislava 1245
 ja Pavlimir sin ljubleni
 put slovinskih grem država,
 gdi je kraljestvo staro meni;

a to er, buduć Časlav kleti
 jur za svoje grijehe prijeke 1250
 usilovan bio umrijeti
 sred utopne vržen rijeke,

mene na vlas djeda moga
 svi slovinski bani zovu.
 Jedva gñeva od morskoga 1255
 u dubravu dođoh ovu:

valovita morska sila,
 ka je ostale moje plavi,
 ko se bojim, potopila,
 jedva moju plav ostavi. 1260

Hvala bogu, ki me shrani
 po velikoj svoj milosti
 u čestitoj vašoj strani,
 gdje stanuju sve kreposti.

SRD :

Svijetli kralju Pavlimire! 1265
 u kojoj se strani od svita
 svijetlijem glasom ne prostire
 tvoja krepos plemenita?

Tko da ne zna pod nebesi
 glasovito tvoje pleme, 1270
 ke se kralim hrabrenijeme
 kako nebo zvijezdam resi?

1240. *rukop. dubrov.*: u slavnom se shrani Rimu. 1241. on] *rukop. dubrov.*:
 tu. 1246. ljubleni] *rukop. dubrov.*: ljubjeni. 1255. *rukop. dubrov.*: jedva od gñiva
 živ morskoga.

Pazeć svijetla i vedroga
 tvoga obraza lijepu diku,
 Radoslava djeda tvoga 1275
 plemenitu poznam sliku.

Još bih dijete, kad nekada
 dođe u ovu on dubravu,
 na dan isti, koga sada
 ponavljamo diku i slavu. 1280

Mnogo lijepijeh vitezova
 nega združi punijeh hvale:
 vedra slika nu negova
 nadhodišše sve ostale.

Za to, kralu plemeniti, 1285
 pokli tebe čes vesela,
 za dan ovi počastiti,
 u ove kraje jes donijela:

i ti i vrijedna družba tvoja
 u čestitu spilu hodi, 1290
 gdi pustiñak Ilar stoja,
 ki višñemu toli ugodi.

Ja namjesnik slavnu Ilaru,
 ki ove časti ne dostojim,
 za običaj našu staru 1295
 u ne skutu sada stojim.

Hodi, nu se ne zasrami,
 svijetli kralu, tva vedrina,
 ako rimskih veličina
 nać ne budeš među nami; 1300

paće se ući segaj dana,
 ko se drže u nescijeni
 i bogstva naglo iskana
 i dvorovi uzvišeni.

Nu ako gnivna morska sila 1305
 (nijesu tašte me osude)
 u ovi te kraj donila
 cijec koristi naše bude;

nu ako višni blag i mio
 od morskoga huda gñeva 1310

danas bude sahranio,
koja tebe slijede, drijeva!

PAVLIMIR :

O slavnoga pustiñaka
namjesniče vrijedni i znani,
i ja i družba mojih junaka 1315
dobrotom smo tvom svezani;

tim gremo veseli
dan ovi čestiti,
ko srce tve želi,
jedino slaviti. 1320

Ah, da bog dopusti,
ko milos tva pravi,
da morskijeh od usti
shrane se me plavi!

SKAZAÑE ČETVRTO.

MARGARITA I DUBRAVKA.

MARGARITA :

O Dubravko, drugo moja, 1325
ku prijateljstvo drago i milo,
bivši još ja sred povoja,
davno je sa mnom sjedinilo,

da, odkli smo zaľubľene,
žele i misli moje i tvoje 1330
nam su objema otkrivene,
ko da u jednom srcu stoje,

koja ovo nova žela,
ku ne oćutjeh nigda prije,
moje srce veže i strijela 1335
i ledenu miso grije?

Koji ovo gos čestiti,
lijepa uzrasta, vedre slike,
nas je došo počasti?
Koje u ñemu sjaju dike! 1340

Da se nije dundu momu
on za kraľa povidio,

po licu bi svom samomu
krv krajevsku svjedočio.

Mnogi bani i gospoda 1345

(ništa otajno tebi nije)

slovinskoga od naroda

i od pitome Dalmacije

jesu mlados mu dvorili,

i blagoćom snižna lica 1350

prosili me i dvorili,

da im budem vjerenica;

nu ja, ka sam dosle od leda

na neizbrojne molbe bila,

s jednoga sam sad pogleda 1355

živ se u ogañ satvorila.

Netom vidjeh obraz mili,

netom začuh riječ medenu,

me se od mene sree odili,

moja odluka stara uvenu. 1360

Ili me ovo nerazložna

ñeka žela veže i hita,

kojoj srca sva podložna

umrljeh su ljudi od svita;

ili višni zgar odredi, 1365

da s vitezom nijednime

ne sklopi se i ne slijedi

vjera moja, neg li šnime.

Nu nečista ljubav ako

u mojem srcu ovo je, 1370

na činjenje koja opako

hoće snižit žeje moje:

prije ognjeni plamen s nebi

vrhu glave moje sleti,

neg ja učinim stvar na svijeti, 1375

svijetla časti, suproč tebi.

DUBRAVKA :

O družice, draža meni

nego od oči svjetlos mila,

s razlogom si tvoj ljuveni
novi ogañ meni odkrila; 1380

žela u srcu zatajana,
ku gorušta ljubav budi,
ne odkrivena, kako rana,
s vele većom štetom udi.

Ja ti rekoh veće krati, 1385
da ne može tvoja dika
bez ljubjena druga stati,
bez dragoga vjerenika.

To bi našoj u dubravi
ti se brojit sama htjela, 1390
ka daleče od ljubavi
mlađahne bi dni provela.

Za ludu ti te kreposti;
ne da narav lubežliva,
neg od tebe da uživa 1395
rod priličan tvoj kreposti:

tim nijedno čudo nije,
da ovi vitez vrijedni i znani
svom dobrotom od svijeh prije
tvoju mlados stravi i zani, 1400

ni ti ckvrniš tvojijeh dika,
paček se imaš rijet hvalena,
želeć imat vjerenika
svijetla kraļa i hrabrena.

Prignut je ljubiti 1405

kreposna svak dila,
vrijednos je na sviti
svijem draga i mila;
toliko veće, kad

svijeto se nahodi 1410

ñe srcu čovjek mlad,
kojojzi gospodi.

Nu ako božja vlas velika
ñega u ove kraje iznese,

1391. ka] *rukop. dubrov.*: da. 1392. mlađahne] *rukop. akad.*: mlađahna. 1396. priličan] *rukop. akad.*: prikladan. 1405 je] *rukop. dubrov.*: se. 1411, 1412. *rukop. dubrov.*: ñe srcim čovjek mlad i koji gospodi. 1413. božja] *rukop. akad.*: božija.

za nać tebi vjerenika, 1415
 ki dostoji tvoje urese:
     višni, pravo ki svijet vlada,
 i zna ljudske sve požude,
 kad se umrla svijes ne nada,
 uzvisit ju često bude. 1420

MARGARITA:

Bogu davam ja se u ruke
 i sniženo nega moju,
 da on ispuni me odluke,
 da on vlada moju volju.

SKAZAŃE PETO.

MARGARITA, DUBRAVKA I PASTIJER.

PASTIJER:

O gospođe plemenita, 1425
 ljubleni te dundo zove!

MARGARITA:

Što ima biti da me pita,
 ke će stvari biti nove?

PASTIJER:

Čestiti su i veseli
 glasi i po te srećni dosti: 1430
 Pavlimir te vidjet želi,
 stravljen s rajske tve lijeposti.

On u spilu ko se uputi
 s tvojijem dundom kreposnijeme,
 s mnogom želom želeć čuti 1435
 glasovito vaše pleme:

Srđ, veseo da pogodi
 požudami kraja znana,
 reće, da krv vaša izhodi
 od hrabrenijeh svijetlijeh bana. 1440

1420. ju] *rukop. akad.*: je. 1424. *rukop. akad.*: i ispuni svoju volju. 1428.
 stvari biti] *rukop. akad.*: biti stvari. 1431. vidjet] *rukop. akad.*: vrijedni.
 1435. želeć] *rukop. dubrov.*: žeje.

Ko mu vaše slavne dike
i pradjede vrijedne izbroji,
na te svrnu sve besjede,
ko se uresu tvom pristoji.

Od negova, reče, roda 1445
da ti ostala sama jesi,
kojoj višni krepos poda
neizmjernu zgar s nebesi.

Kliče tad kralj plemeniti, 1450
da ne može bit inako,
neg da ures tvoj čestiti
zdrži u sebi dobro svako,

i srećniji da bi bio,
vjerenic se tvoj nazvati,
neg od svijeta velik dio 1455
gospodovat i vladati.

Na besjede tej žudjene
Srđ, veseo s tvoje sreće,
po tvu milos maknu mene;
o gospođe, ne ckni veće. 1460

DUBRAVKA :

Vidiš, drugo ma ljubjena,
ko dostoje vrijedna dila,
da je požuda tva hrabrena
na pameti bogu bila.

Vrijedni i lijepi vi ste oba, 1465
i nitko vas ne nadhodi:
bi dostojno u jedno doba
vaša ljubav da se rodi.

MARGARITA :

Ma je lijepos nedostojna,
svijetlom kralu da omili; 1470
ali gredem dobrovojna,
gdi me zove dundo mili.

1454. da] *rukop. dubrov.*: on. 1462. dostojnej *rukop. akad.*: s dostojna. 1463.
rukop. akad.: tva požuda da je hrabrena.

SKAZAŃE ŠESTO.

TMOR I SNIJEŽNICA.

TMOR :

Sreća je naša po prav htjela,
 o Sniježnice, ma ljubavi,
 da si se ovdí sa mnom srela, 1475
 gdi me jutros ti ostavi ;
 tim mi spovjeđ, drugo mila,
 naši posli ko prohode ?
 Ke si zemle nabunila ?
 Ke si smela ti narode ? 1480

SNIJEŽNICA :

Ko se od tebe. Tmore, odijelih,
 sa svijem srcem nastojeći,
 naše odluke da po djelih
 svršene se budu reći,
 pomna, skrovná i najpreće 1485
 u smrdeću pođoh spilú,
 u tmastomu koje krilu
 sumporana voda teče ;
 sumporana voda, koju
 nemilosni dusi pjene 1490
 u paklenom nepokoju
 s Flegetonta rijeke ognjene.
 Od nečistijeh tu nakazni,
 kijeh vlas naša silno kune,
 činih donijet kroz drum jasni 1495
 kletu glavu od pobune,
 pak usionom namazana
 mastim, ka je čudne moći,
 hrlo uzjahah ovna vrana
 ki iz tamne dođe noći. 1500
 Na ovnu ovemu pokrivena
 leteć crnom u oblaku,
 ko je običaj naša općena
 po noćnomu letjet mraku,
 na Babu se spustih rijeku, 1505
 i vrgoh se strmovrata.

gdje naj jače vode teku
sred plahoga kolovrata.

Ustavi se smiona voda
na me riječi vilovite. 1510
i put lastan meni poda
kroz ponore jazovite.

Ja po tmastijeh leteć jazih
uz pukline, uz litice,
u jedan se čas upazih 1515
na kraj bistre Trebinštice.

Tu, da miso naša jaka
steći bude vjeru veću,
pristrašena od ulaka
uzeh sliku i odjeću; 1520
ne činih se dobro čuti.
a užegoh taj čas plahe
Trebinjane na boj luti
i susjede nima Vlahe.

TMOR :

Nih nabunit nije stvar mučna, 1525
bivši ona vrsta od ljudi
nabunjliva i naučna
na privare naše svudi.

SNLJEŽNICA :

Taštijem strahom poharana,
donijeh glase nim neprave, 1530
da gre gusa nepoznana
žeći i plijenit njih države,
i ako nije njih požuda,
u zlo upasti od svijeh gore,
da oružani oda svuda 1535
hrlo budu doć na more.

Muke, stoke, djecu, žene,
strašiv stavih nim prid oči.

1514. pukline] *rukop. akad.*: pakljene. 1519. *rukop. dubrov.*: priobražena i
od ulaka. 1527. nabunjliva] *rukop. akad.*: nabunjevna. 1528. privare naše]
rukop. akad.: prijevaru našu. 1529. strahom] *rukop. akad.*: glasom. 1532.
plijenit] *rukop. akad.*: palit. 1534. upasti] *rukop. akad.*: upastit

Na glas ove uspomene
svak na oružje gñevan skoči. 1540

Od pobune glavía ognjena
čini, da se svi poplaše,
ka mi u ruci ne vidjena
sione iskre izmetaše.

Ko ih vidjeh punijeh smeće, 1545
i da njihov plam srditi
bez velike sile ne će
nijedna voda ugasiti :

po svijeh župah mjesta ovoga
hrlo stupaj moj upravih, 1550
tere glasom zlijem svakoga
u veliku smeću stavih :

nije vlaba, ni pastijera,
ki je čuo me besjede, 1555
odi oružan ter ne grede,
zlobni gusar da se istjera.

Malo, pak ćeš pun bljedila
rukom tegnut, kraļu hudi,
ko progoni naša sila,
poplesat ju koji žudi ! 1560

TMOR :

Vele izvršnjem putom hodi
naša sprava po mom sudu ;
u toliko ni ja odi
danas nijesam sto za ludu.

Ali je trijeba bilo meni 1565
proc s načinim prem hitrima,
budući mi Srđ vuhveni
vazda bio na očima ;

Srđ vuhveni, sa svom moći
našoj sili ki se opire, 1570
i hoće nam vrha doći
i čas splesat naše vire.

SNJEŽNICA :

Tej zlostari riječ opaka
ne da, da se puk privari

lažom našijeh taštijeh čari 1575
 mora, uroka, vukodlaka;
 naše vile od planine,
 kijem varamo čeljad ludu,
 pustolovice, upirine
 prid nime su sve za ludu. 1580

TMOR :

Na sramotu ja negovu
 na dan ovi svijem veseo
 svu koliku čeljad ovu
 sumnivijem sam strahom smeo. 1585

U miso sam stavio nima,
 od šta se oni često boje,
 da je Pavlimir došo iz Rima
 smesti davne njih pokoje,
 da na stražu sve slobode
 stave pamet, oči otvore, 1590
 da od velike stan gospode
 nim koristan bit ne more.

A uzdignu laži moje
 Margarite vile vira,
 ku zli dundo vjerio je 1595
 za zlobnoga Pavlimira.

Vjera im ova teško poda
 sred besjeda mojijeh sumniti,
 da prćija njih sloboda
 nemilom će kralu biti. 1600

Mrmorit sa svi počeli
 suprotiva kralu kletom;
 ima ovi dan veseli
 s kom velikom dospjet šetom.

Nu da zli kral sa svijeh strana 1605
 zameten se vas upazi,
 prije neg buna od mještana
 izagne ga i porazi,
 od druga ću ja negova
 Krstimira uzet sliku, 1610

1593. a) *rukop. dubrov.*: ali. 1596. zlobnoga] *rukop. akad.*: slobodna. 1602.
 kralu] *rukop. akad.*: Srđu. 1608. izagne ga] *rukop. akad.*: zahe ga u more.

adrijanskih ki valova
za ním brodi silu priku.

Nesrećni ću glas mu dati,
da je njegova družba mila,
što ne umijemo još ni znati, 1615
u moru se potopila;

sam ja da sam gnevne vale
i srdito more prijeko,
na pustošne vržen žale,
sa zlom dušom jedva uteko. 1620

Slika druga ljubjenoga,
koga on vele gleda i cijeni,
od govora biće moga
dobar svjedok, neka je meni.

SNIJEŽNICA :

Dobra tvoja ta je odluka, 1625
nu moj život miran nije,
dokle ista moja ruka
zloga kraja ne ubije.

Za to uputi ti se veće,
ko si u srcu namislio, 1630
zlobnoj gusi zle dat smeće
kroz pogubni glas ne mio;

ja ću ostat odi sama,
radi posla da ovoga
iz paklenijeh činim jama 1635
glavnu donijet sna smrtnoga:

nom ću nemu ne vidjena
činit smrtni san zaspati,
i ovijem nožem nesmiļena
pogubit ga i zaklati. 1640

TMOR :

Ti ostani, ja ću poći;
nijedne varke ne pustimo;
da zlobnoga naše moći
neprijatelja pogubimo.

1619. vržen] *rukop. akad.*: vaše. 1629. *rukop. akad.*: za to uput' se, hodi
še. 1633. ostat odi] *rukop. akad.*: odi ostat. 1637. vidjena, 1639 nesmiļena]
kop. dubrov.: vidjeno nesmiļeno 1641. poći] *rukop. akad.*: oći.

SKAZAŃE SEDMO.

SNIJEŹNICA I NAKAZNI PAKŁENE.

SNIJEŹNICA :

Pokli ja sam odlučena, 1645

da mu miso s djelim združim ;

raspršana, raspletena,

stresam prutom, zemlju kružim,

lijevom nogom bosonoga

u strašivi krug ulazim, 1650

put zapada triš mrkloga,

triš na istok jasni pazim.

O nakazni strahovite,

da izvršim mu požudu,

iz pakla mi donesite 1655

sna smrtnoga glavnu hudu!

Jošte cknite? Još krzmate?

Zlobni dusi, još vas nije?

Ali od mene vi čekate

kletve i riječi strašivije? 1660

Sad, sad ako ne dođete,

jedovita i rasrčena

ne zatajah strašna imena,

od koga se svi tresete!

NAKAZNI :

O gospode naša davna, 1665

pusti ognene srgbe tvoje:

nosi ti se kleta glavna,

na zapovijed tvoju evo je.

I ako ć', da te mi slijedimo,

zapovjeđ nam i naredi; 1670

svi čekamo, svi žudimo

tve moguće zapovijedi.

SNIJEŹNICA :

Za sada mi, dusi vrli,

ne služite za stvar inu;

1657. krzmate] *rukop. akad.*: krsmate. 1660. *rukop. akad.*: klete riječi i strašnije.

vratite se opet hrli 1675
u paklenu strašnu tminu.

Gorim, sva sam jedovita,
prika i vrla izvan mire,
od krvi me žeđa hita!
Gdje si hudi Pavlimire? 1680

Goruštu ću žeđu moju
tvojom krvim ugasiti.
Što već pazim, što već stoju
ter ga ne grem poraziti?

Ali eto zli kralj grede 1685
i šnim moj Tmor pun poraza.

Hitro ti je tuđa obraza
on lažive uzeo izgleda:
po hodjeću, po prilici
Krstimir je pravi vidjet. 1690

Nega paze svi bojnici;
Pavlimir je počeo blijedjet.
Mjesto mu ću podat, neka
primi sada gorke muke
taštom lažom glasa prijeka, 1695
pak ću izvršit me odluke.

SKAZAŃE OSMO.

PAVLIMIR, TMOR U PRILICI KRSTIMIRA I DRUŽINA.

PAVLIMIR :

Krstimire moj ljubjeni,
sasma težak i nemio
od ljubjene družbe meni
danaska si glas donio. 1700

Ti, moj dragi družo izbrani,
sada skaži meni, kako
nih pogubi more opako,
ko ti život tvoj sahrani?

1681. žeđu] *rukop. dubrov.*: žeļu. 1685. eto] *rukop. dubrov.*: ovamo. 1688.
zeo] *rukop. dubrov.*: uzo. 1692. *rukop. dubrov.*: nu počeo zlo je blijedjet. 1704.
ikop. akad.: koje život moj sahrani.

TMOR :

- Znaš noćasne, kraļu, sile, 1705
i ko svuda u okoli
na nas bjehu naripile
gñevne vode, vali oholi.
- Čijem u strašnoj ovoj smeći
tva nam plav se s oči dignu, 1710
po velikoj koju sreći
silno more ne dostignu,
vihri, valovi i nebesa,
nemilosna, jaoh, od veće,
(sva mi od straha put se stresa, 1715
čijem povijedam moje nesreće)
ostavit se nas ne htješe,
dokli, ohola puni gñeva,
ne razbiše, ne proždriješe
sva nesrećna naša drijeva. 1720
- Vrijedna Uroša plav najprije,
za početak zao nam dati,
čijem nom silni vihar vije,
s jedrima se svijem izvrati;
izvrati se i iz dna svoga 1725
izgubjenoj svoj družini
posred mora potopnoga
nemilostan grob učini.
- Ka se oćutje tada tuga!
Koji urnebes posta od ljudi, 1730
gdi po šteti svoga druga
svak pogubu svoju žudi!
- Za Urošom plavi sve ine,
da prikratim me govore,
u razlike zle načine 1735
satarisa plaho more:
neke zgodom strahovitom
rastresene, rasčijane,
potonuše valovitim
u ponoru ukopane; 1740

1713. valovi] *rukop. akad.*: valove. 1714. nemilosna] *rukop. dubrov.*: nemi-
losno. 1717. ostavit] *rukop. dubrov.*: ostati. 1722. zao] *rukop. dubrov.*: zo

- neke vrljeh posred plata,
 čijem se strahom rvu i vrte,
 od ponorna kolovrata
 strene ostaše i prožderte;
 na jednu se pun vrline 1745
 s neba strašan šijun spusti,
 i dignutu u visine
 vrže moru u čeljusti;
 mu plav sila plahijeh vala
 o žestoke razbi stijene; 1750
 sva se utopi družba ostala,
 sreća iznese živa mene:
 na maloj se cki držeći,
 pun žalosti, straha i vaja,
 jedva mogoh smrti uteći, 1755
 sred pustošna vržen kraja.
 Sreća moja bi velika,
 er te, kraľu, nađoh odi,
 da po meni zna tva dika,
 što se tužnoj družbi zgodi. 1760

PAVLIMIR.

- Ah, zgode opake
 i hude odveće,
 ja vijeku ovake
 ne čekah nesreće!
 Ah, družbo ma mila, 1765
 ljubjena, jedina,
 koji grijeh, ka bila
 u vas je krivina,
 da vaše dni budu
 valovi srditi 1770
 u gñevu prihodu
 nemilo skratiti?
 Kud da se ja bez vas
 uputit sad budem?
 Kraľevsku ko da vlas 1775
 nesrećan dobudem?

1753. cki] *rukop. dubrov.*: ski. 1768. vas] *rukop. akad.*: vam. 1776. dobu-
 m] *rukop. dubrov.*: zabudem.

Zavidna nebesa,
 potreba kojijem bi
 vašega uresa,
 uzeše vas k sebi ; 1780

nas jošte umrla
 uzdrži zemlja ova,
 na svako zlo hrla,
 svijem štetam gotova.

Al' ki ostasmo, mili druzi, 1785
 ne šted'mo se, ni kratimo,
 da u žalosnom plaču i tuzi
 smrtnu slavu pripravimo
 izgubjenoj našoj družbi.

SKUP :

Svak procvili, svak proplači, 1790
 kaži gorke svak žalosti :
 valovita smrt potlači
 plemenite cvijet mladosti ;
 rijeke od suza svak proljevaj.

PAVLIMIR :

Smrtnu sliku, družbo mila, 1795
 devet crnijeh drijeva, spravi :

valovita morska sila
 koliko nam lijepijeh plavi
 shara, proždrije i pogubi,
 da sred ove mirne strane, 1800
 gdje neizbrojna čelad hode,
 uspomena vječna ostane
 od nesrećne naše zgođe,
 od priľute naše česti.

SKUP :

Svak procvili, svak proplači, 1805
 kaži gorke svak žalosti :
 valovita smrt potlači
 plemenite cvijet mladosti ;
 rijeke od suza svak proljevaj.

PAVLIMIR :

Devet vitijeh još čepresa 1810
 u dubravi usijecite,
 i većega radi uresa
 devet ogañ užezite,
 kako je pravo i dostojno.

Razlog prosi, zakon pita 1815
 od prijateljstva i ljubavi,
 mrtva družba plemenita
 da se od svijeh hvali i slavi
 žalostivom uspomenom.

SKUP :

Svak procvili, svak proplači, 1820
 kaži gorke svak žalosti:
 valovita smrt potlači
 plemenite cvijet mladosti;
 rijeke od suza svak proljevaj.

PAVLIMIR :

Jošte oružjem, puniem slave, 1825
 osam paña poklopite,
 da izgubjenijeh drijeva glave,
 vojvode počastite,
 kijeh utopi silno more.

Nu najprije vrhu svega, 1830
 da se u crkvi molit bude
 za njih duše vlas višnjega,
 sve kolike koga osude
 moguće su i pravedne.

SKUP :

Svak procvili, svak proplači, 1835
 kaži gorke svak žalosti:
 valovita smrt potlači
 plemenite cvijet mladosti;
 rijeke od suza svak proljevaj.

PAVLIMIR :

Prosti, prosti, družbo mila, 1840
 kijeh se zgoda od nas plače,
 ako naša ova dila
 žalostiva ne izjednače
 dostojane vaše sada.

Je da višni meni poda, 1845
 moje kraljestvo osvojiti,
 od slovinskih svijeh naroda
 činit ću vas ja slaviti,
 da sved' vaša žive slava.

TMOR :

Ne ćeš, zli gusare, 1850
 tuj stignut požudu,
 naše ako privare
 zamani ne budu.

SKAZAŃE DEVETO.

JEDAN OD BOJNIKA STRAŽE, PAVLIMIR I SVJETNIK.

BOJNIK :

Bježi, kralu plemeniti, 1855
 iz himbene sej krajine,
 ako ne ćeš izgubiti
 tebe i tvoje sve družine,

PAVLIMIR :

Ka je pripravna još nesreća
 na nesreće naše ovo ?
 O bojniče, što je ta smeća ? 1860
 Ki su glasi ? Što je novo ?

BOJNIK :

Množ od mještana oružana
 prijeti nami poraz hudi,
 pod oružjem sa svijeh strana
 neizbrojni teku ljudi : 1865

praće, hrbe, strijele, luci,
noži oštri, i kopjaće,
pripravne su svijem u ruci,
da nas satru i potlaće.

Množ najveća niz goru ovu, 1870
ka se imenom Brgat zove
u srditu gñevu usionu
put dubrave grede ove

Oni su nam, od svijeh gori, 1875
uhitili i svezali
pet junaka, ki na gori
na straži su sa mnom stali.

Smrt nemilu nima prijete
i plav našu hoće užeci;
jedva plahe od njihove 1880
ja sam mogoh srgbe uteći.

PAVLIMIR :

Od šta smeća ta izhodi?
Nijesmo danas u ničemu
dali uzroka mjestu ovemu,
da s oružjem na nas hodi! 1885

BOJNIK :

Ne znam uzrok ja od smeće;
znam, da gñivan svak udara,
vapijući: ubi, shara
zle gusare i grabeće;
za to, kralu vrijedni i znani, 1890
ako je tebi mila glava,
ne stoj veće u ovoj strani,
iz nemilijeh bjež' država.

PAVLIMIR :

Ja da utečem, ja da dilo
meni učinim nedostojno! 1895

1867. noži] *rukop. dubrov.*: nadaci. 1868. *rukop. akad.*: pripravljeni svijem
su u ruci. 1880, 1881. *rukop. dubrov.*: jedva srgbe njih proklete ja sam
mogoh silu uteći. 1881. mogoh] *rukop. akad.*: mogo. 1884. uzroka] *rukop.*
akad.: uzrok. 1894. ja da dilo] *rukop. akad.*: i da dilo.

Nije se bježat naučilo
moje prid nikijem srce bojno!

Desnica moja dokli je zdrava,
i u njoj sablja može stati,
ne ima straha moja glava, 1900
ni se umijem ja bojati

Nepravo se bojniki svaki
vitez zove, sablju paše,
s kijem pribiva strah opaki,
prike zgode koga straše; 1905

za to, družbo ma viteška,
ki ste u Rimu još naučni
sva podnositi djela teška,
i trudi vam nijesu mučni. 1910

segaj skupa nabuđena
ne bojmo se, ni strašimo;
snagom srca svi hrabrena
naše druge slobodimo.

Hod'mo, hod'mo nim protiva,
da, koga od njih uzbudemo 1915
ove od smeće naći kriva,
pod žestoki mač pošlemo.

Razlog, ki je s nam, mnim, da je
priporučen višnem bogu,
a velika sila ostaje 1920
slaba i tašta pri razlogu.

SVJETNIK:

Smiri tvoje srce vrijedno,
kraljeviću plemeniti,
za čas tvoju svi u jedno
s tobom spravi mi smo umriti; 1925

nu bojnika s brojem malim
veliku se mnoštvu oprijeti,
te odluke ja ne hvalim,
prem smioni ti su svjeti.

1903. zove] *rukop. dubrov.*: broji. 1912. svi] *rukop. akad.*: nu. 1918. mnim]
rukop. dubrov.: scijenim. 1922. vrijedno] *rukop. akad.*: vjerno. 1923. *rukop.*
dubrov.: plemeniti kraju slavni. 1925. *rukop. dubrov.*: umrijet ćemo s tobom
spravni.

- Veličanstvu tvom uzimnožnom 1930
 nije dostojno, da se opira
 zatjecanju nerazložnom
 nabuđenijeh od pastira.
- Tijem se na plav uklonimo,
 ku nam užeć oni prijete, 1935
 i u krilu se ne branimo
 od protive svake i štete.
- Užežena kad bi bila
 plav, a nam se opet odi
 po nesreći dogodila 1940
 suprotiva koja godi,
 od nesvjesne njih nabune
 gdi bismo se sahranili,
 kraljevske li tvoje krune
 plemenitu čas branili? 1945
- S plavi ćemo po načinu
 od pobune krivca odkriti,
 i pedepsat zlu krivinu,
 i bojнике sloboditi.
- Jošter ćemo čuvat poći, 1950
 što je razlog da čuvamo:
 bogu mile svete moći,
 u ne krilu koje imamo,
 Polonije, Domitile,
 Pankratija, Srđa i Baka, 1955
 i hrabrene Petronile,
 slavnijeh moći družba jaka.
- Nada sve ino križ prisveti,
 na kom božiji sin izbrani,
 za grijeh ljudski hotje umrijeti 1960
 u našem se drijevu hrani.
- Ovo je naše sve ufañe,
 i proć smećam štit i snaga,
 naša krepos, naše imañe,
 draže od svega zlata i blaga. 1965

PAVLIMIR :

Hod'mo na plav, razlog pita,
da se od nas bludu i brane
slavna telesa i čestita,
bogu mile moći izbrane,
je da one krepke i jake 1970
učine nas, da splešemo
neprijatele naše opake,
i njih zlobu pedepšemo.

Ah, moj vječni nepokoju,
toli ću se ja dijeliti, 1975
i odi samu dragu moju
vjerenicu ostaviti?

Ne mogu ino, ne ljepotu
za sad oči meni je sila :
s bogom dušo moja mila, 1980
s bogom dragi moj životu !

U mjestu se nijednomu
vjera i ljubav ma ne skрати,
zatrađenom srcu momu
ti ćeš vazda kraljevati. 1985

SKAZAŃE DESETO.

TMOR U PRILICI KRSTIMIRA :

Dobro izvedoh me požude :
hitro uvedoh kralja zloga,
neka mene držat bude
Krstimira za dragoga. 1990

U obličju slike ove
nabuniti poč ću sada
skup družine sve negove,
da se dobru već ne nada ;
boje česti da ufañe
veće bude ostaviti, 1995
da s ubozijem kraljem stañe
korisno im ne će biti.

Rijetću. bojni da Slovini
za kralja ga primit ne će ;

malu cijenu da svak čini 2000
male od moći, male od sreće;
da iz slovinskih istijeh strana
ova buna sva izhodi,
i da vojska oružana
suproć nemu grede odi. 2005
Ja znam, ko ću me odluke
uputiti, kralu kleti:
znaćeš ke su tvoje muke,
znaćeš ki su moji svjeti!

SKAZAŃE JEDANESTO.

MARGARITA, DUBRAVKA I SKUP VILA.

MARGARITA :

Ah, nesreće lute moje! 2010
Što bi ovo, vajmeh meni?
Dijelio se, pobjego je
moga srca kralj ljubjeni!

Ah, nemila česti prika,
želna ti si mojijeh šteta: 2015
jedan dan mi vjerenika
poda i uze, jaoh, opeta!

Ah, nije ti zaman bila
rana huda mom životu,
što si mene učinila 2020
u djetinstvo me sirotu!

Majku i ćaćka ljubjenoga
mlađahnoj mi prije zaplijeni;
vjerenika sad miloga
nemilosno grabiš meni. 2025

Ah, moj dragi, ah, moj mili
Pavlimire, ma ljubavi!
Kud otide? Kud se odili?
Kuda uteće? Što me ostavi?

Jedva biljeg vjere prave, 2030
slatki celov meni poda,
a iz ove tja dubrave
priko morskijeh bježiš voda;

jedva slavnu tvu desnicu
s mom desnicom sduži u jedno, 2035
a tvu dragu vjerenicu
sad ostavljaš nepravdno.

Kud se moja riječ prostire,
ter neprava tebe pravi?
Nijes' ti neprav, Pavlimire; 2040
moji su isti, jaoh, nepravi:

ñih nabuna nerazložna
tebe smete i otjera,
da ostanem ja podložna
na plač vječni pun čemera. 2045

Ali, ako u čemernu
ti se odijeli nepokoju,
za što mene s tobom vernu
ne povede ļubi tvoju?
Moje srce ti si odnio; 2050
i me tijelo, jaoh, ponesi!
Ah, što me si ostavio!
Slatko ufañe moje gdje si?

DUBRAVKA :

Djevojčice plemenita,
koliko su muke tvoje 2055
ļute i gorke, toliko je
tvoja želja razložita;

nu se ufañe tve ne krati,
je da višñi podat bude,
da se on k tebi brzo vrati, 1260
prem kako su tve požude.

MARGARITA :

Ufañe je malo moje,
draga drugo, vajmeh meni!
Dijelio se, pobjego je
moga srca kralj ļubjeni. 2065

2040. nijes'] *rukop. dubrov.*: nijesi. 2045. čemera] *rukop. dubrov.*: nemira.
Poslije stiha 2061 *po rukopisu dubrov. skup vila*: Bog je velik i pravedan,
sve što hoće, on sve može, i nevoljnijeh u čas jedan smiri, utaži i pomože.
2063. drugo] *rukop. dubrov.*: družbo.

Ne puti se, jaoh, ne puti,
 dragi kralju, sam bez mene;
 ma se mlados snažna čuti
 s tobom brodit morske pjene.

Ili u Rim hoćeš ili 2070
 u slovinske zemlje poći,
 svud sam s tobom spravna doći,
 ne ostavi me, braće mili!

Rim se sramit ne će mnome:
 moji se stari, puni hvale, 1275
 rimskom krvi hrabrenome
 diče i rese nad sve ostale.

Jaoh, ako me za tvu drugu,
 ko mi obeća, neč' primiti;
 za tvoju me primi slugu, 2080
 vjerna ću ti sluga biti;

i u miru i u boju
 slijediti ću spravna u vike
 plemenitu mlados tvoju
 i tve trude sve kolike. 2085

Ali vjetar riječi moje
 sve odnosi, vajmeh meni;
 dijelio se, pobjego je
 moga srca kralj ljubjeni!

SKUP:

Na ove riječi, na plač ovi, 2090
 djevojčice ucviljene,
 pristali bi svi valovi,
 i omekšale tvrde stijene.

MARGARITA:

Dijelio se, i za nime
 ucviljena ja ne hodim, 2095
 moju mlados da na vrime
 vječne od muke oslobodim!

2072. s tobom spravna] *rukop. dubrov.*: spravna s tobom. *Poslije stiha*
 2077 *rukop. dubrov.*: slovinskijem će banim mlo biti, da sam nih krajica,
 okli ugodno nije mi bilo bit nijednomu vjerenica. 2085. tve] *rukop. dubrov.*:
 voje. 2093. omekšale] *rukop. akad.*: omekšale.

Ako plavi, jaoh, njegove
sad ne budem ja zastati,
metnuću se u valove 2100
i za nime zaplivati.

Od bojazni, jaoh, strašivo
momu tijelu more nije;
ali mrtvo, ali živo,
samo k nemu da doplije. 2105

Kad me mrtvu on upazi,
ne će biti tvrdi od stijena,
da ga boles ne izrečena
kroz smrt moju ne porazi.

Volim, volim ja umrijeti, 2110
i bit morska utopnica,
privarena neg se rijeti
i ostavljena djevojčica.

Lijepe vile, družbo izbrana,
bjehote mi vi spravile 2115
sred ovega blaga dana
pjesni od pira drage i mile;

spravite mi plačnoj sada,
čijem se dragi moj dijelio,
smrtne pjesni pune jada, 2120
ukop tužan i nemio.

S bogom, druge me čestite;
s bogom, zemlo rodna, ostani;
s bogom, pastijeri, ostanite,
s bogom, dundo vrijedni i znani! 2125

SKUP :

Margarita kud se uputi?
Hod'mo za nom, mile druge,
od velike da je tuge
ne porazi vaj priľuti.

2099. *rukop. dubrov.*: ne uzbudem ja zastati. 2104. ali, ali] *rukop. dubrov.*:
ili, ili. 2129. vaj *rukop. dubrov.*: jad.

SKAZAŃE DVANESTO.

SKUP PASTIJERA.

I.

Zle ti goste posred stana ; 2130
 zle ti, Srđu, zete primi,
 da sloboda naša izbrana
 ockvrhena bude šnimi.

Ne, ne, družbo vrijedna i mila,
 oprimo se sa svom moći, 2135
 da ne može huda sila
 nami ovako vrha doći.

II.

Ne pustimo, da sloboda
 hrabrena se na tle obali,
 od naroda do naroda 2140
 ku smo dosle uživali.

Epidavro, naš grad stari,
 koga bojni Rim porodi,
 niče, uzrastje, i ostari,
 i umrijetće u slobodi. 2145

Plemenitijeh izbor ljudi,
 kako no se odi sada
 u dubravi ovoj sudi,
 na izmjenu taj grad vlada.

Način ovi od vladaña 2150
 najbolji je u naravi,
 er u ñemu bez bojaña
 svak slobodne dni boravi.

III

Odi oholom i oštromu
 samosilju vlasti nije, 2155
 blage pravde sud nikomu
 ne taji se i ne krije.

Odi od malijeh mjesto ne ima
 silno gospostvo i mrzeće,

2141. dosle] *rukop. akad.*: doslek. 2145. umrijet će] *rukop. dubrov.*: umrije
upravo tako pisano.

kojih mogućstvo gradovima 2160
bude od vječne štete i smeće.

Odi na sto ne zasjeda
mnoštvo i svake skup čeladi,
koja, u vlasti kad se ugleda,
vas grad smete i razgradi. 2165

IV.

Tere ćemo, družbo vrijedna,
segaj dana mi trpjeti,
da sloboda naša vrijedna
na ovi način bude umrijeti?
da mi, koji od vijek vika 2170
po sebi se jur vladamo
za gospara, za silnika
inostranca kraja imamo?

da kroz žensku jednu glavu
u žestokoj lutoj smeći 2175
izgubimo prednu slavu,
za nam istiem bit mrzeći?

V.

Prije nadmeno more obkruži
i potopi naše zgrade,
nego da ova zemlja služi, 2180
i sloboda naša pade.

Sloboda je plemenita
draža od svega srebra i zlata,
sve bogastvo segaj svita
noj podobna nije plata. 2185

Hod'mo, hod'mo guse klete
s plavim užec i pobiti,
ki s nevjernom vjerom prijete
nam slobodu ockvrniti.

Ovijeh ljudi krv izvire 2190
od zlijeh Gota, ki nemili

2166. vrijedna] *rukop. akad.*: mila. 2168 vrijedna] *nema u rukop. akad.*
2171. jur] *rukop. dubrov.*: svi. 2173. inostranca] *rukop. akad.*: inostrana. 2178.
obkruži] *rukop. dubrov.*: okruži.

staroga su bijele mire
Epidavra oborili.

I susjedi Trebiñani
suproć nima eto ustaju; 2195
i po vrhu i po strani
kijeh nahode, sve hitaju.

Pet su od njih dosle nami
družbe od ove dovedeni,
u skrovenoj ki se jami 2200
hrane na smrt osudjeni.

Strimo ovako i ostale;
u toliko učinimo
bojnu igru punu hvale,
da se jače šhima udrimo. 2205

(Odi se čini moreška s lucim i strijelami)

ČINENJE TREĆE

SKAZAÑE PRVO.

SRD I SKUP PASTIJERA.

SRD:

Ah, ljudska umrla
pameti, ah, kako
slijepa si i hrla
suditi opako!

Bjehote danas vi, 2210
pastijeri hrabreni,
sumñivjem strahom svi
nepravo smeteni,

mneć staru slobodu
splesanu paziti, 2215
i tuđem narodu
i kraļu služiti.

Nije došo, moji drazi,
Pavlimir kraļ odi,
da vam kraj porazi 2220
ni da vam gospodi;

2197. sve] *rukop. dubrov.*: svijeh. 2202. Strimo] *rukop. akad.*: stojmo. 2205.
rimo] *rukop. akad.*: ratimo. lucim] *rukop. akad.*: lukovima.

ovo je oni znan
vitez pun uresa,
vam davno obećan
i odredjen s nebese, 2225

koga vi od mene
u skrovnoj tamnosti
veće krat hvaljene
čuste pjet kreposti.

On će ovu dubravu 2230
učinit svijetlu; a vi
na ņ bunu nepravu
digoste sumņivi.

Vaše će on ime
do neba dignuti; 2235
a vi boj bit šņime
hoćete priľuti.

Nega je čes vesela
za vaše čestite
koristi doniela; 2240
a vi ga gonite.

SKUP :

Samiri se, Srđu znani;
nije ova bila sumņa prika
u slobodnoj ovoj strani
bez uzroka, bez velika. 2245

Budućí se nerazložni
glas prosuo, da mi imamo
biti sluge i podložni,
ki, što je služít, ne poznamo,
kako hoćeš da u smećí 2250
od pastijera svak ne bude
na oružje bojno tećí,
da slobodu rodnu blude?

Kraľestvo je nad zlijem svima
nam mrzeće i nemilo, 2255
ko je starijem Rimľanima,
roditeljím našijem, bilo.

2233. digoste] *rukop akad.*: dignuste. 2238—2241. *rukop. akad.*: ņega je
čes vesela na naše čestite krajine dovela; a vi ga gonite.

Nu bivši nam ti odkrio,
da je Sniježnica i Tmor hudi
ovi zlobni glas iznio, 2
smeću općenu ki probudi, 2260
dubrava se sva smirila,
i veselo kaže lice,
vuhovita znajući dila
zloga vješca i vještice. 2265

SRD :

Neka ih, neka, brzo ima
od nebeske višnje moći
nepravedniem njih djelima
zgar pravedna plata doći!
Malo stoje zloće hude, 2270
nu im se vječna muka hrani;
kralj će omekšat vrijedni i znani.
kad privare njih znat bude.

SKUP :

Uhićenijeh pet junaka
mi smo njemu slobodili, 2275
i himbena djela opaka
vilenika njim otkrili.

I ti učivi mudro dosti,
što si starijeh šes pastira
poslo u kralja Pavlimira, 2280
da ga mole, da nam prosti.

A i susjedni Trebižani,
kijem bi dano razumjeti,
da je on gusar, ki njih strani
nemilosnu plijenu prijeti, 2285

bivši u mjestu čuli ovemu,
da je on Slavim kralj vlastiti,
pošli su se on čas njemu,
podniženo pokloniti.

Nu nepuča tva ljubjena, 2290
ku prid svijem ti pastijeri

2268. nepravednijem] *rukop. akad* : nepravijem. 2272. omekšat] *rukop. dubrov.* : omekšat. 2276. himbena] *rukop. dubrov.* : himbenijeh. 2289. podniženo] *kop. dubrov.* : poniženi. 2291. svijem] *rukop. dubrov.* : svjema.

za čas veću tvoga imena
 za svijetloga kralja vjeri,
 ne hteć ni čas počekati,
 pošla je s družbom lijepijeh vila 2295
 molit mu se blaga i mila,
 da se natrag opet vrati;
 ne će od mraza ni od leda,
 ni kamene bit naravi,
 na zrak jedan ne pogleda 2300
 da sve srǵbe ne ustavi.

SRD :

Veće ga je utažila,
 veće šnime grede odi.
 S ove vjere, družbo mila,
 nami vječna čas izhodi: 2305
 lijepa je dikla i hrabrena,
 ke će ime bit sveđ slavno,
 vjerenica određena
 svijetlom kralju s neba odavno.

Od imena ne čestita 2310
 u ove će jošter kraje
 doć kraljica plemenita,
 da svet u njih život traje:

Margarita djeva, koja,
 za potvrdit vjeru pravu, 2315
 izgubiti rusu glavu
 ne krati se i ne boja.

Sveta crkva, bojna zgrada,
 zgrađenaće od ne biti,
 ka će svoga rodna grada 2320
 mire čuvat i braniti.

Hodi, kralju izabrani,
 hodi, uzroče naše sreće,
 nam s nebesa obećani
 grad zidati počni veće. 2325

Nikni, lijepi Dubrovniče,
 nikni, nikni, slavni grade,

odkli žarko sunce ističe,
 dokli u more opet pade;
 grade, vječna gdje sloboda 2330
 ima držat svoje pristolje,
 svijetla utjecat gdje gospoda
 u teške će sve nevolje.

Grade, iz tvoga ti ćeš krila
 rađat brzijeh sto gradova, 2335
 kijema morskijeh od valova
 prijeka će se klanat sila.

Oni, brodeć siđe more,
 puni glasa vjekovita,
 u rodne će nosit dvore 2340
 obilnosti svega svita.

Još će u pozna ljeta doći,
 iz dubrave tko će ove
 Erkulove stupe proći
 i odkrivat zemlje nove. 2345

SKUP :

Zamjerno ti on besjedi;
 svak besjedu ovu zori;
 redovniče slavni, slijedi,
 bog po tebi to govori.

SRD :

Tako drž'te, moji ljubjeni; 2350
 Har slavni. bogu mili,
 sve objavi ovo meni
 u čestitoj svojoj spili.

U žestokoj onoj smeći,
 ku s Sniježnicom Tmor uzmnoži, 2355
 na molitvi ja stojeći,
 nedostojan sluga boži,
 i moleći snižno boga
 ki sniženijeh lasno čuje.
 vrh smetena mjesta ovoga 2360
 da se smiri i smiluje;

iz nenadi na oči moje,
ke ljevahu suza rijeke,
snu priličan pokoj doje.
da zamjerne vidim slike, 2365

er se on čas meni ukaza
pun svjetlosti, pun uresa
jedan starac vedra obraza,
drag dvoranin od nebesa.

Pustiñak sam Ilar, reče, 2370
pođ' naviesti tvomu puku,
na oružje da ne teče,
da ostavi smionu odluku;

Pavlimir je u ove strane
cijeca vaše došo česti, 2375
koju moguć nije smesti,
da vas na ñu pako ustane.

On će od mnoge dike i cijene
odi čestit grad zgraditi,
i s vam druge sve hrabrene 2380
s vašom voľom sjediniti,

u kraljestvo pak će svoje
kraljevati miran poći,
neka sumnje vam nikoje
od njegove nije moći. 2385

SKUP :

Tebi višni dava znati
bez ikakve danas tmine
slavna djela, zgode istine,
ke će se odi događati.

SRD :

Udjelane odi slike 2390
u kamenu živcu od mene
danaska će sve kolike
tebi biti otkrivene.

Mjestu i kralju toj objavi,
i da smiri svak se veće, 2395

2377. rukop. dubrov. : da vas pako na ñu ustane. 2378. cijene] rukop. dubrov. : scijene. 2387. tmine] rukop. akad. : stine. 2390. odi] rukop. dubrov. : ovdi.

uzroke im odkrij od smeće.
Reče, a mene san ostavi.

SKUP :

Prem velici ti su dari,
ke nam višni obećava.

SRB :

Dosta ću vam čudnijeh stvari	2400
kazat, družbo ma gizdava.	
Boga hvalit mi hodimo,	
dokli dođe kralj čestiti,	
srećno slike pak pazimo,	
s kijeh će slava naša iziti	2405

SKAZAŃE DRUGO.

SNIJEŽNICA :

Ab, kako se, o Sniježnice,	
proć naravnoj tvojoj vrlini	
od prihude ubojice	
ljubovnica draga učini!	
Kako srgba tva žestoka,	2410
gnjevnijem ognjem razgorena,	
od sunčana bi dva oka	
u plam ljuven obraćena!	
Ja se spravlah, da pogubim	
kralja, moga protivnika;	2415
mješte omraze sad ga ljubim,	
i za nime mrem bez lika.	
Ne vidjena bjeh ga veće	
snom smrtnijem uškala,	
i kacigu s primržeće	2420
glave njemu razvezala;	
kada svojom on lijeposti	
misli uzbudi moje ognene,	
i gizdave sve mladosti	
vedrijem zrakom sveza mene.	2425

2396. odkrij] *rukopis*: odkrij, *tako je u rukopisu i*: ostavj, *koje se bez sumnje ima čitati*: ostavi. 2411. razgorena] *rukop. akad.*: razgorjena. 2423 uzbudi] *rukop. dubrov.*: ušika.

Bjeh se veće pripravlila
 na ubojstvo priko i vrlo:
 jedovita i nemila
 nepravo mu priklat grlo;
 nu vrat negov bjeli od snijega 2430
 desnici se moj oprije,
 ka se prostrije grlit nega,
 što ga htijaše zaklat prije.

Spravlahu se usti ove
 napojiti krvi hude; 2435
 sad medene pit celove
 u razbludi slatkoj žude.

U srce mu još krvavi
 hotijah zabit handar ovi;
 ali on srce moje ulovi 2440
 jakom strijelom od ljubavi.

Glavna se od sna nije donijela
 iz paklene meni jame;
 glavna je ono živa bila,
 ka juvene budi plame. 2445

Čijem mi krvne stinu odluke,
 ma vrlina čim se krađe,
 iz ubojne meni ruke
 milostivo gvozdje pade.

Probudi se kralj ljubjeni, 2450
 ali netom oči otvori,
 moj se život zatravljeni
 taj čas živi plam satvori.

Huda diklo Margarita,
 došastje mi tve zabrani, 2455
 vidom lica plemenita
 lijek ne iskat mojoj rani.

Ti, i vile, i pastijeri
 kralja s oči mojih digoste!
 Ka vas huda čes namjeri? 2460
 Odkuda li vi dođoste?

Ja, za ne bit odkrivena,
 britki handar s na tle digoh,

i smetena i rañena
odijelih se i pobjegoh. 3465

Ja znam što ću. Ali sliku
od čovječke vidim sjeni ....
Tmor je! Neku stvar veliku
nosi u ruci, ide k meni.

Za sve er drag mi veće nije, 2470
hiniti ću za sad šnime,
da ga ljubim kako i prije;
vas svijet hini u ovo vrime

SKAZANE TREĆE.

TMOR I SNIJEŽNICA.

TMOR:

O Sniježnice moja mila,
svi su zaman naši svjeti: 2475
ne može se nijedna sila
zlijeh udesa volji oprijeti.

Sudjeno je, da se veće
grad Dubrovnik odi zgradi,
nemilostiv stan čeladi, 2480
nam protivne i mrzeće.

SNIJEŽNICA:

Od šta vadiš tu istinu,
koje nijesi držo dosle?

TMOR:

Za što svakom po načinu
tašte pazim naše posle. 2485

Er ko u slici tuđa obraza
glase kralu dah himbene,
od morskoga da poraza
negove su plavi strene,
i ko prve on plahosti 2490
nabuñena mjesta ugleda,

2466—2469. *rukop. akad.*: Ja znam što ću. Ali u sjeni od čovjeka vidim sliku ... Tmor je! Neku stvar veliku nosi u ruci, ide k meni. 2477. *oprijeti* *rukop. akad.*: oteti. 2483. *koje* *rukop. dubrov.*: koju. 2490. *prve* *rukop. dubrov.*: prave.

odijeli se u žalosti
 put visoke plavi ureda ;
 ja ne hoteć gubit vrijeme,
 ko stah za nim pođoh tade, 2495
 među družim negovijeme
 smeće stavlat i zavade,
 ali neke svete moći,
 ke u drijevu nosi svomu,
 zabraniše naprijed poći 2500
 momu htjeću himbenomu.

SNLJEŽNICA :

To je i moju priku voļu,
 sad se stavljam, ustavilo,
 da zla kraļa ne zakoļu,
 da ne učinim krvno dilo. 2505

TMOR :

Ja, nemira pun velika,
 na grobove pođoh stare
 glasovitijeh vilenika :
 hitra Mrkana i Bobare.

Tu velikoj u bolesti, 2510
 ka me jošte danas koļe i bije,
 od dohodnijeh zgoda i česti
 počeh metat hamalije.

Doleriju i Lerijana
 za tijem uzeh zaklinati, 2515
 nam protivnijeh ovijeh strana
 da mi budu čes kazati.

U zle glase začuh, kako
 grad će slavan niknut odi,
 i da zaman silni pako 2520
 suprotiva nebu hodi ;

ko je zlobni Srđ smirio
 nabuñene sve pastijere ;
 ko se zli kraļ utažio ;
 ko nije našijem lažam vjere. 2525

2502—2505. *rukop. akad.* : to je mu ruku priko voļe, sad se stavjam, ustavilo, da zla kraļa ne zakoļe, da ne učini krvno dilo. Mrkana] *rukopis* : Markana. 2512. *rukop. akad.* : od dohodne sreće i česti.

SNIJEŽNICA :

Moj ljubjeni dragi Tmore,
ti su glasi prem nemili,
ne može se našoj sili
zlo zgoditi huđe i gore.

TMOR :

Za rasladit moje smeće, 2530
ja se ukazah želan znati
suprotive i nesreće,
ke će ovi grad imati.

Tada jedan duh pakleni, 2535
ki na stražu tu dohode,
ovaj pehar donije meni,
pun priteške kobne vode.

Ova je voda s rijeke lute, 2540
reče neman huda i prika,
u noj gledaj zgode lute
nam mrzeća Dubrovnika.

ali učini da je stara
s tobom druga tva Sniježnica,
ona veoma dobro čara 2545
i hitra je vilenica.

SNIJEŽNICA :

Žo mi je vele, družu izbrani,
i velike ćutim muke,
da su bili svi zamani
naši trudi i odluke;

tim da žalos našu sada 2550
u čem godi rasladimo,
u toj vodi huda grada
suprotive sve pazimo.

TMOR :

Gledaj, drugo ma gizdava, 2555
gledaj naše zlo veliko,
gdi vrh oštrije ovieh Lava
grad Dubrovnik veće je niko.

Kako raste, kako cvjeta,
kako lijepe dava plode,
kako iz mnogijeh strana svijeta 2560
u n' gospoda slavna hode!

SNIJEŽNICA :

Svrni s grada tve poglede
i na siće more pazi,
gdi od Afrike Soldan grede,
da ga satire i porazi. 2565

Na čelu se ime bojno
upisano nemu vidi,
u plavijeh ga neizbrojno
Saracina mnoštvo slidi.

Budvu on plijeni, Kotor tlači, 2570
tre Molunat, Risan hara,
na Dubrovnik, od svijeh jači,
od svijeh glavu, pak udara.

TMOR :

Gledaj, ko ga on obstire
silnom vojskom, nu ne more 2575
tvrde i jake probit mire,
ni razbiti njih zatvore.

Ah, jaoh pazi, ko pun vaja
iz ove se zemlje krade,
put latinskijeh bježeć kraja, 2580
gdje uzima mnoge grade.

Od negova gñeva ognjena,
suprotive koji ne ima,
Italija sva je strena
do carskoga grada Rima. 2585

SNIJEŽNICA :

Da koja se ono driva
dubrovačke dižu iz luke,
i slovinske bojne puke
vode nemu suprotiva?

2571. *rukop. akad.*: ter Molunat tijesan hara. 2581. uzima] *rukop. dubrov*
vazima.

S jedne oni, s druge strane
 silni Franki na ņ udiru,
 i vojske mu sve satiru
 i u verigah ņega hrane. 2590

TMOR :

Ne ckni, drugo ma kreposna,
 pazi, kako Bodin vrli,
 pun poraza nemilosna,
 na Dubrovnik s vojskom hrli! 2595

Tu sinove Branislava,
 bratučeda svoga, ište,
 od mrzećijeh neka glava
 smrti učini svetište. 2600

SNIJEŽNICA :

Koje on štete gradu priti
 suproć sebi oružanu;
 i nije moguće učiniti,
 da ostavi ņim obranu! 2605

Tim narugan Branislavu,
 koga s sobom sužna vodi,
 pun rasrgbe sijeće glavu
 i u rodne zemlje odhodi. 2610

Po dijeljeņu ko ņegovu,
 cijec našega, jaoh, nemira,
 u dubravu prijeku ovu
 oholi se grad prostira. 2615

Gleda, sveti našu slavu
 Vojsav, Vojnov sin hrabreni,
 dubrovačku ki državu
 sijeće, hara, robi i plijeni 2620

Vidiš, drugo moja, koje
 on s rasrgbom usionom
 s Dubrovčanim čini boje
 pod ņihovijem gradom Stonom. 2625

SNIJEŽNICA :

Vidim, nu je sve za ludu:
 ņih ne slama nijedna smeća,

u pogubah i u trudu
 njihova je krepos veća. 2625

TMOR :

Pusti tugu, ka te trudi,
 tere gledaj, ko nemio
 s Brgata je na grad hudi
 Stjepan herceg naripio,
 na njihove kako dvore 2630
 treskovite i goruće
 česte plame meće s gore,
 da ne ostavi cijele kuće.

SNIJEŽNICA :

Svu negovu tu vrlinu
 nedostojnijem vrši dilom : 2635
 vidiš, kako svomu sinu
 vjerenicu grabi silom

TMOR :

Pusti nega, drugo moja,
 i s pogledom naprijed hodi,
 gledaj, vojsku gdi bez broja 2640
 zmaj ognjeni Mehmed vodi.

Na Sutjehu slazi veće,
 da grad satre nam nepravi,
 ali, o hude naše sreće,
 koja ga ovo kob ustavi? 2645

SNIJEŽNICA :

Popuzo se koñ pod nime,
 i s glave mu veo opada,
 smiren s mačem zlaćenime
 obraća se on na zada.

TMOR :

On se dijeli, ali gleda, 2650
 kako Nehan Turčin luti

1642. Sutjehu] *rukop. dubrov.* : Sustjensku. 1646. popuzo se] *rukop. dubrov.* :
 popuznu se. 2647. veo] *rukop. akad.* : vez. 1651. Nehan] *rukop. akad.* : oholi.

na Konavli pada i ne da
Dubrovčanom počinuti.

SNIJEŽNICA :

I negovoj prikoj sili
hrabreno se oni opiru, 2655
vidiš, ko se u nemiru
iz njihove zemlje odili.

TMOR :

Proljevam te, vodo kobna,
puna smeće i poraza,
kako nami huda i zlobna 2660
ništa drugo ne ukaza.

Bjež'mo, drugo ma, najpreče
iz nemilijeh ovijeh strana :
kletva hoće, sud protječe,
da ne imamo odi stana. 2665

SNIJEŽNICA :

Ja se dijelit jošter ne ću,
odluka je moja, odi
jošter smotrit koju smeću,
nu ako sreća meni ugodu.

TMOR :

Kada hoćeš, a ti ostani, 2670
i što ti je drago čini,
moj pokoju izabrani;
ja te čekam u planini.

SKAZAŃE ČETVRTO.

MARGARITA sama :

On ti je za isto lud saviše
i bezuman, ako cijeni, 2675
da Sniježnica za n uzdiše,
i da veće drag je meni.

Volim mila ljubovnica
mlada kralja ja se zvati,
neg bit mrazna hotimica, 2680
i hotima stara imati.

Plemenitoj Margariti,
ke Pavlimir lubi diku,
ja ću zaspāt učiniti,
i obratit se u ne sliku. 2685

Cijeneć, da sam vil izbrana,
on će mene milovati,
ja ću slatko celivana
slađe i draže celivati.

SKAZAŃE PETO.

PAVLIMIR, MARGARITA I SKUP BOJNIKA:

PAVLIMIR :

Plemenita djevojčice, 2690
s ke mi oči bio dan siva,
razveseli svijetlo lice,
i ne budi žalostiva.

Lednu ostavi sumnu, koja
luto tebi sumnit poda, 2695
da ću od tebe, dušo moja,
prika morskijeh uteć voda.

Ki bih život ja živio,
kad bih rajsku tvu ljepotu
privarenu ostavio, 2700
moj čestiti drag životu ?

MARGARITA :

O ljubjeni kralju, koga
mlados moja služit obra,
o česare srca moga, 2705
o uzroče moga dobra,

čini mi se snjet joštera,
da se dijeliš ti od mene,
da je tašta naša vjera,
da su žeļe me smetene ;

čini mi se, da plav tvoju 2710
 priko mora plovom slijedim,
 tako za te, moj pokoju,
 ljubovnica vjerna blijedim.

Ledeni su strasi moji
 me gorušte biljeg vjere: 2715
 sved se straši, sved se boji,
 za dragoga ko umire.

PAVLIMIR :

Ne straši se, ma radosti,
 evo uza te vjerenika,
 koga rajske tve lijeposti 2720
 andioska zani dika ;

evo, slatka ma ljubavi,
 u ruci ti je ma desnica,
 vjeran biljeg, svjedok pravi,
 da si moja vjerenica. 2725

Tom se ukopna svrši slava,
 ku naredih družbi mojoj,
 kijeh utopi smrt neprava
 u pučini valovitoj,

slavitćemo s mnogom dikom 2730
 slatku ženbu, pir čestiti,
 kijem ću nad svijem ljubovnikom
 po pravdi se srećan riti.

MARGARITA :

Što da sramna tebi sada
 djevojčica odgovori? 2735

Tebe mlados moja dvori,
 i ti nome, kraļu, vlada ;
 ti si slatko me vesele,
 ti si pokoj moj veseli,
 ino srce me ne želi, 2740
 neg slijediti tvoje žeļe.

2727. *rukop. dubrov* : ku naredih moj družini. 2729. *rukop. dubrov.* : valovitoj u pučini.

PAVLIMIR :

Ma je žela, lijepa vilo,
 ka životu mom kraluješ,
 da razvedriš lice milo,
 da se smiriš i raduješ. 1745

Za ljubav sam i ja tvoju,
 ka mom srcu bi najdraža,
 utažio srčbu moju,
 za to se i ti, brače, utaža..

MARGARITA :

Blaga je i mila tva besjeda, 2750
 iz ke slatki med izhodi,
 i mom srcu zapovijeda,
 i hotjeću mom gospodi.

Na tve drage razgovore
 ko se neću ja smiriti? 2755
 Na vesele tve pozore
 ko se ne ću veseliti?

PAVLIMIR :

Veseli se, moja zoro,
 svijetli uzroče moje slave,
 kraljevat ćeš ti do skoro 2760
 slavne grade i države;

i da je rados tva podpuna,
 ma kralice, ma gospoje,
 na kraljevskih vele kruna
 spravi zlatne prame tvoje. 2765

Gospoje će svijetle u rodu
 bit dvorkiće tvoje dike,
 slavne bane i gospodu
 imati ćeš za dvornike.

Ali vrh svijeh inijeh sreća, 2770
 ke su spravne bitju tvomu,
 kralica ćeš bit najveća
 meni, drugu tvom vernomu.

MARGARITA :

Moja mlados ne dostoji
 kralica se tvoja zvati, 2775
 ti me srce, kralu, osvoji,
 i ti ćeš mu kraljevati.

Svud sam doći s tobom spravna,
 moj životu dragi i mili,
 tva dobrota vrijedna i znana 2780
 moje želje slatko sili.

BOJNIK :

Srđ izbrani, pun kreposti,
 s pastijerima i s vilami,
 ko je dostojno tvoj svjetlosti,
 grede, kralu, suproč nami. 2785

PAVLIMIR :

Plemenita i vrijednoga
 redovnika ne trudimo,
 dignimo se s mjesta ovoga,
 suproč nemu ter hodimo.

SKAZAŃE ŠESTO.

SKUP PASTIJERA STARIJEH.

PASTIJER 1. :

Čuste li, družbo ma, 2790
 čestitijeh množ sreća,
 ke nebo našijema
 zemlami obeća?

Lijepo ti znanoga
 Srđa bog nadari, 2795
 da mjesta ovoga
 dohodne zna stvari.

Lijep ti će grad odi
 niknuti ovi dan,
 u vječnoj slobodi 2800
 glasovit i slavan,

krstjanska gdi vira
 i ures ne sveti

slatkoga sred mira
u vijek će živjeti. 2805

PASTIJER 2. :

Zakoni su prave vire
straža puku vele jača,
neg li imat tvrde mire
i visocijeh množ polača;
tašta su gradovom 2810

obrana građani,
ako ih višni svom
desnicom ne brani;

dobar se početak
ne može zazvati, 2815
gdi božje časti zrak
ne počne sivati:

tím se srećan može riti
grad Dubrovnik, pun uresa,
štit i snaga kom će biti 2820
kralj mogući od nebesa.

PASTIJER 3. :

Tvrđi od mira od kamena
pravedni su još zakoni,
kijem je krepos uzvišena,
i huda se zloća izgoni; 2825

od zakona nu dobrota
bole stoji udjelana
u načinu od života,
neg u knigah upisana.

PASTIJER 4. :

Vladañe najbolje 2830
uživa oni grad,
gdje drži pristoje
građana mir i sklad:

i malahne stvari u skladu
moguće su snagu steći, 2835

a u neskladu i u smeći,
i velike moći padu.

Vidiš oni dub, gdi kitne
grane svoje svud prostira,
drag razgovor u dni litne
lijepijeh vila i pastira: 2840

on koliko u visine
vito čelo prodišiva,
toliko se u dubine
s krepacijem žilam raširiva. 2845

Za sve nega da se okolo
bijesna vojska od vjetara
strahovito i oholo
vrti, vije, i udara,

on se krepak kaže, i stoji 2850
tvrđ na silne njih zamahe,
ni se straši, ni se boji
od njih sile vrle i plahe;

nu malahan crv poslije
moguć mu je vrha doći,
ki mu iz nutra žile izije,
grizući ga u dne i u noći: 2855

unutra tako smeća
hara i ori tvrde grade,
izprid koje moć najveća
oborena na tle pade. 2860

PASTIJER 5. :

Dubrovnik se ne će od tega,
ko nam reče Srđ, bojati,
pače vazda posred nega
ugoda će svijetla sjati. 2865

On će mirnim zakonima
vladati se sam po sebi,
razgovorno nevolnima
utočište pri potrebi.

Vidjeli ste slike mile, 2870
ke za ures ovoj strani

2837. *rukop. akad.* : u veliku nač se jadu. 2846. da se] *rukop. akad.* : da.
2865. *rukop. dubrov.* : ugodaj će svijetla stati.

posred svoje slavne spile
davno udjela Ilar znani.

Koja će odi teč gospoda,
ki kraljevi, koji bani, 2875
naša mila da sloboda
sačuva ih i obrani!

Vidjeste li vedru sliku
Silivestra mlada kralja,
gdi slovinskih od zemaļa 2880
s majkom bježi bunu priku?

U njihovu kako trudu
mjesto ih ovo prima i časti,
ugrablene dokle vlasti
neprijateljim otet budu? 2885

Vidjeste li plemenitu
Lizabetu i Stjepana,
vrh bosanskih koji strana
držati će vlas čestitu?

I oni će bijegom doći 2890
u države sej slobodne,
i šnihovom paka moći
u zemle se vratit rodne.

Vidjeste li trudnu zgodu
Sigismunda vrijedna i znana, 2895
ki će ugrskom bit narodu
kralj, i česar od Rimljana?

Od mogućijeh ko Turaka
razbijen u grad ovi grede,
gdi ga slavnijeh množ junaka 2900
i gospoda vrijedna slijede?

Od istoga ko Turčina
odi će se sahraniti
Đurađ despot i Jerina,
s kijem će Lazar njih sin biti? 2905

Vidjeste li, ko ljublena
dvoja sinka oni cvile,
u sužanstvu oslijepjena
od sumnive turske sile?

SKAZAŃE SEDMO.

PAVLIMIR I GLASNIK.

PAVLIMIR :

Da tako, verni moj,
u ove države
zdrav dođe vrijedni broj
me družbe gizdave? 2954

GLASNIK :

Zdrav, kraľu izbrani,
nih plavi vesele
po ovoj sad strani
me su oči vidjele. 2950

Bjehmo veće mi dospjeli
pripravľati smrtne slave
i usjećenijeh iz dubrave
devet čepres već donijeli ;

devet crnijeh plavi slike
veće bjehmo učinili, 2955
i oklopjem, punijem dike,
suhe pańe uresili ;

ja se vedroj tvoj svjetlosti
uputio već bjeh riti,
da ukopne sej žalosti 2960

s pukom dođeš proslaviti :
kad na ovo me spravľańe

više morskijeh ću se vala
buka, romon, i lupańe,
bubań, trubaľ i vesala. 2965

Slijedeć ovu mirnu buku
u velikoj dici i slavi
u raskošna Gruža luku
uljezoše devet plavi.

Na oči moje tva viteška 2970
družba zavi jedra bijela,
i pospješna, i vesela
vrže u more sidra teška.

Ne hteć dugo ja čekati,
mješte spravne smrtne slave 2975
glas ti dođoh dragi dati
mile družbe žive i zdrave.

A prem evo i oni k tebi,
za potvrdit mu besjedu,
od onuda mirni u sebi 2980
s Krstimirom vrijednijem gredu.

PAVLIMIR :

Sada poznam, da je zamjerno
u dobromu Srđu znanje,
ki prikrati prem čemerno
slatkom riječim me skončanje. 2985

On povidje sada meni,
da Krstimir nije bio,
neg Tmor zlobni i himbeni,
ki je huđi glas donio.

Nu što veće odi stoju, 2990
ter ne idem s dobrom česti
vrijednu i milu družbu moju
i ma vita kopja sresti?

SKAZAŃE OSMO.

PAVLIMIR, KRSTIMIR I DRUŽINA.

PAVLIMIR :

Draga družbo i ljubjena,
hvala bogu, da ste zdravi, 2995
da su od mora nesmiļena
sahrañene vaše plavi.

Sred pućine vrle i prike
ja sam mrtve vas cijenio,
i ukopne smrtne dike 3000
bjeh vam veće pripravio.

KRSTIMIR :

Vedri kraļu i čestiti,
razlog si imo tve ljubjene

2974. dugo] *rukop. dubrov.*: drugo. 2986. povidje] *rukop. akad.*: povijeda.
2998. vrle i prike] *rukop. akad.*: valovite.

vitezove požaliti.
 i držat ih izgubjene; 3005
 bog i one svete moći,
 koje u tvomu nosiš drijevu,
 suproč morskome hudom gñevu
 nam su bile od pomoći.

PAVLIMIR :

Nu me krune glasovite 3010
 moji pereni štiti mili,
 povjēdte mi i kažite,
 kako ste se sahranili?

KRSTIMIR :

Ko noćasna strahovita
 nas godina ona stiže, 3015
 i pučina valovita

suproč nam se gñevna diže,
 sto proždrljih piskavica,
 sto vihara nas obteče,
 da svi ostasmo blijeda lica, 3020
 strah nas leden svijeh posiječe :

ne mogaše nitko ini,
 izvan višna vlas visoka,
 strašnoj otet nas vrlini
 silna mora i žestoka. 3025

Kad u tako jednoj mucu,
 puni smeće, straha, i vaja,
 u mirnoj se jednoj luci
 upazismo blizu kraja;

ka se rados, kraju, očuti 3030
 od ljubjene sve družine,
 bivši utekli poraz luti
 vrle i plahe od pučine!

Nu plav tvoju ne videći,
 što se nijedan nas ne nada, 3035
 ah, u komu jadu i smeći
 mi ostasmo tužni tada!

3018. piskavica] rukop. dubrov.: pijavica. 3026. rukop. dubrov.: kad u ovoj
 lutoj mucu. 3027. puni] rukop. dubrov.: punoj.

Koja tuga, koja muka
 sa svijeh strana tad se začu
 posred suza i jauka
 u žalosnom lutom plaču!

3040

PAVLIMIR :

Brzo se je taj nemila
 žalos, koja vas uvrijedi,
 u vesele obratila ;
 s tvom besjedom naprijed hodi.

3045

KRSTIMIR :

Zelenoga na dno Mljeta
 ovo je luka, kraļu znani,
 gdje se od mora huda i kleta
 Pavo sveti jur sahrani.
 Na ovemu on otoku
 u pravedne plame vrže
 lutu zmiju i žestoku,
 ka se nemu ruke trže.

3050

Agezilao glasoviti
 odi osudjen jošte stoja,
 koga Opijan sin čestiti
 slatke od riba pjesni poja.

3055

Od polače još njihove
 gledaju se miri steni,
 kijeh se imenom luka zove,
 u koj bismo sahrañeni.

3060

Nu stvar nad sva čuda ina
 ukazaše nam mještani,
 gdi oštri kami huda sina
 ne ukopane kosti hrani.

3065

Nega mati izagnana
 prokle, i to se nemu zgodi,
 da mu tijelo ne ima stana
 ni na zemlji, ni na vodi.

Sred otoka veće toga
 ne hotjesmo mi krzmati;

3070

3053. nemu ruke] *rukop. dubrov.*: ruke nemu. 3056. Opijan] *rukop. akad.*: od prije. 3065. ne ukopane] *rukop. akad.*: ukopane. 3071. krzmati] *rukop. akad.*: krsmati.

po svijeh krajijeh mjesta ovoga
digosmo se tebe iskati.

Rat, Ston, Vratnik, i Zagorje
s mnogom pomnom obidosmo,
Šipan, Lopud, i Primorje,
i nigdje te ne nađosmo.

3075

Vedri kraju, misli koju
slas i rados učutjesmo,
iz daleka kad plav tvoju
mirnu i zdravu mi vidjesmo.

3080

Ukazasmo tad biljezim,
ko ljubimo tvoju glavu,
bubnim, trublam, veslim, stiježim,
čineć mnogu diku i slavu.

3085

PAVLIMIR :

Krstimire moj ljubjeni,
i vi ostala družbo draga,
sreća je bila veoma blaga
u dan ovi vam i meni.

Bog i naše svete moći
u ovi nas kraj doniješe,
za sve zloba vječne noći
utopila jur nas bješe.

3090

Zapovijed je zgar višnega,
da grad slavan sagradimo
sred čestita mjesta ovega ;
trijeći je da mu pogodimo.

3095

Jes u ovoj u Dubravi
mnoštvo lijepijeh djevojaka,
svjetlijem rodom njih se svaka
i ljepotom rajskom slavi.

3100

Neizmjerne punu dike
vjerenicu ja sam obro,
s kom su slave sve kolike,
u koj siva svako dobro ;
i vi, koji ste ne vjereni,
vjeriti se ter želite,

3105

moji drazi prihrabreni,
vjerence odi uzmite.

Glasovitom lijepom gradu,
ki sred ove spravlam strane,
u slobodi i u skladu
ostaćete za građane.

3110

KRSTIMIR :

Tko da, kraļu pun uresa,
te se odreći sreće bude,
pokli take jesu osude
svijetla kraļa od nebesa ?

3115

Požuda je naša davna
vjerence lijepe imati,
a stvar će nam biti slavna,
u tebe se izgledati.

3120

PAVLIMIR :

Slavna veomi tim se ovamo
sa mnom svaki vas uputi
da se čuda nagledamo,
da budemo čuda čuti.

3125

SKAZAÑE DEVETO.

DUBRAVKA I SKUP DJEVOJČICA.

DUBRAVKA :

O družice me vesele,
svaka budi u radosti,
danaska smo srećne vele
i čestite mi za dosti :

družbi kraļa Pavlimira,
dopuštava Srđ izbrani,
da u ovoj lijepoj strani
vjerenicu svaki obira.

3130

Gizdave ti vjerenike
mi danaske steć imamo !
Pravo je da ovi dan pun dike
sveđ slavimo i poznamo.

3135

Sreća je draga i čestita,
 druga steći na sem sviti,
 lijepa, vrijedna, plemenita,
 i komu ćeš mila biti. 3140

VILA MALA :

Ljepahna sam vjerenika
 izabrala ja za mene:
 kose mu su zarudjene,
 crne oči, vedra slika. 3145

VILA MALA 2. :

Vjerenik je moj od tvoga
 vjerenika ljepši vele:
 on je uzrasta junačkoga,
 ruke mu su ko snijeg bijele.

VILA VELIKA 3. :

Ovi dan je nami bio 3150
 od velike sreće i česti,
 za sve er hudi pako smesti
 bješe ga se priprazio.

Ko Sniježnica huda vila,
 puna misli vuhovite, 3155
 lijepe i slavne Margarite
 bješe sliku prihinila,

noj zaspati ona učini,
 pod limbenom neka slikom
 sadruži se i sjedini 3160

šne ljubjenijem vjerenikom;
 ali od Srđa sveta i znana,
 ki činjenja zna paklena,
 bi oni čas otkrivena
 i sramotno narugana. 3165

Ki smijeh, ki rug, koju viku,
 nom tvoriti puk nasrnu,
 u naravnu kad se sliku
 vilenica huda obrnu!

VILA VELIKA 4.:

Privara himbena 3170
 ako istom paprši,
 do malo bremena
 sramotno vrat skrši:
 za ludu se Tmor izmuči
 i Sniježnica prika i huda, 3175
 er komu se što naruči,
 vik ne ubjegne toga suda.

DUBRAVKA:

Ona, ko je dostojala,
 stekla je ruge i sramote,
 i naše je čas dobrote 3180
 lijepom platom svijetla ostala.

Tim se od nas svaka spravi
 vjereniku dragu i milu
 sred razblude i ljubavi
 u žudjenom biti krilu. 3185

Za sve da se latinskijeme
 rodod diči nih visina,
 i naše je svijetlo pleme
 glasovitijeh od Latina.

Za to, družbo puna dike, 3190
 uputimo mi se veće
 s blagom družbom dobre sreće
 steć ljubjene vjerenike.

VILA MALA:

Ja ću od cvijetja razlikoga
 mom dragomu vjenčac sviti, 3195
 da nim bude dana ovoga
 rusu glavu naresiti.

VILA MALA 2.:

Od bijelijeh ću ja ružica
 lijepu kitu darovati,

Stihova 3170—3173 nema u rukop. akad. 3176. er] rukop. dubrov.: jer. 3182. rukop. dubrov.: tim se svaka od nas spravi.

ko me bude izabrati,
da sam nemu vjerenica. 3200

SKAZAŃE DESETO.

SNIJEŹNICA:

BjeŹi, bjeŹi, o SnijeŹnice,
iz mrzećijeh ovijeh kraja,
bjeŹ', nesrećna vilenice,
gdje ljudskoga nije stupaja; 3205
u pustošne strane gore,
u kijeh kokot vijek ne poje,
sramne ukopaj tve prikore,
tve sramote, ruge tvoje.

Da li tuđu noseć sliku 3210
ja ovako ostah ruŹna;
lele, lele veomi tuŹna,
da ne osušim lica viku!

Proklet budi, ko najprije 3215
naućio je varat mene,
od nauke kad himbene
pomoći mi nijedne nije.

Ali, za što stojiš odi,
nesrećnice plaćna, veće;
u planine puste hodi, 3220
i tu plaći tve nesreće.

SKAZAŃE JEDANESTO.

SRD, SVJETNIK, PAVLIMIR, DRUŹINA I PASTIJERI.

PAVLIMIR:

Slijedi, sveti redovniće,
teŹ dohodne ćesti slijedi,
što ti višnji bog nariće
prorokuj nam i besjedi. 3225

SRD:

Za poćetak pun uresa
lijepom gradu, kraľu, dati,
kraľici ćeš od nebesa
prvu crkvu sazidati.

Vrhu Lava oštrijeh stijena
mjesto budi templu ovemu:
razložno je, da prvina
od svega se da višnemu.

3230

Od mnoge češ uza n scijene
lijep manastijer još zgraditi,
gdje će bogu posvećene
djeve život provoditi.

3235

Vidim, gdi još u naprijeda
raširenijeh posred mira
sedam lijepijeh manastira
grad u svomu krilu gleda,

3240

i u njih će djeve izabrane
rodnom gradu jača i draža
svom dobrotom biti straža,
nego vojske oružane.

3245

SVJETNIK :

Lijep početak ! S tijem načinom
veliki se Rim nekada,
za sve vjerom neistinom,
u početku svomu vlada :

3250

izabrane on djevice
i od koljena svijetla stavi,
da ogañ Veste sve božice
u velikoj hrane slavi ;

one vječni plam čuvaše,
da se u vijek živ nahodi,
a djeve će u vijek naše
straža rodnoj bit slobodi.

3255

SRD :

U sjevernoj vidim strani
gdje se grade suproč nima
s dvjema crkvam tvrđi stani
svetijem ljudim i dobrima.

3260

Priklonijem će srcem oni
bez pristanka molit boga,
da od grada njih rodnoga
suprotive hude ukloni.

3265

*

Vidim, gdi sve ovo more
među Lavim i dubravom
u visoke crkve i dvore
obraća se s mnogom slavom.

Od mramora ondi stavna 3270
crkva će se uzvisiti,
gdi će božja mati slavna
uzmnoženi grad braniti.

Vidim, gdje se u ne domu 3275
s mnogom pomnom drže i hrane
svete moći u svijetlomu
srebru i zlatu okovane;

svete moći, ke će odi
iz razlicijeh plivat strana,
i po suhu i po vodi 3280
za nam vječna bit obrana.

Visoka će crkva bila
svetom Vlasi ovdi ustati,
od protivnijeh ki će sila
ove strane sved čuvati. 3285

Vidim, gdi se starac sveti
neprijateljim svijem opire,
ki slobodne ove mire
hoće satrt i uzeti.

Zdrav o sveće, bogu mio, 3290
koga je višni još od vika
branitelem odredio
verna grada Dubrovnika;

dokli žarko sunce svijeti, 3295
vrteći se oko svita,
tva će slava sved živjeti
među nami vjekovita!

PAVLINIB :

Srećna grada! Kom da stranom,
od koga li od naroda,
pod tijem štitom i obranom 3300
od teškijeh se boji zgoda?

3277. okovane] *rukop. dubrov.*: zakovane. 3291. od vika] *rukop. dubrov.*: od vik vika.

SRD :

Crkve će ove sveca slavna,
 ki će našu branit sreću,
 bit na blizu straža pravna
 gospodskomu dvoru i vijeću. 3305

Vidim, gdje se od mramora
 u velikoj slavi gradi
 svijetla građa lijepa dvora,
 izabrane stan čeladi.

Zakoni će tuj slobodni 3310
 i zakona pisma stati,
 kijem Dubrovnik, nebu ugodni,
 skladno će se sveđ vladati.

Tu gospoda vrijedna i znana 3315
 kupice se s mnogom česti,
 za potrebe rodna grada
 razbirati mudrom svijesti.

Slavne će se tu zamjene
 činit s vjerom, svijem uzdanom,
 od gospode zarobljene 3320
 medju Turkom i Krstjanom.

Polak vijeća glasovita,
 ki će čas bit svega grada,
 gradiće se ponosita
 od galijs brzijeh zgrada. 3325

Korabje ove s mnogom dikom
 pravedna će bit pokora
 svijem gusarom i silnikom
 adrijanskoga siña mora.

Vidim plivat šnim družinu, 3330
 plavi mnoge i gospodu,
 za obranit svu slobodu,
 i za ures vjere općene;

vidim, vidim, gdje hitaju,
 i u verigah sužne vode 3335
 mnoge guse, ki smetaju
 silnijem grabšam ove vode.

3302. Crkve] *rukop. dubrov.*: crkva. 3313. *rukop. dubrov.*: skladno se će
 sveđ vladati. 3318. zamjene] *rukop. dubrov.*: promjene. 3330. družinu] *rukop.*
dubrov.: združene.

PAVLIMIR :

Gospode je djelo vrijedne,
 izgoniti svaku smeću,
 i trt guse nepravedne, 3340
 ljudsku družbu ki razmeću.

SRD :

Kud ohodim bojne zgrade,
 kijeh ponosni miri oholi
 čuvat će te, lijepi grade,
 i kružiti u okoli? 3345

Više gola kuka onega,
 koji gleda put zapada,
 a zelena vrhu néga
 niče i cvjeta trava sada,
 vidim, gdi se uzvišena, 3350
 diže i gradi put nebesa
 živijem ogném ograđena
 tvrda građa, puna uresa.

Lovrincu će prisvetomu
 posvećena ona biti, 3355
 i grad rodni proć svakomu
 neprijatelju sveđ braniti.

Nu istočne vidim s strane
 na isti način gdi ustaju
 dvije tvrđe sazidane, 3360
 koje čuvat luku imaju;

slavnu Ivanu posvećena
 s mnogom dikom jedna bitće,
 drugu djeva pozdravljena
 svojom crkvom uresitće. 3365

Porodi se pun pokoja,
 lijepi grade, već porodi,
 moguća je straža tvoja;
 ne ima straha tvoj slobodi.

Građani će tvoji hrabreni, 3370
 puni uresa i dobrote,

za tju ljubav u nescini
držat iste sve živote.

Vidim, vidim, gdje tvoj prvi
pjenez kaže, ko se dava 3375
dobrovoljno sa svom krvi
za grad rodni svoja glava.

Tvijeh nevjesta čas i dika,
i pošteña glas čestiti,
hvaľeni će bit do vika 3380
nad nevjeste svega svita.

Porodi se glasoviti,
svijetli grade, već porodi,
ki ćeš tvoj glas svud prostriti
po neumrloj tvoj slobodi. 3385

Od prvoga od kamena
dokli uzbudeš svrhu imati,
tva sloboda ne ockvrñena
upored će suncem sjati.

Svijetla će ova još dubrava, 3390
tu joj višni moć dariva,
upitomit orla siva,
silna zmaja, bojna lava.

SKAZAÑE DVANESTO.

GLASNIK, PAVLIMIR, SVJETNIK, DRUŽINA, SRĐ I PASTIJERI

GLASNIK:

Vedri kraľu i čestiti,
čuj veseo mu besjedu: 3395
poklisari plemeniti
od Slovina tebi gredu.

Kraľevske ti dare oni,
ki se uresu tvomu prose,
poniženi i prikloni 3400
u radosti mnogoj nose

3378. dika] *rukop. dubrov.*: vjera 3380. *rukop. dubrov.*: hvaľena će bit svu-
djera. 3381. svega svita] *rukop. dubrov.*: sve od svita. 3400. poniženi] *rukop.*
dubrov.: podniženi. *Stihova* 3370—3373, 3386—3389 *nema u rukop. akad.*

Poslali su naprijed mene,
da privedroj tvojoj moći
od njih glase dam žudjene;
i oni će sada doći. 3405

PAVLIMIR:

Zamjerna je i velika
u dan ovi naša sreća;
tko bi reko, da će iz smeća
sinut rados ovolika?
Prem se ovo meni htjelo;
ti, glasniče, natrag teci,
poklisarom vrijednijim reci,
da ih čekam ja veselo. 3410

Hvaljen budi, slavni bože,
ki mi ove da pokoje,
i uzvisi me i pomože
u najveće trude moje. 3415

Srđu slavn', draži moji,
ne mojmo odi veće stati,
hod'mo veće, ko s' pristoji,
vrijedne ljudi dočekati 3420

SKAZAŃE TRINEŠTO.

SKUP VILA, PASTIJERA, I DRUŽINA.

PASTIJERI:

O vitezi plemeniti,
o gizdave lijepe vile,
uživajte raj čestiti
od ljubavi drage i mile;
uživajte u radosti
sve ljubene čestitosti. 3425

Eto s vašijem vjeram sada
Dubrovnik se bijeli rodi,
da se u vijeke miran vlada
u pokoju i slobodi,
svijeto, čestit po sve strane,
igdi bijeli dan osvane. 3430

DRUŽINA :

Liepa ti je,
 draga ti je 3435
 u čestite ove kraje
 nas vesela
 sreća iznijela,
 gdje se život miran traje.

S ovim gradom, 3440
 s našijem skladom
 ki se odi ziđe sada,
 eto mile
 s nami vile
 u veseļu ljubav sklada. 3445

Ona u miru
 našu viru
 s lijepijem mirim lijepo zgradi,
 da Rimñane

. . . . .
 opet u ove zemlje usadi. 3450

Kako slavna,
 krepka i stavna,
 o ljubavi, u tvom raju,
 u radosti,
 u svjetlosti, 3455
 dva se puka sad sastaju !

PASTIJERI :

Lijep ti niče,
 Dubrovniče,
 svijetli grade i čestiti,
 ki po svitu
 glasovitu 3460
 tvu ćeš slavu svud prostriti.

O dubravo,
 kojoj pravo
 nebo dijeli vječnu diku,
 već promijeni 3465
 tve zeleni
 na bijelom Dubrovniku.

O velike
 lovorike,
 o jaseni, o javori, 3470
 o vesele
 vite jele,
 lijepi hrasti, kitni bori,
 visocima

dvorovima 3475
 veće mjesto učinite,
 veće izbrane
 vaše grane
 slavnijem crkvam poklonite.

O satreni 3480
 naš ljubjeni
 Epidavro svijetli grade,
 u koj slavi
 u dubravi
 ti se našoj rađaš sade! 3485

Po staromu
 prahu tvomu
 neka pastijer ovce svraća,
 s ovolikom
 kad se dikom 3490
 tvoj pepeo nami plaća.

JEDAN OD DRUŽINE:

Tako bojni
 i dostojni
 svake slave Rim nekada
 svijeto uzrasti 3495
 s mnogom časti
 iz pepela Troje grada.

Nu je veća
 naša sreća,
 za što silom sve desnice 3500
 izabrani
 jur Rimljani
 ugrabiše vjerenice;
 mi bez boja
 sred pokoja 3505

i razblude mile i blage
 u mirnomu
 mjestu ovomu
 sad stječemo lubi drage:
     oblubjenu 3510
 vil žudjenu
 vele ljepše jes prositi,
 neg nemilom
 hitrom silom
 nepravedno ugrabiti. 3515

SKAZAŃE ČETRNEŠTO.

PAVLIMIR, MARGARITA NA PRISTOLU, DRUŽINA, PASTIJERI,
 POKLISARI I VILE.

POKLISARI :

Vedri kralu, koga dika,
 s družbom glasa vjekovita,
 svijetla, slavna, i velika,
 priko svega leti svita,
     od slavnijeh smo tebi Slava 3520
 i od Bošnjaka mi poslani,
 po kijeh plodnoj teku strani
 bistra Drina, Sava, i Drava.

Na djedinstvo oni tvoje
 svi jedini tebe zovu, 3525
 i da uzmeš vlas njihovu
 u požudi mnogoj stoje.

Mi se bjehmo, kralu mili,
 rad vedrine tve izbrane
 u latinske zemlje strane 3530
 doć za tobom pospravili.

Hvaļen višni, ki nam poda,
 da nađosmo tebe odi,
 gdi neumrla sti sloboda,
 gdi se pravi mir nahodi. 3535

Podunavskih kraļevina
 svijetle ove kruue primi,

3513. nemilom] *rukop. dubrov.*: s nemilom. 3530. strane] *rukop. dubrov.*: i strane. *Stihova* 3532—3535 nema u *rukop. akad.*

i uresi tva vedrina
tvu vitešku glavu nîmi.

Kralevske ove još šibike 3540
blag i mio uzmi sada,
i podložne sve kolike
ove puke nîma vlada.

PAVLIMIR :

Poklisari plemeniti,
dobrovoljno ja vas primam, 3545
i od vas ovi dar čestiti
za najdražu stvar uzimam.

Na vjeru ste mu prispjeli,
i na sreću nova grada, 3550
za to mirni i veseli
radujte se sa mnom sada.

A ti, draga ma gospoje,
vjerenice moja mila,
od kralevske sreće moje 3555
lijep početak ka si bila,

ovu od zlata krunu stavi
na tve od zlata svjetle prame,
neka poznaš, ma ljubavi,
da si srećna i ti uza me.

Kralevska ti na dar ova 3560
svijetla budi još šibika ;
dostojna je tvoja dika
vele ljepšijeh od darova.

MARGARITA :

Vedri kralju, pun kreposti,
i moj dragi gospodaru, 3565
ja se srećna zovem dosti
na čestitom tvomu daru ;

nu srećnija nad sve ine
po pravdi se mogu riti,
što ću slavne tve vedrine 3570
vjerenica verna biti. .

PAVLIMIR :

Vam, vitezi moji mili,
 ki po htjeću od višnega
 vjerno ste se sjedinili
 s plemkiñami mjesta ovega, 3575
 grad darivam, kijem sada
 resim strane sej čestite;
 slobodnoga posred sklada
 mirni u ñemu gospodite.

Svaki razlog hoće i pita, 3580
 da u miru i slobodi
 traje i vodi svoja lita,
 Rim slobodni koga rodi.

Stari s vami još mještani, 3585
 ki su bili dosle glave,
 sjediñeni i smiješani
 vlas će držat sej države.

Iz Slovinskijeh kad zemaļa
 odi dođem s ļubi dragom,
 primite me s česti blagom 3590
 za građana, ne za kraļa.

Čestite vam jošte moći
 ja darivam, da vam budu
 vječne od slave i pomoći
 u vašemu svakom trudu. 3595

DRUŽINA :

Svijetli kraļu, tko da ne će
 od desnice tve hrabrene
 tej zamjerne i žudjene
 blagodarne primit sreće?

Vedru ćemo krunu tvoju 3600
 do kraļestva sadružiti,
 u veselom pak pokoju
 u ovi se grad vratiti.

Nas kamene gore i hridi, 3605
 kijem se ova zemļa paše,
 ne ustručaju, da ne slidi
 tvu zapovijed srce naše.

Ako narav nemilosna
maćeha je mjestu ovemu;
vrijednos je u niem svijem kriposna, 3610
mati srcu sved našemu.

Jošte će se natjecati
sa svijeh strana zemļa i more,
s mnogom srećom napuñati,
s mnogijem blagom naše dvore. 3615

Neka, neka poļa ravna
za sve stañe bude iskati,
ko je srca želna i spravna,
svoje u lasti dni trajati;
nam, dubravo lijepa i mila, 3620

obično je tve vladanje,
sred mirnoga tvoga krila
ugodno je tvoje stañe:
posred poļa i ravnina
strašiva se ptica krije, 3625
a visocijeh posred stina
sivi soko gnijezdo vije.

SKAZAÑE PETNESTO.

SKUP PASTIJE RA.

Rasti, rasti, o slobodni
Dubrovniče, rasti veće;
rasti, nebu grade ugodni, 3630
na velike česti i sreće.

Hvar, Šibenik, Zadar ravni,
Kotor, Trogijer, Spljet hrabreni,
tvoj će vazda ures slavni
u velikoj držat cijeni. 3635

Dalmatinskijih svijeh gradova
svijetla kruna ti ćeš biti,
adrijanska sva voda ova
dvorit te će i častiti.

Malo velim; tvoja slava 3640
prostrijeće se i tva dika

priko slavnijeh svijeh država
slovinskoga od jezika:

od Adrije bistra mora
do ledena mora okolo, 3645
svu tegobu višnijeh dvora
gdi željezno drži kolo,

pored glasom neumrlime
svud hvačeno i čestito
tve slobode slavno ime 3650
živjeti će vjekovito.

Tebe Goti, Sveci i Dani,
bojni Ugri i Moravi
Lešci, Moški, Pomerani
u mnogoj će hvalit slavi, 3655

Bulgar, Bošnjak, Hrvat bojni,
dizat će te do nebesi,
i svi puci neizbrojni
naš kojijem se jezik resi.

Rasti, rasti, o slobodni 3660
Dubrovniče, rasti veće;
rasti, nebu grade ugodni,
na velike česti i sreće.

O Ilare, sveće izbrani,
koga slava slove svuda, 3665
na kojega dan svečani
zgodiš se ova čuda,

čestitoga tvoga imena,
ko i dostoji vječne slave,
živjeti će sved spomena 3670
sred čestite sej države.

Nu ako u pozna tebi ljeta
sred lijepa se zgradi grada
od mramora crkva sveta,
vele ljepša, neg li je sada. 3675

I tva, kralu Pavlimire,
čas će biti sved spjevana,
ki ove lijepe ziđeš mire
posred ovijeh mirnijeh strana.

Rasti, rasti, puna mira,
o dubravo svijetla, veće,
visi vrhe, grane šira,
vjekovite puna sreće,
da se od svijeta vidi svega,
ko se u brzo grad uzmaža,
ki je pod krilom od višnega,
i komu je nebo straža.

3680

3685

3682. šira] rukop. dubrov.: stira.

A K I L E.

Rukop. a.: Akile, spjevan po gosparu Donu Palmotiću, plemiću dubrovačkomu, koji bi joštera nadpisan Dejidadmija i prikazan u hvalenom Dubrovniku god. gosp. 1687. *Rukop. b.* piše često s *ch*: Achile.

Imena, koja ulaze u ovom prikazađu.

Prolog: Proteo.

Ulise.

Diomede.

Skup bojnika.

Skup dvorana i dvorkinica.

Kiron, učitelj Akilov.

Akile.

Likomede, kralj od Šira.

Dejidamija s sestrani, kći kralja od Šira.

Dvorkinica.

Hadum crnac, stražnik djevojčica.

Dvornici.

Djevojčica mala.

Glasnica i glasnik.

Teti, mati Akilova, s vilami morskijem.

Vojska.

PROTEO :

Da li, Proteo, ti ćeš biti
teške ovako vazda sreće,
i božicam donositi
gorke glase, pune smeće?
Nereova kćerca Teti, 5
ka vrijednoga rodi Akila,
ki će slavan sved živjeti
kroz hrabrena svoja dila,
dosta plačna bi po meni,
kad joj tužnoj činih znati, 10
da će sinak ne ljubjeni
mlad poč na boj vojevati,
a to ere ja, videći,
da, vječnoga pun prikora,
vodi Parid gos grabeći, 15
lijepu Elenu priko mora,
prorokovah plahe boje,
ki će s toga sviet zamesti
I slušajuć riječi moje
lijepa Teti s mnogom svijesti, 20
rijeh joj: Teti, sinka tvoga
među bojne ne šli mače,
er junaka smionoga
naprije mati, znaš, zaplače.
Kada majka lubežliva 25
Teti ču ove me besjede,
veomi gorko boležliva
teške misli mislit sjede.
Sva se sjadi, sva se smuti,
sve što može i najprije 30

pospješno se ona uputi
put hrabrene Tesalije.

Tu s Kironom vrijednijem za jedno
ne drag porod stanovaše,
i žuđenje časno i vrijedno 35
od Centavra znana učaše.

Ona od tole nega izvede
i od Šira u otok stavi,
gdi kralj vrijedni Likomede
s drazijem kćercam dni boravi. 40

U djevičkoj prida odjeći
sinka nemu majka mila,
sestrica je, govoreći,
hrabrenoga ovo Akila.

Od pogubna dalek boja 45
nu dovedoh, neka odi
sred vesela, sred pokoja,
s tvojijem kćercam danke vodi.

S Dejdamije lijepe vile,
ka mu je sada srce i duša, 50
vas zatavljen mlad Akile
lasno majku svu poslyša.

S dragom diklom i gizdavom
on razbludno vrijeme traje,
ni se uzvisit s bojnomo slavom, 55
ni s hrabrenijem djelim haje.

Vidim, gdi je porodila
skrovno šnime slavna Pira,
ki će s vrijednijeh svojijeh dila
bit trojanskijeh poraz mira. 60

Tim smirena scijeni Teti
posred ruha da ženskoga
junačkom će boju oteti
ljubljenoga sinka svoga.

Nu se zaman ona muči 65
oprijet volji od nebesa,

31. ona] *rukop. a.*: ter. 33. Kironom] *rukop. b.*: *piše uvijek sa ch*: Chironom. 40. kćercam] *rukop. b.*: *ćercam*, tako postojano sa *ć* mjesto *kć*. 54. vrijeme] *rukop. b.*: *postojano s b*: vrijeme.

er komu se što zaruči,
vijek ne ubjegne tega udesa

Grecija se sva kolika
na himbenu spravja Troju, 70
i s oružjem silna i prika
čas osvetit hoće svoju.

Nu er Kalkant, prorok znani,
pjeva, da je sva vrlina 75
i sva sila njih zamani
bez Peleova slavnina sina,

s Diomedom vrijedni Ulise
po pučini siha mora
ovdi doći zatrudi se,
od grčkoga poslan zbora. 80

Oni hitro misle izvesti
na boj mladca plemenita,
tužnu majku što će smesti
nad sve umrle žene od svita.

Evo slavnijeh vitezova, 85
na kraj odi veće izhode;
zaman, majko Akilova,
u nem tajiš tve nezgode.

Nut vrijednoga Diomeda,
ko se diči i podnosi; 90
nu ti Ulisa, sred pogleda
koji vrijednos istu nosi.

Hoću li ovi, ali ne ću
tužnoj majci glas poniti?
Trijebi je, da zna svu nesreću, 95
trijebi je nebu pogoditi.

67. komu] *rukop. a.*: tkomu, pa tako ovaj pronomeni postojano s tk. 70.
spravja] *rukop. b.*: spravja 84. nad sve] *rukop. b.*: na 86. odi] *rukop. a.*: ovdi.

ČINĚNJE PRVO.

PRIKAZAŇE PRVO.

ULISE, DIOMEDE, I SKUP BOJNIKA.

DIOMEDE:

Kriposni Ulise,
 s kijem stupaj moj svudi
 jedino druži se
 i moji svi trudi, 100
     eto je čes mila
 u miru, bez smeće,
 u otok donijela
 od Šira nas veće.

Vele veća bi požuda, 105
 s kom smo ovdí doć željeli,
 neg smo u putu muke i truda
 priko mora oćutjeli.

ULISE:

Diomede hrabreni,
 za mjesto za rodno 110
 putovat jes meni
 i trudit ugodno.

Sladi je svaki trud
 rad dobra općena,
 od koga žela svud 115
 sveđer je hvalena.

Je da čes vesela
 do svrhe uzbude,
 kako je počela,
 uz naše sve trude. 120

Slavna Akila i vrijednoga,
 s mnogom pomňom koga ištemo,
 za istinu mi nać ćemo
 usred mirna mjesta ovoga.

rukop b.: at, scena mjesto: činjenje, prikazanje.

DIOMEDE :

Bez zlameña ne velika 125
i bez htjeña od višñega
grčka vojska sva kolika
u Aulidi čeka ñega.

Koji kraji, koji bani,
ki vitezi neizbrojni, 130
u onoj luci stoje zamani,
dokle dođe mladac bojni !

ULISE :

Rijeću, ka mu čas bi bila,
da jednoga ñega nije,
gdje se mlados sjedinila 135
od ostale sve Grecije ?

SKUP :

Jedinstvo je svud hvaļeno,
svaka koris šñim se stječe,
s kijem dobro jes općeno,
a teška su zla daleče. 140

Jošter da se s nam sjedini
svijem žudjeni mlad Akile,
ko će odoljet veličini
od moguće grčke sile ?

ULISE :

Vidjeste li ponosita 145
svetilišta, druzi mili,
ka smo, za nać plemenita
slavna mladca, učinili ?

Lijepa uzrasta sto junčića
s neizbrojnim jagañcima 150
posvetismo ñega cića
neumrlijem bogovima.

Koje molbe uzmnožite
Kalkant, prorok glasoviti,

126. htjeña] *tako rukopis a ; b. : ktienja. U posljedñem taj glagol uvijek tako s k.* 129. kraji] *rukop. b. : krajevi.* 133. ka mu čas bi] *rukop. b. : ka bi čas mu.* 148. mladca] *rukop. b. : mlaca.*

- koje riječi zlamenite 155
 ču se s višnijem govoriti!
 Unutrnja od živina
 sva priglada, sva privrati,
 Peleova da mu sina
 bitje budu prikazati. 160
 Sto krat dignu. sebe vani,
 put nebesa sve pozore,
 u komu je mjestu i strani
 vrijedni Akile, da mu otvore.
 Kad najposlije put uzmnožne 165
 grčke vojske oči upriječi,
 i razsrgbe pun razložna
 poče izricat ove riječi:
 Teti, kćerce Nereova,
 kuda si se uputila? 170
 Priko morskijeh kud valova
 vrijedna sinka jesi odnila?
 Kraju od Šira, Likomede,
 je li lijepo i pravedno,
 da kudjeļu sramnu prede 175
 s djevojčicam dijete vrijedno?
 da strenite klete Troje,
 mješte bojna djela, u krilu
 razbludjene kćerce tvoje
 trati svju snagu i silu? 180
 Od ženskoga ruha boļe
 biknuće se nemu oklopje,
 od kuđeļe, teško kopje,
 meka od odra, vlažno poļe.
 Razdri, mladče, sramne odjeće, 185
 vrzi urese nedostojne,
 i djelovat počni veće
 trudne boje, trude bojne.
 Za ovijem glasom iz nenade
 riječ i snaga nega ostavi, 190
 i ko mrtav na tle pade,
 da se jedva oporavi.

162. pozore] *rukop. a.*: prozore. 175. kudjeļu] *rukop. b.*: kudjelu. 185. mladče] *rukop. b.*: mlače. 187. počni] *rukop. b.*: počmi.

Mi videći, družbo izbrana,
 što se reče, što se zgodi,
 gremo Akila zatajana, 195
 ko svi znate, iskat odi.

SKUP :

Je da željam tijekom našijeme
 lijepu svrhu višni poda,
 i s vitezom žudjenijeme
 sjedini nas dobra zgoda. 200

Tko kriposno misli u sebi,
 mnokrat mu je sreća blaga;
 vrijedne misli kralj od nebi
 resi lude i pomaga.

DIOMEDE :

Mudri Ulise, već ne cknimo, 205
 neg u kralja Likomeda,
 oružani ko stojimo,
 uputimo se svi ureda.

Svijes mi veli, srce dava,
 s temeljitom prem odlukom 210
 slavna mladca i gizdava
 da mu otmemo silnom rukom.

ULISE :

Tuj viteže silu hrani
 proč himbenijem Trojanima,
 boj se ne će u ovoj strani, 215
 a najliše proč Grcima;
 varka se ovdi i hitrina
 hoće, i djelo mudre svijesti;
 Peleova ja sam sina
 namislio šnom izvesti. 220

DIOMEDE :

Ne znam, kako je dostojno
 u stvar ovu varat nami,

204. resi] *rukop. b.*: urieši. 211. mladca] *rukop. b.*: mlaca. 221. je] *rukop. b.*: jes.

i viteško srce bojno
da se služi s hitrinami.

Kralju od Šira prikazimo 225

čas i koris dobra općena,
načine mu hude odkrimo,
s kijem je oteta lijepa Elena :

da su kralji od Grecije
za jedno u čas svi tegnuti, 230

i da imaju teć najprije,
da se satire gusar luti ;

on, koji ima množ veliku
mladijeh kéeri, trpjat ne će
silno djelo, grabšu priku 235
klete Asije nam mrzeće.

ULISE :

Za kralja će Likomeda
ti načini dobri biti,
nu se druga stvar naprijeda
od nas ima opraviti. 240

On ne drži i ne cijeni,
sred negova da dvora je
lijepe Teti sin ljubjeni,
neg da mlada djevojka je ;
tijem je trijeba nać načine, 245

vrijedna mladca da odkrijemo,
što bez varke i hitrine
vijek učinit ne možemo.

Vratimo se opet k plavi,
za slobodu tere veću 250
svaki od nas hitro stavi
trgovačku na se odjeću.

Ko trgovci ne poznani
lasno ćemo, družbo, moći
u kraljevski dvor poznani 255
s trgovinam našijem doći.

Lijepijem kéercam kraljevskima
slične ćemo trge odnieti,

i s hitrinom mnogom nima
sablu i svijetli štit staviti: 260

ostale će uzet vile
slične urese svomu licu,
a na oružje bojni Akile
postaviće svu desnicu.

Naš Agirte s trublom tada 265
naredno će zapjevati,
da viteza bude mlada
srce na boj uzigrati;

tad ćemo se mi odkriti
vele veće podobnije, 270
i od Šira kralju izriti
miso i želju sve Grecije.

DIOMEDE :

I ti je način dobar mnogo,
ne može se nemu oprijeti;
boji se iznać nije mogo 275
od razumne tve pameti.

ULISE :

Ne krzmamo i ne cknimo,
o vitezi pribrabreni,
hod'mo na plav, da mijenimo
bojne odjeće, neka je meni. 280

SKUP :

Stvar je veće učinena,
gdi se ovaka kripas plodi;
moć s mudrosti sjediñena
vrha trudijem svijem dohodi.

PRIKAZAÑE DRUGO.

KIRON :

O Kirone, tko bi reko, 285
da u družbi lijepijeh vila,
bojne od slave na daleko,
dragoga ćeš nać Akila?

- A ti, Akile moj ljubjeni,
na ovi način srčanoga
sama u spili u kameni
mož' ostavit meštra tvoga ?
Nijesi meni ti kriv. nijesi ;
Teti, majka tva strašiva,
suproć volji od nebesi
junačkijem te djelim skriva. 290
- Sve koliko bitje tvoje
zviezde su mi znane odkrile,
i juvene tve požude
i tvu ljubav objavile. 295
- Uzazno sam, da si u dvoru
kraļa ovega od oтока,
gdi po siñem taj čas moru
priplivo sam s toga uzroka. 300
- Život, koji vodiš odi,
s životom se ne pogađa,
sa mnom za jedno ki provodi,
kad ti od vila bi čas slađa. 305
- Ja naučih s pomñom tebe,
ko podložni puk se vlada,
kako je biti od potrebe,
gospodovat tko se nada ;
a ti sada s mlađahnijema
djevojčicam danke traješ,
a pucim se podložnijema
gospodovat malo haješ. 310
- Mješte mlijeka ja babina
u mlađahna tvoja ljeta
mozgom vrlijem od živina
zadojih te jur djeteta, 315
- neka mlados tvoja jaka,
jakom pićom odhrañena,
protivnikom svijem se paka
vrla ukaže i ognena ;
celovima napisana 320
- sad nevidom tva moć gine 325

i skrovita posred stana
mru viteške tve vrline.

Koli krati na besjedu
moju od jutra do večera, 330

sad po suncijeh, sad po ledu,
silne od gora zvijeri tjera,

i ako se k meni ne bi
krvav na stan povratio,
veće krati ja bih tebi 335

oštrijem licem zabavio;

posred krila dikle mlade,
s malom dikom, s malom časti,
zastane te često sade
bijelo jutro, večer tmasti. 340

Truđahnu ti sa mnom prije
tvrđi kami bi ložnica;
s razbludnom te družbom grije
meko od večer sad pernica.

Prije bjehu tvoje dike, 345
s krepkom svijesti srca rada
priplivati plahe rike;
u razbludam pliješ sada.

Ti po meni sve načine
od bojnoga primi rvaña, 350
i nauči sve hitrine
od izvrsna natjecaña:

ko se tvrdijem pod oklopijem,
ko pospješan, krepak, stavan,
s štitom, s mačem, s lukom, s kopjem 355
vladat ima vitez slavan;

ko bojnici oružani
i sređeni bit imaju;
ko se u poļu, ko se u strani
neprijatelji susretaju; 360

s bojnomoj vojskom u okoli
tvrđi gradi ko se obstiru,
i nariplu miri oholi,
i sve obrane njih satiru.

Htjeh ti jošter lijeke znane 365
i načine sve skazati,

kijem se liječe lute rane,
dotečene posred rati.

Naučih te i nad sve ino
plemenite sve kreposti, 370
s kijem se dobro stječe istino
i neumrle glas svjetlosti.

Uz drag romon arpe medne
s tijem naucim često tebi
ja pripijevah ljudi vrijedne, 375
kijeh je svijeto glas pod nebi,
neka srce tve viteško
izgledat se u njih bude,
da mu nije mučno i teško
djelovati bojne trude. 380

Od početka lijepa ovako
razlika su prem tva djela:
tve viteško srce jako
odjeća je ženska oplela! 385

S luvenijem se natjecanem
vjekovita čas ne stječe,
s junačkim neg rvañem,
ke kriporna krv obtječe. 390

Ali što ovo oči moje
zamjeraju sada i paze:
koji djevojak skup ono je,
koje iz Šira grada izlaze? 395

Koja je ono djevojčica?
u veselju i u slobodi,
lijepa uzrasta, svijetla lica,
svijem ostalijem kolo vodi. 400

Akile je moj ljubjeni,
nijesam nega ja zabio;
za sve odiću svu promijeni,
svakako mi je drag i mio. 405

Da na bedri sablju ima,
ali kopje u desnici,
priličan bi činim svima
od razuma bio božici.

Iza dubja gusta ovega
poć ću skrovno ja paziti,
ke se djelo ima od nega
na ovom poļu učiniti. 405

PRIKAZANE TREĆE.

AKILE, DEJIDAMIJA S SESTRAMI I S DVORKIŃICAMI,
I KIRON IZA DUBA.

AKILE:

Dejidamija, ma družice,
ka si mene, draga i mila, 410
nad ostale sve sestrice
inostranku oľubila,

tako smo se ljubko i medno
među nami sjedinile,
da smo veće srce jedno 415
od dva srca učinile.

Kako iste oči u glavi
ľubim svaku tvu sestricu,
najvećome nu ľubavi
dvorim tebe, mu vrsnicu. 420

Ma družice oľubljena,
ti si u dne i u noći
i gledana i scijeňena
tako, da izrijet nije moći. 425

Pernica je jedna nami,
jedne misli, jedne žeľe,
sjedinenijem odlukami
ja tve, ti si moje veseľe.

DEJIDAMIJA:

Djevojćice izabrana,
ako je ľubav tva velika; 430
i ľubjena i gledana
ne maňe je tvoja dika.

Ti si s mnogom tvom dobrotom
tako u srce moje stala,

sa svom snagom i životom 435
da ti sam se zapisala.

Za to vazda ja ću tebe,
dokle u meni duh se nađe,
kako samu ljubiti sebe,
i, ako se može, slađe. 440

KIRON :

Ove riječi blage i mile,
s lijepijem licem sjedišene,
koga ne bi zadržale,
da zadržan sahnje i vene?
Pod ljuvenijem ko god stijegom 445
ne će da vrat svoj prikloni,
od ljepote silne bijegom
sačuva se i ukloni.

AKILE :

O kraljevski rode mili,
odviše je, da riječima 450
tva se mlados kazat sili
ljubav, koju znam djelima.

DEJIDAMIJA :

Sva kolika moja dila
na zapovijed tvoju jesu :
tako si nam omilila, 455
da smo sluge tvomu uresu.

AKILE :

Omilile vi ste meni,
i sred srca svijeh vas moga
ja u većoj držim scijeni,
neg li braca ljubjenoga. 460

SESTRA :

Djevojčice lijepa i vrijedna,
i tva dika nami ugodi,

kako da nas majka jedna
iz utrobe iste rodi.

Za inostranu djevojčicu
veće tebe ne držimo,
neg najdražu ko sestricu
jednako te sve ljubimo.

465

AKILE :

Plemenite djevojčice,
srcem veomi veselime
vaše drage od sestrice
ja žudjeno primam ime.

470

Nu ako se skoro zgodi,
da nas smiri sreća mila,
i bude od vas koja godi
moga brata jošte Akila.

475

On je uzrasta moga istoga,
iste riječi iste slike;
van uresa djevičkoga
stvari u nas nije razlike.

480

Vi, sestrice me ljubjene,
rodom ćete biti tada,
ko mi srcem sjedišene
prijateljskijem jeste sada.

KIRON :

Kako bitje svoje hini
odhranjenje me ljubjeno,
ko djevičkoj u halini,
tako i riječi prikriveno!

485

Nu će malo proć vremena,
pravi Akile da ćeš biti;
vrijedna narav i hrabrena
ne može se svijetu skriti.

490

DVORKIŃICA :

O družice me ljubjene,
ovdi zaman što stojimo?
vrh ravnine sej zelene
mili tanac izvedimo.

495

Nitko ovdi ne prohodi,
ko nas može upaziti,
u veselju i u slobodi
tanac ćemo moć voditi.

500

KIRON :

Od milosti ne izrečene
u arpu ću poč uđriti,
i ove tance njih juvene
s mednom pjesni sjediniti.

Gusto kitje dubja ovoga
sakriće me njih očima,
a u dubravi nije nikoga,
ki me ukazat može nima.

505

(Kiron pjeva iza dubja).

Srećni mladci, kijem sred lica
u proljetje prvijeh ljeta
rumen trator i ružica
s mnogom dikom zene i cvjeta,
ako putom od kriposti
čas neumrlu steć žudite,
od viliće od lijeposti
daleko se uklonite.

510

515

Žensku lijepos vrieme hara,
a ljepota prave časti
s vremenom se vik ne stara,
i ne može nigda pasti

520

Blaga i mila zrak pogleda
vaše srce ne zatravi:
luta zmija često uijeda,
u mekahnoj skrovna travi.

AKILE :

Koji se ovo u dubravi
glas romonom mednijem čuje,
ki od kriposti lijepos slavi,
a juvenu pogrđuje?

525

Božanstvo će bit koje godi
sišlo s dvora nebeskoga;

530

glas ovako ne izhodi
od jezika umrloga.

Na čestite ove pjesni
veselo se oglasimo,
i s radosti i luvezni 535
tančac vodit već počnimo.

(Djevojčice tanac izvode i pjevaju).

O kraljice svega cvijetja,
lijepe ruse i čestite,
od ranoga ke proljetja 540
tiho vrijeme svud glasite,
vam ljepahnijeh djevojčica
gizdav ures i čestiti
i rumena svijetla lica
prilične vam mogu riti.

Zemlja ljubko nakitjena 545
ljepotom se vašom slavi,
a lijepos je njih hvaljena
usred ljudske sve naravi;
slične drobnijem vi zvijezdicama
s vašega ste lijepa uresa, 550
one višnjem božicama
prilikuju od nebesa;

rumenilom vi sramnime
zanosite svijeh pozore,
one sramom djevičkime 555
ljudska srca trave i more;
vi ste dračom obrañene,
one oštrome svojom ćudi;
vi ste od mladijeh svijeh žudjene,
ljubovnika njih množ žudi; 560

oćućenja ne ima cijela,
ko još miris vaš pogrdi,
komu je lijepos njih nemila,
rijet se može kami tvrdi.

KIBON:

Kako u prohod kratka dana 565
rusa vene i opade,

tako u brzo poharana
ljepota se vaša krade.

Slavna kripas, koje cvijetje
i ljepota cti do vijeka,
sama uresit može bitje
ne mlađahna nasljednika,

570

a vaš ures često učini
mladca, koga srce stravi,
da od kreposti put istini
i čas svoju zaboravi.

575

Nu pokli se srce mlado
mučno može ustaviti,
da ne bude želno i rado
lijepu i vriednu vil ljubiti,

580

putom, ki je bez zabave,
svoju ljubav tjera i lubi,
i neumrle ljubav slave
s tom ljubavi ne izgubi.

PRIKAZANE ČETVRTO.

DJEVOJČICE I HADUM CENAC.

HADUM:

Što krzmate? Što činite?
Što ste izišle izvan grada?
U rodjene dvore sada
pospješno se sve vratite.

585

Ne znate li, s kojom vlasti,
i ko oštrom zapovijedi,
pomnu imati vaše časti
meni čačko vaš naredi?

590

On bistroga pun razuma,
on naredno reče meni:

vrhu inijeh svijeh haduma
moj izbrani i ljubjeni,

595

mojijeh kćeri, bijelijeh vila,
crna glava ti ćeš biti,
i zabave njih i djela

s pomnijem okom svej paziti.

600

Od ljudskih ih čuvaj oči
i sumniva od pogleda,
čin', da pomnna tva svjedoči,
ko ti je draga ma besjeda.

Sjedinjenijeh nut građana 605
od ovuda družba izlazi;
put rodnoga brže stana
hod'te, da vas ko ne upazi.

SKUP DVORANA:

O nekrepka bez prilike 610
ljudska tašta prem pameti,
kako uzumnožne i razlike
jesu misli u tvojoj svijesti.

Jes ko našijeh vrhu dila
cijeni zvijezde da gospode,
da udesnoga njih iz krila 615
dobre izviru i zle zgode;

svaki umrli da na sviti
pod zvijezdom se svojom rodi,
po ke tijeku zlameniti
traje život, smrt nahodi. 620

Ko god stavlja slijepu sreću,
ka je bez mjere i bez reda,
da ima vrh nas vlas najveću,
da svijem ljudem zapovijeda.

Bude, ljudskoj ko mudrosti 625
dava od svega čas i diku,
da je više i za dosti
vladati se nom čoviku.

Likomede, koji nami
zapovijeda i kraluje 630
kaže, i sreći i zvijezdami
da svijes mudra gospoduje

On, čim Grci svi ostali
kletoj Troji poraz prijete,
silnom grabšom ka se hvali 635
lijepe Elene nim otete,

malo za rug haje općeni,
ni o pogubnom misli boju,

er najveću mudros cijeni,
s mirom vladat kuću svoju. 640

Videć, što se zgodilo je
svom susjedu, čačko znani
djevojčice kćerce svoje
s mnogom pomnom vlada i brani,
među koje još sumniva 645
Teti kćercu svu postavi,
da daleče bojna od gniva
šnim vesele dni boravi.

Nu kako no noćna ptica
kroz poglede sve nejake 650
sunčanoga svijetla lica
ne podnosi jasne zrake,

tako božijem prid razumom,
zvijezdu i sreću ki sam vlada,
sa svijem znañem, sa svijem umom, 655
ludska pamet gine i pada.

Tim svoj porod kraj za ludu
i strašiva Teti blude,
ako inako u svom sudu
odredio višni bude. 660

ČIŃENJE DRUGO.

PRIKAZAŃE PRVO.

DEJIDAMIJA I AKILE.

DEJIDAMIJA :

Eto je sreća dala nami,
oba u srcu ko žudimo,
da se ovdi mi na sami,
dragi Akile, nahodimo;
da imenom pravim mogu 665
slobodno te ja zazvati,
i bez srama ljubav mnogu,
ku ti nosim, ukazati.

Za sve hitrijem da načinom
bih od tebe privarena 670

641. rukop. a.: videć, zgodilo se što je. 649. ptica] rukop. b.: tica 670. bih]
rukop. b.: bjeh.

djevojačkom još hašinom,
ma je ljubav ne izrečena.

Što rijeh? ka bi tva privara?

Moj ljubjeni mili braće,
po voļi se višnom zgara 675
naša skrovna ljubav začē.

Nu što veće skrovenija
pod sjenom se sramna drži,
toliko je ognjenija,
toliko me jače prži. 680

Gorim, ma mi često u sebi
srce od straha preda i stine,
da uzazno čačko ne bi
moje i tvoje sej krivice.

AKILE:

Ne straši se i ne srami, 685
drag životu moj čestiti,
ljubav, ka je među nami,
kriva i sramna ne ima biti.

Od gizdavijeh tvijeh sestrica
i od čačka ljubjenoga 690
ja sam scijeñen djevojčica,
ni oni znadu bitja moga;
jošter da ga budu znati,
cijeca toga straha ne ima,
ovakoga zeta imati 695
čas će i dika biti nima.

Vjera od mene obećana
kletvom ti je tvrdom dosti,
vjerenica da s' izbrana
i sve dobro me mladosti. 700

Sve što je božic i bogova,
i u moru i na nebi,
da je bez svrhe ljubav ova
za svjedoke podah tebi.

Za to, izbrana ma gospoje, 705
ako srce tvoje preda,

da su tašte kletve moje,
da nije stavna ma besjeda,
te sumnive misli odreni,
er tva ljepos i dobrota 710
zatravljenu je draža meni
moga istoga od života.

DEJIDAMIJA :

Nije potrebe, moj žudjeni
izabrani drag pokoju,
da kletvami budeš meni 715
svjedočiti vjeru tvoju,
gospodska mi je tva riječ sama
krepak bijeg, svjedok pravi,
tvoje od vjere, tvoga od plama,
od gorušte tve ljubavi. 720
Tim ne samo tvoje dike,
kraleviću plemeniti,
druga, nego verna u vike
robiñica ja ću biti.

AKILE:

Nije prilično, da si meni 725
ti robiña, dušo moja,
ka si život moj stravljeni
s tvom ljepotom zarobila.
Tvom Akilu ako sada
izabrana s' vjerenica, 730
šnim ćeš skoro biti mlada
svijetla i slavna još kraljica.
Čačko Peleo, majka Teti
diklu tako plemenitu
vesela će srca uzeti 735
za nevjestu svu čestitu.
U toliko, ma gospože,
hotjej meni dopustiti,
da tvoj vjerni za čas pođe
oviem lugom poloviti. 740

713. potrebe] *rukop. b.*: potreba. 718. krepak svjedok, bijeg pravi. 740. lu-
gom] *rukopisi*: lukom.

Pjesan, koju u dubravi
 ču sa mnome tva dobrota,
 prid oči mi bitje stavi
 od prednega od života:

iz djetinstva još prvoga
 naučna sam ja truditi
 od Kirona meštra moga,
 i dni u lovu provoditi.

745

DEJIDAMIJA :

Sa više je i za dosti,
 drago dobro me žudjeno,
 od gizdave tve mladosti
 me srdašce ulovjeno;

750

nu kad imaš tu požudu,
 tjerat plahe zvijeri od luga,
 u lovnomu temu trudu
 i ja ću ti biti druga.

755

Nosiću ti luk i strijele
 i znoj s lica otirati,
 združen sa mnom lašne vele
 zvjerenje ćeš moć tjerati,

760

AKILE :

Za tebe su, ma ljubjena,
 teški odveć lovni trudi,
 ka si u dvoru odhrañena
 i krajevskoj u razbludi.

Ko bi mogla ti podnieti
 pod stupajom draću lutu,
 koja raste, koja prijeti
 oštre rane svud po putu?

765

Ko li bi se obranila,
 da te plaha zvijer zateče,
 kad no bi se zamjerila
 moje družbe na daleče.

770

Znaš, ma dušo, da veće krati
 na otok ovi s kraja umije
 lav i medvjed doplivati,
 od kijeh vrljeh zvijeri nije.

775

Ja, koji u srcu straha viku
 momu nijesam oćutio,
 da lis krene uz tvu diku,
 bojo bi se i strašio.

780

Tim u rodne dvore bijele
 s sestricam se tvojijem vrati,
 ne ću, ni bih mogo, vele
 ni ja u lovu, dušo, stati.

DEJIDAMIJA :

Primam tvoje zapovijedi,
 moj životu izabrani,
 pođi plahe zvijeri slijedi,
 s juvenom se tvom rastani.

785

Grede porod naš primili
 u selu ćeš prigledati,
 koji s pomnom tu smo skrili,
 da ne bude ćaćko znati.

790

Rec' selanci, ka ga blude,
 da, kako je naučena,
 poslati ga meni bude
 među cvijećem pokrivena;

795

neka siuka, moju diku,
 vidim mojijem ja očima,
 i požudu mu veliku
 smirim čestim celovima.

800

Pođi s bogom, čes vesela
 združila te putom svudi,
 ružicom ti zemlja ctjela,
 srećni bili tvoji trudi.

PRIKAZANE DRUGO.

KIRON I AKILE.

AKILE :

Što ono šušni u dubravi?
 Koja će se stvar zgoditi?
 Od zvijeri je bijeg pravi,
 luk ću i strijele pripravi.

805

Ah, da silni medvjed bude,
 ili vepar oštrijeh zubi, 810
 da počasti moje trude,
 da ga moja strijel pogubi.

Dejidamija, ma družice,
 sreća bi ti ovo bila,
 moja draga vjerenice, 815
 srca moga dušo mila;

na čas rajske tvoje dike
 dar malahan, ali mio,
 strašnu glavu zvijeri prike
 on čas bi ti poklonio. 820

(Ovdi Kiron udara i pjeva iza dubja).

Kroz viteška djela teška,
 ne po putu od ljubavi,
 ko se rodi da gospodi,
 k neumrloj grede slavi.

Ne lijeposti, neg kreposti 825
 junačko se srce klaña,
 ženska dika ljubovnika
 zlo pogubi, koga raña.

AKILE :

Koji romon, ke pjevanje
 od mene se ovdi čuje, 830
 na viteško djelovanje
 koje mlados mu svjetuje?

Ili je ki god od bogova,
 ili Kiron glasoviti
 priplivo je u mjesta ova 835
 po pućini valoviti.

On je, drugi nitko nije.
 Smirite se, moje strile;
 ljepše plijene i srećnije
 nijeste nigda uhitile. 840

Ali, ko ću moć od srama
 pogledati nega u lice,
 s nedostojnijem hašinama
 razbludjene djevojčice?

KIRON :

Tako, sinko moj ljubjeni, 845
 pri mlađahnoj lijepoj vili
 starca meštra ti promijeni
 i viteški ures mili ?

Poznaš li me ? Zasramjene 850
 tvoje poglede ne odmeći ;
 dobro poznat ti si od mene,
 za sve ženskoj u odjeći.

Ne srami se, nu ne srami ;
 nijesu teška tvoja djela ;
 majka je tvoja kriva nami, 855
 koja te ovdje jes donijela.

Poznam, to su ne načini
 i hitrosti sve ne bile ;
 ona tebi doć učini
 priobučenu među vile. 860

AKILE :

Naučitelju moj hrabreni,
 od mlađahnijeh ljeta koga
 u jednakoj držah scijeni
 kako čačka ljubjenoga, 865

ko se ne ću ja sramiti
 gdi ti, u trudijeh ki me odhrani,
 u razbludah sad me uhiti
 zapletena u ovoj strani ;
 gdi nauke sve hvaljene,
 ke mi poda ti nekada, 870
 poplesane, pogrdjene
 prem očito gledaš sada ?

KIRON :

Sram ostavi, sinko, s strane,
 i slobodno tvoja dika
 otkrij meni skrovne rane, 875
 da im dati mogu lika.

860. priobučenu] oba rukopisa imaju: priobučena, koje je u rukop. b. tek ispravljeno: priobučenu; ako je ono pravo, biće pogriješno: tebi mjesto tebe.

Rana, u vrijeme ne liječena,
 žestočija vele izhodi,
 a, u početku zatečena,
 vele lašne lijek nahodi. 880

AKILE :

Najveća je moja rana,
 i u žestokoj ja sam smeći,
 što dobrota tva poznana
 u ovoj me je našla odjeći. 885

Nu pokli je tva požuda,
 bitje uzaznat, koje odi
 od kreposnijeh tvojijeh truda
 odhrane tvoje provodi,

vas moj život raspušteni
 otkriću ti ja slobodno, 890
 pak se srči suproć meni,
 ko ti je drago i ugodno.

Cijenim, da znaš bolje od mene,
 za ki uzrok majka moja
 od tve družbe pohvalene 895
 mlađahna me dić nastoja.

Ona tihijem snom svezana
 u plovućijeh kolijeh odi
 rođenijeh me donije iz strana
 po širokoj morskoj vodi. 900

Ko me slatki san ostavi,
 i ne vidjeh kraja od prije,
 očima se mojijem objavi,
 i da tebe sa mnom nije.

Misli, koju tugu i muku 905
 ja oćutjeh u pameti.
 nu me uhitit tad za ruku
 lubežljiva majka Teti.

Ne mogu ti rijet od srama,
 kroz ke molbe i načine 910
 rukom svojom ona sama
 na me stavi sve hačine.

Samo ti ovo kazat mogu :
 u moj život da nikada
 sram i boles toli mnogu 915
 i većega ne imah jada.

Nu koji bi sin u sebi
 tvrde od stijene vrlji bio,
 na ove molbe da se ne bi
 dragoj majci umolio ? 920

KIRON :

Matere, koja uči
 sinove na zao put,
 vrijedan sin odluči
 moleña vik ne čut.

AKILE :

Smiri gorke tvoje smeće, 925
 velaše mi, sinko mili,
 na te oblačit ženske odjeće
 potreba me teška sili.

Tebe, drago moje dijete
 i sve dobro me na svijeti, 930
 nemilosne zvijezde prijete
 mlada s majkom razdijeliti.

Dokle prođe rat mrzeći,
 među družbom lijepijeh vila
 ovdi ženskoj u odjeći 935
 skrit sam tebe namislila.

Šnim ćeš dragom u pokoju
 i u veselju dni trajati;
 ah, poslušaj majku tvoju,
 ne će toga Kiron znati. 940

Reče, i družbu djevojčica
 ukaza mi u ovom kraju,
 ke ljepotom svijetla lica
 istom suncu odsivaju.

Nad sve ine najmilija 945
 u gizdavom tomu zboru

918. vrliji] rukop. b.: vrli. 921. matere] oba rukopisa: mati, ali rukop. b.:
 ima ovo tek kao korekturu od: matere.

lijepa i vrijedna Dejidamija
objavi se mom pozoru

Jak glasnica bijela dana
od svijeh zvijezda ljepša se kaže, 950
tač svom dikom vila izbrana
sve ostale nadhođaše.

One s čačkom ljubjenijeme,
mjestu ovemu ki gospodi,
sve na more u toj vrijeme 955
bjehu izišle u slobodi,

a to er otok ovi tade
svetkovaše dan svečani
na čas slavne od Palade,
ku poštuju ljudi znani. 960

Izabrane sej božice
na moru je crkva ohola,
gdi kraljevske djevojčice
izvođahu mirna kola.

One, kada upaziše, 965
mene i majku na kraj iti,
mile tance sve pustiše,
i dođoše nas primiti.

Majka sladcijem besjedami
govoraše tiho meni: 970
s ovim li se ne ć' vilami
združiti, sinko moj ljubjeni?

Paka kralju Likomedu,
ki nas primi s mnogom časti
svrnu lice i besjedu, 975
sadrženu s mudrom slasti.

Da ne kćerca ja sam, reče,
i da mene dovela je
bojne od smeće na daleče
u negove mirne kraje, 980

neka s kćercam negovijeme
u veselom miru i goju
da srčano budem vrijeme
provoditi i mlados moju.

Ove i mnoge još besjede
s hitrijem molbam sjedinene
reče, da kralj Likomede
dobrovoljno primi mene,

985

pače još nam i zahvali
lubežljivo, da smo nega
za pohrane lijepe obrali
nad sve kralje najvrijednijega.

990

Pođe majka ma ljubjena,
a ja ostah, čačko izbrani,
djevojčica prihiñena,
ko me vidiš, u ovoj strani.

995

KIRON :

Kako je mučno prihiniti
bitje, ke ti narav ne da,
tako je lasno poznan biti;
slijedi, što bi u naprijeda.

1000

AKILE :

U naprijeda što je bilo
rijeću s mañijem ja riječima,
er protivno sve je dilo
tvojijem vrijednijem naucima.

1005

Od kraljevskih djevojčica
šñim radostim ne izrečenom,
ne ko druga, neg sestrice
ja bih primjen s mnogom cijenom.

Nu gizdava Dejidadmija
od izborne te mladosti.
ko godlštīm najstarija,
tako i ćudim i lijeposti,

1010

bi vidjena jedva od mene,
a me srce sveza i rani
kroz sve dike ne izrečene
i kroz pogled svoj sunčani.

1015

Tako silnijem tad plamenom
ma se ljubav začē i rodi;
misli, kakva pak s vremenom
u srcu se mom rasplodi.

1020

i ma snaga je li bila
jaka, da se ne slobodim,
gdi uza me draga vila,
ja se uza nu sved nahodim?

Lijepa dikla, puna hvala, 1025
cijeneć mene djevojčicu,
na uzdanu me bješe obrala,
za najdražu ne družicu.

Za drugu me uze vjernu,
odgovarat ter se stavi 1030
na mu ljubav neizmjernu
s neizmjernom svom ljubavi.

Djevojčice privarene
ne bi nijedna tuj krivina,
čim brañaše pomno mene 1035
djevojačka noj hašina.

Tako sa mnom zalubjena,
i ne znajuć me požude,
htje najposlije, da općena
pernica nam jedna bude. 1040

Ah, odovud čelad grede,
u dublje se uklonimo,
da ne mogu čut besjede,
ke među nam govorimo.

PRIKAZAÑE TREĆE.

KRALJ, ULISE I DIOMEDE U HAĹINAM TRGOVAČKIJEI,
SKUP BOJNIKA.

KRALJ:

Prijatelji, kijeh zdrave 1045
sreća je vesela

u moje države
po moru donijela,
slobodno sad meni
bez straha kažite, 1050
kijeh ste iz strana rodjeni,
kud tako hodite ?

1024. uza nu] *rukop. b.*: u ognu. 1035. pomno] *rukop. a.*: pomno, *b.*: pozna.
1036. noj] *rukop. b*: nom *a ovo ispravljeno*: ne. 1037. sa mnom] *rukop. a.*: sa
mnom. 1039. htje] *rukop. b.*: će. 1042. u dublje] *rukop. a.*: odovle.

ULISE :

Svijetli kralu i hrabreni,
 iz iztočnijeh mi smo strana,
 u državah porodjeni
 čestitoga Indostana. 1055

Ova zemlja, da ti je znati,
 nad sve je ine ljepša i slađa,
 na godište čet' krati
 obilnosti svake rađa. 1060

Mrazne zime i vrućine
 u noj mjesta ne imaju,
 proljeća se sve godine
 bez promjene uživaju. 1065

S kamenicam bisernima
 skut našega mora pun je,
 gore dražijem kamenima,
 rijeke između zlatne pjene. 1065

Tri stotine cijelijeh ljeta
 često čovjek puna vrši,
 ni ga uboštvo sramno smeta,
 slaba nemoć ni ga krši. 1070

Što ću t' našijeh od gradova
 veličinu kazat mnogu;
 same ograđe njih dvorova
 cijeli gradi rijet se mogu. 1075

Iz obilne zemlje ove
 mi se mladi jur dignusmo,
 i države i gradove
 neizbrojne obidosmo, 1080

i s prodajom trgovine,
 s kojom život provodimo,
 sve zakone i načine,
 kijem se vlada svijet, učimo. 1085

Među ostale grade obilne
 u tvrdoj smo bili Troji,
 koja s grabše hude i silne
 lijepu Elenu vašu osvoji.

1063. proljeća] *rukop. a.*: proljetna. 1069. cijelijeh] *rukop. a.*: slatkijeh. 1070. *rukop. a.*: često čovjek vrši; *može biti*: često čovjek puna navrši? 1071. sramno] *rukop. b.*: savno.

Tu Paride, gos himbeni,
ko Greciju s prva uvrijedi, 1090
tako drži u nescijeni
sve, ko kraje grčke slijedi.

Nu ako je slava istinita,
ko po svijetu svud slovete,
ne će teška taj krivina 1095
dugo ostati bez osvete.

DIOMEDE:

Glasovitoj mi smo u luci
od Anlide, kraju, bili,
od Grecije gdi svi puci
skladno su se sjedinili, 1100

tač pod mnoštvom silnijeh drijeva
more od mora sliku ne ima,
a bližni se vas kraj skriva
pod neizbrojnijem šatorima.

Nije bojujka, nije viteza, 1105
koji glas slavi vječne slave,
da se kletvom ne podveza
trt trojanske sve države.

Žamori se samo u puku,
ne bez mnoge srgbe i smeće, 1110
da općenu svijeh odluku
nekolici združiti ne će;

da nekome majka draga
poć na bojna brani dila;
koga od kćeri ljubav blaga 1115
drži; a koga lubi mila.

KRAJ:

Razlog je, tko može
ikako na boj poć, *
da ostalih pomože,
i sdruži šnim moć. 1120

Da staros nejaka
ne sluti me krvi,

1092. ko] *rukop.* b.: ki. 1096. ostati] *rukop.* a.: stati. 1106. *rukop.* a.: koji
glas slope vječne slave, b.: ki vlas slavi vječne slave. 1120. *rukop.* a.: i
združi šnim nam odi; b.: i združi šnim na moć.

u boju junaka
 bio bih ja prvi;
 ljubjene kćeri me, 1125
 kijeh imam ja dosti,
 svadile ne bi me
 s viteškom kriposti:
 dika je i slava
 neumrla na sviti, 1130
 čas rodnijeh država
 s oružjem braniti.
 U toliko, ko čes blaga
 u ove kraje vas dovede,
 primam srca vele draga 1135
 i vas i ko s vami grede.
 Usred mirna mjesta ovoga
 u velikoj vazda scijeni
 trgovci su od svakoga
 i primjeni i častjeni; 1140
 nu mi vašijeh trgovina
 ime i scijenu prikažite,
 držim, tacijeh iz krajina
 lijepijeh stvari da nosite:

DIOMEDE:

Mi ne ćemo gledat cijene, 1145
 vedri kralju, s tvojom vlasti,
 ki, ne dobro još vidjene,
 s tolikom nas primi časti.
 Tve mudrosti glas čestiti,
 svijeh mudrosti ki nadhodi, 1150
 već neg žela od dobiti
 činila je nam doć odi.
 Sve su naše trgovine
 malo mañe ženski uresi:
 zlatni i lijepi nad sve ine 1155
 ogrlini i uši uresi,
 rumen koraļ, biser bijeli,
 i pridrazijeh množ kamena;

1150. ki] *rukop. a.*: ka, a tako je ispravljeno i u *rukop. b.* 1156. uši uresi] *rukop. b.*: ušim resi.

sve su stvari, s kim bit želi
mlada dikla urešena.

1160

ULISE:

Među ovakijem uresima
iznaćemo, slično što je
i hrabrenijem vitezima,
i za ruke slavne tvoje.

KRALJ:

Pod'te na plav i činite
trgovine sve donijeti,
da me kćerice plemenite
pomno mogu njih vidjeti.

1165

Hoću, svaka da obere,
što je podobno ne uresu;
da im se zgode sej namjere,
veomi želne one jesu.

1170

DIOMEDE:

Vedri kralju i čestiti,
dijelimo se mi veseli
tvu zapovijed ispuniti,
ko vedrina tvoja želi.

1175

KRALJ:

Nu dokle se vratit s mora
prijatelji budu ovi,
jedan od vas hrlo iz dvora
haduma mi pod' dozovi;
mi se ostali uputimo,
ko je običaj često moja,
lijepu zelen da vidimo
kraljevskoga perivoja.

1180

PRIKAZANJE ČETVRTO.

AKILE I KIRON.

AKILE:

Za to, čačko moj ljubjeni,
ko ču, ka bi ma privara,

1185

sad se gñevan kaži meni,
i s razlogom švud me kara.

Tegnut u čas gosta moga,
ki me primi u sve dvore, 1190
krivina je teška i mnoga,
noj s obrana nač ne more.

Ni se mogu opraviti,
što kralevsku djevojčicu
obećo sam ja primiti 1195
za mu dragu vjerenicu,

po putu sam er pravomu
vjerenicu imo iskati,
ne žeļu luvenomu
nesvjesno se dat vladati; 1200

tko vladati sve požude
i svu voļu jaki nije,
ko da družijeh vladat bude,
i kralevat da umije?

KIRON:

Smiri tugu, ka te kole; 1205
tvoj grijeh, sinko plemeniti,
luvena se plahos boļe,
neg krivina može riti.

Blizu lijepa djevojčice
užeženu mladu tebi 1210
drugu izbranom od družice
učinit se čudo ne bi.

Ako je ko god u krivini,
krivina je majke tvoje,
ka mlađahnu tebi čini 1215
od družbe se dijelit moje.

Od onijeh roditelja
ja ne hvalim misao ni svjete
ki bez znana naučitelja
puštavaju mlado dijete, 1220

a najviše od matera,
ke sinove sve razblude,
da grčije od čemera
budu držat teške trude;

one svjetim ispraznima, 1235
cijeneć veoma da ih ljube,
veće krati budu nima
od velike od pogube.

Trijebi je gledat, dub iz mala
s kim uzrastom ima otiti, 1240
er je tašta pak zahvala,
uzrasla ga htjet praviti.

Za to, sinko moj izbrani.
iznađimo za vremena
lijeak podoban tvojoj rani, 1245
dokli može bit liječena.

Što razbludjen poplahova
s lijepom diklom, možeš proći;
sad u družbu vitezova
pripravi se sa mnom doći. 1250

U ovemu kad životu
u naprijed bi ti živio,
tađ bih reko, da s' ljepotu
od kriposti svu zabio,
i da jesu tve odluke, 1255
zapletene sred razbluda,
sasma splesat me nauke
i odreć se vrijednijeh truda.

AKILE:

Ja nauke držim tvoje.
ćaćko izbrani, na vrh glave, 1260
i odluke su krepke moje,
put slijediti vječne slave;
junačkoga od života
žudim trude zagrliti,
samo da me tva dobrota 1265
bude s častim uputiti.

KIRON:

Ja ću s častim tvojom mnogom
tebe odovlek, sinko, izvesti,
da svak reče, da s razlogom
hoć' iz ove strane izljesti. 1270

Znaš, da Grci puni gniva
prijete Troju strt himbenu,
ka zakonom svijem protiva
ote lijepu nim Elenu.

U luku se od Aulide 1275
skladnijem srcem sjedinila,
da na slavni boj otide,
plemenitijeh mladac sila

Tuj tisuću hrlije plavi
s bojnijem vojskam spravne stoje, 1280
poć pedepsat grad nepravi
kroz pravedne silne boje,

da s Paridom Troja kleta
bude uhitit i spoznati,
ali je koris, ali šteta, 1285
tuđe lubi otimati.

U hrabrenu vojsku ovu,
sinko izbrani, i ti hrli,
želnijem srcem gdje te zovu
i bogovi i umrli. 1290

Izvan što je jur na nebi
udjelano vječna u slova,
da se oholas tre po tebi
asijanskijeh vitezova;

u hrabrenom tomu boju 1295
neumrlu ćeš čas dobiti,
i državu rodnu tvoju
od prikora osvetiti.

Ne straši se ni pripada,
što se boji majka mila, 1300
da te ne bi sinka mlada
među oružjem izgubila.

Rano, ili pozno, jednom ima
dospjet ljudskijeh tijek naravi;
samo vrijednijem da djelima 1305
čovjek svrhu svu zaglavi.

Junaku je smrt ugodna,
i dobiva vječnu slavu,

koji za koris mjesta rodna
bude izgubit svoju glavu. 1310

Hodi, dragi sinko, hodi
na viteške hrabrenosti,
od bitja se oslobodi
nedostojna tvoj mladosti.

Hodi, dobi vječnu slavu, 1315
ka ne može viku umrijeti,
hod', nać ćemo plav na žalu,
ka će u vojsku nas ponijeti;

i, ako se plav ne nađe,
k junačkomu vrijednu zboru, 1320
mješte plavi i hrle lađe,
priniću te ja po moru.

Ne mo da te plasi vali
straše i morske pjene prike;
ovako smo priplivali 1325
hrle i silne mnokrat rike.

Tko će se iznać, ko će moći,
tvoje dijeleće pohuliti,
gdi pravedne greš pomoći,
a nepravdu potlaćiti? 1330

AKILE:

Moj ljubjeni učiteљу,
besjeda me stavna tvoja
u veliku stavi želju,
steć glas vjećni posred boja,
ni će mene ustaviti 1335

strah ni sumņa smrti prike;
lijepo je život svoj zaniti
s častim, s kom se žive u vike:

ja bih tada nad sve ine
vitezove srećniji bio, 1340
kad bih rodne čas krajine
mojom smrtime osvetio.

Nu kako ću dragu moju
ostaviti samu odi,

da u gorkom nepokoju
privarena dni provodi? 1345

I ako naša vjera nije
još prid ljudim odkrivena,
vele jače i krepčije
na nebu je jur sklopjena. 1350

Ona je meni porodila,
ko ti rekoh, sinka Pira,
čijem se većma potvrdila
naša ljubav prava i vira.

Kad bih bitju u ovemu
đu mlađahnu ostavio,
tad bih ljudim i višjemu
veomi teško sakrivio,

i s dijelećem nepravime
dobio bih prid svijema 1360
vječni prikor, ružno ime
od mrzeća od hotima.

Ah, kako bih gosta moga
uvrijedio s takom stvari,
ko Parida himbenoga 1365
prišo hudoj u privari?

KIRON :

Ne ću, sinko, da uvrijediš
gosta tvoga ti nikako,
ni Parida da uslijediš,
ki djeluje naopoko. 1370

Vrijednom ćaćku lubi mile
bitje tvoje sve prikaži;
pravi mu ćeš bit Akile
od neprave vile draži.

Držim, da će bit veseo 1375
i u srcu i u licu,
da negovu kćer uzeo
za dragu bi vjerenicu;

1849. krepčije] *rukop. a.* : krepkije. 1860. svijema] *rukopisi* imaju upravo tako. 1862. od hotima] *rukop. b.* : svim hotima. 1869. uslijediš] *rukop. a* : uz — slijediš.

tada će te bez zabave
on na slavni boj pustiti, 1380
i od ljubavi tve gizzdave
miran ćeš se moć dijeliti.

Pođi, u nje ter se ispita,
i steć vječni glas doleti;
ona, ka je plemenita, 1385
ima tvoju čas žudjeti.

Reci joj, da sve grčke vile
i kraljice pune hvale,
ljubovnike svoje mile
na ovi su boj poslale, 1390

i za veću diku i slavu,
s vrijednom misli i odlukom
kacige im još na glavu
postaviše svojom rukom,

er cijec grabše usione 1395
od otete lijepe Elene
najveće su u čas one
i tegnute i uvrijedjene:

Laodamija druga svoga
svega u bojne pokri oklope, 1400
a Ulisa razumnoga
časna i lijepa Penelope.

Pođi, sinko moj hrabri, 1405
i razberi dobro u sebi,
sve što učitelj tvoj ljubjeni
s pravijem srcem reče tebi.

Iz ove se ja države
ne imam, misli, odijeliti,
dokle na put vječne slave
ne budem te uputiti. 1410

AKILE:

Jeda višni s dobrom česti
zgar s nebasa skoro bude
na žudjeni kraj dovesti
moje i tvoje sve požude.

U toliko sa mnom hodi, 1415
 da ti ukažem sinka mila,
 kojega je meni odi
 lijepa lubi porodila;
 u ruke ću dat ga tvoje,
 kak uzraste, ćaćko izbrani, 1420
 da odhraniš dijete moje,
 kako i mene negda odhrani.

PRIKAZAŇE PETO.

KRAJ, HADUM I DVORNICI.

KRAJ:

O moj verni, koga u vjeri
 za najljepšu i najdražu 1425
 čas ljubjenijeh mojijeh kćeri
 uzdo sam sa dat na stražu,

ne bez jake priporuke,
 da s velikom pomnõm dosti
 sva njih djela i odluke
 vladaš stavnom tvom mudrosti, 1430

jutroska su, ko čuh, bile
 izvan dvora, i s tancima
 sve se jutro zabavile,
 a ti nijesi bio šnima.

Stavi pamet, oči otvori, 1435
 same igda da ne hode;
 dosta im su rodni dvori,
 neka po njih tance vode.

Vrhu tega pun hitrine
 pomnivo ćeš sved̃ paziti, 1440
 i gdi hode, i što čine,
 i što mogu kad misliti.

DVORNICI:

Vrhu mladijeh djevojčica
 velike se straže prose,

1416. ukažem] rukop. a.: skažem. 1420. ćaćko] tako tu i još koji put rukop. a., koji inače piše: ćajko, a rukop. b. postojano: ćaćko. 1424. najljepšu] rukop. b.: najljevšu. 1436. igda] rukop. b.: nigda.

a najliše od kraljica 1445
ime i porod koje nose.

HADUM :

Svijetli kralju, pun vedrine,
tvoje kćerce obljubjene
s tvrdom pomnom nad sve ine 1450
čuvane su sved od mene,

i u sva djela i zabave
ja sam nima vječna straža,
i od iste moje glave
čas mi je tvoja i nih draža;
nu Tetina kći gizdava 1455

Akilova sestra mila,
usred rodnijeh ka država
trudit se je naučila,

hotjela se prošetati,
da ja ne znam, na dvor šnima, 1460
dan provesti, ko već krati,
s milijem svijetom i tancima;

znaš, da ona u slobodi,
ko družica Dijanina,
često i sama na dvor hodi 1465
zvijeri tjerat od planina.

KRALJ :

Neka ona tej zabave,
ko je naučna, ište i tijeri,
samo ne da da gizdave 1470
u lov gredu moje kćeri;

sto pameti i sto oči
sa svom družbom tvojom stavi,
da se nitko šnim ne roči,
van tko u dvoru mom boravi.

HADUM :

Ja i moja družba ostala, 1475
vrijedni kralju, sa svom vlasti
(i to je naša dika i hvala,
pomnu imat vrh tve časti)

tvoje kćere, pune dike,
 svud gledamo, svud slijedimo, 1480
 njih zabave sve kolike
 s pomnijem okom sveđ pazimo.

KRALJ:

Djevojačkijeh množ naprava
 hoću nima ja kupiti,
 da to bude nim zabava, 1485
 s kojijem će se uresiti.

Trgovci su došli, koji
 vele uresa ženskijeh nose,
 što imat svaka njih nastoji,
 što sve želno veoma prose; 1490

za to mi ćeš njih dovesti
 u ove lijepe perivoje,
 neka kupe s dobrom česti,
 što ka želi, na oči moje;

hoću lijepa kći Tetina, 1495
 za čas veću sve matere,
 iz ovezijeh trgovina
 da najljepšu za se obere.

HADUM:

Ona sada posred luga
 nahodi se sama u lovu, 1500
 nu sam poslo mnogo druga,
 da je ureda domu zovu,

er nije pravo, gdi na kraju
 tuđinaca plav dohodi,
 tač slobodna da po gaju 1505
 za zvjereñem ona hodi.

KRALJ:

Dobro učini, tim se uputi
 ispuniti mu požudu,
 u to ja ću počinuti,
 dokle one doći budu. 1510

PRIKAZANE ŠESTO.

DJEVOJČICA MALA I HADUM.

DJEVOJČICA :

Nešto bi ti ja skazala
od gizdave Dejidamije,
što sam čula i uzaznala
po noj istoj malo prije.

Rekla mi je, da nikomu 1515
ne odkrijem to pod nebi,
ni sestricam, ni dragomu
roditelju, još ni tebi;

nu ću tebi sve skazati,
samo ako ćeš na dar meni 1520
uši urese tej podati,
ali hanđar ti zlaćeni.

HADUM :

Reci, kćerice, ne mo ckniti,
er ja te ću, kako želiš,
lijepijem darom naresiti, 1525
da se vazda nim veseliš;

uši urese lijepe ove,
i ovi hanđar vas od zlata,
i poljepši još darove
bitće tebi za to plata. 1530

DJEVOJČICA :

Ne ću, er su rekli meni,
da čuveñem vjere nije,
dokle u ruku dar prošeni
ne bude se dat od prije

HADUM :

Nu što pitaš? Odkrij meni, 1535
što ti je ona spovidjela?

DJEVOJČICA :

Rekla mi je, da rijećima
ne vjerujem, nego u djela.

Ni me vara, ni ću sama
s tobom crncom stati odi; 1540
poć ću k bijelijem ja vilama;
tko što hoće, za mnomu hodi.

HADUM:

Tako uteće! Ah stisnuta
iz djetinstva ženska ćudi, 1545
ko mož' lasno bit prignuta,
kad se s darim ište i nudi!

Ako mala djevojčica
s ovom želom na dar hlepi,
ko će uzrasla pak mladica
da riječ mitom svu zasljepi. 1550

Trijeba je poći zamititi,
da mi ureda pripovije,
ka stvar ovo može biti
od gizdave Dejdamije; 1555

ke su zgode tač skrovene
i potajna tako dila,
koje od inijeh i od mene
nu je tajat naučila.

SKUP DVORANA:

Veliko je dugovaće,
da se veće ne nahodi, 1560
svaki čovjek, ki držan je
mjestu i gradu, gdje se rodi.

I ako se častit ima
ćaćko i majka svoja mila,
veću prosi čas nad svima
zemlja, ka nas je odhranila. 1565

Ona je prava nam za bogom
majka općena, ku na sviti
i po pravdi i s razlogom
držani smo svi ljubiti. 1570

Ńoj na službu dat imamo
utočistje u potrebe,

1543. takoj rukop. b.: i tako. 1546. kad] rukop. b.: ko. 1571. službu] rukop. a.: službi.

- sve što dobra uživamo,
 blago, imanje, sami i sebe;
 nom dihamo, nom živemo, 1575
 ne čas naša je čas izbrana,
 nu bog hoće da ljubimo
 pored s istijeh našijeh glava;
 paček istu svoju glavu
 ne ima štedit da izgubi 1580
 za rodjenu svu državu,
 čas neumrlu ko god lubi.
 Za ludu je, blago svoje
 od protiva zlijeh čuvati,
 a za općene svijeh pokoje 1585
 malo harit i hajati.
 Ko je želan dobra svoga,
 čuvaj dobro od općine,
 er s porazom općenoga
 dobra, i svoje dobro gine. 1590
 Da koristi nije općene,
 kom nas rodni grad jedini,
 bili bismo male od cijene
 i ko zvijeri u planini.
 Tim onoga čas dostoji 1595
 po sve vijeke bit spjevana,
 s bojnou rukou ko nastoji
 čas braniti rodnijeh strana;
 paček višnjem bogovime
 priličan se može rijeti, 1600
 tko gre srcem viteškime
 za rodjeno mjesto umrijeti,
 er je vele boļa odluka,
 za slobodu mnozijeh pastī,
 neg robovat s mnogo puka 1605
 pod čijijem jarmom teške vlasti.
 Grčki kralj vječnu scijenu
 po svemu će svijetu steći,
 čim, za osvetit čas općenu,
 ne štede se na boj teći. 1610

1578. istijeh] *rukop. b.*: istijem. 1599. bogovime i 1601. viteškime] *rukopisi:*
 bogovima, viteškima. 1606. čijijem] *rukop. b.*: ovijem.

Nu ako i kralj Likomede
 šnim sjedini svoje moći;
 razložno je, da svak grede
 pravdu osvetit i pomoći.

ČINENJE TREĆE.

PRIKAZANJE PRVO.

KRALJ S KĆERIMA, SKUP DVORKIŃICA, ULISE I DIOMEDE
 U HAĽINAM TRGOVAČKIJEŃ.

ULISE :

Eto, kralju, mi veseli, 1615
 ko nam reče tva vedrina,
 našijeh smo ti trgovina
 ki god dio s nami donijeli.

Za ovezijem mnoge druge
 još će tvoja vlas viđjeti, 1620
 ke će naše verne sluga
 s plavi za nam sad donijeti.

DIOMEDE :

Uzmi, tebi slično što je,
 i gizdavijem tvojim kćerami,
 što njih licu podobno je; 1625
 ne gledamo cijene s vami.

KRALJ :

Lijepijeh trga vi donijeste,
 prijatelji moji mili;
 poznati je, da se jeste
 plodne iz zemlje odijelili. 1630

Djevičice plemenite,
 svaka od vas izaberi,
 što hoćete, što žudite,
 što se slično vam namjeri.

Ne ću štedjet srebra i zlata, 1635
 za ispunit vaše žeļe;
 podobna će u svem plata
 smirit ove prijateļe.

1612. šnim] *rukop. b.*: s inijem. kćerima] *rukop. a.*: kćerimam.

DEJIDAMIJA :

Od bisera istočnoga
ja ću ogrlaj ovi uzeti; 1640
nikad mi se ovakoga
dogodilo nije vidjeti.

SKUP :

Dikla, ka je blage ćudi,
pridobiva biser bijeli,
i goruštoj u požudi 1645
za svu dragu svak je žudi.

DJEVOJČICA 2. :

Ja ću ovi, gdi kamena
množ velika dražijeh siva
među zlatom izređena,
u lijep način ke ju odiva. 1650

SKUP :

Ko sja u zlatu dragi kami,
tako vazda jes poznana
među lijepim djevojkami,
djevojčica lijepa i znana.

DJEVOJČICA 3. :

Ovi koraļ prirumeni, 1655
ki bilezi zlatni rese,
ugodan je i drag meni
nad ostale sve urese.

SKUP :

Koraļu se rumenomu
sram djevički prilikuje, 1660
čijem se dvoru nebeskomu
lijepa vila uzvisuje.

DJEVOJČICA 4. :

Ovi od zlata pas skovani
čudnom mjerom i lijeposti
za mene se samu hrani, 1665
sličan ures moj mladosti.

SKUP :

Ures i pas dikle mlade
kriposna su vridna dila,
ka zlo vrijeme vik ne krade,
ni satire zlobna sila.

1670

DJEVOJČICA 5. :

Uši urese, nakitjene
zrnom obla od bisera,
prem ko žudjeh ja, na mene
donije srećna ma namjera.

SKUP :

Djevojčice lijepe ušima
riječ kreporna i hrabrena
nad uresim bisernima
ima draže bit primjena.

1675

DJEVOJČICA 6. :

Lijepu od zlata spremu ovu
hoću za me ja kupiti,
u kojoj ću sveđ gotovu
mu napravu moć hraniti.

1680

SKUP :

Uresim je djevičkijema
čisto srce bez zabave
od zlaćenijeh ljepša sprema
i od vječne dike i slave.

1685

DJEVOJČICA 7. :

Od kamena draga uzimam
ja zrcalo ovo za me,
nek od nega svjete primam,
ko ću resit lice i prame.

1690

SKUP :

Primat svjete, ki su od hvale,
vrijedna kraja kćerce imaju,

1669. ka] *rukop. b.*: ke. 1674. srećna] *rukop. b.*: sreća. 1681. kojoj] *rukop. b.*: koju. 1685. zlaćenijeh] *rukop. b.*: zlaćene.

neka se u njih druge ostale
ko u zrcalo ogledaju.

AKILE:

Meni u štitu svijetlu ovemu 1695
ogledat se jes najdraže,
prilika se moja u nemu
kao u zrcalu pravom kaže.

Lijepo ti bi mladoj meni
i kaciga ova stala, 1700
i ovi britki mač hrabreni,
kad bih nim se opasala.

ULISE:

Ovo je, druže, koga ištemo.
Nije se trijeba već tajati;
da ga sasma odkrijemo, 1705
čin' u trublu zapjevati.

(Ovdi Ulise i Diomede meću hałine od trgovaca i grabe Akila,
i pjeva trubla).

KRAL:

Koje su ovo ovdi sile?
Koja izvire zla privara?
Uklon'mo se, kćerce mile,
ovdje je silnijeh skup gusara. 1710

Hod'mo u dvore, da mi je bojnu
vitezova vojsku izvesti,
za ovu silu nedostojnu
oružanom rukom sresti.

PRIKAZAŃE DRUGO.

ULISE, DIOMEDE, I AKILE.

ULISE:

Ne krij se od nas, mladčie izbrani, 1715
ni odmeći tvoga lica;
ni trgovci mi ne znani,
ni ti jesi djevojčica.

1707. ovo ovdi] *rukop. b.*: ovdi krive. 1715. mladčie] *rukop. b.*: mlače.

Ti si Akile, razumnoga
vrijedna Kirona odhrañenje, 1720
lijepe Teti i slavnoga
kralja Peleja porođenje.

Diomede je ovo, ki junake
u oružju sve nadhodi,
a ja Ulise, od Itake 1725
koga plodni kraj porodi.

Od gospode grčke znane
gremo tebi upućeni,
da se tva moć šnim sastane
na boj slavni, svijem općeni; 1730

a to er mlados vrijedna tvoja
s nebesa je određena,
da grabeca po noj Troja,
ko dostoji, bude strena.

DIOMEDE:

Svak tko može bojno i teško 1735
oblačiti na se oklopje,
i mač vladat, i viteško
u desnici držat kopje,
s mnogom želom i radosti
na junačko bijeće teče, 1740
da s poznanom hrabrenosti
vjekovitu slavu steče.

Izvan zbora tač hrabrena
ti se sam hoć' izdijeliti,
djevojčica razbludjena 1745
ne zatočnik plemeniti?

Pusti vile, tere hrli,
gdi te čeka, gdi te zove
sva Grecija na boj vrli
među izbranc vitezove. 1750

Vrzi odjeće tej od žene,
kroz visoke tere trude
hodi pleši nesmiljene
kletu oholas Troje hude.

Od ženske je strašivice, 1755
od oružja skrovno stati;

a viteške od desnice,
bojna djela djelovati.

AKILE :

O vitezi prihrabreni,
razložno je suditi trijebi, 1860
da vi nijeste došli k meni
bez velike voje od nebi.

Da se vrgu ženske odjeće,
da se slijede bojni trudi,
to je srce me hoteće, 1765
to svijes moja ište i žudi.

Ne mlim prije k junačkomu
vitezova zboru doći,
i proć gradu trojanskomu
s vam sjedinit moje moći; 1770

ali, ko ću vil izbranu
odi samu ostaviti,
privarenu, tužnu, izdanu;
ko ću se od ne odijeliti?

Ona se je u me uzdala, 1775
i na službu, ko htjeh, moju,
što najdraže jes imala,
dala mi je ljubav svoju;

a da sada sama ostane
u žestokom jadu i trudu, 1780
ah, ke bih joj zado rane,
kakvu boles tešku i hudu!

To da sama Dejdamija
na neizbrojne molbe odoli,
s kijem mene sva Grecija 1785
na svu obranu zove i moli?

Djelo je vrijedna od bojnika,
gdi se općeno hrani bitje,
dobra svoja sva kolika
postaviti u zabitje. 1790

Da se u boj grede ureda,
da se ljubav prava skloni,

1767. mlim] tako rukopisi; biće: cknim? 1775. rukop. b.: ona se u me jes
uzdala. 1776. htjeh] rukop. b.: tjeh 1791. u] rukop. b.: na.

- ovo višni zapovijeda,
 ovo prose svi zakoni.
 Što govorim? S kijem razlogom, 1795
 da se mlada vil pogubi,
 kojoj vjeru dah prid bogom,
 da će ma bit prava lubi?
 Er, kad bih se ja dijelio,
 zno bi čačko me hitrine, 1800
 i taj čas bi naripio,
 da ona prava sama izgine.
 Vjekovite tad prikore
 ja bih steko prid svijem ljudim,
 kad bih gosta moga dvore 1805
 uvrijedio s djelom hudim.
 Svak bi reko: evo koji
 zle gusare tjerat ide,
 a pedepsu on dostoji
 goru nego zli Paride. 1810
 Vidjeli ste Likomeda,
 kako u dvor ardit pođe,
 da oružan i pun ijeda
 nam protiva s vojskom dođe.
 Tim potajna moja vira 1815
 da se nemu s prva otkrije,
 pak trud bojni da se tira
 sve što može brže i prije.

ULISE:

- O viteže plemeniti,
 s prva na plav s nama hodi, 1820
 ženske odjeće ostaviti,
 s kijem zavezan stojiš odi.
 S prva k našoj hod' družini,
 ki te željno izgledaju,
 i veseli i jedini 1825
 tve došastje svi čekaju.
 S nami u ruhu junačkomu
 glasovati, pravi Akile

doć ćeš s plavi k ljubjenomu
roditelju lubi mile.

1830

Ja s načinom izvrsnime
bez ikakve muke i truda
samiriću tebe šnime
prem kako je tva požuda.

I ako moje svjete i sude
svi kraljevi grčki slijede,
razložno je, da ih bude
slijedit i kralj Likomede.

1835

Ja ću nega s mogućima
jošte stegnut besjedami,
da i on s bojnijem junacima
bude pomoć podat nami.

1840

AKILE:

Kad je tako, o viteže,
hod'mo na plav, ne krzmamo;
besjeda me tvoja steže,
da ne mogu kud ni kamo.

1845

PRIKAZANE TREĆE.

KRALJ ZA JEDNO S VOJSKOM.

Kamo silni zli gusari,
kamo zlobne, klete glave,
ki su došli po privari
potopiti me države?

1850

Je da je oni zli Paride,
ki razbludan po pučini
s grabećome družbom ide,
da neprave grabše čini?

Ah, žalosna majko Teti,
ah, kako ćeš bit smetena,
kad ti budu glas donijeti,
da je tva kćerca zarobjena.

1855

Volio bih, da sam kćeri
ja sve moje moje izgubio,

1860

1832. ikakve] *rukop. b.*: nikakve. 1852. razbludan] *rukop. b.*: slobodan 1857.
donijeti] *rukopisi*: uzeti.

neg da mi je u nevjeri
 nu zli gusar ugrabio;
 volio bih, da mi s čela
 otme krunu i zaplijeni,
 neg da silna ova djela
 zgodila se jesu meni. 1865

Hod'mo, druži moji verni,
 hod'mo na kraj svi najprije,
 da se oholi skup nevjerni
 satariše i pobije. 1870

Gdi godi se družba huda
 zle čeladi uznahodi,
 slijedimo ih gnevni svuda
 i po kopnu i po vodi.

SKUP :

Sa svom snagom, sa svom moći, 1875
 o čestiti kralju slavni,
 svud slijediti, svuda doći
 s tvom vedrinom jesmo pravni,
 da se stignu ljudi zlobni,
 da im se otme plijen iz ruke, 1880
 da za svoj grieh nepodobni
 podobne nam plate muke.

Ako hudu njih korablu
 još na kraju zamjerimo,
 pošlimo jih svijeh pod sablu, 1885
 a nepravu plav spržimo,
 nek u šteti svoj poznaju,
 ko je teška njih krivina,
 ke dobiti susretaju
 rad himbenijeh trgovina. 1890

KRALJ :

Tko bi držo i cijenio,
 da pod slikom mirnijeh ljudi
 nemirni se gusar skrio,
 vrlo srca, prike čudi.

Teške ti je bila sreće
 djevojčica plačna i tužna,
 koja sama u grabeće
 ruke upade mlada sužna;
 nu će meni grijeh oholi
 zlobna čeljad sad platiti,
 ka s velikom svojom boli
 došla tebe jes grabiti.

1895

1900

PRIKAZAŇE ČETVRTO.

HADUM I KRAJ S VOJSKOM.

HADUM:

Pusti, kraju plemeniti,
 za slobodu čere tuđe
 s bojnomo vojskom na kraj iti;
 zlo ti je doma gore i huđe.

1905

KRAJ:

Uklon'te se i govori,
 što se zgodi doma meni,
 je da i moji jošter dvori
 jesu s varkom porobjeni?

1910

HADUM:

Vele gore, nego plijena,
 nesreća nas druga tijeri:
 najdraža je ockvrtnena
 od gizdavijeh tvojijeh kćeri.

1915

Tva ljubjena Dejidamija,
 od muke mi jezik vene,
 koja od svijeh razumnija
 bi držana sveđ od mene,
 čas djevice plemenite
 nepoštenijem djelom gubi,
 i prikorno sramoti te:
 ne znam čija je skrovna lubi.

1920

KRAJ:

Skrovna lubi? Da se ureda
 i noj i ne ljubovniku

život uzme ! Pripovijeda 1925
redom svrhu svu koliku !

HADUM :

Ko mi, kraľu, svjetlos tvoja
oštře objavi tve požude,
da velika pomňa moja
vrhu tvojijeh kćeri bude, 1930

sve njih misli, sva njih dila
uzeh hitro ja paziti,
da se koja postavila
ne bi tvu čas pocrniti;
djevojčica kad mi mala 1935

dođe kazat u zamitu,
da je čula i uzaznala
od tve kćerce stvar skrovitu :
kako u selijeh odhraňeno,
da ne sestre to ne znaju, 1940
cvijetja u košu pokriveno,
dijete donijet noj imaju.

Toj čujuć, stah paziti
i ja i sva ma družina,
i pomňivo razgledati, 1945
može li ovo bit istina.

Strelovite sve pozore
svaki meće vrh čeladi,
koja ulazi u tve dvore,
tko što nosi i o čem radi. 1950

U kratko se tako vrijeme,
što žudjesmo nam objavi :
pastirica gdi s punijeme
košem cvietja gre na glavi.

Među cvijetjem tijem skrovito 1955
lijepo dijete upazismo,
u biseru sve povito,
i pri nemu kratko pismo ;
kratko pismo, s dvora koje
kazaše nam upisano 1960

1928. tve] rukop. b.: sve. 1941. cvijetja] rukop. b : cvijetjem. 1948. meće]
rukop. a.: smeće.

Dejidamije kćerce
 ime, sasma nam p
 a iz nutra se št
 o kraljice ma ljubje
 posilam ti sinka tv
 ko htje, u cvijetju
 da nasitiš ne iz
 tve požude u pogl
 i celove daš žudje
 mila majka milom

Ja ti nega šler
 čuva, da ga tko
 da tvoj čačko, to
 šnim te mladu n

U tom cvijetju
 povrati ga meni
 odhraniti da ga
 dokle od mlijek

Misli, kralju i
 na nevjerno to
 ko ja ostah se
 koje oćutjeh z

Ah nesrećo
 ke zlo skrivil
 da me kuće
 ockvrnena bu

Tako li si,
 vrh me časti
 Tako li si, i
 moju kćercu

Nu, i dijet
 još i tebe s t
 imam zaklat
 da vas drpe z

H

Evo t', kralj
 podlagam je p

ako mene ti neprava
u ovom nađeš ikad dila.

Ni maše se domisliti
ja ne umijem s moje strane, 2000
tko je tač smion mogo biti,
da se s kćerom tvom sastane.

KRAJ :

Tko godjer se u krivini
i u teškom grijehu odkrije, 2005
ne će uteć moj vrlini,
da se u pako jošter skrije.

Tim vas dio, moji hrabreni,
za gusarim zlim pođite,
da im iz ruke rod ljubjeni
lijepe Teti slobodite. 2010

U sto dila isječene
vrzite ih dno pučine,
da tu ostanu podušene
za jedno šnima njih krivine.

Cijeć istoga još uzroka, 2015
za pedepsat zle silnike,
od ovoga svega otoka
dozovite sve bojnike,

a mi ostali hod'mo u dvore, 2020
da pun gñeva pravednoga
ove operem me prikore
krvim roda nevjernoga.

PRIKAZANE PETO.

KIRON SAM :

Hvala tebi, višni Jove,
ki Grecije mudre iz krila
doć najbolje vitezove 2025
po vrijednoga čini Akila.

Iz guste sam ja dubrave
mojijem očima upazio,
gdi se na put vječne slave
vrijedan mladac šnim dijelio. 2030

Vrijeme mu je, da uputi
na čas bojnu sve požude,
i da glavu podignuti
na viteška djela bude.

Trud je težak jošte i veli, 2035
da od puta od kriposti
daleko se ne odijeli
mladac prignut na plahosti,

er ćućenje, koje općeno 2040
s bijesnijem zvijerim čovjek ima,
rasrgbi je podloženo

i požudam nesvijesnima:
sad se srči, oštri sada,
i čim plahe žeļe tijeri, 2045
u zla teška često upada,
nerazložnoj sličan zvijeri.

Nu s visinom sve pameti,
ka je k nebesom upućena,
razložno se može rijeti
prava slika božanstvena; 2050

pamet s plasijem požudami
po razlogu gospoduje,
i s ognjenijem razargbami
tiho vlada i kraljuje.

Od ljudske smo od naravi, 2055
i zrcalo svega od svijeta
mi centavri, bijeg pravi,
i prilika plemenita;

er ko s pasa zemļi nica
živina smo nerazložna, 2060
a visinom svijetla lica
od bogova slika uzumnožna:

tač čovjeka umrloga
tijelo umrlo slično čini
živinami bez razloga, 2065
a svijes božjoj veličini.

Svijes, vječnoga punu znaña
i moj vrijedni kaže Akile,

2056. *rukop. a.*: i zrcalo svega svijeta; *rukop. b.*: zlo zrcalo svega svijeta,
koje je mlađom rukom ispravljeno: za zrcalo svega svijeta.

čijem se dijeli i uklanja
od ljubene bijesne sile; 2070

za sve ljubav jes velika,
lijepa vila s kom ga steže,
slavna mladca i bojnika
čas viteška većma veže.

Nu ako i kralj Likomede, 2075
koga s Grcim kći razdraži,
svoga srca prijeke ijede
brzo smiri i utaži?

U dvore ću ja negove
uputit se sad ureda, 2080
je da srgbe plam negove
tiho ugasi ma besjeda.

PRIKAZANJE ŠESTO.

DEJIDAMIJA sama:

Ah, nesrećo moja huda,
kuda pođe, kud se odili
srca moga ma požuda, 2085
moj Akile dragi i mili?

Kuda, slatko dobro moje,
sve ufaće me na svijeti,
tebe, vajmeh, poveo je
bez tve verne gusar kleti? 2090

Kuda, s tobom razdijeljena,
obratiti da se budem,
tužna, plaćna, ucviljena,
kriva ćaćku, kriva ljudem?

Kako da se svijetu odkrije, 2095
bez tve družbe, naša vira,
kako da se pripovije
ime i bitje sinka Pira?

S uzroka ćeš, jaoh, istoga,
moj porode plemeniti, 2100
kad izgubi ćaćka tvoga,
i tvu majku izgubiti;

izgubiću život tužna,
kada izgubih svu mu diku,
lele, lele, veomi ružna,
da ne osušim lica viku. 2105

Tko godjer si ti od ljudi,
vrle svijesti, srca prika,
s ludom varkom ki se usudi
moga ugrabit vjerenika, 2110

ah, vrati ga meni, vrati;
ne će izginut tva plata:
za negov ću odkup dati,
sve što uzhoć' srebra i zlata. 2115

Ali, ako ga ne ć' vratiti,
opet, varke pun himbene,
u dvore se naše uputi,
i zarobi, jaoh, i mene.

er inako ne djeluje
po razlogu tva desnica, 2120
gdi gospodar moj robuje.
da ja nijesam robiñica.

PRIKAZANE SEDMO.

GLASNICA I DEJIDAMIJA.

GLASNICA :

Bježi, tužna djevojčice,
iz ovoga huda otoka,
bježi, plačna nesrećnice, 2125
nesreća je tva žestoka.

DEJIDAMIJA :

Ki su glasi? Je da plijeni
naše dvore gusar hudi?
To se hoće tužnoj meni,
to me srce plačno žudi. 2130

GLASNICA :

Čačko, vrliji od gusara,
prik i srdit, svud ište te,

2113. negov] rukop. a.: nega, tako je i u rukop. b. ismajprije, a ono je ispravak.

da te satre i pohara,
da svom rukom zakoje te.

DEJIDAMIJA :

Koja se je stvar zgodila? 2135
Radi koga grijeha i zloće,
za koja li huda dila
ćaćko umorit mene hoće?

GLASNICA :

Dijete mu je doneseno 2140
od haduma, ki spovijeda,
da je od tebe porođjeno;
za to je gnjevan i pun ijeda.

DEJIDAMIJA :

Ah, ma česti ne smilena, 2145
ko na svjetlos bijela dana
ona je ljubav izvedena,
dosle ljudem svijem tajana?

GLASNICA :

Pastijerica lijepo čedo 2150
tebi u cvijetju jes nosila
s pismom, hadum ko je ugledo,
i tako se stvar zgodila.

DEJIDAMIJA :

Ah, djetešće moje milo,
već smo sasma poginuli.
Da, što se je učinilo
od dragoga sinka; ču li?

GLASNICA :

Čuh i vidjeh, jaoh, saviše: 2155
kraļ, kamene prem naravi,
dođe, da ga sataríše,
i na handar ruku stavi.

DEJIDAMIJA :

Što ovo čujem? Vajmeh meni,
na kakve sam došla jade! 2160
Ko mu iz ruka ne smiljeni,
oštri handar ne ispade.

GLASNIK :

Ispade mu s prva iz ruke,
er ga dijete grlit uze,
ah, ne moguć mnoge od muke 2165
ustaviti grozne suze;

ali on, kažuć srce opeta
oštra od noža nemilije,
s tli ga dignu, da djeteta
pravednoga krv prolije. 2170

Ja, ne moguć to gledati,
pokrih oči koprenome,
i dođoh ti glas za dati
s mom bolesti velikome.

DEJIDAMIJA :

Ah, zli kralu i krvavi;
ne moj mili čačko veće,
neg krvniče moj nepravi,
ke mi zada jade i smeće? 2175

Na me obrati plam strašivi
ognenoga tvoga gñiva! 2180
Što ti sinak moj sakrivi?
Ako je tko kriv, ja sam kriva.

GLASNICA :

Tve mu dijete umoriti,
ma gospođe, dosta nije;
ište i tebe poraziti; 2185
bježi odovle što mož' prije.

DEJIDAMIJA :

Kud da pođem ja uteći?
gdi čačkova srgba prika

¹165. moguć] *rukop.* b : moguć. 2169. s tli] *rukop.* b. : s tle.

sinka uze, a grabeći
hudi gusar vjerenika. 2190

Već živjeti meni nije;
hod'mo, gredem dobre voļe,
da i mene ćaćko ubije,
kako i porod moj zakoļe.

Neka bude on paziti 2195
krvno djelo svojijeh ruka,
neka oči sve nasiti
smrti kćere i unuka.

GLASNICA :

Kuda pođe, kud se uputi,
o kraljice moja izbrana? 2200
Sad ćeš plaćna poginuti,
sad mlađahna bit zaklana.

U žalosti ja sam tebi
nesrećni ovi glas donila,
tužnu te je još pod nebi 2205
tužna majka porodila.

PRIKAZAÑE OSMO.

TETI S VILAMI MORSKIJEÑ.

TETI :

Nerejide, lijepe vile,
i sestrice me čestite,
i dobrotom ćudi mile,
i ljepotom glasovite, 2210
eto mi smo doplivala
na ovi otok nam poznani,
gdje dostojan svake hvale
sin Akile moj se hrani.

Ja sam nega skrila odi. 2215
sred mirnoga da pokoja
u veseļu dan provodi,
od nemirna dalek boja;

2195. bude on] *rukop. a.*: on bude. 2205. tužnu te je] *rukop. b.*: tužnu ti te.

nu pokli je voľa od nebi,
kao Proteo prorokuje, 2220
da mu je na boj poći trijebi,
da je suđeno, da putuje:

sila je krepkoj neba osudi
i svom štetom pogoditi,
izgubjeni er su trudi 2225
višnjemu se protiviti

Van što ga sam u bah mala
posred rijeke jur Stigije
utvrdila i okupala,
da podložan ranam nije, 2230

tvrdio mu sam sad oklopje
u Vulkana isprosila,
ke ne može mač, ni kopje,
ni letušta probit strila.

Neka urešen šnime bude, 2235
ko je dostojno kraľeviću.
kroz viteške bojne trude
tjerat svoju čes i sreću.

Nu za što se skrovnom vjerom
on zaljubljen sjedinio 2240
s Dejidadijom kraľa kćerom,
i šnóm sinka porodio,

prije nego se na boj spravi,
ja mu gredem pir spraviti,
i u velikoj dici i slavi 2245
ovu ženbu proglasiti.

U srećni se grad od Šira,
da ovu vjeru proglasimo,
uputimo, i pjesni od pira
u veselju sad začnimo. 2250

SKUP PJEVA :

O Imeneo,
ki veseo
sklopi vjeru punu dike,
s neba hodi,
da u slobodi 2255
združiš srećne vjerenike.

U radosti,
u svjetlosti
dones' rajsko tve vesele,
i pun mira,
bože od pira,
sve njihove smiri žeļe.

2260

TETI:

O bogovi izabrani,
o božice siņa mora,
plemeniti o dvorani
Nereova bistra dvora,
svi k ovemu hod'te mjestu,
da se s Teti veselite,
da kraļevsku ņoj nevjestu
i junaka čestitite.

2265

2270

SKUP:

O Imeneo,
ki veseo
sklopi vjeru punu dike,
s neba hodi,
da u slobodi
združiš srećne vjerenike.

2275

U radosti,
u svjetlosti
dones' rajsko sve vesele,
i pun mira,
bože od pira,
sve njihove smiri žeļe.

2280

TETI:

A ti, lijepa Dejidadmija,
već razvedri tvoje lice,
danaska si čestitija
nad sve ostale vjerenice.

2285

Svijetla ti će bit na svijeti,
kraļu od Šira tvoja hvala,
kad ti bude lijepa Teti
svoga sina sad podala.

2290

SKUP :

O Imeneo,
 ki veseo
 sklopi vjeru punu dike,
 s neba hodi,
 da u slobodi 2295
 združiš srećne vjerenike.

U radosti,
 u svjetlosti
 dones' rajsko tve vesele,
 i pun mira, 2300
 bože od pira,
 sve njihove smiri žeļe.

TETI :

Rastvorite, o biserne
 kamenice, vaše krilo,
 za naresit ļubi verne 2305
 Akilove lice milo.

Od koraļa rumenoga
 ogrļaji da se sprave,
 i oko vrata ne bijeloga
 za napravu veću stave. 2310

Za sve ona vjekoviti
 rajske ćudi ures ima,
 razložno je naresiti
 i uresim izvaņima.

PRIKAZAÑE DEVETO.

ISTI I GLASNICA.

GLASNICA :

O, povite stijeņem gore, 2315
 o, klisure kamenite,
 kijem udara siñe more
 kroz udarce valovite,
 ron'te od suza grozne rijeke,
 tužni se od vas plač otvori, 2320

kad su ljudi svijesti prijeke,
i od kamena vrlji i gori.

Tko bi reko, da će od Šira
mjesto doći na ove smeće,
imat nemir vrh nemira,
vrh nesreće zle nesreće?

2325

Po himbenstvu i privari
nemilosni, jaoh, saviše,
lijepu kćercu zli gusari
lijepe Teti ugrabiše.

2330

Ne dobro se toj dogodi,
a kralj, vrle pun odluke,
stavla na kćer, ku porodi,
i na unuka krvne ruke.

Ah, nesrećna majko Teti,
koja često u ove kraje
hodiš kćercu tvu vidjeti,
ke ćeš za nju imat vaje!

2335

Nu što velim? Teti mila
na običajnu ovdi grede.
Ah, ma česti prem nemila,
čula je, cijenim, me besjede.

2340

TETI :

Ki su glasi, djevojčice?
Što je od kćerce me ljubene?
ko borave ne družice,
svijetla od kralja porođene?

2345

GLASNICA :

Tva je kćerca ugrabljena
od zlijeh ljudi zlijem načinom,
Dejidamija sad ubijena
biće od oca za jedno s' sinom.

2350

Jer dvorkiňam muke hude
i hadumom svijem kralj prijeti,
ja pobjegnuh, da ne bude
šňima i mene poraziti.

TETI:

Što čujemo, što slušamo, 2355
o ljubane moje druge?

Mi se na pir pripravljamo,
a na gorke gremo tuge.

O, porode moj ljubjeni, 2360
ko se ukaza smion toli,
da te ugrabi mlada meni,
da me u gorke stavi boli?

Za koji li grijeh nemio 2365
nemilosni kralj srditi,
vrlji od lava jes hotio
svoju kćercu poraziti?

Sve je ovo ma krivina, 2370
koja u družbu mladijeh vila
mlađahna sam moga sina
s hude sumne postavila.

U nesrećni grad od Šira,
za sve uzaznat, mi hodimo,
da priprave svijetla od pira
smrtne u spravi obratimo.

PRIKAZAŃE DESETO.

SKUP BOJNIKA.

BOJNIK PRVI:

Hod'mo, druži moji hrahreni, 2375
za gusarim zlijem hodimo,
da od njih ruka rod ljubjeni
lijepe Teti slobodimo.

Naše družbe skup mogući 2380
biće sišo na kraj veće,
da ustavi tijek bjeguci
silne plavi i grabeće.

BOJNIK DRUGI:

Što činimo ter ureda
i mi za nom ne gredemo,

2365. vrlji] rukop. b.: vrli ali ovo ispravljeno: vrli. 2380. sišo] rukop. a.:

da, pravedna puni ijeda,
zle gusare pedepšemo? 2385

Neka pozna lijepa Teti,
da ne veće čas i slava
naša nam je u pameti,
ko ne kćerca prigizdava. 2390

BOJNIK TREĆI:

Zli se izgledi, družbo mila,
zlohnijem ljudim podavaju,
na ovaka da se dila
bez pedepse postavljaju. 2395

Tko se branit od njih more,
tko li uteći nih porazu,
u krajevske kada dvore
s ovijem smjenstvom oni ulazu? 2400

Ne damo im bez zla svoga
da se ovako plijenit steru,
osvetimo mjesta ovoga
uvrijeđenu čas i vjeru.

PRIKAZAŃE JEDANESTO.

ISTI I GLASNIK.

GLASNIK:

Mir, družino, i vesele,
nije potrebe bojne od moći,
nijesu mogle naše žeļe,
ko prodoše, boļe proći. 2405

BOJNIK:

Što? je da je povraćena
od gusara zlijeħ opeta
lijepe Teti kći ljubjena,
ali od vas nim oteta? 2410

GLASNIK:

Ono nijesu zli gusari,
ni trgovci tamna roda,

neg prijatelji naši stari,
Grci, svijetla sva gospoda.

Er, kako nam kralj naredi 2415

oštre a prave prem odluke,
silni gusar da se slijedi,
da im se otme plijen iz ruke,

po svijeh vrsijeh svoga otoka
naredismo ogne užeci, 2420

da svak bude s tega uzroka
na oružje spravan teći.

Ko glas ovi razglasismo,
po putu se hrlu i prijeku
svi na moru upazismo, 2425
da nam krivci ne uteku.

Oni, kad nas upaziše
punijeh srgbe i nemira,
bijeje stijege rastvoriše,
prijateljskoga bijeg mira, 2430

pak s granicam od masline,
sasma sumnu za dignuti,
svijetla družba nad sve ine
vitezove k nam se uputi.

Tu Diomede i Ulise, 2435
čas izbranijeh svijeh bojnika,
na uzdanu nam odkri se
i njih družba sva kolika.

Vitezi su svi hlabreni
i trgovci oni bili, 2440
ki su nami rod skriveni
lijepe Teti ugrabili.

Tad Ulise, ki se diči
svud poznanom svom mudrosti,
a iz njegove medne riječi 2445
rijeke izviru od sladosti:

lis od gore mi smo iste,
poče nami govoriti,
što se na nas rasrčiste?
Ustavite gnev srditi 2450

Ovi vitez izabrani,
 ki pod slikom lijepe vile
 s vam pribiva u pohrani,
 nije djevojka neg Akile.

Gledate ga, nu ti kako 2455
 lijepa je uzrasta, vedre slike;
 nosi u licu bijeće jako,
 a u pogledu boje prike.

Mi grčkoga svega od zbora 2460
 poslani smo, s hitrom svijesti
 Likomedu kralju iz dvora
 na boj slavni nega izvesti,
 er bog, koji ljudi vlada,
 odredio jes, da pade
 šnega oholas Troje grada 2465
 i nevjerne silne zgrade.

Mi bismo se šnim dijelili
 na viteško bijeće ureda,
 nu smo prvo namislili
 smirit kralja Likomeda, 2470
 s najstarijom koga kćerom
 bješe jur se sjedinio
 vrijedni mladac skrovnom vjerom,
 i šnom sinka porodio.

Već se je k nemu sad spravio 2475
 u viteškom ruhu opeta,
 da ga starac drag i mio
 za dragoga primi zeta;
 i mi ćemo šnime doći
 kralja molit, da i on bude 2480
 s nam sjedinit svoje moći
 na pogubu Troje hude.

Ove riječi on sjedini
 s mnogom drugom slatkom slasti,
 da junakom svijem učini 2485
 spravna na boj gvozdja pasti.

U veseloj tad slobodi
 svi počesmo pristupati,

k plemenitoj toj gospodi
časne ruke celivati. 2490

Al' Akila hrabrenoga,
ne već s ruhom od djevice,
gledahomo kako boga
začudjeni svi u lice.

Nu dijeli se družba izbrana 2495
pricijem putom mene prije
put kraleva svijetla stana,
da mu misli svoje odkrije,

a ja dođoh vam čestite
ove, družbo, glase dati, 2500
gñevne svijesti da ustavite,
da od potrebe nijesu rati.

BOJNIK :

Tko bi mogo vjerovati,
da u haĳinah mlade vile
krit se može i tajati 2505
svijeh junaka čas, Akile ?

Dejidamija, da si znala
iz početka, ko je tva druga,
od ne bi se ti čuvala,
kako od ĳute zmiје iz kruga 2510

Hvala kraĳu od nebesa,
koji nami blag i mio,
s vjerom pravom svijetla uresa
ovo mjesto jes' smirio.

Svoga srca gñev srditi 2515
smirit kraĳ će Likomede,
s nenadane česti biti,
na dvorove kad mu grede.

PRIKAZANE DVANESTO.

ISTI, DVORANI I GLASNIK.

GLASNIK :

Vesel'te se, poĳa i gore,
vesel'te se, tihi gaji. 2520

2517. biti] rukop. b. ima nešto nejasno pisano, da se ne može pročitati.

veseli se, sine more,
kijem se krune ovi kraji.

I vi, od Šira svi mještani,
razvedrite vaše lice,
i građani i seljani
i mladići i mladice.

2525

BOJNIK :

Glas veseo, družbo mila,
za veselijim glasom leti,
ko se sreća dogodila,
vrijedni mladče, htjej nam rijeti.

2530

GLASNIK :

U početak, gorke smeće
i žestoke sve žalosti;
a na svrsi, od svijeh veće
nenadane sve radosti.

2535

Za što, bivši uzaznala
Dejidamija, da ne sinu
nemila se smrt podala
kroz desnicu gnevnu očinu,
i ona želna za umrijeti
prid očino dođe lice,
ne hoteći već živjeti,
ni imat ime od kraljice.

2540

Poče tužna govoriti :
ko bez pravde i razloga
hoti meni, čačko, ubiti
moga sina pravednoga,

2545

i na meni, jaoh, za nime
gnevne izriga svoje osvete,
neka paziš u isto vrime
mrtvu majku, mrtvo dijete.

2550

Nu moj razlog čuj od prije
neg me umori tva vrlina,
i da moja bila nije
neg družijeh sva krivina.
Djevojčica ono izbrana,
koja od tebe u slobodi

2555

za drugu mi bi podana,
da se uz mene sved nahodi,
lijepe Teti nije bila
kćerca, nego sin Akile, 2560
hitra majka koga je skrila
s bojne sumnje među vile.

Negova sam s tom namjerom
vjerenica učinena,
skrovnom ali s krepkom vjerom 2565
za jedno šnime sjedinena.

Eto sada prije odluke
odkrila se naša vira,
čim nesreća tvoje u ruke
unuka ti donije Pira. 2570

Ki će biti tvoji jadi,
vjereniče moj primili,
kad uzaznaš iz nenadi,
sinka da su ti pogubili.

U isto vrijeme ti se izgubi, 2575
i odvedena ja te gledam;
u isto vrijeme plačna lubi
ime tvoje opovijedam.

Gdi si, draga ma radosti?
Tko te ugrabi tužnoj meni? 2580
Gdi si, moja čestitosti,
gdi si, Akile moj ljubjeni?

Na uspomenu draga imena
uzdržat se već ne može,
neg žestoko ucivilena 2585
žalosna se prinemože.

BOJNIK :

Ah, žalosna djevojčice!
kakav kralj se tad ukaza?
Promijeni li oštro lice
na viđene ne poraza? 2590

GLASNIK :

I on osta izvan sebe,
i ostali svi dvorani,

kad u teške tej potrebe
dođe u dvore Kiron znani.

I čim poče s mnogom boli
skup sestara nastojati
plačne dikle u okoli,
je da joj se duh povrati,

2595

on vješaše: ah, umrla
zaslijepljena prem pameti,
ko si na zlo brza i hrla,
ni znaš dobra tva vidjeti!

2600

Danaska si, kralju od Šira,
srećan nad sve kraje ine,
a ruka se tva prostira
nesmiljene na vrline.

2605

Akila si hrabrenoga
svijetlijem zetom danas steko;
od srećnoga bitja tvoga
koji bi se kralj odreko?

2610

Tim ustavi čud nemilu,
i srdito srce ustavi
ter raskošnom u svjetlilu
lijep i slavan pir pripravi.

Vidim, gdje ti zet žudjeni
na dvorove s družbom grede;
ni ga čovjek zao zaplijeni,
ni ga gusar zli povede;

2615

Grci su ga hitri otkrili,
ki su nega s dobrom česti
bojne u vojske namislili
suproć hodoj Troji odvesti.

2620

Jedva izreče sej govore,
a Akile plemeniti
u kraljevske dođe dvore,
za svijeh žalos razvedriti.

2625

Diomede je slavni šnime
i Ulise pun mudrosti,
s lijepijem skupom i vrijednime
izabrane od mladosti

2630

Svijetla mladca na došastje
i na pogled svoga uresa

podignu se i uzrastje
glas veseo do nebesa.

Na vesele ove glase 2635
Dejidamiji duh se vrati,
i mlađahna razabra se,
i sta okolo svijeh gledati;

kralevskoj se djevojčici 2640
sva povrati predna dika,
kada uza se blaga u slici
svoga upazi vjerenika.

Tad kralj videć, pun blagosti
i vesela neizmjernoga, 2645
poče grlit u radosti
i nu i zeta ljubjenoga,

i za svrhu stavna mira,
prid njegove oči tade
čini donijet sinka Pira
živa i zdrava iz nenade; 2650

on ga srdit i nemio,
za dat kćeri zlo grčije,
bješe doslek dohranio,
da ga za jedno šnom ubije.

BOJNIK :

Taj njegova miso huda 2655
i odluka sasma opaka
s nebeskoga prava suda
srećnu svrhu ima paka

GLASNIK :

Još svakoga kralj slobodi, 2660
komu, oštre pun odluke,
pri nenadnoj bješe zgodi
odredio smrtne muke.

Na radosti srećne ove
i božica, slavna Teti, 2665
dođe s družbom u dvorove
želna zgode tej vidjeti;

kojoj kad bi otkriveno
srećno bitje svoga sina,
lice ukaza razvedreno
i veselo van načina. 2670

Sve što mudri Kiron reče,
sve potvrdi majka mila,
i da od svega, što se steče,
krivina je sve ne bila.

Najposlije u veselju, 2675
kako nije bilo odavna,
za smiriti svačiju želju,
proglasi se ženba slavna.

U veseloj tada hvali
veseli se glas čuo je 2680
bubaň, trubaľ i svirali,
ki se od svuda podigo je.

Tad s Diomedom svijetli Ulise,
kijeh svud lete svijetla dila,
kraľa molit postavi se, 2685
da šnim na boj pošlje Akila.

Usti Ulisa, puna dike,
okolo se svijem činahu
česti viri, iz kojih rike
slađe od meda izhodijahu; 2690

razumnoga svijeh viteza
take bjehu sve besjede,
da svakoga šnima sveza,
i na voľu svu dovede.

Mirna srca i pameti 2695
kraľ, što htijahu, nim obeća,
a božica lijepa Teti,
nih požudam bi hoteća.

A gizdava Dejidemija,
za steć ime vječne od hvale, 2700
na njih molbe najmirnija
ukaza se nad sve ostale.

Nu prije nego mladac bojni
na viteške pođe sprave,

hoće učinit pir dostojni, 2705
pun raskoše i pun slave.

Nut krajeva svijetla stana
iznenad se otvoriše
slavna vrata i prostrana;
svi se k nami uputiše. 2710

PRIKAZANE NAJPOSLJEDNE.

KRALJ, TETI, KIRON, AKILE, DIOMEDE, ULISE, DEJIDAMIJA
I OSTALI, i pjeva se: O Imeneo.

KRALJ:

Hvala tebi, bože, budi,
ki, nenadne pun tišine,
ne da, da moj gnev naudi
porođenju bez krivine.
U kojijem bih smećam bio, 2715
ka bi bila moja muka,
da sam danas pogubio
pravu kćeru i unuka!

TETI:

Prav se može svak rijet ini,
vrijedni kralju, svijeto dili; 2720
ako je ko god u krivini,
mi smo sami dva skrivili:
mi združismo u pokoju
lijepe mlade doba istoga,
ti gizdavu kćercu tvoju, 2725
a ja sinka ljubjenoga;
ljudske su oni od naravi,
ne tvrdoga od kamena;
ko da ubjegne od ljubavi
mlada s mladijem sjediñena? 2730

KIRON:

Mlada s mladom sjediniti
ko sestricu ljubko i milo;
što se moglo dogoditi,
nego što se dogodilo?

KRALJ :

Što se zgodi, sve koliko 2735
 bilo je nad sve moje sreće,
 čim dobro mi sad toliko
 iza gorke dođe smeće.

KIRON :

Iza kojijeh smeća i zgoda 2740
 i promjena segaj dana
 višnji Jove tebi poda
 sreće i dobra nenadana.

Već se, umrli, ne pripada,
 čes najhuđa da ga tjera;
 često pokoj niče iz jada, 2745
 a med slatki iz čemera.

Bog po putu, prem razliku
 neg je ljudska miso i žela,
 dobru i pravu zgar čoviku
 nenadana šle veselja. 2750

Nestavni su ljudski sudi
 i nekrepe sve odluke;
 mir stanovit tko god žudi,
 višnjemu se da u ruke.

Ne bez htjenja nebeskoga 2755
 i ti, sinko moj Akile,
 stoja u dvoru gosta tvoga
 pod prilikom lijepe vile;
 eto s toga tebi udijeli
 vlas višnjega mila i blaga, 2760
 prem ko mlados tvoja želi,
 lijepu lubi, sinka draga.

AKILE :

Cačko, božjoj veličini
 ja velike davam hvale,
 ki me danas srećna učini 2765
 nad viteze sve ostale.

Srećne lubi Dejdamije,
 ka je čas moja vjekovita,

2748. neg je] *rukop. a.*: ne će; *rukop. b.* nema stihova; *mjesto njih su tačke.*

moje bitje čestitije,
neg da car sam svega svijeta. 2770

Tim, ljubjena ma gospoje,
i kralice moja mila,
smiri veće tuge tvoje,
evo uza te tvoga Akila.

Podpuno se sada mogu 2775
ja tvoj, a ti moja zvati,
i svakomu po razlogu
u jedno se radovati.

DEJIDAMIJA :

Još sam, raju moj veseli,
snim li, dim li, ja sumniva ; 2780
jesu li mi tebe odveli
mrtva, ali sam jošte živa?

Nu što sumnim i što predam?
Sve su sumnc me zamani,
evo uza me tebe gledam, 2785
drag životu moj izbrani.

AKILE :

Tej sumnive misli ostavi,
ke su mladoj tebi od smeće,
slatka i mila ma ljubavi,
i raduj se što mož' veće 2790

Evo t' verne me desnice,
koju davno podah tebi,
moja izbrana vjerenice,
drago dobro me pod nebi.

SKUP :

O Imeneo, 2795
ki veseo

sklopi vjeru punu dike,
s neba hodi,
da u slobodi
združiš srećne vjerenike. 2800

U radosti,
u svjetlosti

dones' rajsko tve vesele,
i pun mira,
bože od pira, 2805
sve njihove smiri žeje.

ULISE :

Srećan ti će nad sve ostale
grčka vojska glas imati,
kada bude pune hvale
ove zgode uzaznati, 2810

da ne samo slavna Akila
mi smo našli srećom odi,
neg da nemu lubi mila
lijepa sinka još porodi. 2815

Glasovite neka trude,
na ke ćačko sad mu grede,
pak ponovit i on bude
uz očine lijepe izgleda.

DIOMEDE :

Zamjerna je i velika,
Dejidamija, tvoja hvala, 2820
er si tvoga vjerenika
s nam na slavni boj poslala.

I naše su lubi mile,
kijeh veoma mi ljubimo,
na isti način nas pustile 2825
njih čas bojem da svetimo.

DEJIDAMIJA :

Kako da se ne pogodi
sa svijem srcem i djelima
plemenitoj toj gospodi,
tako slavnijem vitezima? 2830

Pođi, Akile moj ljubjeni;
junačko je dugovaće,
osvetiti rug općeni
kroz viteško djelovaće.

Eto mila majka tvoja 2835
oklopje ti htje donijeti,

da ne možeš posred boja
od nikoga rañen biti.

Sveđ, kad vidiš tvrdu Troju,
spomeni se i od Šira, 2840
da imaš u ñem ñubi tvoju
i mlađahna sinka Pira.

KRALJ :

Na viteške bojne trude,
sinko, i ja ću s vami doći,
i na poraz Troje hude 2845
s Greim združiti moje moći.

Znam da je stari šñim Nestore;
i meni će dobro stati,
kad on kopjem vladat more,
za jedno šñime vojevati. 2850

ULISE :

O čestiti kralju izbrani,
bojnijeh truda ti ne tijeri,
neg za stražu ovdi ostani
plemenitijeh tvojijeh kćeri
Mlada Pira, tvoga unuka 2855
naučićeš sve kriposti,
da i on vrijednijeh pun odluka
slijedi očine hrabrenosti.

Sad ostaje, od tve dike
da budemo mi imati 2860
plavi, blago, i bojnike,
ke će Akile tvoj vladati.

KRALJ :

O Ulise, što žudite,
da vam u sve pogodimo;
u to slave pun čestite 2865
određeni pir činimo.

SKUP PJEVA :

O Imeneo,
ki veseo

sklopi vjeru punu dike,
s neba hodi,
da u slobodi
združiš srećne vjerenike. 2870

U radosti,
u svjetlosti
dones' rajsko tve vesele,
i pun mira,
bože od pira,
sve njihove smiri žeje. 2875

Teške ti su i visoke
božje odluke, božji sudi,
a suprot' nim prem nizoke
svijesti umrljeh, slabijeh ljudi. 2880

Protivit se voli od nebi
zamani se čovjek krši,
er je sila, er je trijebi,
više htjeće da se vrši. 2885

S nenadanih zгода i dila,
koja su se segaj dana
čudnom vjerom dogodila
sred krajeva svijetla stana, 2890

božjoj voli, svak nauči,
nije uteć kamo i kuda,
er što god se komu odluči,
vijek ne ubjegne tega suda.

2889. vjerom] rukop. b. *isnajprije imaše*: mjerom, *koje je mlađom rukom ispravljeno*: vjerom.

NATJECANJE AJAČA I ULISA ZA ORUŽJE AKILOVO.

*Rukopis akad.: gospa. Đona Palmota vlastelina dubrovačkoga, prikazano
prid dvorom od družine orlova goda. 1699. Tako i rukop. dubrov. Akad. ima
još dodatak: tragi — komedija.*

KRALJ AGAMEMNON, VIJEĆE VITEZOVA GRČKIJEH, KOR
BOJNIKA, AJAČ I ULISE.

AGAMEMNON:

Ruzumni Ulise,
Ajače hrabreni,
kijeh ime slavi se
u mnogoj svud cijeni,
pokoli huda čes 5
i zla smrt nemila
uzela nami jes
bojnoga Akila,
Akila, ki hudijeh
bi poraz Trojana, 10
a dika Grka svijeh
i prava obrana —
oružje svijetlo ovo,
dar višnijeh od nebi,
ke je ruho negovo, 15
a naša straža bi,
nije razlog da sade
ni nami naudi,
ni smrtne zavade
među nam probudi; 20
tim mače srdite,
kijem ste se bit spravni,
na mjesto stavite:
mjesta odi boju ni.
Mi ćemo vas, vaše ne 25
desnice suditi,
tko ima vlas hrabrene
oklope nositi.

Požuda nije nas
od vaše od smeće; 30
hranite vašu vlas
potrebe za veće.

Krv se je velika,
za uzet Troju grad,
od našijeh bojnika 35
prolila i do sad.

Što će rijet Prijamo
i Troja, videći,
da se mi svadjamo,
i da smo u smeći? 40

Neugodna gdi je smeća
u štetnom nemiru,
krajestva najveća
gube se i zatiru.

Svaki vas razlog svoj 45
s načinom najbolijem
izrijeti sad nastoj
prid mojijem pristojem.

Kada vas čujemo,
pravedne osude 50
učinit mi ćemo,
razložno ko bude.

AJAČ :

Prid plavima, višni bože,
ovi razlog moj sudi se,
i sa mnom se smije i može 55
natjecati tamni Ulise!

a od plama Hektorovijeh
pobjegnuti ne ima srama,
koje od drijeva slavnijeh ovijeh
moja otjera krepos sama. 60

Da li je ljepše himbenome
i taštom se rvat riči,
neg desnicom viteškome,
kom se vrijedno srce diči?

Mom junaštvu lasno nije 65
besjedam se pomagati,
ni se mañe razumije
on junački djelovati.

Ja činjenjem, on govorom, 70
možemo se slični riti,
mene on riječim, ja ću stvorom
ñega svuda pridobiti.

Nu potrebe ne imaju
ma hrabrena svijetla djela 75
da se vami spovijedaju,
ka su se od vas svijeh vidjela.

Neka Ulise pripovijeda
svoje varke pokrivena,
koje nitko vik ne gleda,
kijem su svjedok noćne sjene. 80

Zaisto lijepu i veliku
platu prose moji trudi,
ako krati svu ñe diku,
tko ju sa mnom pita i žudi.

Stvar je od male scijene i sreće, 85
ni se oholas može zvati,
steć darove i najveće,
koje Ulise ufa imati.

Od ovega veće suda
on podobnu platu izmaće, 90
er će dobijen glasit svuda,
da se pravdo šñime Ajaće.

Još da nijesam od svijeh prvi
po hrabrenstvu svijem vidjenu:
po vedrom sam svijeto krvi 95
i mogućem po plemenu.

Telamon je otac meni,
ki s Erkulom ñegda u boju
u velikoj dici i scijeni
grad laživi uze Troju. 100

On u drijevu najprvomu,
da run zlatni s trudom steće,

68. junački] u ruk. akad. č pred k postojano biva š: junaški. 90. izmaće] ruk. dubrov.: iznaće. 91. dobijen] rukopisi: dobjen. 95. vedrom] rukop. dub.: vedroj.

jur s Jazonom po crnomu,
valovitom moru teče.

Nega rodi Eak slavni, 105
sudac tamnijem državami,
gdi Sisifu zlom nestavni
niz pleći se vaļa kami.

Eaku višnijeh kral bogova
roditelj se dići veći: 110
od slavnoga tako Jova
Ajače se broji treći.

Ne ću da je ponosito
od pomoći meni pleme,
po svem svijetu glasovito 115
vitezovim hrabrenijeme,

nu je bratućed meni Akile,
od koljena mi smo istoga:
stvari prosim, ke su bile
bratućeda slavna moga. 120

Što imaš s našijem ti plemenom,
o Sisifov rode hudi,
ki si od űega s tvom himbenom
i lupeškom gori ćudi!?

Je da, jer sam od svijeh prije 125
došo na boj glasoviti,
za me oružje slavno nije;
neg ti hoć' se űim resiti?

Ti na bijeńe ki se općeno
najposledńi od svijeh spravi, 130
ćim se od straha na vuhneno
mahnitańe s prva stavi.

Ali hitri Palamede
vrha doće tvoj hitrini,
svojom štetom ki te izvede, 135
i na boj ti doć učini.

Ter da tebi, koji na se
ne ktje oklopja nikojega,

128. u rukop. akad. *iznajprije*: ti hoćeš se űim resiti; *poslije ispravljeno*:
ti se hoćeš űim resiti; *biser*: već ti hoć se s űim resiti. 129. *bijeńe* rukopisi:
bjeńe.

tvrdoklopje sad pada se
zatočnika najboljega, 140

a da meni, bojne trude
ki sam prvi zagrljo,
dar se lijepi branit bude,
kijem se rodjak moj resio?

Ah, da je ono hitro tvoje 145
mahnitane na zbilj bilo,
ili da puk vjerovo je,
da se nije toj hinilo!

Ah, da grčka vojska viku, 150
naučitelju našijeh zala,
u ovemu boju priku
za druga te nije imala:

ne bi ostavjen Filoktete
na pustošnom Lemnu sade 155
s nas, ki čusmo tvoje svjete,
sve trpio tuge i jade.

On sred jama i planina,
gdi se tužan krije i tuče,
tebe i kuću tvu proklina,
cvili, plače, i jauče. 160

Ako višnji dvor bogove
ima, koji svijet vladaju,
vidim kletve gdje negove
sve na glavu tvu padaju.

Cvilim, plačna gdi viteza 165
ostavismo s tve krivine,
s kijem nas tvrda kletva sveza
u trojanske doć krajine,

a svi znamo, da on hrani 170
Erkulove kobne strile,
bez kijeh ne će vik Trojani
ispod naše pasti sile.

Mješte oholijeh neprijatelja 175
bolan mladac nima sada
zgađa zvijeri, ptice strijelja,
za pokrijepit sebe od glada.

i s tijem svjema nevoľami
 diha i život svoj provodi,
 er ga nije među nami,
 gdi se Ulise zli nahodi. 180

I Palamed sad bi htio,
 komu on zgradi smrt žestoku,
 da je ostavjen opustio
 na pustošnom komu otoku.

Od nega se veće osveti 185
 s našom štetom prem velikom,
 čim ga učini zlotvor kleti
 bez krivine izdajnikom :

u šator mu pun poraza
 mnogo zlato čini skriti, 190
 koje Grkom svijem ukaza,
 za svu lažu potvrditi.

Naše ovako on bojnike
 ili umori, ili ostavlja,
 negove su ovo dike, 195
 na ove boje on se stavlja.

Zamani je tve himbeno
 i laživo govorenje,
 kojijem činiš da je primjeno
 hudo i zlobno tve činjenje; 200

po govoru medenomu
 ne skri tvoga vik prikora,
 kad u boju krvavomu
 starca ostavi ti Nestora :

cijeć tegote mnozijeh lita 205
 jer koñ pod nim rañen pade,
 on u tebe pomoć pita,
 izdavno mu ti se ukrade.

Diomede je svjedok meni,
 da se laža ne govori, 210
 ki bijeg i strah tvoj ledeni
 mnokrat kara i prikori.

Nu pravednijem bog očima
 djela umrljeh ļudi gleda :

211. bijeg] *rukop. dubrov. upravo tako.* 213. bog očima] *rukop. akad. : bo-*
 -ima.

- od pomoći potrebu ima, 215
 ko družijema pomoć ne da.
 Tad bi razlog, ko ti ostavi,
 da i tebe druži ostave,
 i da zakon tvoj nepravi
 izvrši se vrh tve glave. 220
 Rađen, krvav, sta vapiti
 strašnijem glasom: je da boga!
 Ja grem vidjet, što će biti,
 a za obranu bitja tvoga.
 Zamjerih te na tle u prahu 225
 i žestoke puna smeće,
 gdje u blijedomu bješe strahu,
 malo manje umro veće;
 skrih te od hudijeh protivnika
 teškijem štitom i obranib, 230
 i, najmaña što je ma dika,
 tvoj strašivi život shranib.
 Sahrađen se s na tli dignu,
 ki prije rađen vas ležase,
 ter ko vjetar hro pobjegnu, 235
 jak da rane ne imaše.
 Sad, ako se natjecati
 nehariće hoć' sa mnome,
 na ono se mjesto vrati
 s istijem strahom i ranome, 240
 i bez nijedne veće riječi
 pod štit ovi skrij se iz nova,
 ter se sa mnom tuj natječi
 rad oružja Akilova.
 Znaš, kad jednom s bogovima 245
 dođe na boj Ektor bojni,
 i sadružen bješe šnime
 skup junaka neizbrojni:
 ne samo se ti pristraši,
 luto prid nim i ustrese, 250
 jače od tebe nu poplaši,
 taki on sobom strah donese;

nu čim sablom ne smijenom
naše vojske siječe i mori,
oholom ga teškom stijenom 255
sam Ajače na tle obori.

Sam Ajače jošte nega
smje na poļu uzdržati,
kad od Grka naj jačega
dođe na boj pozivati. 260

Ja po sreći ko naj jači
bih izvadjen suproc' nemu;
ni me on dobi, ni potlači
u pogubnom boju onemu.

Gdi bi s tvojijem besjedami 265
kad Trojani puni gñeva
s Jovom, s Febom, s gvozdjem, s plami,
naripiše nam na drijeva?

Ja sam s krepcijem mojim prsima,
o vitezi, ko svi znate, 270
štit neizbrojnijem bih plavima,
gdi se vratit doma imate.

Za sve plavi kada meni
jedne oklope dat budete,
nima i vami štit općeni, 275
a ne meni, podaćete.

Slavno oružje ja ne prosim
mene oružje slavno pita,
ke na sebi kad uznosim,
čas mu biće vjekovita. 280

Od hrabrenstva neka svoga
djela Ulise sad govori,
ko Dolona nejakoga,
kako izdavna Reza umori;

Prijamova kako sina 285
on učini roba Elena;
ko prilika Paladina
bi od nega ugrabjena.

Od mučeće tamne noći
u najvećoj u mrklini, 290

o Diomedu, s tvom pomoći
svako se ovo djelo učini.

Ako za ova tamna djela
nemu oružje dat imate,
razdijel'te ga u dva dijela, 295
ter Diomedu boji date.

Ali ko se tamniak sada
iskat svijetli dar ne srami,
ki se u djelijeh svojijeh vlada
ne s oružjem, neg s varkama?! 300

Kaciga će svijetla ova
opovijedat svom svjetlosti
noćna djela sva njegova
i privare i tamnosti.

Pod tegotom silna oklopja 305
nevoľan će sved padati,
ni će moći teška kopja
u desnici uzdržati;

ni mu lijeva, krađam dana,
štit nositi podobna je, 310
vrhu koga udjelana
svega svijeta prilika je.

Tvoj te velik grijeh potiče
veći od snage dar prositi,
ki će tebe, nesvijesniče, 315
nejačega učiniti;

kijem kad Grci s malom dikom
tebe urese, a ne mene,
bićeš uzrok protivnikom
ne od straha, neg od plijene: 320

od bremena tolikoga
neć moć lasno bježat veće,
čijem si jači od svakoga,
što su časti tve najveće.

Vrhu svega nov i cio 325
ti štit imaš po sve strane;
moj je veće doslužio,
na neizbrojne šupaľ rane,

316. nejačega] *rukop. akad.*: najjačega; *original*: debilitaturum quid te
petis, improbe, munus. 327. doslužio] *rukop. akad.*: poslužio.

tim izmjenu novu gleda.
 Nu što se ovdje mi morimo 330
 s natjecanjem od besjeda?
 Djelima se natječimo!

Neprijateljskih posred mača
 slavno oružje toj vrzite,
 ter Ulisa i Ajača 335
 pravdati se tuj pošlite!

KOR :

Ajače, razlog tvoj
 hvale je pun mnoge;
 Ulise, sad nastoj
 rijeti tve razloge. 340

Na pravdi ko sjedi,
 da častan ostane,
 razloge ne štedi
 i druge čut strane.

ULISE :

Da molitve vaše i moje, 345
 o vitezi grčki izbrani,
 višnji Jove primio je,
 i da bježno uslišani,

ne bi ove pravde bile,
 pače u mnogoj jošte hvali 350
 ti bi oružje tvoje, Akile,
 a mi tebe uživali.

Koga pokli težak dosti
 vami i meni udes uze,
 niz očiju od žalosti 355
 protječu mi grozne suze.

Tko da oružje slavna Akila
 sad s razlogom na se stavi,
 neg na slavna koji dila
 nega izvede i proslavi? 360

Ne pomози samo ovemu,
 nespmetan što se čini;
 er nepamet jes u nemu
 vele veća, neg se hini.

Ni hitrina meni moja 365
 naudi, koja veće krati
 sve kolike vas nastoja
 služit, branit, pomagati.

Sladak govor moj primjeni 370
 (ako se imam hvalit čijeme)
 sad koristan budi meni,
 ko bi stvarim sved vašijeme.

Rad besjede pune uresa
 ja zavidjen ne imam biti:
 darom danijem s gar s nebesa 375
 čovjek se ima sved dičiti.

Slavnijeh djeda svjetlos mnogu,
 i što nijesmo mi dobili,
 jedva naša zvat se mogu:
 najsvjetli smo našijem dili. 380

Ali za što Ajač reče,
 da je praunuk boga Jova;
 istijem redom moja istječe
 krv od kraja svijeh bogova.

Mene Laert; Arčesio, 385
 Jovov porod, nega rodi,
 i ko je svoga brata ubio
 među nim se ne nahodi.

Merkuriov s druge strane
 rod je majka ma ljubjena; 390
 bogove imam izabrane
 s obje strane od plemena.

Nu ni svjetlos materina
 er me uzdiže nad sve ine,
 ni er mi je krv očina 395
 od ubojstva bez krivine,

ne ću oružjem Akilovijem
 da sad mene počastite;
 samo moje s Ajačovijem
 dostojanje izmjerite. 400

Ali ako bi on proveo,
 za steć razlog suproč meni,
 Telamonu što Peleo
 pravi brat je i rodjeni;

dostojanje iste krvi 405
 u ovom sudu ne gledajte;
 po kreposti tko je prvi,
 tomu odjeće svijetle dajte.

Ako li se gospar nima 410
 iste od kuće izabira;
 slavni Akile bližijeh ima:
 oca Pelea, sina Pira;

u državu njih rođenu
 pošlite ih nim najprije,
 er Ajaču po plemenu 415
 i po krvi mjesta nije.

Ne mañe je blizu od ñega
 Teukro Akilu hrabrenomu,
 nu ne misli radi tega
 ob oružju slavnu ovomu. 420

Jošter da ga i on pita,
 to biste ga ñemu dali,
 ali biste plemenita
 djela samo vi gledali?

Tim, pokli se djelim samo, 425
 ka čovjeka svijetla čine,
 mi natjecat sad imamo,
 ne svjetlostim od rodbine;

ja sam veće učinio
 djela, neg li ih mogu izrijeti, 430
 od kojeh ću ki god dio
 vam po redu spovidjeti.

Nereova kćerca Teti,
 Akilova majka mila,
 znajuć da će ñoj oteti 435
 sinka u boju smrt nemila,

od ljudske ga družbe izmaće,
 i u ženske skri haljine,
 čijem privari tebe, Ajače,
 i s tobome mnoge ine. 440

S trgovinam ja ženskime
 skrih oružje za ñ dostojno,

410. rukopisi: iste kuće izabira. 422. to biste ga] rukop. dubrov.: ne bi ga ste; original: num, si petat, auferat arma?

- i viteza odkrih nime
i njegovo srce bojno.
- U djevičkoj jošte odjeći, 445
ali misli pun hrabrene,
štit i kopje on držeći
ove riječi ču od mene :
o božice slavne sinu!
ki si ufañe svemu boju, 450
vrzi taman tuj hañinu,
hod' porazi hudu Troju.
- Ruku stavih s riječim ovim
na mladića plemenita,
ter ga združih s vitezovim 455
na rvaña glasovita.
- Tim viteška djela, koja
on učini s bojnom moći,
sva se mogu rijeti moja,
ki mu na boj činih doći. 460
- Ja Telefa na tle stavih,
čim se oholo s nam bijaše,
rañena ga ja ozdravih,
čim se snižno nam molaše.
- Po meni je strena bila 465
Lesbo, Lirnes, Tebe ohola,
Tened, Siro, Krise i Cila,
tvrde građe boga Apola.
- Ja sam našo vami tko je
silna Ektora pridobio; 470
Ektor, dika tvrde Troje,
po meni ja ubijen bio.
- Oružje sam ja darovo,
čijem će Akile Troju strti,
meni oružje vi njegovo 475
po njegovoj dajte smrti.
- Ko nevjerni gos Paride
štetnom plijenom na dvor stupi,
u luku se od Aulide
sva Grecija gñevna skupi 480

453. ovim] *rukop. akad.*: ovom. 455. vitezovim] *rukop. akad.*: vitezovom.
471. tvrde] *biser*: grada. 479. Aulide] *po ortografiji rukopisa može se čitati*
i: Avlide.

Tu tisuću bojnijeh drijeva,
dugo vrijeme čim čekahu,
ili s vjetrom suprotiva,
ili s nijednijem vjetrom stahu.

U to težak udes ište, 485
da Dijani za svijeh trude
Agamemnon svetište
prave od kćere spravit bude.

Roditelj se srči tomu, 490
ter udese zle proklina,
u sreću se kraljevskomu
ne da dobit krv očina.

Po razložnoj ja besjedi 495
blaga ćaćka skratih muku,
svoje krvi da ne štedi,
za pogodit svemu puku.

Ne ću tajat moga truda, 500
a ti, slavni kralju, prosti,
veoma teška onda suda
bih dobitnik s mom kreposti.

Vlas kraljevska, koris puka,
čas bratova, svijeh moljeće,
činiše ti dat iz ruka
drago i milo tve rodjeće.

Ali u majke ne ljubjene 505
pođoh s drugim ja načinom,
ka dobita bi od mene
ne s besjedom, neg s hitrinom.

Da ste Ajača k noj poslali, 510
još bi našijeh množ jedara
i mi za jedno šhima stali
u onoj luci bez vjetara.

Još poklisar vaš hrabreni, 515
u trojanske pođoh zgrade,
u dvor kraljev uzvišeni,
pun čeladi plahe i mlade.

Tu bez straha i bez stida
rijeh zapovijed vašu općenu,
i tužih se na Parida,
i plijen prosih i Elenu. 520

S Antenorom kralj Prijamo
 hotješe nas poslušati,
 sve što je naše da imamo,
 lijepa Elena da se vrati;
 nu Paride s bratjom hudom, 525
 i ki u grabši šnime biše,
 prid kraljevskim jedva sudom
 silne ruke ustaviše.

Menelao spovjeđ odi,
 drug koji si meni bio, 530
 u ovoj prvoj trudnoj zgodi,
 kako sam se ja podnio?

Dijana je brojiti, koju
 koris donijeh vami svima
 u žestokom dugom boju 535
 bojnomo rukom i djelima.

Ko se prvi put izbismo,
 neprijatelj se grada svoga
 drža, i šnim se ne udrismo
 do godišta desetoga. 540

Koja od tvoje hrabrenosti
 bi nam koris u ovo vrijeme,
 ki se vladaš ne s mudrosti,
 neg s rukami junačkim? 545

Ako išteš djela moja:
 vojsci hranu iskat radim;
 nauk davam svijem od boja,
 i tabore tvrde gradim;

neprijatele hitro varam;
 gdi je potreba gredem svudi; 550
 vitezove razgovaram,
 da im dug boj ne dotrudi.

Eto s volom boga Jova
 snom privaren kralj naredi,
 da se od grčkijeh vitezova 555
 ovi slavni boj ne slijedi.

On se ima čijem braniti;
 ali gdi bi Ajač tada?

Što ne teče oboriti
tvrde mire Troje grada? 560

Što junaštvo zaboravi,
čijem najveće on se diči?
Što bijeg djelom ne ustavi,
kad ne umje skladnom riječi?
To ne bješe vele onomu, 565
vele činit ki se resi.

Nu što? U bijegu sramotnomu
ti najprvi bio jesi!

Ja te upazih gdje bježaše,
ter se užegoh vas od srama, 570
ja, gdje jedra odvijaše,
za uteć k rodnijem već zemljama.

Tim zavikah od bolesti:
draga družbo, što činite?
s koje zgode, s ke nesvijesti 575
strenu Troju ohodite?

Nakon cijelijeh deset lita,
ah, što biste doma odnijeli,
van prikora vjekovita,
kad biste se sad dijelili? 580

S ovim riječim i s družima,
ke mi boles na um stavi,
ja se na kraj činih nima
iz bjegućijeh vratit plavi.

Kralj smetenu družbu skupi, 585
Ajač usta ne otvori,
a Tersite tamni stupi,
i do kraja svijeh prikori.

Ja pedepsah zla čovjeka,
pak besjedeć s mnogom dikom, 590
na pedepsu protivnika
srce vratih svijem bojnikom.

Djela od tada Ajačova,
sva se moja mogu reći,
priko morskijeh ki valova 595
zabranih mu doma uteći.

Nitko od Grka s tobome,
ni se druži, ni se štuje,
a Diomede sved sa mnome
i druži se i svjetuje. 600

Nije mala dika i scijena,
iz neizbrojne naše družine
od viteza tač hrabrena
bit izabran nad sve ine!

Štim se smion ja uputih,
gdi me bješe sreća iznijela,
po strašivijeh noćnijeh putih
neprijateljska prežat djela. 605

U tmastomu putu tomu
ma desnica zlu smrt poda
zlom Dolonu trojanskomu,
ki, kako i mi, bješe uhoda, 610

nu ga usilih ja najprije,
(što zatajat on nastoja),
da mi otajna sva spovije,
ka mišlaš huda Troja. 615

Sve uzaznah, ni mi osta
druge stvari uhoditi,
i jur mogoh, slavan dosta,
na tabor se k vam vratiti. 620

U šatore nu Rezove
smjeh uljesti vrhu tega,
i dvorane sve negove,
i s dvoranim sharah nega, 625

ter dobitnik pun svjetlosti,
bivši satro krala ohola,
k vam dojezdih u radosti
vrh otetijeh svijetlijeh kola.

Ektor hudi zlom Dolonu,
zdravo ako se k nemu vrati, 630
bješe obećo za noć onu
tvoje, Akile, koće dati,
a da meni grčke glave,
po kom pade Dolon kleti,

sad ne dadu tve naprave, 635
neg da ih Ajač bude uzeti?!

Kud silnoga Serpedona
s mene ohodim vojske strene,
i Alkandra, i Nemona, 640
i Karopa, ubodene.

Snažna isjekoh ja Cerana
i Alastora vrlo šnime,
i Toona i Pritana
probih kopjem viteškime.

Kresidamanat i Hromijo 645
po men osta trup bez glave,
Enom, Ifit, bojni Alijo,
i mnozi ini mañe od slave.

I ja imam plemenite
na dostojnu mjestu rane : 650
prsi moje svi pazite
vam na službu zapisane;

a protivnik moj oholi,
ki se vas vijek koļe i bije,
kapļe krvi još ne proli, 655
na prsijeh mu rane nije;

na onijeh prsijeh, ke vam svima
pohvali se, da postavi
proć plamenim trojanskima
n obranu našijeh plavi! 660

Ja ne zlobim djelo vrijedno;
ali što se ne pohvali,
da smo bili šnime u jedno
u istom trudu i mi ostali?

Pod oružjem Akilovim 665
i Patroklo, slavni u vike,
s mnogijem inijem vitezovim
s drijeva otjera protivnike.

Proć Ektoru još bojnomu
sam da se je našo scijeni; 670

637. Serpedona] *tako rukopisi pišu* Sarpedona. 639. Alkandra] *rukopisi:* Alkanta. 645. Hronijo] *rukopisi:* Eronijo. 650. *rukop. dubrov.:* na dostojna mjesta rane. 666. slavni] *rukop. dubrov.:* slamni.

ko da devet proc istomu
ne bijahmo poč spravjeni?

Nega iznese sreća prva,
nu zatočnik izabrani
s Ektorom se vas dan rva,
ni ga dobi, ni ga rani.

675

Ah, nesreća naša prika,
spomena mi čini mriti,
kad svijeh Grka štit i dika
pade, Akile glasoviti!

680

Nije mene ustavilo
tad cviljenje ni plač luti,
da ne budem slavno tilo
s crne zemlje podignuti.

Vrh ramena, vrh ovoga,
vidjeste me svi gdi nosim
tijelo Akila hrabrenoga
i oružje, ke sad prosim.

685

Podobna je snaga moja
za tegotu tač veliku,
i još imam pamet, koja
dar će poznat vaš i diku.

690

To li je majka Akilova
vjekovite želna slave,
isprosila u bogova

695

sinu svijetle sej naprave,
da se sada bez pameti
pripros vojnik nima odije,
ki prilike razumjeti
slavnu u štitu ne umije,

700

gdje se paze, puni uresa,
i razlike puni gizde,
zemlja, more, i nebesa,
gradi, otoci, kobne zvizde?

705

Nesreća te tva potače
iskat ures toli mio,
ki bi sasma, o ludjače,
tvoju pamet oslabio.

Još me obada, da sam trude
 bojne ktio ubjegnuti, 710
 nastojeći, da me bude
 svijem zagrčen boj minuti.

Peleova slavna sina
 u istom grijehu sa mnom drži.
 Ako ckniti bi krivina, 715
 od Akila ja bih brži.

Ako je hinit zla stvar bila,
 oba dva smo mi hinili.
 Nega hinit majka mila,
 mila lubi mene usili. 720

Nim na službu prvo vrijeme,
 vam podasmo život ini.
 S drugom toli hrabrenijeme
 drago je bit mi u krivini.

Al' Akila hitri Ulise 725
 umje otkriti i poznati;
 Ajač bojni ne usudi se
 hitra Ulisa odkrivati.

Nu nije čudo, da na mene
 zloban ludjak zlo govori; 730
 i vas istijeh bez nescijene
 za jedno sa mnom psuje i kori.

Pravi, da sam Palameda
 ja pravedna obadio, 735
 a na vašu čas ne gleda,
 od kijeh je sudjen bio.

Ajače ga prava čini,
 gdi svjedožba bi očita,
 gdi on isti svoj krivini
 nije mogo naći štita. 740

Negovu ste zloću hudu
 vi vidjeli, a ne čuli,

710. ktio] *rukop. dubrov.*: htio. 715. ckniti] *rukop. dubrov.*: skrivih, *akad.*: skrivit; *ja onako nagadam prema originalu*: si simulasse vocas crimen, simulavimus ambo. *Si mora pro culpa est, ego sum maturior illo* — može biti da je u prvom hrvatskom rukopisu bilo: skniti. 736. kijeh] *rukopisi upravo tako*. 738. svjedožba] *rukop. akad.*: svjedožba; *dubrov.*: svjedosgba. *Tako i drugdje ta dva rukopisa bileže g.*

i za pravi bit u sudu
rukou mito ne tegnuli.

Ne držim se još za kriva,
što na Lemnu ognjenomu
Filoktete sam pribiva:
vi ste u djelu sa mnom tomu.

745

Za što moji svjeti bihu,
na otoku da ostane,
da u pokoju mirnu i tihu
smiri boles lute rane;

750

našu volju on posluša
i u životu jošte stoji,
čim se očito pozna i kuša,
da su vjerni svjeti moji.

755

Ali pokli prave sada
od proroka našijeh svjeti,
da bez nega Troje grada
ne možemo mi uzeti:

760

po viteza uvrijedjena
čemu mene odpravljate?
Neka mi Ajač bude izmjena,
trude Ajaču sej podate,

da on bistrom svom mudrosti,
i kroz slatke sve besjede,
nega, za sve gnijvna dosti,
smiri, utaži, i dovede.

765

Prije će Xanto na zad iti,
Ida ostati bez dubrava,
prije će se umiriti
s Trojom grčka sva država,

770

neg da ludos Ajačova
u općene naše trude
od razuma Uliova
korisnija nami bude.

775

Kuni bolni Filoktete
vitezove, kraja i mene;
želi, prike pun osvete,
nam poraze ne izrečene;

780

budi moje krvi žedan,
i sve tuge naziva mi;
niko drugi, van ja jedan,
ne privede tebe k nami.

Toliko sam strijele tvoje 785
s tobom imat namislio,
koliko sam klete Troje
jur dohodne sreće odkrio.

Ja proroka smjeh Helena 790
i božicu ugrabiti,
bez ke vijeku Troja strena
ne mogaše od nas biti.

Hitri Ulise, ne Ajače,
ki se snagom hvali svudi,
neprijateljske među mače 795
noćno u Troju poč se usudi.

Hitri Ulise smje uljesti
u najtvrdje grada zgrade,
i u tvojoj crkvi s dobre česti
oteti sliku tvu, Palade. 800

Hitri Ulise u slobodi,
za dat Grkom vječne dike,
donije vječni tvoj stup odi
kroz neizbrojne protivnike.

Da ja nijesam po mom trudu 805
ova djela učinio
Ajače bi sad za ludu
sedmostruki štit nosio.

Onda, onda vami u ruke 810
pridah Troju poharanu,
kad hrabrene pun odluke
ugrabih joj svoju obranu.

Ne mrmori, ni pogleda,
ni mi kaži u ovom broju
moga druga Diomeda; 815
i on ima hvalu svoju.

Sam Ajače, ni ti ne bi,
kada od plama drijeva obrani:

mного u družbi vojske tebi;
moj bi jedan drug izbrani. 820

Ki, da ne zna, da je veća
stavna pamet od jakosti,
i da se ova svijetla odjeća
ima dati po mudrosti,

i on, i ova sva gospoda 825
prosil' bi ju sada šnime,
i vedrinom tebi od roda
slična i djelim hrabrenime.

Nu za mene počastiti,
ni ju žude, ni pitaju, 830
a to er ures ponositi
od pameti me poznaju.

Rukami se ti bojnim
mož' pravedno hrabren zvati;
nu potrebu tva svijes ima, 835
da ju budem ja vladati.

Ti imaš snagu bez pameti,
malo znaña, vele moći;
ja umijem prividjeti 840
mojijem znañem, što ima doći.

Ti se biješ; vrijeme od boja
kralj sa mnome izabira;
tvoja jakos, pamet moja
nas pomaga, Troju stira.

Ko vladalac hrla broda 845
svijeh vozaca množ nadhodi,
ko je veći vojevoda
od bojnika, kijem gospodi:
ja nadhodom tebe tako;
pače u snažnom mome tilu 850
pridobiva srce jako
jake ruke moć i silu.

Tim, gospodo, vašoj straži,
a za službu svu veliku,
svaki se od vas haran kaži: 855
prošenu mi dajte diku.

836. ju] *rukop. akad*: je. 837. imaš snagu] *rukopis dubrov.*: snagu imaš.
853 vašoj] *rukopis akad.*: našom.

Za vas trudih mnogo lita,
i sve dobih trudom smeće;
po meni je pridobita,
mogu rijeti, Troja veće. 860

Za ufaña vas moļu općena,
za Prijamove mire bile,
kijem je svrha jur spravjena
od osvetne naše sile,
za božicu ñimi otetu, 865

i ako se još što ima,
za porazit Troju kletu,
vršit smjenstvom i svjetima:
uslišite me požude. 870

I ako voļe ne imate,
da oružje moje bude:
Paladi ga slavnoj date.

AGAMEMNON:

Razloge ste čuli veće,
o gospodo grčka izbrana,
jedna i druga koje strana
reće, za imat svijetle odjeće. 875

Sad vaše osude
slobodno recite,
ter, pravo ko bude,
u okolo sudite. 880

Menelao, brate moj,
najprvi kaži ti,
tko ima svijetlo toj
oružje nositi.

MENELAO:

I Ajaće svake hvale 885
i Ulise dostojni su,
nu se imaju sej naprave.
razumnomu dat Ulisu.

On nevjernijem Trojanima
smje Paladu ugrabiti, 890

884. nositi] *rukop akad.*: imati. 888. razumnomu] *rukop. dubrov.*: razum-
nome.

ćim do skoro Troja ima
 poharana od nas biti,
 tim ne samo on dostoji
 svijetlo oruŹje imat ovo,
 neg, sve Źto se naŹe broji, 895
 razlog iŹte, da je njegovo.

Sve Źto je gdje zlata
 i blaga na svijeti,
 podobna nije plata
 junaćkoj pameti. 900

AGAMEMNON:

O starće Nestore,
 koga svijes slavnu svud
 bojnici svi dvore,
 rec', koji tvoj jes sud?

NESTOR:

Mudrom se Ulisu 905
 oruŹje dat ima,
 njegovi trudi su
 korisni nad svima;
 u boju stavna svijes
 veomi pomaga, 910
 i vele jaća jes
 hitrina, neg snaga.

AGAMEMNON:

Razumne su tve besjede,
 o Nestore vrijedni i znani;
 Źto ti veliš, svud poznani 915
 i hrabreni Diomede?

DIOMEDE:

Vrijedni Ajaće svom jakosti
 kako zvijezda svijeto siva;
 nu ga Ulise svom mudrosti,
 kako sunce, pridobiva. 920

891. skoro] *rukop. dubrov.*: skora. 909. stavna] *rukop. dubrov.*: *stamna.*
 911. i] *rukop. dubrov* : a.

Ńegovijem sam ja djelima
i od Ńegovijeh svjedok truda,
ke sam gledo mojim očima,
drug er mu sam bio svuda.

Tim se Ńemu svijetla odjeća
rad bojnoga poda znaŃa;
od snage je mudros veća,
desnica se glavi klaŃa.

925

AGAMEMNON :

O hrabreni Merione,
ki kraļestvu slavne Krete
davaš mudre svijem zakone,
daj nam i ti tvoje svjete.

930

MERIONE :

I moja je miso ova,
i ostalijeh svijeh bojnika,
da je mudros Uliсова
od uresa nam velika,

935

tim oruŃje dajmo Ńemu,
neka znaju svi Trojani,
ko su skupu u našemu
počastjeni ļudi znani.

940

S Evripilom Toant slavni,
i moj zemļak Idomeneo
slijediti su moj sud sprawni,
i vrijedni Ajač Ojileo.

IDOMENEO :

Ako se ima jakos sama
u ovom sudu sad gledati,
svak će hotjet među nama
ove oklope slavne imati,

945

nu pokoli mudri Ulise
vrhu snage ima s nebi
znaŃe, kojim sva sluŃi se
vojska naša u potrebi:

950

Ńemu se ova daj naprava,
jer tko časti znane ļudi,

čas samomu sebi dava, 955
i svak časna nega sudi.

EVRIPILO :

Za Paladi biti harni,
koju iz Troje on donese,
dobrovoljni, blagodarni,
dajmo Ulisu slavne urese. 960

Tko časti onoga,
ki je drag višnjemu,
poštuje taj boga
i dava čas njemu.

KOR :

Hrabreno oklopje 965

Ulisu svak dava,
on je štit i kopje
i naša čas prava,
negova mudra svijes
i bojne zrak vlasti 970
dostoji taki ures,
tej dike, tej časti.

AGAMEMNON :

Kada tako vi sudite,
i ja slijedim vašu osudu;
uzmi odjeće ponosite, 975
mudri Ulise tvomu trudu.

I ko dosle krepos tvoja
nas pomože veće krati,
do svrhe nas trudna boja
tako nastoj pomagati. 980

ULISE :

O hrabreni vitezovi,
o kreposni nad sve ostale,
koje mogu za dar ovi
vam podati časti i hvale?

Višni vam dao zgara, 985
 da brzo vaša vlas
 zlu Troju pohara
 i svu ne oholas;
 a sa svijem mislima
 na službu vam budi 990
 ma jakos, pamet ma,
 i moji svi trudi.

AJAČ:

Britki mače, ti me osveti
 od nepravde ove i zloće!
 Je da i tebe meni oteti 995
 hudi Ulise riječim hoće?

Ti, veće krat slavan ki se
 u trojansku krv omasti,
 moje krvi sad napij se,
 tvom gosparu probij prsi. 1000

Nitko bojna neće Ajača,
 van Ajače sam dobiti,
 svoje od ruke, svoga od mača
 on pogubjen ima biti.

KOR:

Pade, ubi se! Srgbo kleta, 1005
 nesmotrna, nerazložna,
 porodice od svijeh šteta,
 na poraze sve podložna!

Kratka nesvijes ti si zvana,
 nu žestoka i ognjena, 1010
 koja, kad mož' bit vladana,
 dostojna si bit hvaljena;

nu kad nijesi ustegnuta
 svijesnom uzdom od razbora,
 od mora si plaha i luta 1015
 i od trjeskova vrljih gora.

Ah, koliko pod nebesei,
 ubojice ljudska vrla,
 ti gradova svijetlijeh jesi
 potamnila i satrla. 1020

Ah, koliko vrijednijeh ljudi,
 ke ti drža pod tvom vlasti,
 tvoj pridobi ogañ hudi,
 i u zla teška čini upasti.

Nedobitni sada Ajače, 1025
 koji može veće krati
 silna Ektora plame i mače,
 Jova i Feba uzdržati,

s tebe svojijem sam rukama 1030
 sebi život ktje skratiti,
 čim ne uzdrža tvoga plama,
 čim se tebi da dobiti.

Ajač izgled budi do vika, 1035
 umrlomu što se zgodi,
 kojijem vlada srğba prika,
 ki sam sebi ne gospodi.

1080. ktje] *rukop. dubrov.*: htje.

ELENA UGRABJENA.

Rukopis dubrov. 86 ima na strani 439: Elena, spjevanje gosp. Đona Đore Palmotića, vlastelina dubrovačkoga, prikazano god. 1640., a na strani 441: Elena, prikazanje, spjevana po gosp. Đonu Đore Palmotiću, vlastelinu dubrovačkomu godišta 1650.; taj je broj ispravljen: 1630. Dodatak: ugrabjena uzet je sa drugih rukopisa, od kojih dubrovački br. 81 ima: Elena spjevana; prikazana 1640. (vidi moju historiju dubrov. drame str. 116), a akademijski br. 111. : Elena, spjevana od gospara Đona Đore Palmote. Tragi-komedija.

Imena, koja ulaze u ovo prikazaње.

Prolog: Kupido.

Paride.

Skup družbe trojanske.

Svjetnik Paridov.

Poklisari Paridovi.

Elena, kraljica.

Etra	}	Dvorkinice kraljčine.
Klimene		

Skup dvorkiņa.

Glasnika dva trojanska.

Glasnik spartanski.

Skup Spartana.

KUPIDO:

Jutroska me majka mila,
cijeneći me prem za dijete,
zlatnom duhom zamitila,
i dala mi ove svjete,
veleći mi: sinko izbrani, 5
razbludice slatka moja,
lijepu Elenu pođi rani,
krunu slavnijeh svijeh gospoja.
Prijama kraja trojanskoga
plemeniti sin Paride 10
s obećanja hitra moga
priko mora po nju ide.
Vrijedni vitez, slavan svudi,
po pravednom sudu mene
od Junone ljepšu osudi 15
i od Palade prihrabene,
a to er mu sam obećala
dat najljepšu od svijeh vilu.
Hoću, da se ma zahvala
vrši kroz tvu slavnu strilu. 20
Lijepu Elenu nom ustrijeli,
izrañena da bez lika
krajevskoga mladca želi
za dragoga vjerenika.
Jabuka ti na dar ova, 25
moj porode drag jedini,

8. svijeh] *rukop. dubrov.*: od svijeh. 17. a to] *rukop. dubrov.*: a. 18—20.
rukopis akad.: dat najljepšu od svijeh vila. Hoću da se ma zahvala svrši
kroz tvu slavnu strilu. *Kasnačić mjesto*: kroz tvu slavnu ima: s moćim tvo-
jijeh, a u stihu 21 mjesto: nom ima: nim. 22. izrañena] *rukopisi*: i rañena.
23. mladca] *rukop. akad.*: mlaca.

ku mi vitez taj darova,
kad pravedni sud učini.

Vrh jabuke zlatne, mile,
jošter ću ti darovati 30
novi od zlata luk i strile,
kijem ćeš jače sved' strijelati.

Da me majka ma zamiti
zlatnom duňom, čudo nije;
i ona se zamititi 35
ňom starija mogla od prije.

Nije čovjek na sem svitu,
koga zlato ne ulovi:
na zlatu se taže i mitu
i božice i bogovi. 40

Tim, za majci pogoditi,
u spartanske gredem mire,
tu kraljicu za raniti,
za Paridom da umire.

ČINENJE PRVO.

SKAZAŇE PRVO.

PARIDE I SKUP DRUŹBE TROJANSKE.

PARIDE:

O trojanske sve mladosti 45
izabrani lijepi cvite,
koji mene verno dosti
gdi vas vodim svud slijedite,

eto veće ćeš vesela
naše plavi, pune slave, 50
s blazijem vjetrim jes donijela
u čestite sej države.

Lačedemon grad ovo je
od svijeh Grka proslavjeni,
gdje kraljestvo drži svoje 55
Menelao kralj hrabreni.

30. ću ti] *rukop. dubrov.*: ti ću. 32. sved' strijelati] *rukop. dubrov.* svijet vla-
dati. 37. sem] *rukop. dubrov.*: svem. 38. koga] *rukop. akad.*: tkoga. 55. kra-
ljestvo] *rukop. dubrov.*: gospodstvo.

Lijepa, svijetla, plemenita,
 šnim Elena dni boravi,
 ke ljepota glasovita
 po svemu se svijetu slavi. 60

JEDAN OD SKUPA:

Kraleviću vrijedni i slavni,
 i na ovomu mjestu i svuda
 slijediti smo tebe pravni
 prem kako je tva požuda. 65

Nijesmo, nijesmo mi zamani
 od čestite tve vedrine
 za najboljih izabrani
 od trojanske kralevine:

i po kopnu i po moru
 gremo gdi ti jes ugodno, 70
 junačkomu tvomu zboru
 zapovijedaj sveđ slobodno;

ako hoćeš, da u boju
 s krepkijem srcem mi služimo
 plemenitu mlados tvoju, 75
 naše krvi ne štedimo.

PARIDE:

Razlike su misli moje
 od pogubna luta boja;
 nemiri se ne pristoje
 gdi je kralica svijeh gospoja. 80

Venere je krasna i mila,
 ka se u tihom moru rodi,
 drag provodič nami bila
 po neizmjernej morskoj vodi;

je da ona jošter bude 85
 blagodarna i vesela
 ispuniti me požude
 s mirom, kako jes počela.

70. gdi ti] *rukop. dubrov.*: gdi; u *rukop. akad.* nema stihova. 69—72. 85. ona jošter] *rukop. dubrov.*: jošte ona. 88. kako] *rukop. dubrov.*: kojijem.

DRUGI OD SKUPA:

Da nu, svijetli gospodine,
za ke djelo, za stvar koju 90
iz trojanske pokrajine
mi slijedimo mlados tvoju?

Molimo te, ktjej odkriti
nam tve misli i požude,
svaki od nas da slijediti 95
pripravnijem te srcem bude.

Jeda stupe Erkulove
hoćeš proći s nam za jedno,
i na svijete hrli nove
tve junačko srce vrijedno, 100

ter kraljestvo slavne Troje,
kom nije slike veličini,
na požude smione tvoje
od veće se kratko čini;
ali, što je tvomu licu, 105

gospodaru, priličnije,
išteš lijepu vjerenicu
glasovite sred Grecije?

Za istinu će ona vila
nad sve ine srećna biti, 110
koju s tobom ljubav mila
lubko bude sjediniti.

PARIDE:

Da kraljevska zna skrovita
množ junaka, pravo nije,
a i vrijeme još ne pita, 115
ma vam miso da se odkrije;

vas četiri nu se sprav'te
poklisari biti sada,
i put mira Sparte grada
pospješno se uputite. 120

Menelau i Eleni
glas podajte, da Paride,

[[92. slijedimo] *rukop. dubrov.*: slijedismo. 98. ktjej] *rukop. akad.*: htjej. 99. hrli] *rukopisi*: hrlit.

Prijama kraja sin hrabreni,
na dvorove k njima ide.

Vi na plavi pod'te ostali, 125
ter pospješno pripravite
bubne, trube, i svirali,
da došastje me glasite.

Svijeh korabaļ vojevode 130
dozovite, moji ljubjeni,
u čestite da gospode
slavna družba budu meni.

SKAZAŇE DRUGO.

SVJETNIK I PARIDE.

SVJETNIK :

Sreća je naša prem velika,
kraļevicu, da se odi 135
van ostalijeh svijeh bojnika
sama tvoja vlas nahodi ;

tijem poslušne uši sada
daj svjetniku tvom vernomu,
ter se mojijem svjetom vlada, 140
ko je razložno znañu tvomu.

Ti si plahe još pameti,
za sve da si pun hitrine,
a od stara mladu svjeti
sveđ veliku koris čine.

Što ne odkri tvoj družini 145
misli otajne i požude,
veoma dobro ti učini
izvršne su tve osude.

Nekrepak u sebi
svaki se puk pravi; 150
tajati što je trijebi,
on mučno potaji.

Nu meni, ki tebe
svjetujem, i slidim

129. korabaļ] *rukop. dubrov.*: korab]a. 180. dozovite] *Kasnač*: pozovite.
193. prem] *rukop. dub.*: pri. 142. hitrine] *rukop. dubrov.*: bistrine. 150—152.
rukop. dubrov.: svaki se put pravi, tajati što je trijebi, ki mučno potaji. 150.
pravi] *rukop. akad.*: praji.

u svake potrebe, 155
 podobno ko vidim,
 potajne tve sude
 ne drži skrovene,
 i tvoje požude
 ne taji od mene. 160

Na tvomu ti na dijeleću
 Prijam čačko tvoj naredi,
 u svakomu da čineću
 moje svjete tva vlas slijedi,
 u potrebe za što mnoge 165
 stavnu pozna moju viru,
 i korisne me razloge
 i u boju, i u miru.

PARIDE :

Starci su na svijeti
 u djelijeh svojijeh svi 170
 sumnive pameti,
 od veće strašivi.

SVJETNIK :

Starca sumna i strah
 ne udi nikada,
 a često mladac plah 175
 u štete upada,
 najliše u vlasti
 koji se ugleda,
 i starijeh ne časti,
 ni vladat nim se da. 180

PARIDE :

Kralj se s pameti
 i s umom rađaju,
 i u miru i u šteti
 mudro se vladaju ;
 tijekom za sve moja vlas 185
 potrebe ne ima

156. *rukop. dubrov.*: podobne ke vidim. 173. starca] *rukop. dubrov.*: svjet-
 nika. 178. koji] *rukop. akad.*: tkoji. 179. starijeh] *rukop. akad.*: stare. 183.
 šteti] *rukop. dubrov.*: rati.

vladana bit danas
 tvojijema svjetima,
 misli ću ti me odkriti,
 i ka stvar mi činila je 190
 po pučini valoviti
 u spartanske doći kraje.

Znaš ko Ekuba majka moja,
 mnom tegotna kad je bila,
 sred noćnoga snje pokoja, 195
 glavnu ognja da je rodila.

Ko to čačku mom spovidje,
 po naredbi od proroka
 rodjenu mi zapovidje
 da se poda smrt žestoka, 200

a to er nemu strah podaše,
 da ona glavna plame prijeti,
 kijem u doba ima naše
 slavna Troja izgorjeti.

A to drugi ogañ nije, 205
 neg li ogañ od ljubavi,
 ki se u srcu momu krije,
 i mu mlados žeže i travi.

Ali majka milostiva
 vrh pravedna svoga roda, 210
 od čačkova skri me gniva,
 i pastijeru vjernu poda.

S mnogom pomnom on me odhrani
 posred gora i livada,
 gdje krajevski rod ne znani 215
 živjeh pasuć krotka stada.

Pamet, govor, i prilika,
 svjedočahu vazda mene
 od plemena od velika,
 a ne od krvi potištene. 220

188. tvojijema] *rukop. dubrov.*: s tvojiijem. 197. čačku] *rukop. dubrov.*: čajku.
 201. a to er] *rukop. dubrov.*: ere. 208. žeže] *rukop. dubrov.*: veže. 212. vjernu]
rukop. akad.: vjernom. U toj sam riječi za é uzeo e, gdje god tako ima budi
 samo jedan rukopis, jer sam u najstarijim rukopisima i drugih književnika tu
 riječ našao obično tako pisanu. 214. gora] *rukop. akad.*: tora. 216. pasuć]
rukop. akad.: paseć. 217. svjedočahu] *rukop. akad.*: svjedočila je.

Zdrži u sebi Ida gora
jedno mjesto prem skrovito,
gustom kitom čestijeh bora
odjeveno i povito.

Svaki pastijer tuj se stresa
dovoditi mirne ovčice,
er bogovi od nebesa
tuj dohode i božice.

225

Jednom pazeć ja odtole
slavne Troje i čestite
bijeke dvore, građe ohole,
po svem svijetu glasovite,
poda mnom se zemlja strese,
a nenadni strah ledeni
svijes i pamet mu zanese,
i utrnu krv u meni.

230

Prista trešna strašna ova,
ali moj strah još ne prođe,
kad navjesnik od bogova
Merkurijo k meni dođe.

235

Łubi kraļa višnijeh strana
Junone mi šnim se objavi,
i Palade vrijedna i znana,
i božica od ljubavi.

Čim u strahu ja ledenu
ľutu i gorku ćutim muku,
Merkurijo tad zlaćenu
meni u ruke da jabuku.

240

Vrzi strane strah prihudi,
rijeć božjega bi glasnika,
ter božice ove sudi,
ćija ľjepša jes prilika.

245

Zlaćenu ćeš tuj jabuku
ňih najľjepšoj pokloniti;
nebeskoga kralja odluku
nastoj ured ispuniti.

250

223. čestijeh] *rukop. akad.*: gustijeh. 231. dvore] *rukop. dubrov.*: mire. 237. *rukop. dubrov.*: prista strašna trešna ova. 243. vrijedna] *rukop. akad.*: vjerna. 251. *rukop. dubrov.*: ter božica ovijeh sudi.

Reče, i krila sva k bogovim
put nebeskijeh dvora upravi,
i združena smjeñem novim
s božicama mene ostavi. 260

U toliko sreća mila,
ko se ovi sud dogodi,
po bilezijeh bješe odkrila,
da Prijamo kraj me rodi.

SVJETNIK :

Pun sam teške muke i truda, 265
ki veličak strah dava mi
radi tvoga tega suda
među slavnijem božicama.

Među silne tko god vlasti
ruke ulaga svoje i svjete, 270
može iziti s malom časti,
a doradit teške štete.

Ti, koji si od planine
nizok pastijer dosle bio,
ne nadane u visine 275
hrlo si se zaletio.

Čovjek, koji put nebesa
iz nenadi krila diže,
trepti, stini, boji se, i stressa,
da ne pade još na niže. 280

PARIDM :

Rajske obraze pune dike,
pomno uzeh ja paziti;
dostojne su sve kolike
osuđene lijepe biti.

Sve tri lijepe, ali moje 285
oko ukrada i zavodi
Venerina alika, od koje
juveni se bog porodi.

263. bilezijeh] *rukop. akad.*: bilezijem. 265. *rukop. akad.*: prem sam težak
muke i truda. 267. *rukop. dubrov.*: radi tega tvoga suda. 283. ukrada] *rukop.*
dubrov.: krade.

S naglom želom sve tri žude
slavu ponijet od lijeposti, 290
ter me darim mite i nude,
punijem svake čestitosti.

Junone mi slavna obita
moć kraljevsku i vladanje,
a Palade plemenita 295
neizmjernu snagu i znanje.

Reče u posmijeh sladak dosti
lijepa majka od razbluda:
kraljestva su i kriposti
od velike smeće i truda; 300

dare ti ću ja ljubene
i kraljevske darovati,
da u družbi lijepe Elene
budeš mlados tvu trajati.

Kako hoće razlog pravi, 305
pravdu učinih ja podpunu.
i božici od ljubavi
od ljepote podah krunu.

Tijem, za dobit lijepu Elenu,
put ne rodna dođoh grada; 310
ovu miso mu skrovenu
našoj družbi taji za sada.

SVJETNIK :

Prem kako su tve požude
ja ću miso tvu tajati,
nu te molim, da me bude 315
pomno tva vlas poslušati.

Strah me je, s tvoje te ljubavi
da kraljestvo slavne Troje

293. obita] *rukop. akad.*: obeća. 294. kraljevsku] *rukop. akad.*: kraljestva.
295. plemenita] *rukop. akad.*: primoguća. 300. smeće] *rukop. dubrov.*: sumnje.
302. kraljevske] *rukop. akad.*: kraljestva.

U rukop. akad. Paride poslije stiha 260 *govori stihove*: 285—288, 298—304;
onda stihove: tijekom zlaćenu dušu bili u skut vrgoh, rijeh: uživa; dari me su
tvoji dobili, ko tva lijepos njih dobiva; *onda stihove*: 261—264; *dafe govori*
svjetnik stihove: 265—272, 317—340, 345—348; *onda Paride stihove*: 341—344,
349 i *dafe ide sve kao što i ovdje*; *stihova*: 273—284, 289—292, 305—316
nema u rukopisu akad.

zla se teška ne dobavi,
i ne upade lute u boje. 320

Na svijetu je kraljic vele,
ke se nijesu još vjerile;
dobrovoľne i vesele
s tobom bi se sve združile 325

Boľe je s mirom drugu imati
i mañega od uresa,
neg u boju i u rati
stat s božicam od nebesa.

Eleni su svi u rodu
kralj svijetli od Grecije; 330
boľne kralje i gospodu
grabšam vrijeđat mudro nije.

Nu još da se nitko ne će
za tač slavnu bit gospoju,
neg da imaš šnom bez smeće 335
miran trajat mlados tvoju;

stvar je veoma nedostojna,
kraljeviću plemeniti,
ľubi, ka ima svoga vojna,
na svu ľubav primamiti 340

PARIDE:

Nije dostojno, da ti tako
hoćeš mene svjetovati
u stvar, gdje znaš, da nikako
ja te ne ću poslušati.

SVJETNIK:

Kraljeviću, vazda tebi 345
smiono ću i slobodno
spomenuti, što je trijebi;
ti ćuj, što ti jes ugodno.

330. svijetli] *rukop. akad.*: svijetle. 332. grabšam] *rukop. dubrov.*: s grabšam.

344. ne ću] *rukop. akad.*: moć ću. 345—348. *rukop. akad.*:

gospodaru, vazda tebi
spomenutću ja slobodno
i govorit što je trijebi;
ti ćuj, što ti jes ugodno.

PARIDE :

Ugodno je imat meni
rajsku lijepos, punu dika, 350
bez ke život moj rañeni
uzdišući mre bez lika.

Odluka je boga Jova,
da ona ima moja biti;
tko da s voľom od bogova 355
ne bude se ugoditi?

SVJETNIK :

Od bogova voľa nije,
cijeca ženske jedne glave
da se vas svijet svađa i bije,
neg da u miru svi borave. 360

Razbora si pun i znaña,
pomno miso tvu razberi,
s nerazložna plahovaña
štete očite tve ne tijeri.

PARIDE :

U što mogu ja upasti? 365
Od šta pamet ma da preda?
gdi moj ćaćko svojom vlasti
svemu svijetu zapovijeda.

Grecija ne samo,
neg da vas dođe svit, 370
mi straha ne imamo
svijem se svijetom bit.

Nu našu besjedu
ostav'mo za sada;
s veseľem k nam gredu 375
poklisari iz grada.

SKAZANE TREĆE.

POKLISARI, PARIDE I SVJETNIK.

POKLISARI :

Kraľeviću, svijeto dili,
po naredbi tve vedrine

mi smo u slavna kraja bili
lijepe ove pokrajine. 380

Dali mu smo glas veseli,
da tva mlados, ka svud slove,
s požudome mnogom želi
doći k nemu na dvorove

S blagom riječi, s vedrom slikom, 385
kom se objavi rados mnoga,
on nas primi s mnogom dikom
posred dvora krajevskoga.

Nu bi rados ne izrečena,
ku kazati poče nami 390
plemenita lijepa Elena
nad svijem inijem kraljicami.

Slavna dikla stotijem dilom
sve ljepote glas nadhodi,
okom strijeļa, riječi milom 395
srca veže i gospodi.

Riječeš, kad ne svijetla lica
rajska ti se dika odkrije:
ovo je višna zgar božica,
stvar umrla ovo nije. 400

Za došastje tve častiti,
lica veomi lubežljiva
i ona i ne kralj čestiti
gredu tebi suprotiva.

PARIDE:

Srećna ti je segaj dana 405
i blažena mlados moja,
čim s nebesa obećana
suproć meni gre gospoja;
sreća i čes ma nadhodi
sve ostale sreće i česti. 410

Nu što stojim veće odi,
ter ne idem nih susresti?

398. stotijem] *rukop. dubrov* : s taci jem. 401—404. *rukop. akad.* :

Za došastje tve mudrosti
gredu tebi suprotiva
i ona i ne kralj čestiti
lica veoma lubežljiva.

SVJETNIK :

Krajeviću, da daj s plavi
počekaĳmo druĳbu inu,
da u većoj dici i slavi 415
susretemo njih vedrinu ;

od male je scijene i dike
Prijama kraļa svijetlom rodu,
bez druĳine da velike
slavnu sretat gre gospodu. 420

PARIDE :

Ja ću zdruĳen bit za dosti,
i mnoga je moja scijena,
kad se zdruĳi s mom mladosti
plemenita lijepa Elena.

SVJETNIK :

Mladosti nesvijesna, 425
kud si se spravila
na plaha, na bijesna,
pogubna na dila ?

Strah me je, u zo ćas
za naše da glave 430
ne stasmo mi danas
u ove drĳave.

SKAZAŃE ĆETVRTO.

SKUP TROJANA :

O puna slave
nad sve drĳave,
majko vesela 435
viteškijeh djela,
svijetla Grecijo,

ku višni mio
svakom s nebesi
kriposti uresi, 440
u tvoje krilo
primaš nas mило

426. kud] *Kasnaćić*: kad. 430. da] *rukop. dubrov.*: za. 432. u] *rukopis du-*
brov.: na.

svudi poznane
slavne Trojane.

Hrabreni vodi 445
nas Paride odi,
koga je dika
svuda velika.

On svom kriposti
i svom liposti 450
dostoji pravu
na svijetu slavu.

Nega primile
trojanske vile
sve ljubko dvore 455
sve za nim gore.

Blaga besjeda,
slađa od meda,
ku vil na sviti
ne će raniti? 460

Vrijedna su dila
svakomu mila,
ka druži slavna
lijepos naravna.

JEDAN OD SKUPA:

O dubravo Ide gore, 465
čije smjeđe, čija dila
u strašivo tebe more
iz rodnoga prinije krila?

Dosta tobom vihri obijesni
i na suhu zavijahu, 470
kada plasi i nesvjesni
na te mnokrat udirahu.

Pogubne si posred vode
zla trpjeti vele gora
podložena na sve zgode 475
i od vihar i od mora.

466. smjeđe] *rukop. dubrov.*: smjenstvo; dila] *rukop. akad.*: sila. 472. *rukop. akad.*: mnokrat na te udarahu. 473—476. *rukop. dubrov.*: pogubne ćeš posred vode zla trpjeti vele gora i podložna na sve zgode i od vihar i od mora.

Ti dubravu glasovitu,
o Paride mladče smioni,
u pučinu valovitu
iz rodjene gore doni, 480

i pun smjeña i plahosti
smionijem plavim more brodiš,
gdi trojanske sve mladosti
cvijet izbrani s tobom vodiš.

Ni te može ustaviti 485
od smiona segaj dila
majka i čačko tvoj čestiti,
ni Kasandra sestra mila.

Ona s pramim raskosana
vapijaše u glas vrli: 490
put rodna se vrati stana,
na pogube tve ne hrli.

Ah, koliko tva ljublena
lijepa Enone suza proli;
bivši s tobom razdijeljena, 495
koje oćutje tuge i boli;

lijepa Enone, ka s tobome
u mlađahna tvoja lita,
bivši u ruhu pastijerskome,
zaľubi se od djeteta. 500

U dubovoj jošte kori
rastu slova, koja vele,
ko ljepotu rajsku dvori
mlade dikle (ti) vesele: 505

da će prije Zanto rijeka
hrljem tijekom na zad iti,
neg ti drugu vil do vijeka
van Enone tve ľubiti.

Nijedna ľubav, molba nijedna,
nijedne sile ni zastave 510

Stihova 481—504 nema u rukopisu akad. 504. ti] rukop. dubrov. nema.

507—508. rukop. dubrov.: neg drugoga do vik vika

van negova ľubi biti;

rukop. akad.:

neg ti drugu vil do vijeka

van Elene tve ľubiti.

510. zastave] rukopisi: sastave.

ne ustavljaju srca vrijedna,
da ne slijedi vječne alave.

SKUP TROJANA :

Ah, srećna ti i čestita
na umrlom svijetu ovomu 515
bjehu prva stara lita,
kad živijaše svak o svomu.

Od razmirja, boja i gneva
tad ne bješe uspomene,
ni brodijahu smiona drijeva 520
valovite morake pjene.

Još ne bješe moje i tvoje
izumjela nagla žela;
drage i mile svak pokoje
uživaše sred vesela. 525

Ti, požudo od tuđega,
mir odagna, nemir stavi,
i za poraz svijeta ovega
skova oružja, zgradi plavi,
neka s grabšam nepravima 530
ludski narod ište smeće,
i koliko veće ima,
toliko se pruži veće.

Sumnim, da ti i Parida
nauči morake teć valove, 535
i plavi mu još sazida,
s kijem u strane dođe ove.

Za ki uzrok mi ne znamo
on se stavi na ove pute,
nu veličak strah imamo 540
od žestoke smeće lute.

Od sumne je moć velika,
a taji se često i krije
pod prijateljstvo varka prika,
u oružanu vjere nije. 545

Ti, veliki kralu od nebi,
ki sve oda zla braniš puke,

Skup Trojana] rukopisi: skup Spartana. 587. s kijem] rukop. dubrov. : kijem
545. oružanu] Kamačić: oružjama.

i u rukah sve su tebi
 kraja misli i odluke,
 molimo te svi prikloni, 550
 od teškijeh nas brani zgoda,
 boje odreni, smeće ukloni,
 i žudjeni mir nam poda.

ČINĖNJE DRUGO.

SKAZANJE PRVO.

ETRA I KLIMENE.

ETRA :

Klimene, drugo ma,
 ka mi si svedč bila 555
 nad svjema drugama
 i draga, i mila,
 da pokle nas vjera istina
 i prijatejske vez ljubavi
 posred dvora Elenina 560
 skladno združi i sastavi,
 naše žeje i odluke,
 i što u sebi mi mislimo,
 među nami bez razluke
 jedna drugoj ne tajimo, 565
 i ko srca naša općena
 jesu, draga ma družice,
 toliko nas lijepa Elena
 lubi, kako sve sestrice.
 Ona nami lubežljiva, 570
 sve što ikada mislit bude,
 na uzdanu sve odkriva,
 sve nam kaže svoje požude ;
 i da od srama kad velika
 sve nam misli ne odkrije, 575
 ne nam obraz i prilika
 srca žeje pripovije.

551. drugoj *rukop. akad.*: draga. 556. nad svjema] *rukop. akad.*: nada svi-
 jem. 557. pokle] *rukop. akad.*: odkle.

Tim potajnu ovu miso
ne mogu ti neg izrijeti,
ku je novi gos upiso 580
sred sumnive me pameti.

Strah me je, da on za stvar inu
iz države svoje rodjene
u ovu došo nije krajinu,
neg za ljubav lijepe Elene. 585

Kom ne obraz vedri vidje,
svijem ljepotam narešeni,
jes vidjela, ko ublidje,
i priliku svu promijeni;
a kako se pak pojavi 590
na luvenom ne pogledu,
s kom dragotom, s kom ljubavi
šnom zavrže svu besjedu?

Da je ona tvrde od stijene,
vitez toli lijep i mio 595
na riječi bi sve medene
ne srdačce ulovio.

KLIMENE:

Sve sam dobro ja vidjela,
lijepa i mila ma družice,
i želene razumjela 600
naše drage još kralice.

Strah me je, da ona većma gori,
izrađena po životu,
neg krajević, ki ju dvori,
za steć rajsku ne ljepotu. 605

Jes vidjela, s kom radosti
na svoj ga je dvor primila,
s kom ljubavi nega gosti,
kako mu se kaže mila,
prem očito za što vidi, 610
da krajević pun miline
za ne uresom sahne i blidi,
taje, vene, kopni, i gine?

578. potajnu] *rukop. dubrov.*: potajno. 586. kom] *rukop. akad.*: netom. 597.
srdačce] *rukop. a.*: srdačce. 604. ju] *rukop. a.*: je. 618. taje] *rukop. a.*: taji.

Jes vidjela na trpezi
kako otkriva svu požudu, 615
da ljubeni nega vezi
u žestokom drže trudu?

ko pozore svoje upira
u poglede ne sunčane,
vruće uzdahe ter podira, 620
kijem svjedoči svoje rane?

Kako iz čaše svedž zlaćene
s one iste strane pije,
gdi ona usti svoje medene
postavila jes od prije? 625

Kako vinom hitro piše,
da se od tega kraj ne stavi :
srce moje za te uzdiše,
o Elena ma ljubavi?

Ke mlađahnoj Ermioni 630
on celove da bez broja,
za uzet one, ke joj doni
razbludjena majka svoja?

S kom dragoćom sva ljubena
pripovijeda prednja dila, 635
i ko šnime zaljubjena
bi Enone lijepa vila.

ETRA :

On pod sjenom starijih žela
hoće ukazat ljubav novu,
ka mu srce luto strijela, 640
i zanosi svijes negovu.

KLIMENE :

Lijepa Elena sluša i gleda
pomno i hitro sva ta djela,
za sve da se poznat ne da,
da je tu ljubav razumjela. 645

ETRA :

Ne samo joj ne dohodi
srgba u pamet toga cića,
neg s ukradom oči svodi
na lijepoga kraljevića.

KLIMENE :

Na što će se rasrčiti ? 650
To er drage ne su dike
slavnu mladcu, ki na sviti
u lijeposti ne ima slike ?

ETRA :

Vjeruj meni, svaka vila 655
ćuti rados prem veliku,
da je ne lipos draga i mila
lijepu i mladu ljubovniku.

Menelaa ja mudroga
veoma hulim, ma družice,
što ne vidje plama ovoga 660
zatravljene sve kralice,

nego jošte u nevrjeme
put Krete je zajedrio,
i s vitezom gizdavime
lubi mladu ostavio. 665

KLIMENE :

Ču li, ko joj priporuči
slavna mladca i vesela ?
ko na ljubav da ju uči,
još da ona ne bi umjela.

ETRA :

Jedva tada lijepa Elena 670
od vesela smijeh ustavi,
ter mu reče razbludjena :
biće, ko tva milos pravi.

KLIMENE :

Bi nepamet prem velika,
mnoga ludos za ne riti, 675

uz ljepahna ljubovnika
lijepu ljubavi ostaviti.

ETRA :

Slama i ogañ vik ne more
na jednomu mjestu stati,
što oba dva ne dogore, 680
što se u plam sve ne obrati.

Nu kraljica sadružena
s kraljevićem lijepijem grede.
Nije nam odi već vremena 685
prodijivat sej besjede.

KIJIMENE :

S puta im se uklonimo,
i u svijetle hod'mo dvore,
da od ljubavi, ku sumñimo,
slobodno se razgovore.

SKAZAÑE DRUGO.

ELENA I PARIDE.

ELENA :

Dovle li se, mladčce hudi, 690
smione misli tve prostiru,
tač nesvijesno da se usudi
ljubi udane kušat viru ?

Za to li te zemlja ova
u svoje krilo jes primila, 695
da ti od vihar i valova
ne naudi prijeka sila ?

Ah, priprosta vojna moga,
u tvu vjeru ki se uzdo je,
tere gosta on takoga 700
na dvorove primi svoje,
ko neprijatelj da nepravi
zlo za dobro nemu vratiš,

680. *rukop. akad.*: što dva oba ne izgore; *Kaznačić*: što ono oba dva ne izgore. 684. Nije nam] *rukop. akad.*: ne imam 692. nesvijesno] *rukop. akad.*: nemilo.

i velike har ljubavi
s tijem neharstvom da mu platiš. 705

PARIDE :

Ah, ne smućaj svijetlo lice,
plame ugasi gñeva tvoga,
o gospođe, o kraljice
moga srca stravljenoga.
Na ljubav se mu ne priječi, 710
ko divjačne da si čudi;
ko si blage slike i riječi,
tako i srca blaga budi.

ELENA :

Na ki hoćeš sud se stavi,
i divjačnu drži mene, 715
samo divje sred naravi
da čas moja ne uvene.

Ako blage ja sam slike,
i besjede i pogleda,
često vara ljubovnike 720
blaga slika i besjeda.

Tim se čudim, s kom pameti
na me si se postavio,
ne bivši se još na svijeti
nijedan drugi mnom hvalio. 725

Tezeovo je da smjeñe,
ki me ugrabi mlad nekada,
nerazložno na žeļeñe
nuka i tvoju mlados sada?

Ne može me okriviti 730
cijeca toga nitko dila;
kriva bih se mogla riti,
da mu sam se umolila.

Ne ockvrñenu on me vrati,
er ne može drugo od mene 735
van celove male inati,
i te silom ugrabjene.

PARIDE :

Hvalim, što te je ugrabio,
ja Tezea hrabrenoga,
ali što te je povratio, 740
vik ne hvalim djela toga.

Prije bih moju rusu glavu
izgubio, ma gospoje,
neg li lijepos tvu gizdavu
iz desnice pustio moje; 745

ja bih igda moga iz krila
živ pustio tvu ljepotu,
moja dušo slatka i mila,
izabrani moj životu ? !

Pusti gnevno srce veće, 750
ter se smiri, i ustavi
tve rasgbe, tvoje smeće,
o jedina ma ljubavi.

Ćud, združena s nemilosti,
s ljepotom se ne pogađa; 755
ili vrzi tej lijeposti,
ili budi blaža i slađa.

ELENA :

Tko se ne će utažiti
na besjede tve medene?
Ne mogu se ja srčiti, 760
da ti lužiš tako mene.

Gorušta je i velika
ľubav, kom tva mlados gori,
ako u nutra jes tolika,
kolika se kaže s dvori. 765

Nu sumńivo ja se bojim
od hińeńa i nevjere,
i pod rijećim slatkijem tvojim
da ne kriješ zle ćemere.

Temelita tvoja vjera 770
i tva ľubav krepka nije;
mlado je srce lakše od pera,
kijem svaki vjetar vije

PARIDE :

Umoli se želnu meni,
 ter ćeš vjeru mu vidjeti, 775
 plam će ovi moj luveni
 s mim životom dogorjeti.

Ke kraljevske djevojčice,
 ke gospoje, koje vile,
 moje biti vjerenice 780
 žudjele su i želile ! ;

nu kada mi obećana,
 ne izrečene puna hvale,
 bi ljepota tva suncana,
 zaboravih sve ostale. 785

Ti bit vječna ma požuda
 od vremena toga poče,
 od luvenijeh mojijeh truda
 izabrani slatki uzroče.

Tim sam došo iz kraj svita 790
 radi tvoje ja ljubavi ;
 miso u svemu temeljita
 združila je moje plavi.

ELENA :

Ti si došo u nevrjeme,
 kraljeviću lijepi i mili ; 795
 dala sam se ja družijeme,
 ki su od tebe brži bili.

Da se je mlados tva hrabrena
 namjerila srećom odi,
 kad sam bila ne vjerena, 800
 i u mojoj još slobodi,

od svijeh inijeh ljubovnika,
 ki dođoše prosit mene,
 sam bi ures tvoj i dika
 prida mnome bili od scijene ; 805

samomu bih ja pod nebi,
 i svaki bi razlog htio,
 srce moje dala tebi,
 sam vjerenik ti moj bio.

808 *Kaznatić* : ti vjerenik moj bio bio.

Na isti način ja dragoga 810
Menelaa držim sada
gospodarom srca moga,
ki sve moje žeje vlada.

PARIDE :

Nikomu inom, ma gospoje, 815
zgar s nebesi, razmi meni,
ljepote su rajske tvoje,
slavni uresi, odredjeni.

Luvena me, znaj, božica
rekla s tobom sjediniti, 820
i da moja vjerenica
i ma lubi ti ćeš biti.

Žudjene sam tve lijeposti
s mojijem trudom ja dobio,
i kraljestva i kriposti 825
za tvu ljubav pogrdio.

Ti si kripas ma velika,
ti kraljestvo moje drago,
moja rados, moja dika,
moje dobro, moje blago. 830

Da si u sudu prevelikom 830
s božicama slavnijem bila,
po meni bi s tvojom slikom
i Veneru predobila.

ELENA :

Ja se scijenim srećna dosti 835
i čestita u životu,

vrh kraljestva i kriposti
kad ti oblubi mu ljepotu,
i ako sudi ti su istini,
ter ti sciјenu toli mnogu 840
od uresa moga učini,

što vjerovat mučno mogu,
neharne bih i kamene
bila i tvrde prem naravi,

818. znaj] *rukop. dubrov.*: znaš. 837. *rukop. dubrov.*: kad ti oblubiš mu ljepotu; *rukop. akad.*: kad oblubi mu ljepotu.

da na žeļe tve ļuvene
ne odvratim ja ļubavi. 845

Nijesam, vjeruj, tvrda stijena,
nu se strašim obļubiti
mladca, dalek porodjena,
ki moj mučno moļe biti.

Ja stvar viku nedostojnu, 850
kunem ti se bogovome,
ne sakrivih vjernom vojnu,
ni se on sramit moļe mnome;

nu s kom hoćeš ti hitrinom, 855
gdi nas paze sveđ pogledi
kojijem putom, kijem naćinom,
da ova ļubav naša slijedi?

PARIDE:

Ja ću hitre nać naćine
u razbornoj mojoj svijesti.
kijem ću rodne u krajine, 860
ma razbludo, tebe odvesti.

I ako sumņiņš sramno ime
steć, kad bi me ti slijedila,
daj se ugrabit, ne slijedi me:
neka je kriva moja sila. 865

Nu koja će bit krivina,
kad kraļevska tvoja dika
kraļevskoga uzme sina
za dragoga vjerenika?

Ćas plemena vedra moga 870
po svem svijetu slavna slove,
kraļ od dvora nebeskoga
meni je pradjed, viņni Jove.

Plodnu stranu lijepe Asije 875
moj ćestiti ćaćko vlada,
od ke ljepe strane niļe
od istoka do zapada.

844. da] *rukop. dubrov.*: kad. 847. strašim] *rukop. akad.*: stručam. 868.
uzme] *rukop. akad.*: ima. 871. *rukop. akad.*: po svemu se svijetu slove. 878.
viņni] *rukop. akad.*: slavni. 874. Asije] *rukop. akad.*: Azije.

Neizbrojne češ tuj gradove
vidjet slavne, pune uresa ;
crkve, građe, i dvorove
uzvišene do nebesa. 880

Vidjeti češ slavnu Troju,
ku Febova lira zgradi,
i u miru i u boju
glasovite stan čeladi. 885

Koje mnoštvo, družba koja,
dohodiće na me dvore
plemenitijeh od gospoja,
da ljepotu tvoju dvore! 890

Zlato, biser, svione odjeće
na stan ti će sved plivati,
kralica češ svijetle sreće
po pravdi se sa mnom zvati.

ELENA :

Kad bih mlada odlučila,
drag viteže, s tobom doći,
ne bih tebe ja slijedila
cijec bogastva tvoga i moći ; 895

sam bi ures tvoj veseli
mlados moju zatravio,
i da ljubav tvoju želi,
pravi bi joj uzrok bio. 900

Hoću, a strah me je ; ma požuda
stanovita jošte nije,
miso puna smeće i truda
mnom na svaku stranu vije. 905

Nu ako bi grabša i sila
mogla doteć i dopriti,
gdi ne može molba mila
ni riječ blaga dohititi.

Što govorim? prije mene 910
morski vali utopili,
neg od časti me scijeñene
moja mlados da se odili.

879. *rukop. akad.*: vidjet slavna pune uresa. *Kaznać*: vidjet slavna puna uresa. 909 dohititi] *rukop. akad.*: doletiti. 911. vali] *rukop dubrov.*: valovi.

PARIDE :

O neumrla časti izbrana
drage bratje i čestite, 915
sred nebeskijeh koji strana
među ostalijem zvijezdama svite!

O dostojna ka bi bila
ljubi kralja od nebesa, 920
da negova kćerica mila
i rodjene drago nijesi;

ili ja ću s dobrom česti
tebe, dragi moj pokoju,
u rodjene zemlje odvesti
za mu ljubi i gospoju, 925

ili odi moje kosti
vjeran rob tvoj ostaviti,
er bez rajske tve lijeposti
tužnu mi je sila umriti!

ELENA :

Ne mri, dragi moj životu, 930
nu razberi tva dobrota,
da ne kupiš mu ljepotu
s izgubjenjem od života.

Kad bi rodne u države
ugrabjenu mene odveo, 935
kroz boje bi ti krvave
malo mahe vas svijet smeo:

Greciju bi svu koliku
Menelao kralj podigo, 940
i pod silu hudu i priku
iz ruka me tvojijeh digo.

PARIDE :

Pusti sumne tej prihude,
ni se straši luta od boja;
i da što god jošte bude:
trojanskijeh je puk bez broja. 945

Brat bi Ektor moj hrabreni
na sve Grke sam udrio,
a i što god je snage u meni,
kom bih lijepos tvu branio.

ELENA :

Mirni ures tve prilike 950
za nemirna boja nije;
ti, Paride, ljub i vike.
neka se Ektor bojni bije.

Ali evo svijetla iz dvora 955
skup dvorkiņa mojijeh grede;
od ovoga razgovora
ostavimo sad besjede.

Ako žudiš što god meni
u naprijeda govoriti, 960
Etri reci i Klimeni,
da ne može sumnje biti.

SKAZAÑE TREĆE.

ELENA, PARIDE, I SKUP DVORKIÑICA.

ELENA :

Dvorkiñice lijepe moje,
slavna gosta veselite;
jedna od vas neka poje, 965
a ine tančac izvedite.

SKUP :

O ljubjena
lijepa Elena,
svijetla rodnom, slavna dili,
tva besjeda,
slađa od meda, 970
naše žeļe ljubko sili.
O gospoje,
tko da tvoje

od umrljeh na sem svitu privelike ne zna dike i tvu lipos glasovitu?	975
Pričudnoga roda tvoga vjekovita hvala i slava nad sve ostale slave i hvale vječni ures tebi dava.	980
Višni Jove, ki bogove i vas ovi svijet gospodi, s plemenitom i čestitom lijepom Ledom tebe rodi.	985
On k ne dici u prilici snežanoga kufa dođe, i naravnu sliku slavnu skri za ljubav svoje gospođe.	990
Bijela vila kufa bila scijeni u krilu svom držati, medenima ter ga ustima ne pristaje celivati.	995
	1000

U rukopisu akad. poredani su stihovi 966—988 u strofe po četiri stiha ovako:

O ljubena lijepa Elena,
svijetla rodom, slavna dili,
tva besjeda prem medena
naše žeje ljubko sili.

Ko da tvoje ne zna dike
od umrljeh na sem svitu,
o gospoje, privelike,
i tvu lijepos glasovitu?

Pričudnoga roda tvoga
vjekovita hvala i slava
nad sve ine slave i hvale
vječni ures tebi dava.

Nu ako Leda
ne razgleda,
tko pribiva u ne krilu;
Jove ne će
svoje sreće
izgubiti zgodu milu.

1005

Tač juveno
i himbeno
lijepa dikla razbludjena,
čijem se mlada
tijem ne nada,
osta od Jova pridobjena.

1010

Ova zgoda
na svijet poda
lijepu Elenu, ka nadhodi
svom bjeloćom
i dragoćom
kufa i majku, ka ju rodi.

1015

Tim družice
dvorkiñice,
kraljicu ovu prigizdavu
proslavimo,
i vodimo
tanac mili na ne slavu.

1020

1025

SKUP SPARTANA:

Primat goste hvaļeno je,
kraljīm najliše uzmnōznīmī;
tīm pametno i mudro je,
što Parida naš kralj primi.

Da nu, što se on odijeli,
i put Krete jedra upravi;
s rođjacīmā da se dijeli,
a s kraljicom nēga ostavi:

1030

ako ćemo pravo rijeti,
(vazda je pravo rijeti sila)
od velike nepameti,
Menelao, tva su dila.

1035

Krajevića u tuđina
spustit svoj grad i svu ljubí,
mnoga je ludos i krivina, 1040
s ke se i grad i čas gubi.

Nu je lašne čuvat mire
grada od vojske oružane,
neg sahranit od nevire
mladu, s mladim kad ostane. 1045

Luda muža! prem priprosta!
nedostojna, kraljem zvati!
U ovako plaha gosta
luda i mlada vjerovati!

Tko promisli svoje stvari, 1050
privarit se lasno ne će;
a često se svak privari,
tko se uzda sasma od veće.

SKUP POJE:

Da su blaženi
i sveđ veseli, 1055
kijeh bog ljubeni
viku ne dijeli,

neg mlados svoju
u mirnom goju,
u slatkom raju, 1060
veselo traju.

Bole je vele
od smrtne strijele
život na sviti
svoj izgubiti, 1065
neg svoju milu
ostavit vilu
s lude odluke
u tuđe ruke.

1043. grada] *rukop. dubrov.*: gradu. Skup poje] *rukop. akad. ima samo*: kor,
a u *dubrov. je*: skup poji.

ČINENJE TREĆE

SKAZAÑE PRVO.

PARIDE I SVJETNIK.

PARIDE :

Vrzi tja tej svjete 1070
 strašive, neprave,
 ñim viku ne smete
 ÷uvene me sprave.

Elenu gizdavu
 u mojoj u svijesti 1075
 u rodnu državu
 odluĉih odvesti.

Ma krepka odluka
 sluŹena bit gleda
 viteškijeh od ruka, 1080
 ne s tñjeh besjeda.

Da si svjetnik moj ne samo,
 ki me imaš svjetovati,
 neg da si otac moj Prijamo,
 ne ću te u to poslušati 1085

SVJETNIK :

Da znam Źivot izgubiti
 odi od iste tvoje ruke,
 kraļeviću, vik hvaliti
 ne ću plahe tvoje odluke.

Kraļu od mnoge scijene i dike 1090
 ÷ubi ugrabit svu na viru,
 plahosti su prem velike,
 iz kijeh teška zla izviru.

Ni od koristi, ni od ĉasti
 nijesu prave misli tvoje, 1095
 ištom radiš šñih upasti
 u krvave smeće i boje.

1070. tja] rukop. akad.: tĉa. 1074—1077. rukop. akad.:

Elenu gizdavu
 odluĉih odvesti
 u rodnu državu
 u mojoj ja svijesti.

Vidim, gdi ona glavna ognena
gorjeti je već počela,
ku je majka tva smetena 1100
jur tegotna tobom snjela.

Vidim, gdje sve Grke uzumnožne
Menelao kralj pun gniva,
cijeca grabše nerazložne
vodi tebi suprotiva. 1105

Vidim vojske neizbrojne,
slavne kralje, svijetle bane,
i viteze mudre i bojne
suprot namoruružane

I razlog je, da žestoka 1110
svu Greciju sržba smuti,
u zenicu gdi od oka
od ne časti hoć tegnuti.

Sudi, sudi sam po sebi,
u kojoj bi smeći bio, 1115
kad bi s varkom ko god tebi
vjerenicu ugrabio.

Znam, da mi se spravlaš rijeti:
mi ne imamo straha od boja;
svemu svijetu odoljeti 1120
moguća je slavna Troja.

Trojanskoga slavna grada
ne uzda se silne u moći:
jako i snažno tijelo pada
vrle i snažne od nemoći. 1125

Stav', da u bojnoj jošte smeći
(što ne mogu scijenit viku)
mi imamo slavu steći
od dobitja svu koliku;

ke će majke s tve plahosti, 1130
i s bjeguce jedne žene,
zaplakati u žalosti
sinke, u rati pogubjene!

Razlika je sreća u boju,
i na sve se strane obraća: 1135

tko dobije, dobit svoju
s mnogom krvi često plaća.

U to spravi srce i snagu,
veću od inijeh svijeh bojnika,
za braniti plijenu dragu 1140
od srditijeh protivnika,

ako li ćeš u ne krilu
kako boжник od razbluda
uživati ljubav milu
bez ikakve smeće i truda. 1145

Ah, razborit sud učini,
kraljeviću, je li pravo,
da se koļe vas puk ini,
a da stojiš ti sam zdravo?

Nu ako ne imaš strah od ļudi, 1150
nije li te strah od boga?
Žestoci su boļji sudi
više stvari bez razloga!

Bog kraljeve svijetu odredi,
i gospostvo poda nima, 1155
da od pravde budu izgledi
svijem podložnijem narodima,

i kad se oni krivo upute,
ko negova nije voļa,
šļe im biće teške i ļute, 1160
i diže ih iz pristoļa.

Ki ćeš izgled od pravedna
podložnomu puku dati,
kad odluka tva neredna
bude svoju svrhu imati? 1165

PARIDE:

U djela velika
tko tanči od veće,
učinit do vika
hvaļenu stvar ne će.

1188. spravi] *rukop. akad.*: ti sprav'. 1140. *Kasnaćić*: zaplijenjenu braniti
dragu. 1145. ikakve] *rukop. akad.*: nijedne.

SVJETNIK :

Zle nauke i opake 1170
tva vedrina mlađijem dava,
što bi imala stvari ovake
pedepsati oštra i prava.

Kad zlo čini, tko gospodi,
vas puk za nim zlo djeluje, 1175
ko, kad boles s glave izhodi,
tijelo ino sve boluje.

Nu da pustim stvari ine;
s kletom grabšom, s djelim hudim,
ke nečasti, ke krivine 1180
ti ćeš imat prid svijem ljudim!

Svak će vapit: evo koji
goste sili, vjeru smeta,
ki udane lubi svoji
proć zakonim segaj svijeta. 1185

Što će rijeti bojni Ektore,
što li Enea vitez slavni,
što pravedni Antenore,
što tvoj čačko Prijam znani?

On srčano tebe lubi; 1190
ti se nemu posred dvora
spravlaš donijet s tuđom lubi
glas vječnoga od prikora.

Ko da tvoje šnom sinove,
kijeh dat ne će zakon pravi, 1195
na kraljestvo sve dozove,
ko svu da vlas nima ostavi?

Ne uzda se u Eleni
već pošteña nać i vire;
u nekrepkoj slaboj ženi 1200
jednom za sveđ čas umire.

A zna dobro tva dobrotu,
da je čas arcu plemenitu

1183. goste] *rukop. akad.*: gozbe. 1185. zakonim] *rukop. akad.*: zakonu.
1193. *rukop. akad.*: ime vječno od prikora. 1194. šnom] *rukop. dubrov.*: šnim,
rukop. akad.: sve. 1197. *rukop. akad.*: ko da svu vlas nim ostavi.

draža od ljudskih sto života,
i od kraljestva svijeh na svitu. 1205

Nigda ne ćeš imat mira
ni pokoja za jedno šnome,
vazda predna ne nevira
morićete zlom sumnome.

Jedna, koja vojnu svomu 1210
vjeru skvrni, čas ne blude,
nu promisli, komu inomu
da u naprijeda verna bude?

Tijem nesvijasne tvoje sprave 1215
zaboravi za zlom česti,
ko nečasne, ko neprave,
i ke ti će život smesti.

PARIDE :

Mnoga staros tebe smeta,
ter govoriš u nescijeni;
dosta veće tvojijeh svjeta — 1220
ja znam što se hoće meni.

Božicama ali od nebi
vjerovati imam prije,
ludu i staru ali tebi,
u kom sva krv veće umrije? 1225

Stara čeljad i nejaka
ľubavim se ne podnose,
od mladijeh se i junaka
ti hrabreni svjeti prose. 1230

Ti si moje, ne ja tvoje
držan slušat zapovijedi . . .
ali od djela vrijeme ovo je,
tim pospješno mene slijedi.

SKAZAÑE DRUGO.

ELENA, ETRA, I KLIMENE.

ETRA :

Nepravedna o ľubavi,
ľute ti su strijele tvoje, 1235

novom želom ka zatravi
druzijem dano srce moje!

Ako me si s mrzećime
Menelaom združiti htjela,
čemu k mojijem dvorovima 1240
Parida si sad dovela?

Ako li si odlučila,
da je Paride moj ljubjeni,
čemu od prije tvoja sila
Menelaa poda meni? 1245

Gorim, sva sam ogañ živi,
ne imam mira ni pokoja;
ti si, goste lubežlivi,
sva kolika žela moja.

KLIMENE :

Kuda srneš, o Elena, 1250
ne moj časti tve izgubit,
s Menelaom sadružena
pravo družijeh ne mož' ljubiti.

Ki će učiniti sud od tebe,
kada izdaš tvoga vojna, 1255
Atene, Argo, Kreta, i Tebe
i s Mičenom Sparta bojna?

ELENA :

Da to li ću ja umriti,
gdi me ljubav mrijeti sili,
i u nevrijeme izgubiti 1260
luto rañen život mili?

KLIMENE :

Umri, umri, tužna mlada,
ne daj, da tva čas pohudi,
sad se ustegni, ako ikada,
sad hrabrena srca budi. 1265

ELENA :

Nije u meni srca moga,
drugi, drugi, nim gospodi:

1251. *rukop. akad.*: ne moj časti tvoje gubit. 1256. Atene] *rukop. akad.*:
Korint.

kralevića gizdavoga
u rukam se sad nahodi.

Povrati mi, mladče izbrani, 1270
srce moje, ah, povrati;
čemu ovako mene rani,
kad mi ne mož' lika dati?

Ja sam družijeh. Tvoja dika 1275
pravo lijepos mu ne ľubi.
Ja bez lijepa ľubovnika,
ti bez lijepe mož' bit ľubi.

Od stvari je drage i mile
uzdržat se krepos mnoga;
nu ľuvene gdje su sile, 1280
nije svjeta, ni razloga.

Što je bolje znam i vidim,
pače kušam da je ovako,
ali gore hoću i slidim,
er ne mogu, jaoh, inako. 1285

To li ću ovu ja nevjeru
vojnu skrivit, ki se uzdo je
vele veće u mu vjeru,
neg u iste oči svoje?

Trijebi je, trijebi, krivoj biti, 1290
ako mrtva biti ne ću;
trijebe je, trijebi, zagrliti
odredjenu zgara sreću.

ETRA :

Ah, ne hara tve lijeposti,
o kraljice prigizdava, 1295
ah, s nepravom tvom žalosti
vedra lica ne skončava.

Nije razlog, u nevrjeme
da tve danke smrt prikrati,
kada ranam ľuvenijeme 1300
lijeak podoban može se dati.

Ne propusti tvoje sreće,
kralevića slavna slijedi,

ki za tobom vele veće,
neg ti za nim gine i blijedi. 1305
Srećni dari i čestiti,
ke nam poda priko mjere,
svjedoci su prem očiti
od njegove ljub i vjere.

KLIMENE :

Ako dare ovolike 1310
nam je podo ; misli u sebi,
ke darove, koje dike
on, gospođe, spravja tebi.

Poda mu se ugrabiti,
ko te uči ljubav mila, 1315
u ničemu kriva biti
ti ne možeš, gdi je sila.

S vojskom, ku je on doveo
po ljepotu tvoju izbranu,
gradove bi tvrde oteo, 1320
a neg tebe ne čuvanu.

Menelau sva krivina
od toga se ima dati,
ki se pošo u tuđina
krajevića toli uzdati. 1325

Tva velika sreća učini
němu ovako poč daleče,
neka ures tvoj jedini
dostojniji drugi steče.

Poznati je, da prid nime 1330
tva je dika u nescijeni ;
s krajevićem dostojnime
nedostojna druga mijeni.

ETRA :

Ako budeš ugrabjena,
ne ćeš prva bit, kralice ; 1335
i bratja su tva ljubjena
ugrabili vjerenice.

1309. *rukop. akad. b.*: od ljubavi i od vire. 1314. poda] *Kasnačić*: prida.
1321. a neg] *rukop. dubrov.*: neg li, *akad. a.*: a neg li, *Kasnačić*: a ne č.

Leda, kad te je porodila,
 privarit se je Jovu dala;
 ne bi ni ti sramna bila, 1340
 kad bi se u nju izgledala.

Ne straši se, ni pripada,
 kad te vitez slavni odvede,
 da srditi Grci tada
 s bojom grabšu tvu uslijede. 1345

I s pogubna tebi boja,
 o gospođe, štete nije:
 biće slavna lijepos tvoja,
 kad se za nju svijet uzbije.

ELENA :

Dobita sam, već dobita, 1350
 trijebi je, trijebi je već alijediti
 kraljevića plemenita,
 ako ne ću tužna umriti.

Ne ckni veće, o Paride,
 po Elenu tvoju hodi, 1355
 misli moje tebe slide:
 kad ti je drago ti me vodi

Svrši, ke si namialio,
 već smiono svrši djelo:
 srce mi si ugrabio, 1360
 već ugrabi i me tijelo.

Menelao druže, prosti,
 eto lubi tvoja mila
 kraljevića slavna gosti,
 ko je voļa tvoja bila. 1365

Ako nijesi ti hotio,
 da se dijelim ja od tebe,
 čemu me si ostavio
 s mladijem gostom bez potrebe?

Hod'mo, druge moje ljubjene, 1370
 hod'mo, veće ne krzmamo;
 sve tri danas ugrabjene,
 sve tri krive bit imamo.

1345. uslijede] *rukop. akad.*: ne slijede. 1346. i s] *rukop. akad.*: iz. U *rukopinu dubrov. stihove* 1314—1333 *besjedi Etra, a stihove* 1334—1349 *Klimena*.

SKAZAŃE TREĆE.

SVJETNIK:

Ah, zla srećo i nemila
 čemu puna srgbe i gñeva 1375
 nijesi u putu priklopila
 morskijem valim naša drijeva?

I ti od nebi kralu Jove,
 čemu na nas tvoje ognjene
 nijesi poslo zgar treskove, 1380
 a najprvo vrhu mene?

da očima mojijem sada
 ja ne pazim silno djelo,
 ke od mene prije ikada
 nije se čulo, ni vidjelo. 1385

Ja, koji sam od staroga
 Prijama čuven vazda bio,
 i u potrebna djela mnoga
 vjerno nega sved služio,
 od svevoljna od djeteta 1390
 pogrdjen sam sad ovako,
 ki ne sluša moga svjeta,
 neg sve čini na opako.

Mlad, raspušten u slobodi,
 scijenu od svijeta ki ne čini, 1395
 bez vladaoca plav je u vodi,
 koñ bez uzde u planini.

O Prijame, kralu izbrani,
 hod' da vidi tvoja dika.
 ko Paride tvoj sin znani 1400
 časti tvoga namjesnika.

On ti nosi na dvorove
 lute boje i nemire,
 nu je to bijesti plod negove,
 ne moje službe, ni me vire. 1405

U mladca se spustit plaha,
 nesvijesnu je go mać dati,
 da, ko hoće, ñim zamaha,
 da ga u prsi svoje obrati.

O Paride, mladče obijesni, 1410
znaćeš, o znaćeš ti do skora,
na što vodi blud nesvijesni
i čineće bez razbora.

Vele bi ti bolje bilo, 1415
da zle zvijeri i nemile
vrženo su tvoje tilo
u djetinstvo razdrpile,

neg da s tvoje sad plahosti
u ove smeće upadamo, 1420
i da je smeten u starosti
svom državom kralj Prijamo.

Evo, Ekuba, glavne one,
kojom Troja izgorjeće ;
hod' da vidiš, ko sione 1425
ogña tvoj rod iskre izmeće.

Jednom, koji tebi priti
trude i smeće, kim nije broja,
dragi život oprostiti,
bi nemila milos svoja.

Ali boжник ide k meni, 1430
ustavit je tužbe trijeba.
Kuda gredeš moj hrabreni,
ki je poso, ka potreba ?

SKAZAÑE ČETVRTO.

GLASNIK TROJANSKI I SVJETNIK.

GLASNIK :

S mora gredem, gospodine,
gdi Paride mene odpravi, 1435
da pomorci ured čine
sve odriješit s kraja plavi :

sidra iz mora da izvade,
da razvežu jedra bila,
er se imamo dijelit sade 1440
put rodnoga mjesta mila.

1411. *rukop. akad.*: znatćeš, znatćeš pun prikora. 1423. *kojom*] *rukop. dubrov.*: s *kojom*. 1424. *sione*] *rukop. akad.*: *usione*. 1425. *ogña*] *rukop. dubrov.*: *ogñen*. 1435. *odpravi*] *Kaznačić*: *opravi*.

Naredio još je nima,
da negovu vlas čekaju,
s lucim, strijelam, i s mačima
oružani svi na kraju. 1445

Oni su se s me besjede
polak mora utvrdili,
i u bojne družbe i rede
junački se razredili:
srcem, snagom svi su spravni 1450
u potrebe skočit svake,
ako nima Parid slavni
zapovijedi pošle take.

Nu najbolje vojevode,
kijeh svud slove slava i dika, 1455
u gradu se šnim nahode,
i naj jačijeh cvijet bojnika.

Velika mu koja odluka
čini, ovako da se dijeli,
a prem vjetric tih veseli 1460
na dijeleće plavi nuka.

SVJETNIK :

Strah me je, iz te da tišine
brzo našoj u državi
ne naripe zle godine,
kijem će daždi teć krvavi. 1465

SKAZAŃE PETO.

DRUGI GLASNIK I SVJETNIK.

GLASNIK :

Što čekate, što činite
tuj zamani, družbo mila,
hod'te ovamo, da vidite
nevidjena viku dila.

Sad s najbolijem vitezovim 1470
Paride se nahodeći
Eleninijem prid dvorovim,
družbu imenom svu zoveći :

1464. najbolje] *rukop. akad.*: najbolji. 1468. hod'te] *rukop. dubrov.*: hote.
1473. zoveći] *rukop. dubrov.*: zovući.

o bojnici moji hrabreni,
reče oštrom zapovijedi, 1475
ko je vjeran od vas meni,
pospješno me svaki slijedi.

S ovom riječi mač priteški
podrije, prike pun vrline;
mač izvadi skup viteški 1480
šnim ostale sve družine.

Tako u kraljev dvor čuvani
sa svom družbom on nasrnu,
i učini, da stražani
svi od straha pleći obrnu. 1485

Ja na plavi gredem sada
vitezovom glas podati,
da na vratijeh budu od grada
s oružjem ga dočekati.

SVJETNIK :

Nerazložna, ah, mladosti, 1490
ovo li su hvale tvoje?
Ah, nesrećne tve starosti,
svijetli kralju slavne Troje!

SKAZAŃE ŠESTO.

PABIDE, ELENA, ETRA, KLIMENE, SVJETNIK, DRUŽBA
TROJANSKA, I DVORKIŃICE.

ELENA :

Kud me vodiš? Ah, ovo li
od tebe sam dostojala, 1495
silni goste i oholi,
mješte harna srca i hvala?

O Spartani, što činite?
Na pomoć vas zove Elena.
Hod'te, hod'te, da vidite, 1500
ko sam silom ugrabjena.

1485. pleći] *rukop. akad.*: pleća. 1487. vitezovom] *rukop. akad.*: vitezovim
1498. činite] *rukop. dubrov.*: stojite.

PARIDE :

Hodi, dušo moja mila,
 hod', životu moj žudjeni;
 prije neg si se porodila
 odredjena ti bi meni. 1505

Elionu tetku moju
 negda Grci smješe oteti;
 i ja mogu lijepos tvoju
 s blagom silom nima uzeti.

ELENA :

Od veče je huda i plaha, 1510
 krajeviću, sila tvoja;
 jaoh, tresem se sva od straha,
 zabjena je duša moja.

PARIDE :

Nepravedni strah ostavi,
 ma kraljice, sa zlom česti, 1515
 trojanske smo blizu plavi,
 ne može nas nitko smesti.

U Troju ćeš grad bogati
 mješte Sparte doć uboge,
 gdje raskoše ćeš ti mnoge, 1520
 prem ko žudiš, uživati.

Menelao drug priprosti
 nije dostojno tvojih dika;
 dostojne su tve lijeposti
 prem gorušta ljubovnika. 1525

ELENA :

Pokli je taka meni sila,
 i nitko me, jaoh, ne brani,
 s bogom, rodna zemlo mila,
 s bogom, družu moj izbrani.
 Od grabše ove u krivini 1530
 ti ćeš biti, er se odili;
 ku da obranu suproc sili
 tva nejaka lubi učini?

SKAZANJE SEDMO.

VOJSKA SPARTANA.

SPART. 1. :

Svak na oružja, o građani,
svak na oružja teci sada, 1535
na oružja, o Spartani,
u nevjeru Sparte grada.

Na oružje vas puk hrli;
kraljica je naša Elena
u nemili način vrli 1540
s hudom silom zarobjena.

SPART. 2. :

Ovako li, zli pastijeru,
himben, opak, i nemio,
slavne goste tve na vjeru
privariti jesi smio? 1545

O nebeski kralju Jove,
vrh svijeh zloba sudče pravi,
što ne pošleš tve treskove
vrh bjegućijeh hudijskih plavi?

O bogovi siha mora, 1550
što valove plahe i klete
iz vašega silna dvora
suproć nima ne pošlete?

SPART. 3. :

Menelao kralju slavni,
pođ' se uzda tvoja dika 1555
u trojanski skup izdavni,
u bezočna nevjernika.

S tvojom voljom, u tvom krilu
grijala se zmija prika,
da ti ranu da nemilu, 1560
kojoj ne mož' dati lika.

Po velikoj tvoj nesreći
pođe brodit sihe more;

1548. treskove] *rukop. akad.*: trjeskove. 1561. *rukop. akad.*: kojoj naći ne mož' lika.

u kojoj ćeš zastat smeći
tve krajevske svijetle dvore? 1565

SPART. 4.:

O krajevi grčki izbrani,
oružani svi tecite,
svi ste u vašem drugu izdani,
svi negovu čas svetite.

Gdje su, svijetli Palamede, 1570
glasovite tvoje sile?

Gdje si, silni Diomede,
slavni Atride, bojni Akile?

Na preši ovoj skoči, Ajače,
mudri i hitri teci Ulise, 1575
svi naoštrite bojne mače,
na boj, na boj, svak spravi se.

SPART. 5.:

Znaćeš zlobni i prokleti
nad sve ine izdavnike,
ko Grecija svu čas sveti, 1580
i pedepše nevjernike.

Koliko ti bješe bolje
s pastijericam dni trajati,
neg krajevsko na pristole
s bezočanstvom tvijem tezati. 1585

SPART. 6.:

Ne uzda se u Veneru,
s kom opaku i nerednu
hoćeš pokrit tvu nevjeru,
i tvu grabšu nepravednu.

Palade će i Junona 1590
suproć tebi biti s nami;
čija da se moć smiona
rve s ovijem božicama?

1576. bojne] *rukop. akad.*: britke. 1579. nad] *rukop. dubrov.*: na; izdavnike]
rukop. akad.: nevjernike. 1581. nevjernike] *rukop. akad.*: protivnike. 1584.
na] *rukop. akad.*: u. 1585. tvijem tezati] *rukop. akad.*: slijem pristati.

SPART. 7. :

Još ćeš vidjet tvojijem očima,
pače tegnut, ka je razluka 1595
od junačkih bojnijeh ruka,
bludna i plaha do hotima.

Još vas krvav i u prahu
s neizrečenom tvojom boli 1600
platiti ćeš grabšu plahu
i neharstva grijeh oholi,

neka vas svijet pozna i vidi
s tvoje smrti ne smilene,
ka pedepsa stiže i slidi,
ko kraljevske grabi žene. 1605

SPART. 8. :

Što krzmamo? Što činimo
odi s riječim ispraznima?
Za nim, družbo, svi tecimo
k nepravедnijem sad plavima. 1610

Ako smo oni mi Spartani,
mješte mira kijeh od grada
vrijedno srce čuva i brani,
ukaz'mo se vrijedni sada :

užežimo zlobna drijeva,
potopimo zle Trojane, 1615
od našega neka gñeva
uspomena vječna ostane.

SPART. 9. :

Plav gusara mojom rukom
ja sam hoću uhititi,
i šnegovom lutom mukom 1620
u valove nom baciti.

U moru ću pak istomu
izvadit mu srce zubim,
neka pozna po zlu svomu,
ko ja moga kralja ljubim. 1625

Laživa je ovo traga :
Laomedonte djed mu je bio,

ki Neptunu negda slaga,
i kletvom ga je privario.

SKAZAŇE OSMO.

GLASNIK SPARTANA I VOJSKA.

GLASNIK :

O družbo Spartani, 1630
što se tuj kupite?
Vaš je gnev zamani,
oružje vrzite.

SPART. 1. :

Što? je da je pastijer kleti 1635
lijepu Elenu povratio,
proć zakonim ku je smio
nepravedno nami oteti?

GLASNIK :

Od tega smo mi daleče,
da kraljicu nami vrati;
sad put Troje šnome uteče, 1640
i u pučinu jedra obrati.

Netom na moru on se ima,
huda vojska od Trojana
s jedrim, putu pripravnima,
dočeka ga oružana. 1645

Čini uljesti svijem u plavi
s mnogom smećom i brzinom,
i oni čas se na put stavi
i s Elenom i s družinom.

SPART. 2. :

Ah, nesrećna prem kraljice, 1650
koje trpiš smeće i jade,
ah, nevoljna nesrećnice,
u ke ruke sad upade.

Ľuta ti je tuga na te
 nedostojna sade pala, 1655
 i scijenim, da si vlase zlate
 od žalosti istrkala.

Scijenim, tvoje cvijet mladosti
 da smrt skрати nesmiļena,
 kad bi s takom nemilosti 1660
 i s privarom ugrabjena.

GLASNIK :

Česa je je ugrabio?
 Nevjerna je ona bila,
 šnome se je zgovorio,
 s volom ga je svom slijedila. 1665

Netom dođe blizu plavi,
 bez nijednoga nepokojā
 reče nemu: ma ljubavi,
 vod' me gdi hoć; ja sam tvoja.

Etra i druga ne himbena 1670
 u grijehu su šnom ovemu;
 vidio sam, gdi Klimena
 nepravo joj nosi spremu.

Etri bješe ključ u ruci,
 pobjeguce bijeg vire; 1675
 one u stavnoj gredu odluci
 u trojanske hude mire.

Primi opaku družbu, primi,
 Troja, grade svijem nevjerni,
 s nevjernicim izdavnimi 1680
 gre ti na stan boj čemerni.

SKUP SPARTANA :

Pravo ti te, o ljubavi,
 slijepo dijete ļudi čine,
 ka sve uzročiš u naravi
 smeće, štete, i krivine. 1685

1655. nedostojna] *rukop. a.*: nedostojnu. 1656. zlate] *rukop. akad.*: slatne.
 1659. skрати] *Kasnačić*: krati. 1667. nijednoga] *rukop. akad.*: ijednoga. 1670,
 1672. *rukop. akad.*: druge himbene — Klimena.

Ti si poraz svijeh zemalja,
čovjek s tebe ne razgleda
brata, gosta, bana, i kraja,
kuma, druga, i susjeda.

Glasovite Sparte dika
s tebe danas crna osta,
ti učini nevjernika
kraja kraju, gosta gostu. 1690

Tko da od tebe svoje žeļe
sačuvati bude veće,
u kraljevske kad posteļe
ruke ulagaš tve grabeće? 1695

Ne ćeš, ne ćeš, zli pastiru,
nevjernice tamne i hude
pohvaliti zlu nevjeru,
kad nasitiš tvoje blude. 1700

Blažen oni nad sve ime,
i od čestitijeh svijeh u broju,
tko zakonom, bez krivine,
vjerenicu nađe svoju. 1705

Tuđu ļubi tko god dvori,
sveđ je misli pun sumņive,
strah ledeni sveđ ga mori,
i u nemiru vazda žive. 1710

S vjernom družbom ļubi svoje
čovjek mirne dni provodi,
drage uživa sveđ pokoje
u veseļu i u slobodi. 1715

Rod, ki se ima s tuđom ļubi,
razložnoga ime sina
po zakonijeh svijeta gubi,
ni mu ostaje vlas očina; 1720

a svi oni s ļubi pravom
ove sumņe ne imaju,
paće vazda s vječnom slavom
u očinoj vlasti ostaju.

Stihova 1690—1693. nema u rukop. akad. Stihova 1698—1701. nema kod Kazničića. 1702—1705. rukop. akad.: blažen oni bez krivine, i od čestitijeh svijeh u broju, tko zakonom nad sve ine vjerenicu nađe svoju.

Čovjek s družbom ljubi otete
prikoran je od svijeh ljudi,
i na očite često štete
dovedu ga svoji bludi;

1725

vjerenica isprošena
od vječne je dike i slave,
ka je najliše urešena
s dobrom ćudi, puna hvale.

Nesrećan je taj od veće,
komu sila od ljubavi
za njegove vječne smeće
ljubi u ruke tuđu stavi;

1730

svojom srećom na sem svitu
sreće ostale sve dobiva,
vrijednu, lijepu, plemenitu,
vjerenicu tko uživa.

1735

DANICA.

Rukopis akad. a.: Danica spjevanje gospodina Dona Đore Palmotića, vlastelina dubrovačkoga, prikazana prid dvorom na 6 Janvara del 1644 od družine orlova. *Rukop. dubrov.:* Danica spjevana po gospodinu Donu Palmotiću, plemiću dubrovačkomu. *Tako i akad. b. samo što mjesto plemiću ima vlastelinu.* *Akad. c.:* opera od Danice

Imena, koja ulaze u ovo prikazaće.

Prolog: rijeka Sava.

Ostoja, kralj bosanski.

Danica, njegova kći.

Jerina, službenica kraljčina.

Hrvoje, ban od Hrvata.

Janko vojvoda, brat Matijašev.

Matijaš, brat Jankov, Danice vjerenik.

Mihajlo Svilojević.

Svjetnici kraljevi.

Ulak, glasnik.

Skup dvorkinica Daničinijah.

Skup bojnika.

Dva krvnika.

Dvorani kraljevi.

Bojnik.

PROLOG: RIJEKA SAVA.

O čestiti Dubrovniče,
svijetla kruno kraja ovoga,
svi gradovi, kijem se diče
od jezika slovinskoga!

tko bi tebi reko ikada, 5
iz bosanskih da država
u tvoje kraje doć će sada
glasovita rijeka Sava?

a to u tvomu neka krilu, 10
gdi neumrla cti sloboda,
uspomenu bude milu
ponoviti starijih zgoda;

zgoda od varke, i od ljubavi,
i od junaštva svijem kreposna, 15
koje u svojom jur državi
zlatorodna vidje Bosna.

To bi, kada gospodijaše
nom hrabreni kralj Ostoja,
sve načine koji znaše 20
i od mira i od boja.

Dio veličak ovijeh dila
plemenita bi Danica,
kći negova draga i mila,
lijepa i vrijedna djevojčica.

Tu Matijaš, tvoj rod mili, 25
s Jankom bratom ljubjenime,
s hrabrenima svojijem dili
steče od slave vječno ime.

3. gradovi] c: narodi 10 cti] b: stoji. 13. b: zgoda od svrhe od ljubavi.
15. svojom] a: svojoj. 17. gospodijaše] b: gospodaše. 18. nom] c: šnom. 27.
s hrabrenima svojijem] b: s hrabrenime svojijem, c: s hrabrenijem svojijem.

Mladcu ovomu, kad se rodi,
kralj Ostoja kum je bio, 30
u to vrijeme bivši odi
po sreći se namjerio.

U dvor néga radi tega
sred mlađahnijeh svojijeh ljeta
sve nauke primi od néga, 35
čas neumrla kijem se sreta.

On s Danicom lijepom hrañen,
vjeran dvornik dikle izbrane,
s prike zgrade osta rañen
od ljepote né sunčane. 40

Ne mañe se vil ljublena
vrijedna mladca ljubiti stavi,
videći ga svijem hrabrena
i dostojna sve ljubavi.

Tijem da poznaš po načinu 45
za čas tvoju što se zgodi,
stare Bosne krajevinu
prikazanu gledaj odi:

dvori su ovi kralja Ostoje
i ovi svijetli perivoji, 50
kijeh studene vode moje
trak naveden tiho poji.

Još će i meni svijes vuhvena
činit vidjet u mom skutu
vjerna mladca dovedena 55
malo mañe na smrt lutu.

Ah, koje će ovdi s tega
uzavreti smeće hude,
ako ruka od višñega
sve smiriti zgar ne bude! 60

29. mladcu] c: mlacu. 38. néga] b: negov, čitava strofa 33—38 u c:

U dvor negov radi toga
sred mlađahnijeh dozvan ljeta
sve nauke primi od boja,
čas neumrla s kijem se sreta.

41. ljublena] a: ljubljena, c: ljubjena, b: ljubena. 42. vrijedna] b: vjerna; mladca]
b, c: mlaca. 48. svijem] a: svim. 48. gledaj] c: gleda. 52. poji] b: goji. 53.
b: još će i meni svijes ljubena, c: još će meni čest vuhvena. 55. mladca] c:
mlaca. 57. ovdi] b: odi; tega] b: toga. 59. višñega] b: vječnoga.

Ali od ovud izhoditi
 ja Hrvoja vidim bana,
 komu sreća gospoditi
 vrh hrvatskijeh poda strana :
 za kraljem je on najprvi, 65
 i gradove mnoge vlada,
 od moguće svijetle krvi ;
 nu se šnome čud ne sklada,
 er on opak nada svima,
 hud, plah, oho, pun privare, 70
 svojijem djelim nesvijesnima
 pocrniiva svoje stare.
 Jerina je šnime vila,
 Daničina druga izbrana,
 ka se šnome zalubila 75
 od mlađahnijeh jošte dana.
 Plahi mladac i himbeni
 kaže da je gleda i lubi,
 po ne djelu za što cijeni
 steć kraljevu kćer za lubi. 80
 Bježi mlada! s tobom hini,
 ukloni se zlijeh zasjeda,
 prije bremena ne pogini
 s blage riječi i pogleda.

ČINENJE PRVO.

PRIKAZANE PRVO.

BAN HRVOJE I JERINA.

HRVOJE :

Znaš Jerina moja mila, 85
 ka si uresom tve lijeposti
 srce moje osvojila
 sred najprve još mladosti,
 da cijec naše te ljubavi,
 koju svak čas brijeme uzimnaža, 90

64. hrvatskijeh] b: hrvaskijeh; a: hrvačkijeh. 72. pocrniiva] a: pocrniva.
 74. druga] rukop. dubrov.: sluga. 78. je] c: ju. 81. mlada] a: mladi. 83. bre-
 mena] c: brjemena, b: vremena. 86. uresom] c, d: urešom; tve] c: tvoje. 89.
 te] b: ti.

od istijeh si oči u glavi
 i od života meni draža:
 tijekom pokli smo mi na sami,
 da ne može čut nitkore
 ove koje među nami 95
 provodimo razgovore,
 na uzdano ću sada tebi
 misli otajne moje odkriti;
 nu mi je pomoć tvoja trijebi,
 da ih budem ispuniti. 100

JERINA:

Zapovijedaj svijetli bane;
 za sve male me su moći,
 cijec mladosti tve izbrane
 pripravnica sam svuda poći:
 davno ti sam zapisala 105
 moju službu, mladost moju,
 i tebi se darovala,
 izabrani moj pokoj.

HERVOJE:

Znam, da je ljubav tva velika;
 vele veća nu će biti, 110
 kad ljubjena ljubovnika
 vjerno uzbudeš poslužiti.

JERINA:

Ja sam tvoja službenica,
 ti gospodar srca moga:
 sve što je jaka ma desnica 115
 mnoom se služi cijeca toga.

HERVOJE:

I sa više biće jaka,
 ako uzhoćeš, ma ljubavi:
 onomu su laka svaka,
 sa svijem srcem tko se stavi. 120

112. uzbudeš] a: budeš. 115. sve što je] b: što je, *dubrov.*: i što je. 118.
 uzhoćeš] d: oćeš. 119. onomu] b, c: onemu.

I da poznaš žeje moje:
znam da je vjerna tva družica
hrabrenoga kraja Ostoje
oblubjena kći Danica.

JERINA:

Diklica je lijepa mene 125
za dvorkiņu svoju obrala,
šne dobrote ne izrečene,
ne er ja sam dostojala.

HRVOJE:

Ona je sada u proliću 130
prvijeh ljeta, i ne dika
prosi slična svomu biću
plemenita vjerenika.

JERINA:

Prosi, u to te sud ne vara,
i srećan je taj na svitu,
koga bitje odgovara 135
na diklicu plemenitu.

HRVOJE:

Izvan mene nitko ini
od gospočke krvi odi
ne plemenu, ne visini
priličan se ne nahodi. 140

JERINA:

Tko inako da ti more,
kraljeviću dragi, rijeti?
i tko na tvoje jes govore
s razlogom se jaki oprijeti?

HRVOJE:

Poslo sam ju radi toga 145
u ne čačka ja prositi:

128. er] d: jer. 130. prvijeh] d: pirni. 133. u to te sud] d: nu te sud,
dubrov.: u to se sad. 138. gospočke, b: gospodske, d: gosposke. 145 ju] b.
d: je. 146. čačka] d: oca.

scijenim, i ne bez razloga,
zet ugodan nemu biti.

JEBINA :

Izvrane su tve požude;
ali ko ću ja podnijeti, 150
da te uživat druga bude
izvan mene na sem svijeti?

Ja sam tebi dar najveći,
čas u ruke moju dala
(u kojoj bih bila smeći 155
kad kralica toj bi znala!);

a da sada ostavljena,
u žalosti, u nemiru,
ko plav s kraja odsječena,
na tvoju se bolim viru? 160

Ovako ćeš i Danicu,
kad ispuniš žeļe ognene,
i svaku inu ljubovnicu
ostaviti kako i mene.

HEVOJE :

Šnom se je združít ma požuda, 165
ne er mi je draga i mila,
bivši sva ma ti razbluda
i meni uprav omilila,

neg da moju čas i scijenu
utemelim s ovom virom, 170
i prid kraljem vlas stečenu
uživati budem s mirom.

Za ovijem će se lasno zgodit,
ne imajući kralj sinova,
da kraljevsku krunu rodit 175
brzo mi će smrt negova

S mojom srećom i tva sreća
tada će se uzvisiti:
ti najdraža, ti najveća
prida mnom ćeš, dušo, biti. 180

147. bez] d: brez. 152. sem] drugi: svem. 173. ovijem] drugi: tijem. 175
rodit] dubrov.: dobit.

Samo u riječi, samo imenom,
vjerenik se ne ću zvati,
ali u djelijeh s mnogom cijenom
tebe ljubiti i gledati.

Za ovi uzrok, ma ljubjena, 185
srčano se tebi moľu,
da ne samo utažena
smiriš sumnje, ke te koľu,

neg da budeš postaviti 190
svu moć tvoju, da Danica
obeća se meni biti
izabrana vjerenica..

Od najdražih ona tebe
dvorkinica drži u broju,
s toga ovake u potrebe 195
ne krati mi pomoć tvoju.

Nauka ti ne ću dati,
bivši puna ti bistrine,
kako se imaš tu vladati,
koje držat š njom načine. 200

Samo da tve nastojanje,
kako ufam, pomno bude,
imam krepko prem ufańe
doć na svrhu me požude. 205

Kada se ona lasno odkrije,
za smiriti moju želju,
scijenim, ko ti rekoh prije,
drag bit i ne roditelju.

U tvom znańu i hitrini
stoji koris moja i slava ; 210
za draga se vele čini,
i svoj isti život dava.

JERINA :

Pusti molbe, ne naprijeda,
ľubovniće moj primili, 215
vilovita tva besjeda
srce moje ľubko sili.

Za sve s mojom mnogom mukom
obitam ti pomću moju;
do brzo ćeš tegnut rukom,
kako ljubim slavu tvoju. 220

Ja ću tebe poslužiti
sa svom snagom i pameti,
nu hoću li srećna biti,
to ne umijem tebi rijeti.

HEVOJE :

Hvala, slatka ma radosti, 225
sad mi si uprav mila i draga :
gdi je izvrsnos tve kriposti,
tu će i sreća biti blaga.

Nu, što sreća činit ima,
gdi sja svjetlost moga imena, 230
s plemenitijem pradjedima,
s mnozijem blagom sadružena ?

Tijem se dijelim, a ti ostani,
i u krajevske pođi dvore;
ne moj, dušo, stat zamani, 235
daj mi brze odgovore.

JERINA :

Pođi s bogom, svijetli bane,
brzo se opet k meni vrati,
ja ću za te s moje strane
sve što uzmogu nastojati. 240

PRIKAZANJE DRUGO.

JERINA :

Nerazložna, ah, ljubavi,
bez načina i bez vire!
u ove li me ti postavi
ne nadane sad nemire?
Da ja ljubim ne poznana, 245
ki me hoće ostaviti,

217. s mojom] a: mojom. 218. obitam ti] drugi: obećah ti. 236. brze] drugi: brže. 238. k meni] a: meni. 247. ja sam] drugi: jesam.

i da ja sam silovana
nevjerniku vjerna biti?

Pače da sad s gorkom mukom,
čim nepravo nega dvorim, 250
sama sebe mojom rukom
smrtno sharam, luto umorim?

Da tko moju čas zaplijeni,
uzvisi ga ma desnica,
mom neharnom da po meni 255
druga bude vjerenica?

Što ću? nje moć inako.
Pokli je ljubiti meni sila,
djelovat je trijebi ovako,
ako hoću biti mila. 260

Da on ljubi koju drugu,
izvan lijepu mu gospoju,
čutila bih veću tugu,
bila u gorem nepokoju.

Nije čudo, da tko broji 265
za kraljem se nad svijem prvi,
vjerenicu steć nastoji
od kraljevske svijetle krvi.

Ovo je narav od svijeh ljudi:
dobru sreću slijedom slijede, 270
uzvisiti svak se žudi,
za gospodstvom vas svijet grede.

Udvoriti dobroj sreći
i ljubovnik moj se želi,
prije nego mu svrne pleći 275
i od nega se dalek dijeli.

I ja ljubim verno nega,
skrīt ne mogu, tajat ne ću,
ko moguća, ko većega,
za uzvisiti moju sreću. 280

Za sve, od kada sebe sama
na dar mu sam poklonila,
da se on vrže posred plama,
i ja bih mu druga bila.

Tijem ga je trijeba služiti poći, 285
kako mu sam obećala,
nije mu kratiti me pomoći,
sama sam se zavezala.

Kud grem, koju trpim silu, 290
na ke srnem nepokoje?
To da druga u svom krilu
s mene uživa dobro moje?

Po kom inom, neg po meni
dostojnije može i bolje 295
moj nevjerni nu ljubjeni
na krajevsko doć pristole?

Tako mi će nad sve ine
držan vas vijek svoj ostati,
i ko uzroka sve visine
sveđ me ljubiti i gledati. 300

Ali od onud dva bojnika
gredu, kojijem kažu slike,
slavnoga su Dubrovnika
dviije svijetle ono dike.

Hrabreni je Janko, šnime 305
brat Matjaš glasoviti;
nije mi stati ovdi brime,
u svijetle ću dvore otiti.

PRIKAZANE TREĆE.

JANKO I MATIJAŠ.

JANKO:

Matijašu prihrabreni, 310
koga kripas svud se slavi,
i po krvi ti si meni,
i po dragoj brat ljubavi.

Nekoliko jes vremena,
a to lice tve ne taji, 315
da te mnokrat zamišljena
vidim izvan običaji.

Segaj dana nu najveće
misliti kaže slika tvoja,

ko da teške pun si smeće,
i velika nepokoja.

320

Ja ne odkrivam jošte uzroka,
za sve mnozi moji su sudi,
za što miso tač žestoka
tvoje srce smeta i trudi.

Od kad ti se malo dijete
diže iz grada Dubrovnika,
lijepe zgone nahode te,
i sreća je tva velika :

325

tvoj kum, svijetli kralj Ostoja,
ko sina te je odhranio,
šnime si se trijes od boja
s mnogom dikom učinio.

330

S toga u ovoj svoj državi
ti si ljubjen vrhu svega,
svak te hvali. svak te slavi
ko viteza najboljega,

335

i za vrijedna tvoja djela
pun razuma kralj poznani
mnoge tebi tvrđe i sela
podo je vladat u ovoj strani.

340

Tijem u mislijeh ne moj stati,
i ako u trudu jesi komu,
ne stručaj se to kazati
meni, bratu tvom dragomu.

MATIJAŠ :

U trudnomu ja sam vaju,
Janko, brate moj ljubjeni,
er se družu pripravljaју
sve oteti dobro meni ;

345

tim znajući ljubav tvoju,
koju mi si sved nosio,
ljuvenu sam želju moju
tebi otkriti odredio.

350

Što ti budem ja kazati,
skrovno u tvom srcu drži,

er se odi, da ti je znati, 355
čas i život moj uzdrži.

JANKO :

Ne imaj sumnje nijedne u mene,
ni se straši u pameti,
da ću žele tve ljubene 360
živu duhu spovidjeti.

Nu bi dobra ma osuda,
da te je ljubav ustrijelila ;
scijenim, da će tva požuda
bit visoka, ko su i dila ?

MATIJAŠ :

Visoke su žele moje, 365
dobro sudiš, brate mili :
kći ljubjena kraja Ostoje
Danica me lijepa ustrili :

ne me ures božanstveni
na visoka nuka djela, 370
svijetlo sunce, dan žudjeni,
sja mi sred ne vedra čela

JANKO :

Lijepo u mjesto srca tvoga
požude si postavio ;
od uresa ne rajskoga 375
boje iznać što bi htio ?

Jošte ako se lijepa vila,
tve lijeposti ko dostoje,
tebi kaže draga i mila
velike su sreće tvoje. 380

MATIJAŠ :

Tim se, brate moj ljubjeni,
pohvaliti tebi mogu :
plemenita dikla meni
kaže i nosi ljubav mnogu ;
pače i s vjerom ne desnice 385
vas vijek moja bit obeća.

JANKO :

Od kraljevske djevojčice
ne žudi se milos veća.

MATIJAŠ :

I da od misli uzrok pravi
znaš, s kojih mlados moja vene, 390
vas početak me ljubavi
čuj u kratko s prva od mene.

Za sve da si čuo i prije
mojih zgoda ki god dio;
što je bilo najskrovnije, 395
još ti nijesam spovidio.

Znaš, prvijeh ko sam ljeta
ja s Danicom uzrastio,
i mlađahna od djeteta
ne dvoranin vjerni bio. 400

I onda, kad se nahodijaše
sred ugrske ti krajine,
gdje od kreposti put ućaše,
i od viteštva sve načine;
ja ućeći sve kreposti 405

moga od kuma kraja Ostoje,
u veselju i u radosti
šnim provodijah danke moje.

On, ko se opći u ovom strani,
jednom u lov kćercu odvede, 410
i učini, da dvorani
svi ga s mnogom vojskom slijede.

Sred gusta se bismo gaja
po dne doba mi stanili,
i mrežam ga sa svijeh kraja 415
i psim lovnijem obkružili.

Mješte plasijeh zvijeri kade
s mnogom silom oda svuda
nas obkruži iz nenade
zlijeh Tatara vojska huda. 420

414 po dne doba] tako četiri rukopisa, peti: *po dne od doba*, šesti: po dne
u doba. 419. obkružili] *drugi*: okružili.

Mi videći, da nije moći
putom se inijem nami shranit,
počesmo se sa svom moći
klete od guse bojno branit.

U potrebnoj toj obrani 425
hrabren vitez kralj se ukaza:
mnoge isiječe, mnoge rani,
za uteć silu njih poraza.

I mi ostali za jedno šnime 430
srce i snagu ne kratismo,
i s gusarim nemilime
do same se noći bismo.

Ali oni, ko nas brojem 435
dobivahu deset krati,
počeli nas bjehu i brojem
izmorenijeh dobivati,

tako da već pridobili
bjehu vrijedna kralja Ostoju,
i robom ga učinili, 440
i doveli pod vlas svoju.

Ja to videć, gñevan hodim
suproč skupu sam nepravu,
il' da ñega oslobodim,
il' da izgubim moju glavu;
moć i snagu taku stavih, 445
da dragoga gospodara
iz grabeće ruke izbavih,
na sramotu zlijeh gusara.

Ali videć, da je ñegova 450
draga kćerca i ljubjena
jak ovčica od vukova
od zlijeh ljudi zarobjena,

i hoteci s bojnóm rukom
i ñe mlados sloboditi,
bi mi sila s mnogom mukom 455
za jedno šñome robu biti.

U potrebu, ah, najveću
ostavi me moć i snaga,
neka sama na svu sreću
ne boli se dikla draga, 460

er se ostali svi dvorani
ili s krajem sahraniše,
ili smrtno poharani
od Tatara vrljeh biše.

JANKO :

Nijesam čuo ja nikada 465
tvoje zgode te po redu,
koje čuje modi sada;
alijedi naprijed tvu besjedu.

MATJVAŠ :

Oba u robstvu povedeni 470
bismo puni jada i tuge.
U toliko noćne sjeni
priklopiše gore i luge.

Stanili se bismo tade
sred pustošne mi krajine,
gdi nemili gusar pade, 475
s danijeh truda da počine.

Pod šatorom tuj priprostim,
dekle isteče zrak sunčani,
s mnogom tugom i žalostim
počinusmo mi čuvani. 480

Ali koji tuj mogaše
mir i pokoj meni biti,
gdi se svaki nas nadaše
zlu goremu, neg umriti? 485

Tuj ćutijaše dikla mlada
toli lute nepokoje,
rad ne gorka da se jada
raskidaše srce moje.

Od doba me ona toga
sred nesreće naše optene 490
poče činit roba svoga,
i za vazda sveza mene.

Ali o našem zlu misleći,
i videći, da spi straža,

i za što se u nesreći 495

i u nevolji znaće uznaža,

rijeh gizdavoј dikli: ako je

tebi draga tva sloboda,

na se odjeće stavi moje,

a tvoje mi ruho poda. 500

U haљinah moјih tako,

za čas tvoју sloboditi,

srce kažuć kripko i jako,

gusarom ćeš poći riti,

da sam ja kći kraљa Ostoje, 505

ti dvoranin moј izbrani,

za odkupe da se moje

nim neizmјerna plata hrani,

tim da k nemu tebe odprave,

da doneseš mnoštvo blaga, 510

ako kćerce sve gizdave

sloboda je nemu draga.

S ovijem riječim rijeh joj ine

mnoge, da se ona usudi,

sa mnom mјenit sve haљine , 515

i u grabećijeh pođe љudi.

Oni od zlata zaslijepjeni,

što s pohlepom mnogi žude,

poslaše je, da im žudjeni

za oba odkup donijet bude. 520

Nu do malo pak videći

po svjedoģbi glasa i lica,

za sve ženskoј u odjeći,

da ja nijesam djevojčica,

i pod moјom da haљinom 525

nim se izmakla ona iz ruke,

s mnogom srgbom i vrlinom

podaše mi gorke muke.

Umorit me hudo i priko

htijahu guse ne smilene, 530

da drag odkup u toliko

ne posla im kraљ za mene.

Kad odkupjen doģoh k nemu -

ah, kako se vedra obraza

na došastju tad mojemu 535
i Danica lijepa ukaza!

Nad sve ine vitezove
uzvisi me i počasti,
i krajevske uz darove
gospodske mi poda vlasti; 540
i vrh dara, ke mi poda,
hvale primih ne izrečene
od njegova svijetla roda,
lijepe kćerice svijem žudjene.

JANKO :

Pohvaļena krepos raste, 545
noj su od zlata hvale draže,
i sve što je većma časte,
toliko se veća kaže.

MATIJAŠ :

Tad goruće pun požude,
za ne rajsku milos steći, 550
počeh slijedit bojne trude,
verno ćaćka ne služeći.

Veće krati nega izbavih
neprijateljskijeh od zasjeda,
i proć nima svu moć stavih, 555
da ne mogu proć naprijeda.

U to svoje odmetnike
on kraj Save razbi u boju,
i šnihove smrti prike
utemeļi krunu svoju. 560

Ja vojevoda nih vojevodu
tuj na priki boj zatekoh,
i imah taku dobru zgodu,
da mu oholu glavu odsjekoh.

Radi dobitja glasovita 565
lijepom gozbom nad sve ine
kralj gospodu svu počita
od bosanske krajevine.

Tuj svi, ki ga poslužiše
u boj oni svud spjevani, 570
od njegove ruke biše
lijepijem darim darovani.

Reče uz dar tad on meni :
dare veće hranim za te,
ti moj dragi, moj hrabreni, 575
dostojan si svake plate.

Mene od robstva ti slobodi,
i slobodi kéercu moju,
nevjernici poharani
kroz desnicu leže tvoju. 580

Reče, a za ním govoriti
Danica mi lijepa poče :
čijem ću tebi zaplatiti,
naše sreće drag uzroče?

Mene ćaćko s tve kriposti 585
i kraljestvo svoje uživa,
držana ću tvom mladosti
biti, dokle budem živa.

Kako dospje sej govore,
u lijep način i ļuveni 590
uprije u me sve pozore,
ter se sramno zarumeni.

Misli, kako srce moje
tad se nađe i ugleda
na riječ drage me gospoje, 595
na zdrak vedri ne pogleda.

Vilovito toj gledańe
mene iz nova tako ustrili,
da ne umjeh malo mańe
ni odgovorit lijepoj vili. 600

Ali u čudnom tancu, koji
prikaza se po tom toga,
ona mene sasma osvoji,
i učini slugu svoga.

Er za ļubav ukazati 605
i besjedom i djelome,

razbludno me uze zvati,
da ja tenac vodim šnome.

Tuj se meni želnu objavi,
da me srce na dar ište, 610
čim za bišeg od ljubavi
moju ruku svojom stište.

Tad sva mlados moja u ruke
krajevskoj se dikli poda,
za ne mijenit sve odluke 615
s nijedne smeće, s nijednih zgoda.

Sili plama luvenoga
ne može se nać prilika,
ki me od doba žeže toga
zatravljena ljubovnika. 620

JANKO :

I razlog je, kad si odkrio,
da te lubi lijepa vila,
i da joj si drag i mio
za viteška tvoja dila,
da tvom ognju nije prilike, 625
da joj vazda držan jesi,
da je gledaš po sve vike,
ko božicu od nebesi.

MATIJAŠ :

Ja joj držan imam biti
sva kolika moja ljeta, 630
i lubit je i dvoriti,
ko najdražu stvar od svijeta.

Ne do dugo za tim vrijeme
u krajevskom perivoju
odkri smionstvom luvenijeme 635
jedan drugom ljubav svoju.

Nakon vele tuj besjeda,
prem ko moje bi žeļeņe,

607. uze] *drugi*: dođe. 609. želnu] *drugi*: žela. 615. mijenit] *drugi*: mjerit.
633. za tim] *drugi*: za što, *treći*: ako. 634. krajevskom] *drugi*: krajevsku.

braneći joj proć naprijeda
čas djevička i pošteće, 640
na svrhu se moje sreće
zakle lijepa djevojčica,
da ničija biti ne će,
razmi moja vjerenica.

Sad himbeni ban Hrvoje, 645
kako čujem s mnogo strana,
na nu stavla misli svoje,
ištuć, da mu bude dana.

Čuće me ovo smeta, 650
i žestoko strijela i rani,
da ga ne uzme kralj za zeta,
ko moguća u ovoj strani.

JANKO :

Mudre i znane kralj je svijesti,
i s razlogom svud se vlada;
kćerice odluke ne će smesti, 655
da u nemiru žive mlada.

A kazo je, da je hrabrena
nemu krepos tvoja draga,
i da je prid nim veća scijena
od kreposti, neg od blaga. 660

A i mi smo, ko Hrvoje,
od plemena gospodskoga,
i od vlastela, ki se broje
čas jezika slovinskoga,
i toliko nega veći, 665

koli krepos tvoja bojna
s glasom svijetlijem svud leteći
od časti je sved dostojna;
tim hodimo razaznati,
ko prohodi stvar za sada, 670
a vječni će boje dati,
neg se srce tve pripada.

Dokle je zdrava ma desnica,
dokle je sa mnom snaga moja

657. kazo je] *drugi*: ukazo se. 658. krepos] *drugi* gotovo postojano tu riječ pišu, s i: kripos. 672. *drugi*: neg se srce tvoje nada.

ona ničija vjerenica 675
ne će biti nego tvoja.

PRIKAZANJE ČETVRTO.

DANICA I JERINA.

DANICA :

Ne moj meni, o Jerina,
već govorit o Hrvoju ;
nije razloga, ni načina,
da mu obećam ljubav moju. 680

Da on od zlata ima gore,
da je gospodar sam na svijeti,
ugodan mi bit ne more,
ni ću vijeku nega uzeti.

Druzi neg on vitezovi, 685
kijeh junaštvo svud se slavi,
svijetlijeh ljudi sjev sinovi,
zaman jesu mene iskali.

Durađ despot i čestiti
vitez Janko vojevoda, 690
Svilojević glasoviti,
i slovinska sva gospoda,
prosiše me veće krati,

ali nijesu srećni bili,
da me bude nima dati 695
ne hoteći čačko mili,

a to er od njih na nijednoga
ne pristaju misli moje,
a nego li srca moga
da je gospodar ban Hrvoje! 700

JERINA :

Koja u nemu, ma kralice,
stvar ti može bit mrzeća :
vedro pleme, svijetlo lice,
moć za krajom od svijeh veća ?

DANICA :

Zaman ti je bit čoviku 705
svijetle moći, i od plemena
ponosita nosit sliku,
kad je s težijem čud himbena.

Od Hrvoja svak spovijeda, 710
da je on svijesti sasna opake,
vjere i časti da ne gleda,
da privare pun je svake.

Još da u nemu toga nije, 715
neg sva dobra na tem sviti,
voljela bih umrijet prije,
neg se šnime sadružiti.

I da odkrijem sada tebi,
što ti nijesam prije skazala :
drugomu sam ja pod nebi 720
srce moje darovala.

JERINA :

Tko je ti, koji lijepos tvoju
dostojan je uživati
uzmnožnomu pri Hrvoju ;
mogu li mu ime znati ?

DANICA :

Ne ć' imena znat negova, 725
nu znaj samo, da je on dika
svijeh najbolijeh vitezova,
plemenitijeh svijeh bojnika.

Negovoj sam hrabrenosti 730
vas moj život ja držana,
on je izgled svijeh kreposti,
on je naša prava obrana,
on je, za kim mlada venem,
ki mi je vas vijek na pameti.

706, 707. *drugi*:

svijetle moći i plemena
ponositu nosit sliku.

JERINA :

Ako ti ga ugonenem,
hoćeš mi ga spovidjeti?

735

DANICA :

Kad ga odkriješ, ma družice,
ne ću ti ga ja sakriti.

JERINA :

Daj mi vjeru tve desnice,
da me ne ćeš privariti.

740

DANICA :

Uzmi, ovo ti vjere moje,
da ne ć' biti privarena.

JERINA :

Knez Matijaš slavni to je,
od koga si zanesena.

DANICA :

Rekla ga si, drugo mila,
poznam da si domišlata.

745

JERINA :

Za njegovu službu i dila
prem velika ti si plata.

DANICA :

Toliko se je uzvisio
kroz čineha glasovita,
on dostojan da bi bio
česarice svega svita,

750

tim ne samo ljubim nega
ko dostojna svake hvale
i viteza najboljega
od slovinske ove države,
nego mu se, da znaš veću,
kletvom zakleh ja velikom,

755

izvan nje da se ne ću
združiti s inijem vjerenikom. 760

JERINA :

Strah me je, da se ne rasrđi
tvoj roditelj toga čiča.

DANICA :

On ne drži u pogrdi
dubrovačkih krv plemića.
Izglede mu glasovite 765
svijetla i srećna kaže vira
od njihove Margarite,
od našega Pavlimira.

Vjerio ako se on nekada
iz lijepoga Dubrovnika, 770
i ja od tole mogu sada
vrijedna uzet vjerenika.

Po mom sudu izabrati
nijesam mogla sreću bolju ;
ne imam sumnje, da pristati 775
ne će i čačko na mu volju.

Ne znaš, da je on kum bio
mom izbranom vjereniku,
i da ga je zaljubio
dijete u svijetlom Dubrovniku ? 780

a to er pođe pohoditi
na njegovu prem porodu
ki vladaju grad čestiti :
slavna kneza i gospodu.

Ne znaš, da je cijeća toga 785
on pribivo dugo vrime
u dvorovih čačka moga,
da ja usrastoh za jedno šnime ?

da on slobodi čačka i mene
od grabeće guse prike, 790
da u boju ne smiljene
razbi naše nevjernike ?

da je na gozbi reko nemu
 moj roditelj vrijedni i znani,
 ko vitezu najboljemu 795
 dar najveći da mu hrani?

Koji može to dar biti,
 neg ja, kćerca draga i mila,
 ku jedinu na sem sviti
 majka me je porodila? 800

Za to neka ban Hrvoje
 ljubi ište s družijeh strana;
 ja sam dala srce moje,
 komu dat ga bjeh držana.

JERINA :

Veći je razlog. — Ali ovamo 805
 dvorkinica družba grede!
 potrebno je, da puštamo
 mi za sada sej besjede.

Hoće tanac izvoditi,
 ko je običaj često nima, 810
 hod'mo se i mi veseliti
 s družicama ljubjenima.

(Ovdi se tanac vodi i pjesni poju).

O plemenita
 naša čestita
 mila gospoje, 815
 lijeposti tvoje
 zvijezda kraljicu
 stižu danicu.

Ako izbrana
 zvijezda je zvana 820
 od svijeh velika
 nebeska dika;
 s tvojom ljepotom,
 s tvojom dobrotom
 ti jesi prava 825
 sva naša slava.

Ona veseli
glasi dan bijeli,
kad od svijeh draže
sve zrake kaže; 830
tve su kriposti
od svijeh vrijednosti
lijep izgled nami,
tvojijem drugami.

Srećan na sviti 835
oni će biti,
kom višna kripos
poda tvu lipos,
za što je sreća
nad sve ine veća 840
vrijednu kraljicu
steć vjerenicu.

KOR:

Dobročincu svakom ima
biti haran tko kraljuje,
a najliše vitezima, 845
s kim u boju napreduje.

Nije junaku stvari draže,
ki s oružjem pravdu blude,
neg da mu se har ukaže
za viteške svoje trude. 850

Svak vladaoca harna lubi,
svak mu žudi čas i slavu,
ni se štedi da izgubi
zarad nega svoju glavu.

Tim hrabreni Rim nekada 855
vas svijet dobi s česti čudne
od istoka do zapada,
od sjevera do poludne.

Kralj Lesandro stare slave
tim prijatele svoje steće, 860
s kijem podloži sve države
odkle žarko sunce iztječe,
i za trude njih spoznane
s harnijem pismom nama poda,

da slovinske lijepe strane 865
vlastita su sved gospoda.

Tim neumrlu čas dobiva
i Ostoja kralj od Bosne,
do čim časti i dariva
vrijedne ljudi i kreposne. 870

On za harnos, ku vrijednomu
Matijašu kaže i čini,
drag je svemu puku svomu
i bosanskoj krajevini.

Tim će slovit do vik vika 875
i kraljica kći negova,
časteć slavna dobitnika
vrh svijeh inijeh vitezova.

Vječni uresi harnijeh družę,
vas najliše, lijepe vile, 880
kad onezijem, ki vas služe,
kažete se harne i mile.

ČIŇENJE DRUGO.

PRIKAZAŇE PRVO.

DANICA I MATIJAŠ.

DANICA:

Odi sam te ja dozvala,
o žudjeno dobro moje,
a to er sam uzaznala, 885
da me prosi ban Hrvoje,
i ako je milos tvoja

ove čula iste glase,
da ne čutiš nepokoja,
da ne mučiš, ni smetaš se. 890

Danica sam ona ista,
ka sam vazda tvoja bila;
vjera i ljubav moja čista
ne samo se nije skratila,
neg se svak čas veća čini, 895
i s vremenom jača kaže,

871. za harnos] drugi: s harnosti. 877. dobitnika] drugi: zatočnika. 889,
890. čutiš, mučiš, smetaš] drugi: čuti, muči, smeta.

er, životu moj jedini,
nije mi od tebe stvari draže.

MATJJAŠ :

Poznam čistu ljubav tvoju,
o kraljevska djevojčice, 900
moj jedini drag pokoju,
srca moga česarice,

i pokli mi s tve milosti
toli svijetli zrak istječe,
od mene su sve žalosti 905
i sve smeće na daleče.

Ti si draga ma danica,
ti si moja zvijezda izbrana,
ti si prava provodnica
moga dobra, moga dana. 910

Neka oholi ban Hrvoje
u požudi taštoj hlepi,
kad kraljevske riječi tvoje
vjera uz množna mene krijepi.

DANICA :

Kako tvoja biti ne ću, 915
ko ti vjeru mu ne dati,
ako za me stvar najveću,
život isti tvoj ne krati?

Jošte trnem, jošte spomena
mlađahnu me smrtno hara, 920
kad s tobome zarobjena
od grabečijeh bjeh Tatara.

Mogaše se ti shraniti
kako čačka shrani moga;
nu za mene sloboditi 925
rob gusara bi vrloga.

U komu bih nepokoju
šnim živjela tužna mlada,
da mi u vrijeme pomoć tvoju,
bog ne uputi, ki sve vlada. 930

904. svijetli] drugi: svijeto. 908. drugi: ti si zvijezda moja izbrana. 909. provodnica] drugi: provodica.

Kroz tve znañe i hitrinu
bi čas moja sahrañena,
po boľemu ja naćinu
bit ne mogoh slobodjena.

Ko na pamet dođe tebi
u onake teške smeće
i onakoj pri potrebi
sa mnoim mijenit tve odjeće?

935

Kako li se ne pripade,
rad onezijeh da će svjeta
tebi zadat gorke jade
privarena gusa kleta?

940

MATIJAŠ :

Bi potrebno rad tve ćasti
pogrditi sve vrline,
i u pogube smrtne upasti,
da ma ľuba ne pogine.

945

Rijeh, naućen od ľubavi:
voľu izgubit glavu moju,
neg da u ruci svoj nepravi
Tatar drži mu gospoju.

950

Nije pravedno, ka dostoji
bit božica od nebesa,
tamni silnik da je osvoji,
da je gospar ne uresa.

Slobodu joj ja dat hoću,
a nemila neka gusa
na me izriga svoju zloću,
i učini me u sto kusa.

955

Za to izvršit, ja načine
ne umjeh boľe izmisliti,
nego s tobom me haline,
moj životu, promijeniti.

960

DANICA :

Kako lijepo pristojaše
ma odjeća na tve lice,

koli izvršno ti hišaše 965
sliku mlade djevojčice!

Još ti bješe u ono vrime
od obraza mah daleko;
još uzrastom junačkime
ne bješe me ti priteko. 970

Ko se ja bjeh usudila
muško ruho stavit na se!
nu potreba je taka bila,
da čas moja sačuva se.

U kojom se nađoh smeći, 975
moja dušo draga i mila,
kad se ukazah prioblačeći
sva malo mañ tebi naga.

Kako straha ne očutih,
kad se po tvom svjetu i sudu 980
priobučena onda uputih,
da privarim gusu hudu?

MATIJAŠ :

Za isto, izbrana moja diko,
teške onada sred potrebe
srce tvoje bi veliko, 985
dobila si sama sebe;

nu gdje se ima sahraniti
čas, i slatka steć sloboda,
svijes hrabrenu pristrašiti
zla ne može nijedna zgoda. 990

DANICA :

Poznala sam onda od veće
da je smionim sreća blaga,
i da u tuge i u smeće
pravu čeljad bog pomaga.

Nu ne samo ne pozna me 995
za Danicu gusar kleti,
neg iz ruke ispušta me,
prema ko bi sud tve pameti.

S jedne strane u veselju,
s druge s mukom veomi lutom 1000
slobodjena k roditelju

najprečijem se vratih putom :
u veselju s moje sreće ;
u žestokoj gorkoj mucij,
er ti, dobro me najveće, 1005
zlijem gusarom osta u ruci

Mišlah u dne. i u noći
ne imah mira ni pokoja,
s hitre varke ko će proći
šćnih vrlinom mlados tvoja 1010

Za isto bih dovršila
s prijeke boli danke moje,
da ti, obrano moja mila,
brzo odkupjen k nam ne doje.

Tim pokli se ti za mene 1015
na ovake trude stavi,
ko da mlados ma ne vene
s tve dobrote, s tve ljubavi ?

Ah, koji bi razlog bio,
koja pravda, koje osude, 1020
da onu, ku si ti shranio,
sad osvojit drugi bude.

MATIJAŠ :

Bi junačko dugovaće,
da ja branim tvoju diku,
da ne štedim snagu i znaće, 1025
ko te ću otet zlom silniku.

Za to ja ću služiti tebe,
dokle uzbudem živ na svijeti,
ni mu snagu, ni sam sebe
ne ću za te vik štedjeti. 1030

A što tako u milosti
mene držiš, ma gospoje,

1002. najprečijem] neki: najprešnjijim. 1026. drugi: oteti te zlu silniku. 1028.
uzbudem] drugi: budem. 1029. drugi: ni mu snagu u potrebe.

to je djelo tve kriposti
i dobrote rajske tvoje.

DANICA :

I dosle si dosta meni
darovo ti truda tvoga,,
vjereniče moj ljubjeni,
slatka željo srca moga,

1035

tim sam danas namislila
ćaćku momu činit znati,
da tva vrijedna ljubim dila,
da me bude tebi dati;

1040

er će prije Sava rika
na zad svoj tijek obratiti,
neg drugoga. vjerenika
razmi tvoja ja ću biti.

1045

Ja sam oni dar najveći,
ki ti on negda obećo je;
ne može se sad poreći
od kraljevske riječi svoje.

1050

MATIJAŠ :

Ja ne mogu neg hvaliti
tvoje odluke, dušo mila,
bivši žele sve odkriti
dragom ćaćku namislila,

1055

er sto krati prije volu,
smrt nemila da me shara,
neg pristupit miso i volu
ljubjenoga gospodara;

tim te veće držat ne ću,
pođi i izvrši tve odluke,
na te stavlam moju sreću,
spuštavam se tebi u ruke.

1060

DANICA :

Pođi s bogom moj uresu,
ne moj na me ti sumnjati,

tve me riječi zanijele su,
do brzo ćeš miran biti. 1065

PRIKAZANE DRUGO.

BAN HRVOJE I JERINA.

HRVOJE:

Da tako je huda vila
bez razloga, bez pameti,
ljubav moju pogrdila,
i drugoga hoće uzeti; 1070
da tako je srce dala
inostranu vojevodi,
i njea je izabrala
najboljega od svijeh odi?!

JERINA:

Tako, svijetli gospodine! 1075
za nim gori, njea scijeni
najboljega nad sve ine,
on je život ne ljubjeni;
držana se nemu pravi,
nim se hvali, nim se diči, 1080
a o tvom bitju i ljubavi
ne da zavrć cijele riči.

HRVOJE:

Da to jedan, koji ne bi
dostojan mi sluga bio,
malo naprijed ki pod nebi 1085
nije imo sunca dio,
sad rad male službe i truda,
lijepom platom ki se izmjeri,
sva je žela, sva požuda
od kraljeve tašte kćeri!? 1090

A ja, ki se ovdi brojim
izvan krala od svijeh veći,
koji toliko blaga svojim,
da mu broja nije izreći,

da sam prid nim u nescijeni, 1095
i da huda djevojčica
ne će podat srce meni,
ni bit moja vjerenica ?!

To li ne zna, da velika 1190
veće moja čas gospodi,
nego deset Dubrovnika,
ne ljubovnik gdi se rodi?

i da ja sam od čeladi
druge rodjen, neg u moru 1195
koja iskati hranu radi,
i u kamenu dube goru.

Pradjedi su moji bili
od vijek vijeka svijetli bani,
mnoge grade gospodili, 1110
svud scijeñeni, svud poznani;

a nih da svijet vas ostali
trgovinam ne pomaga,
pod nebom se ne bi znali,
od nih ne bi bilo traga.

Ako cijeni radi toga 1115
on za kraljem kralj ostati,
sud je negov bez razloga,
u to ufañe zaman trati;

od same se sad kriposti
mala čini čas i scijena, 1120
s poznanome ka svjetlosti
od bogatstva nije združena.

JERINA :

Ne jada se i ne smeta,
svijetli bane nada svimi, 1125
nu ako te kralj za zeta
suproč volj kćerke primi?

Trijeba je, da tad silom ona
ñega volu sluša i slijedi,

1097. drugi: srce podat ne će meni. 1110. poznani] drugi: spjevani. 1111.
svijet vas] drugi: vas svijet. 1115. ako] drugi: ali. 1121. s poznanome] drugi:
poznanome.

i snižena i priklona
da je očinoj zapovijedi. 1130

I za sve se zakle od prije,
van negova ničija biti,
bez ćakove voľe nije
mogla kletva taj slijediti.

Nu da u bitju ja sam tvomu, 1135
ne bih se od ńe dostojala,
pokli je srce sve drugomu,
a ne tebi darovala.

Još je lijepijeh djevojčica,
ke se odreći tebe ne će, 1140
kako i ona svijetla lica
i visoka roda i sreće.

HERVOJE:

Za ńu vele već ne marim,
nu za misli sve pustiti,
hoću jošte jednom stvarim 1145
da me budeš poslužiti.

JERINA:

Ja nositi ljubav mnogu
odavna sam tebi uzela;
služićute sve što mogu,
prem kako sam i počela. 1150

HERVOJE:

U najgluše doba od noći
večeraska, lijepa moja,
u stan ću oni k tebi doći,
gdi spi često tva gospoja.

Rekla mi si u inom stanu 1155
da sad leži huda vila,
i da je tebi na uzdanu
ležat u ńem dopustila;

tim kada se svuće naga,
u ložnicu da počine, 1160

krijući joj, moja draga,
ti pokradi sve haljine.

    Nima uresi sebe sama,
nu najliše na tvu glavu
ne laživa ruda prama 1165
nastoj stavit svu napravu.

    S uresom ćeš tijem mene,
kad ti budem bileg dati,
na razblude naše općene
na prozoru dočekati. 1170

    Tako me ćeš odjevena
i večeras ti primiti,
i sveđ kada ćeš juvena
to ti bude dopustiti.

    Kad me usprinaš u ne odjeći,
privariti sam ću sebe,
uživati nu scijeneći,
što uživat budem tebe. 1175

    Tako mi će proć po malo
od ne žela sva kolika, 1180
a u vrijeme ćeš biti ostalo
ti sva ljubav moja i dika.

    Hoću silom, da mi otiti
bude iz misli huda vila,
ne moj za to ti sumñiti, 1185
da mi nijesi draga i mila.

JEBINA :

    Veomi trudno djelo meni
tvoja milos narediva,
nu te je trijebi, moj ljubjeni,
služit, dokle budem živa. 1190

    Za goruštu ljubav mnogu,
ku ti nosim ja na sviti,
ni ti umijem, ni ti mogu,
ni ti se hoću protiviti.

    Sve ću stavit znañe moje, 1195
nastojaću sa svom vlasti,

1161. joj] *drugi*: jom. 1164. najliše] *drugi*: na lice. 1165. laživa] *drugi*:
zlaćena.

privarene me gospoje
 običajno ruho ukrasti;
 u nem ću te dočekati,
 i večeras, dušo draga, 1200
 i u naprijed vazda krati,
 kad mi poda sreća blaga.

U to smiri i ustavi
 srca tvoga smeće ognjene,
 ako služen, ma ljubavi, 1205
 hoć' podpuno bit od mene.

HRVOJE:

Sve kolike moje smeće
 stoji u tebi samiriti;
 pođi, draga, ne cknj veće,
 nastoj, ko ću miran biti. 1210

PRIKAZANJE TREĆE.

HRVOJE SAM:

Ah Danice, ne danice,
 neg zla zvijezda i neobična,
 ne kraljevska djevojčice,
 ni kraljevom kćeri slična!
 da li svijetla kuća moja 1215
 i visoko vedro pleme
 ovu od tebe čas dostoja,
 da se podaš ti družijeme?

Mene ostavit pri jednomu,
 koga porod potišteni 1220
 porodu je sličan momu,
 kako suncu noćne sjeni;

malo cijenit i vrć s' strane
 moju vrijednos, moje blago,
 i od kreposti inostrane 1225
 ime obljubit tašto i nago!

Ja ne umijem razumjeti
 ni razabrat tvoga suda,

neg za što si bez pameti
nerazložna žena luda. 1230

Što nije narav učinila,
da se bez vas na sem sviti,
kako prisad dubu iz krila,
čovjek bude poroditi?

Nu nije čudo, u ovoj stvari 1235
da se ukaza zasljepjena;
ime slično nu privari,
er se i ona zove žena.

Ne budi vam, žene, dika,
ni jedna se od vas ne proslavi, 1240
što radate vi čovika,
ki je ures sve naravi;

i bodeća drača plodi
lijepe ruse i gizdave,
a snežani lijer izhodi 1245
od smrdeće rođen trave.

Za drugo vas narav nije,
neg za nemir dala od ljudi,
ko srdite poda zmije
i zvjereće vrle čudi; 1250

nerazložne, ne smilene,
i bez vjere, i bez svjeta,
plahe, ohole, porođjene
za zlo vječno segaj svijeta.

Znaćeš, znaćeš, huda vilo, 1255
koga jesi pogrdila,
koga primaš u tve krilo,
i s kijem si se zalubila.

Imam svadit toli opako
tebe i tvoga ljubovnika, 1260
da će biti vrijeme u svako
to pripovijes svijeh jezika.

Ja znam što ću, ja znam što sam
u pameti namislio,

1229. *drugi*: nego što si bez pameti. 1234. čovjek bude] *drugi*: bude čovjek. 1237. ime slično] *jedan rukop.*: i neslično. 1257. u tve] *drugi*: tvoje u. 1261. *drugi*: da u doba biće svako.

počinuo sam, odahnuo sam, 1265
veće sam se osvetio.

A prem evo Matijaša,
koga iskahu me požude;
sad će početi ljubav vaša
sretat svoje smeće i trude. 1270

Hinit mi je šnime trijebi,
ko je običaj vazda moja,
da se ispuni sve što u sebi
mislim rad njih nepokoja.

PRIKAZANJE ČETVRTO.

MATIJAŠ I HRVOJE.

HRVOJE:

Zdrav vojevoda glasoviti! 1275
Ko htjeh, sreća iznijela te;
imam s tobom govoriti,
i tužit se tebi na te.

MATIJAŠ:

Mir i s tobom, svijetli bane!
S novom me si stvari srio, 1280
ne nađohim s moje strane,
u čem sam te uvrijedio.

HRVOJE:

Cijenim da znaš, ko Danica,
kralja Ostoje kći ljubjena,
meni izbrana vjerenica 1285
odavna je narečena.

Za to sam je ja prosići
u ne poslo roditelja;
on će meni pogoditi
prem kako je moja želja. 1290

A sad čujem, da si na nu
ti stavio misli tvoje,
i u veliku da si ufaću
prigrabit mi dobro moje;
tim se čudim, bivši bilo 1295
sveđ prijateljstvo među nami,

da se stavlaš na ovo dilo,
 da se opireš mojim želami;
     i da u bitju ti si momu,
 ne bih ti se protivio, 1300
 i požude moje u tomu
 na voļu bih tvu sklonio.

MATIJAŠ:

Čudim se i ja veoma tebi,
 da imaš želju tač veliku
 vrhu stvari, ku pod nebi 1305
 ne ćeš moći steći viku,
     er sam prije ja stavio
 moju miso vrh Danice,
 nego si je ti vidio,
 neg se nazre na ne lice. 1310

Ja znam, da znaš ljubav mnogu,
 među nami ka prohodi,
 kojoj, pravo rijeti mogu,
 prilike se ne nahodi,
     i da lijepa djevojčica 1315
 ne ište stvari draže i veće,
 neg bit moja vjerenica,
 a da tvoju ljubav ne će.

Ja, kako smo prijatelji,
 sve bih žele me ljubene 1320
 poklonio tvojoj želi,
 da si pri nom veći od mene.

Prid kraljem smo jedne od scijene
 vrh svijeh inijeh vitezova,
 ali većma ljubi mene, 1325
 nego tebe kći negova;

za ovi uzrok krepko ufañe
 imam, steći nu za ljubi,
 ni mi obilno tvoje imanje,
 ni tve blago srca gubi. 1330

1318. drugi: a da ljubav tvoju ne će. 1321. drugi: tvojoj poklonio želi.

HRVOJE:

Sa više ti plaha i slijepa
vjerovati ľuhav čini,
i gorušta prem pohlepa,
za steć ures ne jedini.

Oba drazi bit scijenimo 1335

lijepoj vili, tim sad odi
kletvom se odkrit podvežimo,
ko šnom svaki nas prohodi,

i što jedan od drugoga
na uzdanu mi čujemo, 1340
da se taji od svakoga,
da nikomu ne rećemo.

Čija sreća gora bude,
pusti lijepu djevojčicu,
i vrzi od ne sve požude, 1345
i išti drugu vjerenicu.

A ovo ti vjere moje,
da ću istinu svu ja riti,
i ke ćujem zgođe tvoje,
da nikomu ne ću odkriti 1350

MATIJAŠ:

To ja hoću, to ja žuđim,
evo i tebi moje vire,
i da te ovdi već ne trudić,
ćuj ľuvene me nemire.

Za viteške trude moje, 1355
što znam da ti nije novo,
i za ostale stvari, koje
za ľubav sam ne djelovo,

Danica me je obećala
za svoga uzet vjerenika, 1360
i kletvom se podvezala,
da će moja bit do vika.

Danaska je odlučila
ćaćku svomu činit znati,

1345. drugi: i od ne vrzi sve požude. 1347. a ovo] drugi: i evo. 1348. svu]
drugi: sve. 1350. drugi: da ih ne ću spovidjeti.

da se je sa mnom zaljubila, 1365
da je bude meni dati.

Za isto držim, da će mene
kralj za zeta zagrliti,
i da kćerke sve ljubjene
hotjeću će pogoditi, 1370

er ako ga sa svom snagom
u sve doslek služih smeće,
sadržan mu s kćercom dragom
služit ga ću vele veće.

Dotle gredu me požude, 1375
i ne ištem proč naprijeda,
dokli ona ma ne bude,
kako višnji zapovijeda.

Znajuć rajsku ne dobrotu,
zaman bi mi bilo ufati, 1380
ne zamjernu moć lipotu
prije vremena uživati.

HRVOJE :

Daleko si tja od mene,
i sam ovo ti ćeš rijeti,
netom sreće me ljubene 1385
ja ti budem spovidjeti.

Hitra vila s tobom hini,
što tva mlados ne stavlja se,
scijenu od mene djelom čini,
a riječima tebe pase. 1390

Vazda sa mnom kad govori,
sve besjede dio veći
rug ludostim tvojom tvori,
priprosta te prem scijeneći.

I da odkrijem tebi veće, 1395
što bi razlog tajat bio,
kad si i ti tvoje sreće
pod zakletvu meni odkrio :

nije mjeseca, da u ne krilu
ja ne uživam u razbludi 1400

1366. bude meni] *drugi*: meni bude. 1376 proč] *drugi*: već. 1377 ona ma] *drugi*: moja sva. 1396. razlog tajat] *drugi*: tajat razlog.

mnokrat onu rado milu,
 lijepe od vile ka se žudi.

Cesto se oba nahodimo
 sred kraljevske ne posteje,
 slatko vrijeme gdje vodimo, 1405
 prem kako su moje žeje.

Tim svu ljubav vrh Danice
 ko dostojnu meni ostavi,
 ter se druge djevojčice,
 slične bitju tvom, dobavi. 1410

MATIJAŠ:

Sasma očita laža to je,
 izmislio to si u svijesti,
 da juvezni budeš moje
 i diklice lijepe smesti. 1415

Tim se hodi sa mnoom sijeci,
 ili od zlobne te besjede
 najbrže se sad poreci,
 s kom kraljevu kćer ujede;
 er ne samo da sve lažeš,
 ukazaću s mačem tebi, 1420
 neg izdavnik da se kažeš
 od najgorijeh svijeh pod nebi.

HRVOJE:

Ta je rasrgba bez načina;
 što ćemo se krvaviti,
 i bez boja kad istina 1425
 otkrivena može biti.

Kad ti djelom ne ukažem,
 što ti riječim sad govorim,
 tad mi reci, da sve lažem,
 i pravednu da je tvorim. 1430

Hoću, da oči vide tvoje
 večeraska bez krzmaņa,
 od besjede ove moje
 da je istina riječ najmaņa.

MATIJAŠ :

Kad mi ukažeš to u dilu, 1435
što ne scijenim vidjet viku,
dragu ću ti pustit vilu
i ne ljubav svu koliku;
nu ne scijeni, da riječima
ja ću tvojiem vjerovati, 1440
što ne budem mojijem očima
sve najprije razgledati.

HRVOJE :

Večeraska, netom bude
noć mučeca naprijed proći,
na svrhu će me požude 1445
i beajede moje doći.
Hod' da ukažem mjesto tebi,
gdje sakriven imaš biti,
odkle ti je muče trijebi
ova djela sva paziti. 1450

KOR :

Nije na svijetu stvari gore,
nego tebe, zli jeziče,
na neslične kad govore
nesvijesni te gñev potiče;
nu na lijepe kad se vile 1455
plaha nesvijes tva prostire,
tve su riječi smrtno strile,
nije čemeru tvomu mire.
Tko god na njih zlo govori,
ili cijelu pamet ne ima, 1460
ili, er tamna djela tvori,
razložno je mrzeć nima.
Često su one svom pameti
i hitrinom svoga suda
ľudi otali smrtnoj šteti 1465
i od žestocijeh smeća i truda.

Svemoguća narav mila
 nije mogla na sem sviti
 od gizdavijeh lijepijeh vila
 draže stvari poroditi. 1470

U to se ona ne privari,
 nego veća da je njih scijena,
 svijem dobrotam njih nadari,
 za to er se zove žena.

O gospođe, vi ste dika 1475
 i ures vječni sve naravi,
 sve se bitje od čovika
 po vašemu bitju slavi.

Što se čovjek od vas rodi,
 to su njemu hvale prave, 1480
 vi ste zora, koja izhodi,
 svijetlo sunce ljudske slave.

Bog vas za ino stvorio nije,
 neg za pokoj od svijeh ljudi;
 što je čovjeku korisnije, 1485
 neg ljubovca blage čudi?

Mnoge zemlje uzvišene
 biše s vaše vjere i svijeta,
 vi ste za čas porođjene
 i za dobro svega svijeta. 1490

Govoru je svjedok momu
 kraja Ostoja kći čestita,
 ke je krepos mjestu ovomu
 od uresa vjekovita.

Ona u način od danice, 1495
 od ke svijetlo ime nosi,
 nad sve ine djevojčice
 ljepotom se svom podnosi.

Teško se ima pokajati,
 ko ne i našu kori diku; 1500
 često čovjek glavom plati,
 ki vlas poda zlu jeziku.

1472. njih] *drugi*: ne. 1473. *drugi*: svom dobrotom njih nadari. 1474. er]
drugi: jur. 1488. biše] *drugi*: bihu, *treći*: bijahu. 1500. našu kori] *jedan*:
 vašu tvori.

ČINENJE TRECE

PRIKAZANJE PRVO.

MATIJAŠ sam :

Ah, ma česti ne smijena,
može li se vjerovati,
da je ma lijepa naučena 1505
tlapit, hinit i varati?

Da kraljevska djevojčica,
izgled od svijeh vrijednijeh dila,
sramotna se hotimica
časne od dikle učinila? 1510

Ma Danica da je izdala
ľubav, sluľbu, vjeru moju,
i da srce svoje podala
nevjernomu jes Hrvoju? 1515

I večeras ja paziti
imam ovijem mojijem očima
celivat se i grliti
mrzećega ľňnom hotima?

Kada vidim ovo djelo,
vjerovat je meni trijebi, 1520
sve stvorene da se je smelo,
i da sunca nije na nebi.

Što da ľubit može u nemu
lijepa dikla i gizdava?
Zlobnu narav i u svem
djela opaka i neprava? 1525

nabunľivu ćud himbenu
i pohitnu tuđe ćasti?
od kriposti malu scijenu
s ne izrećenom oholasti? 1530

Ko joj drage mogu biti
ove oči vuhvovite
i načini uzoviti
nega svijesti kunovite?

1520. *drugi*: vjerovati veće je trijebi. 1532. vuhvoviti] *tako tri rukopisa*
a jedan: vuhovite, *drugi*: vukovite. 1533. uzoviti] *tako imaju rukopisi, koji*
dobro razlikuju s od z.

To li ne zna, da mu dosti 1535
 nijesu, dvije, tri, i četiri;
 da s naravnom nevjernosti
 svaku hoće, ku zamiri?

To li ne zna, kako odi
 po zakonu i po sudu 1540
 svaka dikla na smrt hodi,
 s kom hotima naći budu?

Ne, ne, ne, ne, nije razloga,
 da se mlados moja izgubi,
 nevjernika ovakoga 1545
 ne može ona biti lubi.

Da istina ovo bude,
 sam bih sebe porazio,
 i žestoke moje trude
 s mojom smrću dovršio. 1550

Tim mi je sila poč vidjeti,
 hudi zlotvor što mi obeća,
 da znam, kom ću smrću umrijeti,
 da prije svrši moja sineća.

Nu se je čuvat trijeba grede, 1555
 da mi zlobni ban na putu
 s prikom družbom ne zasjede,
 za podat mi smrt priļutu.

Nu ako kleti krvnik scijeni
 steći ljubav me gospođe 1560
 na privaru, kada meni
 s noćnijem mrakom vrha dođe?

On se je izdavat naučio,
 i gdi nije moć i snaga,
 prik, nevjeran, i nemio, 1565
 varkami se svud pomaga.

Ėegovi su svi načini
 pravi bijeg od poraza,
 a i mjesto mi sumnit čini,
 gdi večeras doć mi ukaza. 1570

Da onacijeh i dvadesti
 imam u dne suprotiva,

susreo bi ih s krepkom svijesti,
nu je od veće noć sumnjiva.

Tim ću bratu poći riti, 1575
koga poznam bojnu silu,
da mi dođe straža biti
proć izdavnom svakom dilu.

Šnim sadružen straha imati 1580
ne imam skrovnijeh od zlotvora,
a ne ću mu odkrivati
moga s banom dogovora.

A prem tmina gluhe noći
već prosipa mrake svoje;
ili imaju šnome proći, 1585
ili uzrastjet smeće moje.

PRIKAZAŇE DRUGO.

KRAL OSTOJA I SVJETNICI.

KRAL:

Moji verni, kojih ja
i ljubim i gledam,
kojijem skrovnna sva
moja uzdano spovijedam, 1590
a i vi veseli

u moje potrebe
vik nijeste štedjeli
ni snage ni sebe,
vazda se ja hvalim 1595

vašijem svjetima,
i nad svim ostalim
podavam čas nima;
tim za sve sada noć 1600

mučeca gospodi,
činio sam vami doć
u dvore moje odi,
da kada poznati
me misli budete, 1605
svjeta mi po-lati
korisna možete.

1596. *drugi*: vašima svjetima.

Tko se sam svjetuje,
često sam pogine;
a svjete tko čuje,
mnokrat ga zlo mine. 1610

SVJETNIK 1. :

Svijetli kralu, nijesu trijebi
tvojoj vlasti naši svjeti,
cijec razuma i pameti
ne izrečene, ka je u tebi;
nu pokli smo tvojom blagom 1615
zapovijedi usiljeni,
s rukom, srcem, s riječim, snagom,
na službu smo tvu spravljani.

KRALJ :

Moja kći Danica,
koja, ko znate vi, 1620
vrhu svijeh družica
dobrotom svom slovi,
(er dobro izvañe,
zamjerna ljepota,
hvale su najmañe 1625
ñe svijetla života)
od vjere na doba
veće je prispjela,
i ñoj se podoba
drug vrijednijeh pun djela, 1630
jedno ere družijeh ja
ne imam sinova,
i ljeta jur moja
dospjet su gotova,
drugo ere kon mene 1635
mjesto ovo i strana
od ruke hrabrene
hoće bit vladana.

1623—1626. drugi: dobrotu i znañe,
                             zamjerna ljepota,
                             hvale su mnoge ñe
                             svijetloga života.

1638. hoće bit] drugi: bit hoće.

Znate, ko blizu nas
slovinaskoj gospodi 1640
moguća turska vlas
svijem vrha dohodi:

ko Nemañijeh raškijeh cara
pod ñim leži kruna strena,
ko hrabrenijeh moć Bugara 1645
ñim robuje podložena,

kako su oni predñijeh dana
Ugre u boju pridobili,
i česara od Rimjana
Sigismunda šñim razbili, 1650

ko se on jedva s bijegom shrani
ispriđ sablje ñih junačke,
i uteče u poznani
grad gospode dubrovačke;
s mnogo ugrske tu gospode, 1655
kako čujem, još pribiva,
dokle odahne prike od zgode
i nemilijeh od protiva.

Za uzrok ovi vrijedna zeta
potreba je meni uzeti, 1660
da me od svacijeh brani šteta
i s junaštvom i s pameti.

Od Hrvata ban Hrvoje
ovu sreću naglo prosi,
nu ljubjene kćerke moje 1665
drugi miso svu zanosi.

To je Matijaš vojevoda,
koga sam ja odhranio,
i komu sam od poroda
izabrani jur kum bio. 1670

I ñu i glavu istu moju
teška od robstva on sahrani,
odmetnike razbi u boju,
i vazda nas čuva i brani.

Cijeta toga nad sve ine 1675
vrijedni mladac i hrabreni

1644. kruna] *drugi*: kuća. 1645. moć] *drugi*: množ. 1660. potreba] *drugi*:
potrebno.

rad kriposti sve jedine
veoma ugodan jes i meni.

Mislím nemu kćercu dati,
i požuda moja ovo je; 1680
nu najprije želim znati,
hvalite li misli moje?

SVJETNIK 2.:

Za sve, kralju, riječ je stara,
da je mahnit priko mire,
od svojega gospodara 1685
odlukami ko se opire,

nu što u srcu ćutim momu,
ne mogu ti nego izrijeti,
i ktjeću se sade tvomu,
a za koris tvoju, oprijeti. 1690

Drug jedine kćerce tvoje,
i zet, sličan tvoj visini,
plemeniti ban Hrvoje
najbolji se meni čini.

Ne imaj sumnju, da ovaku 1695
ja mu davam čas i sciјenu,
ko poznancu, ko rodjaku,
koji mi je u plemenu;

neg er vidim, da od nega,
razmi same tve vedrine, 1700
gospodara nije većega
sred bosanske kraljevine.

Van što negov rod izhodi
od pradjeda punijeh slave,
mnoga sela on gospodi, 1705
mnoge grade i države.

Cijeća toga u ovoj strani
ima mnoštvo nasljednika,
i tuđini i mještani,
svi ga drže za velika. 1710

Srebru i zlatu, koje on svoji,
iznaći se broj ne more,
snaga i pamet u čem stoji,
što svi ljudi naglo dvore.

Zlato je bilo vazda, i sade 1715
oružje je od svijeh jače.
to razbija tvrde zgrade,
to protivne tupi mače.

Vrh bogatstva, vrhu blaga, 1720
on je svake pun hitrosti,
što je veće nego snaga
i viteške hrabrenosti.

Čud negova nabunjliva, 1725
kad mu ne daš tvoje kćere,
od više će bit sumnjiva
u protivne tve namjere;

a kad mu je budeš dati, 1730
i u miru će i u boju
ko tvoj dragi sin čuvati
od svakoga krunu tvoju.

Negovijem ćeš blagom moći
u najteže tve potrebe,
kad uzhoćeš, tad pomoći
i kraljestvo i sam sebe.

Kad dostojna možeš zeta 1735
naći iz ove iste strane,
hotjej primit moga svjeta,
ne moj iskat inostrane.

Bosanska će kraljevina 1740
bit nemirna, kada čuje,
da si obro ti tuđina,
za tobome da kraljuje.

Vrhu inijeh svijeh razloga, 1745
svijetli kralju i čestiti,
čas je i razlog, veće svoga
neg tuđina uzvisiti.

Tim nikoga van Hrvoja 1750
ne išti tvoja vlas izbrana,
za kojega kćerca tvoja
bole može bit udana.

SVJETNIK 3.:

Da drugoga nije razloga,
vedri kralju pun pameti,

za što bana hrvatskoga
ne ć' za zeta ti uzeti,
    bio bi razlog od svijeh veći,   1755
da ga srce tve ne žudi,
što sved' žive on hineći,
nabunjlive što je čudi.

Zet se za strah ne uzima,
stvari od male scijene te su,   1760
a najliše krajevima,
druzi od kojijeh se boje i tresu.

Tva vedrina ne moj scijenit,
kad mu podaš kćer ljubenu,
da će običaj on promijenit   1765
u dni mlade naučenu.

U djetinstvu zla primjena
uzmnože se u čoviku,
ćud nevjerna i himbena
ne može se povrc viku.   1770

Onada je razložnije
svoga uzvisit neg tuđega,
kad znaš da on opak nije,
i kad se uzdat mož' u nega.

Tu ljubavi nije podpune,   1775
ni se može tvoj zvat oni,
kroz potajne ki nabune
smeta pokoj, mir progoni.

A zahvale kralu od nebi,
ti toliko svojiš blaga,   1780
da Hrvoje malo tebi
scijene i časti tiem prilaga.

Svakako je pod tvom vlasti,
sve što nemu jes podložno,
sva negova zemlja časti   1785
veliĉanstvo tvoje uzumno.

Tko mu drago tvoj zet bude,
negova ga činiš kraja,
i davaš mu s prave osude
vlas podložnijeh svijeh zemaļa.   1790

1767. djetinstvu] *drugi*: djetinstvo. 1779. zahvale] *drugi*: zahvaleć. 1782
tiem] *drugi*: tu.

Za zeta se tebi prosi
čovjek, vrijedno ki djeluje,
to bogatstva sobom nosi,
gdje je čovječstvo svega tu je.

Tim što kćercu tvu vrijednomu 1795
Matijašu dat odredi,
lijepo u srcu misliš tvomu,
s tom odlukom naprijed alijedi.

Za sve da se nije rodio 1800
on sred ove pokrajine;
odhranjen je s nami bio
u istom dvoru tve vedrine.

Tu, ne u način od tuđina,
s mnogom dikom i radosti 1805
neg, dragoga kako sina,
nauci ga sve kriposti.

S toga verno služec tebe,
on hrabrene pun odluke,
u najveće tve potrebe
poče vršit tve nauke. 1810

Klete od guse tebe obrani,
i oslobodi kćercu tvoju,
ni se štedje, da nu shrani,
rusu izgubit glavu svoju.

Pridobiti tebi učini 1815
odmetnike tve nepravde,
i doć vrha njih vrlini,
i ohole im splesat glave.

Po junaštvu po negovu 1820
ubijen bi njih vojevoda,
što prilomi vlas njihovu,
što dobitje nami poda.

Nim naš gospodar i kralj jesi,
u sve tvoje trudne zgode 1825
vik bočega imo nijesi
zatočnika ni vojevode.

Za ovi uzrok nas nitkore
ni s razlogom ni s načinom

vrijedna mladca zvat ne more
inostrancem ni tuđinom. 1830

Kad tvu kćercu podaš nemu,
neumrli ćeš glas ostavit,
ugoditi puku svemu,
dobročinca svijeh proslavit.

U potrebe teške ovako 1835
sva podložna tva država
ište srce krepko i jako
ne od kune, nego od lava.

Nać boľega ne moţ' zeta, 1840
ki će za čas svu podpunu
od svakijeh branit šteta
tve kraljestvo, tvoju krunu.

A i on je, kao Hrvoje, 1845
svijetla od roda i od velika
Dubrovčana, ki se broje
slovinskoga čas jezika,

kojijeh krvi plemenite
ne ockvrñeni rod izvira
od Rimjana i od čestite
družbe kralja Pavlimira. 1850

Nu zakoni lijepi, kijeme
gospoda se taj vladaju,
ñih ponosno vedro pleme
svom dobrotom nadsivaju.

Svijeto i s djelim i s besjedom 1855
u slobodi, miru, i skladu,
svaki od ñih čudnijem redom
gospoduje rodnom gradu.

Svi slobodu milu i dragu 1860
nad životom brane i ľube,
ni se ohole na čas blagu,
u protivah ni se gube.

Vlas desnice boţanstvene
tijem razumom ñih nadari,
da ih časte i da ih scijene 1865
svi kraljevi, svi časari.

Za sve u mjestu kamenitu
oni drže tijesno stane,
po svemu se širi svitu
svijetla kripas njih i znaće. 1870

Iz njihova grada izhodi
sto plovećijeh drijeva sada,
u kijeh blago nim dohodi
i od istoka i od zapada. 1875

Svi mogući s toga cića
od slovinske lijepe strane
žele u broju bit plemića
tež gospode izabrane.

Koliko se kraja i bana
pod njihovo doale krilo 1880
iz razlicijeh svijeta strana
prijeke od sile sahranilo!

Eto je bila zgoda taka,
da Sigismundo česar sade,
razbijen bojnijeh od Turaka, 1885
u njihove dođe zgrade.

U vijeke ćeš zavezati
plemenitu tač gospodu,
kad tvu kćercu budeš dati
hrabrenomu njih porodu. 1890

Bićeš od njih vazda dvoren,
i u potrebe tve najveće
njih slobodni grad zatvoren
bit nikada tebi ne će.

Van toga ćeš haran biti, 1895
kad za djela vrijedna i bojna
tako budeš počastiti
mladca, časti svim dostojna,

i učinićeš, da se steće
s vezom vjere te kripasne, 1900
što na gozbi jur zareće
prid gospodom svom od Bosne.

1868. tijesno] *drugi*: svoje. 1870. njih i] *drugi*: i njih. 1872. drijeva sada]
drugi: brzijeh grada. 1875. s toga] *drugi*: toga. 1888. tač] *drugi*: tu. 1898.
mladca] *drugi*: mlaca; svim] *drugi*: sveg.

Dar najveći tad mu obeća,
ki ja scijenim nije od zlata;
od tve kćerice ljepša i veća
bit ne može nemu plata. 1905

Nad sve ino mladcim svime
tijem češ podat lijepa izgleda,
da svak srcem veselime
tvu vedrinu služiti grede. 1910

Sama plata i ne ufaše
jače neg stvar druga nijedna
na kriporno djelovanje
žeže i nuka srca vrijedna.

PRIKAZANE TREĆE.

ISTI I GLASNIK.

GLASNIK:

Vedri kraju, koga srića
i razum se svuda časti,
od Mihajla Svilojevića
glasnik gredem tvojoj vlasti. 1915

Sigismundo, kralj poznani
od Boema i od Ungara,
rimski česar izabrani,
šle ga k tebi poklisara. 1920

Sred lijepoga Dubrovnika
on se razbijen sad nahodi,
gdi daleče boja prika
svoje u miru dni provodi 1925

Gospoda ga ona dvore
sve što mogu jače i draže,
a i on se sve što more
nima opeta haran kaže. 1930

Za zlameće scijene mnoge
nih je kneza počastio,
i od zlaćene nega ostroge
vitezom je učinio.

- S ostrogami zlaćenima 1935
 vrijedni česar i hrabreni
 podo mu je blag nad svima
 zlatni ogrlaj, mač zlaćeni,
 hoteć da od sad svi kolici
 u naprijeda nih knezovi 1940
 u dostojnoj budu dicit
 zemlje ugrake vitezovi.
 Ali er ima mnogu želju,
 u rodni se stan vratiti,
 proč svomu se neprijatelju 1945
 hoće od prije utvrditi,
 tim viteza glasovita
 lijepa iz grada šle u tebe,
 da mu pomoć ište i pita
 u dohodne sve potrebe. 1950
 Prije neg svršit podne bude,
 on će sjutra s tobom biti,
 i česarske sve požude
 veličanstvu tvomu odkriti,
 nu došastjem prid svojijeme 1955
 posla mene, neka znate
 tač luveni glas na vrijeme,
 i da mu se vi nadate.

KRAJ:

- Velika je moja sreća,
 od rimskoga da česara 1960
 hrabrenoga Svilojevića
 ja ću primit poklisara.
 Poć ćeš sjutra nemu riti,
 da ga čekam naglo dosti,
 i da ga ću ja primiti 1965
 s mnogom scijenom i radosti.
 A vi, dike me čestite,
 pokli znate me požude,
 pođ'te na stan počinite;
 čim noć tmasta proći bude, 1970

1951. *drugi*: prije neg podne dospjet bude. 1952. sjutra] *drugi*: sutra.
 1969. stan] *drugi*: dom.

u podobno ja ću vrijeme
u veselju i u miru
s Matijašem hrabrenijeme
dovršiti ovu viru.

Svi ste čuli, ko počasti
dubrovačke sve vlastele
rimski česar, veće vele
i silnije neg ja vlasti.

Posred dvora u to moga
u velikoj sjutra slavi
poklisara česarskoga
svak se od nas primit spravi.

PRIKAZANJE ČETVRTO.

JANKO I MATIJAŠ GLEDAJU, GDI SE HRVOJE PEŃE NA PROZOR.

MATIJAŠ:

Čeka me, brate odi,
i ako moj čuješ glas,
gdi budem ja, hodi
s oružjem oni čas;
dozvaŃa bez moga,
ako me lubiš ti,
ne moj mi s ovoga
mjesta se krenuti.

JANKO:

Pod', brate, kuda hoć
na tvoja čineŃa;
odavle ne ću poć
bez tvoga hotjeŃa.
Ne znam, što me moj brat odi
u ovo doba jes doveo,
nu se od pobjed on nahodi
veoma smeten i dreseo;
ka godi se stvar zgodila,
ili se ima zgodit Ńemu

1986. oružjem] drugi: oružem. 1994. hotjeŃa] drugi: hoteŃa 1996. doba]
drugi: vrijeme.

prem nedraga i nemila,
s koje zle misli dohode mu.

Pusto mjesto za sve ovo je;

ako mene sud ne vara. 2005

dvor široki kraja Ostoje

na ovu stranu odgovara;

pri ovomu paček kraju,

kuda puta nije općena,

skrovni stani bit imaju, 2010

gdi mu stoji kći ljubjena.

Za u mislijeh već ne stati,

ke mi čine zlo sumniti,

poć ću vidjet i prežati,

ka stvar ovo može biti.

Nu ki biļeg ćujem sade; 2015

što ovo vide oči moje;

tko li ovo iz nenade

prid kraļevski dvor došo je?

Koja je ono mlada vila

prem slobodna, smiona od veće, 2020

noćno prozor otvorila?

Svijetle ti su ne odjeće!

Kraļeva je kći Danica!

Moj ljubjeni brate, gdje si?

Ne zlaćena prama i lica 2025

općeni su ono uresi.

Ona je, čin ju ne ne krije,

ono je prozor od ne stana,

a noć tmasta toli nije,

da ne može bit poznana. 2030

Tamni hotim k noj se peće,

veselo ga ona čeka.

To li je svijetlo tve pošteće,

djevojčice huda i prijeka?

Nu ti, ko ga ona prima, 2035

nu ti kako k noj ulazi;

i ova djela moj brat pazi,

i život mu ne uzima?

2004. sud] drugi: noć. 2020. slobodna] drugi: slobodno. 2021. otvorila]
rastvorila. 2037. i ova] drugi: koja.

Tko bi mogo pomisliti,
da kraljevske djevojčice 2040
bludne ovako mogu biti
i nesramne hotimice!

Što se zemlja ne rastvara,
što nebesa ne trjeskaju,
što vrhu njih oba s gara 2045
plami ognjeni ne padaju?

Ali ovamo moj brat grede,
ne izrečene pun bolesti;
negove ću čut besjede,
a pak ću ga poći sresti. 2050

MATIJAŠ:

Što mi se ovo prikaziva,
na koja sam došo djela?
Mu Danicu drugi uživa,
a meni je potamnijela! 2055

I jošter sam živ na svijeti?
još ne vršim ljeta moja?
Bole je umrijet, neg živjeti
sred ovacijeh nepokoja.

Ti me ovoga zla slobodi,
bitki maču i bodezni, 2060
prsi moje ti probodi,
za dat lijeka moj boljezni.

JANKO:

Što je to, brate moj ljubjeni,
što si pamet izgubio?
Brže odluke te promijeni, 2065
stavi na mjesto mač nemio.

Sve gospođe sa zlom mrakom,
kad ovaku čud imaju,
kad s nevjerom toli opakom
svoje vjerne izdavaju 2070

Ne moj sebe sam moriti,
prije neg dođe vrijeme tvoje;

2065. *drugi*: bijesne odluke tve promijeni. 2067. *slom*] *tako 4 rukop.*; *jedan*:
slim.

čeka s većom časti umriti,
ko junaku dostojno je.

Po zakonu mjesta ovoga
ona je, ne ti, glavom kriva,
koja svjetlos roda svoga
tamnijem djelim pocrniva.

2075

Mogla je draga biti tebi
huda vila i himbena,
dokoli ti ne čud ne bi
s ovom zgodom otkrivena;

2080

sada u tvojoj bit omrazi
ima gore neg zvijer huda,
tvojijem očima kad upazi
nečistoću od svijeh bluda.

2085

S tujem oružjem, koje tvom rukom
suprotiva tebi obrati,
pod' prid kraljem i prid pukom
ne krivine ukazati.

2090

Suproć tebi ne će obranu
nitko držat zle bludnice,
znajući kripas izabranu
od junačke tve desnice.

2095

Ali ovamo čeljad hode,
s puta im se uklonimo,
nesreća je nam stat ode,
s mjesta ovoga tja bježimo.

MATIJAŠ :

Hod'mo, hod'mo, ali veće
tužnu meni živjet nije,
me bolesti dospjet ne će,
prije neg život moj dospije.

2100

KOR :

Ne ima cijele taj pameti,
i sasma je bez mudrosti,
tko god drži, da je na svijeti
zlato bolje od kriposti,

2105

2086. svijeh] *drugi*: ne. 2089. i] *drugi*: za. 2095. hode] *drugi*: hodi. 2097.
ode] *drugi*: odi.

i bi mudar nada svima,
tko jur reče: volim zvati
gospodar se bogatima,
neg bogatstva njih imati. 2110

Zamani je svojit mnoge
župe, grade i države,
a pameti bit uboge,
i ne imati časti prave

S malo svijesti i razbora 2115
bogat čovjek, nije stvar ina,
neg stup velik zlatan s dvora,
a sve u nutra crna tmina;

a vazda je kripas prava 2120
lijepa i svijetla oda svudi,
i ne ures i ne slava
nijednijem mrakom ne pohudi.

Zlato je zgodam zlijem podložno
i od velike mnokrat štete;
od kriposti dobro uzumno 2125
prika zgoda vik ne smete.

Zlato u rukah zla čovika
vele gorijem nega stvara,
potiče ga na zla prika,
zlobe u nemu sve razgara; 2130

stavna kripas u kom siva,
i da zle je taj naravi,
zla mu narav pridobiva,
i vodi ga na put pravi.

Grad je u svemu čestit oni, 2135
ni može imat štete nijedne,
ki vladaše svoje nasloni
na kripasne ljudi i vrijedne.

Mogući su ljudi često, 2140
u kijek nije bilo znaña,
pogrdili rodno mjesto,
kad su bili sred vladaña.

Tim svak hvali kraja Ostoju,
ki za branit lijepu Bosnu,

hoće podat kćercu svoju 2145
ne bogatu, neg kriposnu.

Malu zlato čas prilaga,
s kijem čovještvo za jedno nije;
a čovjek se i bez blaga 2150
uzvisiti često umije.

ČINENJE ČETVRTO.

PRIKAZANJE PRVO.

JANKO I GLASNIK.

JANKO :

Noćaska se s varkom meni,
žudjenoga dana prije,
ukro iz dvora brat ljubjeni,
i nigdje ga vidjet nije. 2155

Ne znam, što će bit od naga,
nu mi čini zlo misliti,
da s vidjena sinoćnoga
nije se pošto poraziti. 2160

Prida mnome samirio
bješe lute svoje smeće,
a kazaše, da je pustio
hudu iz misli vilu veće. 2165

Strah me, da mi sve koliko
nije podo razumjeti,
za ispunit djelo priko,
i za boje moć umrijeti. 2170

Ako istina ovo bude,
što ma trudna svijest goneta,
od muke ću prike i hude
i ja dospjet moja ljeta. 2175

GLASNIK :

Proplaćite svi bojnici,
proplaćite sve vojevode,
i vitezi svi kolici,
ki alijedite bojne zgotce;

2168. mi] *drugi*: nije. 2164. nije] *drugi*: on mi. 2172. sve] *drugi*: svi.

svu bosansku krajevinu 2175
 snađe boles ne izrečena,
 ne pereni štit poginu,
 pade obrana ne hrabrena.

JANKO :

Ki glas čujem, vajmeh meni ?
 Ničija nije poguba ovo, 2180
 van tva, brate moj ljubjeni.
 Kud greš, mladče, što je novo ?

GLASNIK :

Ah, nesreće hude i prike !
 Matijaš vrijedni, trijes od boja,
 posred Save, plahe rike, 2185
 svršio je ljeta svoja.

Jutros u istok bijele zore
 zgodi mi se neka sresti,
 što se može huđe i gore
 puna smeće i bolesti. 2190

Pođi k dvorim krajevskima,
 tu mi poče govoriti,
 i što vidiš tvim očima,
 Danici ćeš doglasiti.

Moje od strane prikoj vili 2195
 besjede ćeš ove rijeti :
 „nevjera me tvoja usili
 i vidjeće priko umrijeti.

S tebe ginem prije vremena ;
 velika bi ma čes bila, 2200
 da je majka ma ljubjena
 bez oči me porodila.“

Kako riječi ove izreče,
 žalostan se sa svijem tijekom
 na iznositu hrid zateče, 2205
 ka nad brzom bješe rijekom.

Strmovrat se vrže odtole,
 naricajuć svu čes hudu,

2182. mladče] drugi: mlače. 2190 bolesti] drugi: bolijesti. 2194. doglasiti]
 drugi: poći riti. 2207. strmovrat] drugi: strmoglav.

i valove ne ohole,
utopiti da ga budu. 2210

Rijeka utopna, netom skoči,
sve da ti se srce strese,
ugrabi ga s mojijeh oči.
i daleko tja zanese

Poć ću, ko mi je naredio, 2215
u kraljeve dvore dati
ovi tužni glas nemio;
već ne mogu s tobom stati.

JANKO :

Za ovo li se, moj ljubjeni
brate, od mene noćno ukrade, 2220
da glas ovi ne smiljeni
tvoje od smrti čujem sade?

Ova li se plata i hvala
za viteške bojne trude
tvojoj službi dostojala 2225
od kraljevske kćeri hude?

Da li od silnijeh ti gusara
shrani ne čas i pošteće,
da te ovako satire i shara
kroz nesramno ne čineće? 2230

Ah, ne samo vrijeme gubi,
nego na smrt gre nemilu,
tko neharnu diklu lubi,
tko nevjernu dvori vilu.

Što ju onada u sto dijela 2235
ne isijeće gusa vrla,
što ju ognjena ne udri strijela,
što ju zemlja nije proždrla!?

Ova zгода teška od veće
ima i život moj zanijeti; 2240
što pribivam ovdi veće,
što ne idem i ja umrijeti?

Kud se steru me besjede,
ter ne čini ma desnica,

2214. zanese] drugi: odnose. 2218. s tobom] drugi: odi. 2226. kraljevske]
drugi: kraljeve. 2230. no] drugi: sve. 2235. ju] drugi: je.

da prije mene na smrt grede 2245
nepoštena nevjernica ?

Poć ću kraľu, da svak čuje,
opovidjet sva činenja,
ko negova kći djeluje
pod koprenom od poštenja, 2250
i s oružjem u desnici
proć svakomu branit odi,
da se u bludnoj hotimici
vjere i časti ne nahodi.

Nitko ako se nać ne bude 2255
mjesec dana kad dospije,
da nevjeru ne sabľude,
i da mene pridobije :

po zakonu i po sudu
od bosanske kraľevine 2260
imaće ona smrt prihudu
za prihude sve krivine ;

to li mi se zgodi pasti,
(što ne čekam i ne scijenim)
ostati će s malom časti 2265
i svedć s glasom nepoštenim.

Znam u omrazi da ostajem
i kraľevom i od puka,
nu se za to malo hajem,
kad se ispuni moja odluka. 2270

Bivši brata izgubio,
najmiliju stvar na sviti,
već nikomu drag i mio
u ovoј strani ne ću biti.

PRIKAZANJE DRUGO.

HRVOJE sam :

Sad hitrosti me velike 2275
svi razumni proslavite,
i od uresne lovorike
dostojne mi vijence svijte.

2262. sve] *drugi*: ne. 2268. kraľevom] *drugi*: kraľevoј. 2278. svijte] *ruko-*
pisni: svite.

Smrt se moga protivnika
po svem svijetu razglasila, 2280
i od nega me Sava rika,
prem ko žudijah, osvetila.

Krajevskoga on pristola
hitio se bješe veće
toj negova bješe voľa, 2285
tež htijaše stignut sreće;

kad ma pamet i hitrina,
s kom se dođe protiviti,
čini mu se s tiješ visina
u dno Save oboriti. 2290

Oho, sve što više uzlazi,
sve opeta niže pada,
i ludo se sved porazi,
tko godi se ludo vlada.

Noćasne je znam vidjene 2295
nega oholas prilomilo;
sad ispuni tve žeļeņe,
o Danice, huda vilo.

Koliku bih ja pod nebi
steko slavu, čas i diku, 2300
da još dođem vrha tebi,
kako i tvomu ljubovniku!

Sada u tvojijeh vitezova
svjete pita, kraļu Ostoja:
ali jakos jes negova, 2305
ali veća hitros moja?

Ja odoljeh tvomu svjetu
i nepravom tvomu sudu:
smrt doradih tvomu zetu,
smetoh tvoju kćercu hudu. 2310

Svaka je dobit mila i draga,
s kom ispuñáš tve požude;
ili je varka, ili snaga,
samo da se pridobude.

Po himbenstvu i privari, 2315
sad najveće što se časti,

2286. htijaše] drugi: žudijaše. 2298. Danice] drugi: Danico. 2305. jakos]
drugi: snaga. 2312. ispuñáš] drugi: ispuniš.

dobili su moji stari
ostavljene meni vlasti;
i ja slijedim pomno dosti
glasovite njih stupaje:
moja hitrost njih hitrosti
ništa nazad ne ostaje.

2320

Prikazana na mom štitu
zlamenuje ova kuna,
bez hitrine da na svitu
ne stječe se čas podpuna

2325

Do svrhe se šnim vladati
u svijesti sam namislio,
i nikomu ne kazati,
što sam noćas samotrio.

2330

Još mi je trijeba nač načine,
kroz himbeno ke god dilo,
da se komu od Jerine
me vuhvenstvo ne bi odkrilo.

Kad nekrepka jedna žena
zna koja god tva skrovita,
taj stvar nije pokrivena,
svemu svijetu neg očita.

2335

Tim, što vrijeme gubim odi,
i u krajevske ne grem dvore,
vidjet kako stvar prohodi,
i od ovemu što govore?

2340

PRIKAZANJE TREĆE.

DANIČA I DVORKIŃICE.

DANIČA :

Koje su ove tužne zgode.
ki glas začuh, vajmeh meni,
da u pogubne skoči vode
s moga uzroka moj ljubjeni?

2345

Ku nevjeru, koje dilo
on od mene vidio je,

da cijet toga prem nemilo
bude svršit danke svoje? 2350

Kud otide, braće mili,
što poginu, jaoh, bez mene,
koja umrijeti stvar te usili
posred rijeke ne smilene? 2355

Kunem ti se nebom i ovim
vedrijem zrakom od nebesa,
i vladaocom, ki trjeskovim
ognenitijem vas sviet stresa,
od pogube tvoje prike
ja ti nijesam uzrok bila, 2360
ni nevjernu stvar u vike
suproć tebi sakrivila.

Na me ako si ti sumnio;
što mlađahna tebe umori,
ter prije, ko bi razlog bio, 2365
moje srce ne rastvori?

Tu naštena tva prilika
bila bi ti svjedok pravi,
ko mi ugodi tvoja dika,
kako gorim s tve ljubavi. 2370

Me pošteće ti sahrani,
mili život ti mi poda,
ti bi ures moj izbrani,
moja dika ma sloboda.

Bjeh omrkla s hude česti 2375
potištena robinica,
a osvanula s tvoje svijesti
gospoja opet i kralica,

a da izdati tebe budem,
ki me iz smrtnijeh diže truda, 2380
i prid bogom i prid ljudem
neharnica kriva i huda!

Danaska bi uprav veće
moj vjerenik, moj kralj bio,
da se nijesi brzo od veće 2385
na zlo tvoje pospješio

2355. nebom] *drugi*: bogom. 2363. ti] *drugi*: što. 2369. ugod:] *drugi*: omili
2380. diže] *drugi*: ize. 2384. kralj] *drugi*: drag.

Koji udes ne smijeni,
kad te htijah ja smiriti,
usili te, vajmeh meni,
sred utopne rijeke umriti? 2390

Ti se utopi, moj izbrani,
cijeneć, da ti ja sam kriva;
a ja živem, i sunčani
zrak nada mnom jošte siva! 2395

Još me suze ne utapljaju,
kako i tebe plaha rijeka!
Što me u gorkom semu vaju
smrt ne umori? jaoh, što čeka? 2400

Vodo, koja moje milo
dobro ugrabi, da daj vrati
negovo mi mrtvo tilo,
da ga budem ukopati. 2405

Nije pravedno, jaoh, da leži
u tvom krilu moj ljubjeni;
riječ mi gine, duh mi bježi,
padoh, umrijeh, vajmeh meni! 2410

(Odi se prinemaga).

DVORKIŃICA 1.:

Tec'te ovamo, družbo mila,
pade crnoj zemlji nica,
svu je sliku izgubila
krajevskoga svoga lica. 2410

DVORKIŃICA 2.:

Od bolesti od velike
žalosna se prinemogla,
na čuvene zgode prike
odoljeti nije mogla.

DVORKIŃICA 3.:

Ah, nesrećne djevojčice, 2415
umrla je tužna mlada,
sva se tresem, me družice,
srdašce mi puca od jada.

DVOBKINICA 4. :

U komu će nepokoju
ne roditelj dragi biti, 2420
kada bude kćercu svoju
u ovom bitju upaziti?

DVOBKINICA 5. :

Ovo su od svijeh muke gore;
već ne mojmo odi stati,
pones'mo je svijetle u dvore, 2425
je da joj se duh povrati.

PRIKAZANE ČETVRTO.

SKUP BOJNIKA.

BOJNIK 1. :

Proplačimo, družbo mila,
mi vrijednoga Matijaša,
ki bi prava naša obrana,
naša slava, dika naša; 3430
grozne suze svi ronimo.

U glas tužan procvilite
svi vitezi, sve vojevode,
vojujući ki trudite,
kijem su drage bojne zgode; 2435
vaš izbrani cvijet uvenu.

SKUP PJEVA :

O bosanska kraljevino,
plači i čuti gorke jade,
umrije dobro tve jedino,
glasoviti tvoj štit pade; 2440
tve se slomi vito kopje.

BOJNIK 2. :

Ljevaj i ti suza vire,
plemeniti kralju od Bosne,
čas i slava tvoja izvire

od desnice svijem kripasne, 2445
koja te je sved' branila.

Vrh svijeh inijeh boles veću
ćuti, lijepa o Danice,
plači tešku tvu nesreću,
vječnijem suzam peri lice; 2450
prospi niz vrat zlatne vlase.

Tvoj vjerenik pogibo je,
tva sloboda, tva čas mila,
žudjeno je sunce tvoje,
prid kijem ti si dan vodila, 2455
smrtnijem mrakom potamnilo.

SKUP PJEVA :

O bosanska krajevino,
plači i ćuti gorke jade,
umrije dobro tve jedino,
glasoviti tvoj štit pade; 2460
tve se slomi vito kopje.

BOJNIK s. :

I ti, bijeli Dubrovniče,
svijetli grade i slobodni,
prava kripas u kom niče,
vrijednijeh ljudi stane rodni, 2465
cvili i žali sinka tvoga.

Šteta tvoja bi velika,
u nevjeme izgubiti
toli slavna zatočnika,
ki će tebi vazda biti 2470
vječne od slave i od uresa.

SKUP PJEVA :

O bosanska krajevino,
plači i ćuti gorke jade,
umrije dobro tve jedino,
glasoviti tvoj štit pade; 2475
tve se slomi vito kopje.

BOJNIK 4. :

Razložno je tvu smrt priku,
o viteže glasoviti,
svakom mladcu i bojniku
vječnijem suzam počastiti, 2480
i proslavit tve ukope.

Ti bi ovijeh čas zemaļa
suproć svakoj štetnoj zgodi;
ti našega svijetla kraļa
od Tatara oslobodi 2485
i negovu kćercu milu;

ti neumrlu čas i slavu
proć odmetnijem vojskam steće,
i nih vojevodi rusu glavu
na junačkom polu odsijeće, 2490
i dobitje nami poda.

Nijesmo imali od vik vika
u sve naše teške zgode
ni boļega zatočnika,
ni jačega vojevode, 2495
ni viteza vrjednijega.

SKUP PJEVA :

O bosanska kraļevino,
plači i ćuti gorke jade,
umrije dobro tve jedino,
glasoviti tvoj štit pade; 2500
tve se slomi vito kopje.

BOJNIK 5. :

Smrt, koja te ugrabila
u najboļi cvijet mladosti,
vlas je imala vrhu tila.
ne junačke vrh kriposti, 2505
ka će u vijeke biti živa.

Utopnoj će Savi od sade
ostat ime vjekovito,
ka te ugrabi iz nenade,

koja tvoje plemenito 2510
tijelo drži u svom krilu.

SKUP PJEVA :

O bosanska krajevino,
plači i čuti gorke jade,
umrije dobro tve jedino,
glasoviti tvoj štit pade ; 2515
tve se slomi vito kopje.

PRIKAZANJE PETO.

ISTI I GLASNIK.

GLASNIK :

Što cvileći tu stojite,
hođte ovamo, družbo mila,
da čujete, da vidite
teške zgode huda dila. 2520

Krajeva je kći ljubjena
veće mrtva nego živa,
vrh toga je obadjena
nepoštenijem grijehom kriva.

Matijaša hrabrenoga 2525
brat u svijetle dvore doje,
gdi krajestva bosanskoga
sva gospoda s kraljem stoje,
veleć: kralju plemeniti,
znajuć zakon sej države, 2530
slobodno ću tebi riti,
da znam ostat sad bez glave.

Ne poznane kćeri tvoje
vas kolik je uzrok bio,
da je moj brat danke svoje 2535
prije vremena dovršio.

Nepoštena ne su djela,
svojijem očim, koja upazi,
nega na smrt zlu dovela,
kojom sebe zlo porazi. 2540

2510. plemenito] *drugi*: sad skrovito. 2511. krilu] *drugi*: skutu. 2520. huda]
drugi: trudna. 2526. *drugi*: brat je u svijetle došo dvore. 2528. stoje] *drugi*:
zbore. 1540 zlo] *drugi*: on.

Ona od nje bi ljubjena,
ne ću tajat tvojoj vlasti,
bivši ljubav taj poštena,
i kraljevskoj slična časti.

Sva njeva bi požuda, 2545
u tebe ju isprositi,
i viteških radi truda
zet ugodan tebi biti.

Ali do čim iz daleka 2550
stoji verno nu dvoreći
i s požudom naglom čeka
ne dvorenu lijepos steći,

ne čekanom nemu nadom
noćaska se vidjet zgodi, 2555
tamni hotim gdje ukradom
dike uživat ne dohodi.

Na oči brata moga i moje
s haljinami ne znanimi
k noj na prozor uzišo je,
kud ga ona skrovno primi. 2560

Toj nenadno hudo dilo
od neharne tvoje kćere
momu je bratu učinilo,
da ga rijeka zla proždere

Po zakonu po staromu 2565
od bosanske kraljevine
ja ću branit proć svakomu,
da su riječi moje istine.

Oružan ću pod oklopijem
svijem, ki hoće, ukazati, 2570
ali s mačem, ali s kopjem,
da ne umijem ja lagati.

Ako mene pridobudu
do mjeseca svrhe ovoga,
ispuniću mu požudu, 2575
smrt alijedeći brata moga;
to li dotle pridobijena
ne uzbude ma desnica,

2544. kraljevskoj] *drugi*: kraljevoj. 2551. naglom] *drugi*: naglo. 2552. lijepos]
drugi: kripas.

s prava suda biće ubijena
nemilosna nevjernica. 2580

SKUP :

Težak nam si glas donio,
da se huđi čut ne more;
da je li se kralj smutio
na nenadne tej govore?

GLASNIK :

Veoma se gorko smuti 2585
i ražali priko mjere,
i gorko mu bi za čuti
nepošteñe svoje kćere.

Nu vitezu silnom reče:
scijenim, i ne bez razloga, 2590
da je kćerca ma daleče
od nečasna djela toga;

ali ako se u krivini
toj prihudoj bude otkriti;
za sve mi je rod jedini, 2595
oštar sudac ja ću biti.

Hoću da svak zna po temu,
da je pravedan kralj Ostoja,
i da je draži zakon ñemu,
nego koris i kći svoja. 2600

Ti se spravi u toliko
s maćem, s kopjem ukazati,
što si reko sve koliko,
i ne moj se pokajati.

Reče, i pusti svu gospodu, 2605
koja bjehu za jedno šñime.
ter se uputi k svom porodu
srcem veomi smućenime.

SKUP :

Kako smućen biti ne će
na te glase prem nemile, 2610

2581. nam si] *drugi*: si nam. 2599. draži zakon] *drugi*: zakon draži.

ko ne čutjet gorke smeće,
čujuć prikor kóerce mile?

Gore muke nije na svijeti
roditelju lubežljivu,
nego djecu svu vidjeti,
gdi s malome časti živu.

2615

Tim ne mojmo, družbo izbrana,
ovdi zaman veće stati,
put krajeva hod'mo stana,
za sve poprav razaznati.

2620

PRIKAZANJE ŠESTO.

BAN HRVOJE I JERINA.

JERINA:

Pobjegla sam tužna iz dvora,
znajuć da je ma krivina,
što glas steče pun prikora
svijetla kraja kći jedina.

Pravedna je ona pala
u žestoke ove smeće;
ja sam kriva, koja ukrala
kraljevske sam ne odjeće.

2625

Nesreća je teška bila,
vidjet na noć tmastu i gluhu,
ko sam tebe ja primila,
moj ljubjeni, u ne ruhu.

2630

Jaoh, obraz mi na tle pada,
jaoh, tresem se sva, gdje gine
djevojčica svijetla i mlada
s moga uzroka, s me krivine.

2635

Na vrijeme ako doć ne bude
nijedan vitez nu braniti,
od bolesti lute i hude
sila je tužnoj meni umriti.

2640

Još me leden strah obhodi,
er dvorkiće sve kraj srita,
i, odkud ova stvar izhodi.
od svijeh oštro ište i pita.

Uzaznati od njih žudi,
je li kriva kći mu mila,
po zakonu da je osudi,
ako bude sakrivila. 2645

Tim da mene ne uhiti,
i ne otkrije varku moju,
gdje godi me nastoj skriti,
i za moju čas i tvoju. 2650

Kad bih bila otkrivena,
imala bih smrt prihodu,
a i život bi tvoj i scijena
u veliku bili trudu. 2655

Priporučam ja se tebi,
ti samiri me skončanje,
ti si slatko sve pod nebi,
gospodaru, me ufañe. 2660

HEVOJE:

Izvršno si učinila,
moja mila, moja izbrana,
što se jesi uklonila
iz kraleva dvora i stana.
Ja ću tebe pomno skriti, 2665
gdi ne možeš bit naštena,
cijeca toga ne moj biti
žalostiva i smetena.

U onu tvrđu, skoro koju
kraj Save sam sagradio, 2670
malo paka mlados tvoju
poslati sam odredio.

S dvije moje verne sluge
sadržena ti ćeš poći,
i stat, dokli ove tuge 2675
i ove smeće budu proći,
za tijem, pokli jes Danica
glas od male stekla dike,
moja izbrana vjerenica
ti ćeš biti po sve vike. 2680

2645. uzaznati] drugi: izaznati. 2656 bili] drugi: bila. 2657. priporučam]
drugi: priporučujem.

JERINA :

Toliko sam, moj ljubjeni,
puna jada i čemera,
da za srce ništa meni
ne zadijeva taj se vjera,

Smetena je pamet moja,
ništa dobro, jaoh, ne sluti,
misleć, gdi će ma gospoja
s moje varke poginuti.

2685

HRVOJE :

Misli, ko ćeš sahranena
ti sred ove smeće biti,
a već ne moj, ma ljubjena,
o gospođi tvoj misliti.

2690

U to, dokle još naprijeda
boje vidim, što čini se,
da te sa mnom tko ne ugleda,
u dvorove moje skrij se.

2695

JERINA :

Poć ću, ali vele ckniti
ne moj, nego što mož' prije
nastoj mene odpraviti,
ovdi veće da me nije.

2700

HRVOJE :

Ah, da glavom mojom mogu
tebe odmijenit, ma gospoje,
smirio bih boles mnogu,
koja smeta srce moje.

PRIKAZAŃE SEDMO.

BAN HRVOJE sam :

Ovdje vržen zar
s igre se dijeliti

2705

2682. čemera] *drugi*: nemira. 2692. o gospođi] *drugi*: od gospođe. 2696.
skrij] *rukopisi*: skri. 2697. ckniti] *drugi*: skniti. 2701. glavom mojom] *drugi*:
m jom glavom.

ne mogu; trijebi je stvar
početu svršiti.

Noćasna hitrina
ma skrovnja nije odi, 2710
dok godi Jerina
živa se nahodi.

Sije žale, i tjera
plah vjetar, tko scijeni,
da može bit vjera 2715
nekrepkoj u ženi.

Kad ona zna sama
me stvari mučeće,
nije mirna pamet ma,
to vas svijet zna veće. 2720

Za s ovom sumnjome
mu mlados ne jadt,
trebaće bit nome
danaska obradit.

Ne mogu sakriti 2725
privaru mu ljudem,
ako nu svršiti
na vrijeme ne budem.

Sramna ovo stvar nije
vuhvenstvu mojemu, 2730
bio sam i prije
u tancu ovemu.

Tko nije hud kad godi
u trudnu životu,
i u strahu dni vodi, 2735
taj ima sramotu.

Mučno se na svijeti
stječe čas i dika
bez prike pameti,
bez grijeha velika. 2740

Dva verna moja šnom
poslaću, da budu

2711. dok godi] *drugi*: dokoli. 2714. *drugi*: vjetar, tko scijeni. 2716. ne-
krepkoj] *drugi*: krjepkoj. 2722. i 2724. jadt-obradit] *drugi*: jadt-obradat
treći: jadt-obredit. 2730. vuhvenstvu] *drugi*: čovještvu.

potajnijem načinom
podati joj smrt hudu.

U stvari još veće
skrovno me služe ovi,
drže ih mučeće
obilni darovi.

2745

Tko nađe darove
u ljudskom narodu,
nađe iste okove,
i diže slobodu.

2750

Od zlata pjeneza
po mitu korisnu
svim jezik zaveza,
svim usta zatisnu.

2755

Darovim zavezan
jezik tuđ grijeh muči,
i kako odrezan
besjedit oduči.

2760

Robujući pače isti,
za platu sve vike
pri svojoj koristi
pripijeva tve dike.

Za to ću veće poč
što mislim dospjeti,
za vazda naprijed moć
u miru živjeti.

2765

PRIKAZAŇE OSMO.

DVORKIŇICE.

DVORKIŇICA 1.:

Hod'te u dvor, me družice,
u žestokoj kral je smeći,
i sve zove dvorkiŇice,
nim veliko zlo prijeteći.

2770

2745. veće] *jedan*: večeće. 2750. [ludskom] *drugi*: [uckom. 2755. svim jezik] *drugi*: srca svijeh ili srca svijem. 2755. i 2757. zaveza i zavezan] *moglo bi biti*: saveza i savezan.

DVORKIŃICA 2. :

Ne imamo se mi bojati
zla, ne bivši u krivini;
hotjej po prav nam kazati, 2775
što je uzrok toj vrlini?

DVORKIŃICA 1. :

Kako odovle bi Danica
s teška glasa začuvena
od vas inih dvorkiŃica
malo živa ponesena, 2780

s mnogom mukom vas dvor staše,
cijeneć da je mrtva veće,
s groznijem suzam svak plakaše
ne nadane te nesreće.

S nastojanjem svak velicim 2785
oko plačne sve gospoje
poče radit s mnozijem licim,
je da otvori oči svoje.

I tako se pomha stavi,
da najposlije dikla mlada 2790
razabra se i pojavi,
nu neizmijerna puna jada.

DVORKIŃICA 2. :

Hvala bogu, drugo mila,
da je tužna oživjela;
ko bih grozno ja cvilila, 2795
kad bih mrtvu nu vidjela.

DVORKIŃICA 1. :

Vele bi joj boje bilo,
ne nahodi da se živa,
er od smrti gore dilo
prispijelo je noj protiva. 2800

Čačko srdit k noj došo je
gñevnijem licom i riječima,
da Matijaš vrijedni umro je,
videć noćno š nom hotima.

Kad negovu svrhu priku 2805
 tijekom si, reče, uzročila,
 bivši svijetlu tvoju diku
 sramnijem djelim pocrnila,
 za krivinu sprav' se ovu,
 kako zakon veli, umriti, 2810
 ako bratu proć negovu
 ne dođe te tko braniti.

DVORKINICA 8.:

Ah, nesretne djevojčice,
 koje čuti gorke rane!
 Promijeni li svoje lice 2815
 na te riječi ne nadane?

DVORKINICA 1.:

Sva se učini od mramora
 pri govoru gorkom tomu,
 i ne umje odgovora
 roditeљу podat svomu. 2820

Nu ne vele posta tako,
 kada mnogo smjenstvo steče,
 i kažući srce jako
 ove riječi čačku reče:

bog zna, čačko moj ljubjeni, 2825
 da ja nijesam to skrivila,
 ni će se viku nać u meni
 nepoštena, sramna dila.

Nu kad dragi moj umro je,
 slatko ufañe me na svijeti, 2830
 ugodno mi živjet nije,
 ja ću s drage voļe umrijeti.

Ne ću obrane, vajmeh, kada
 sva je obrana moja pala,
 moje dobro, moja nada, 2835
 moja dika, moja hvala.

Nitko drugi, razmi tebe,
 vjereniče moj ljubjeni,

2822. smjenstvo] drugi: smionstvo. 2833. i 2835. vajmeh kada — moja nad
 drugi: oj jaoh veće — moje sreće. 2837. drugi] drugi: ini.

u teške bi sej potrebe
bio štiti boji tužnoj meni. 2840

Ti bi, ti sam odoljeti
mogo bratu hrabrenomu,
da ne pođe, jaoh, umrijeti,
za dat poraz bitju momu.

Ne ću mene, jaoh, plakati; 2845
žalim, čačko, staros tvoju :
cijeca moje smrti ostati,
ah, u kom ćeš nepokoju.

Ah, blažena majka mila,
ku prije mene bog uzo je, 2850
da žalosna ova dila
ne gledaju oči tvoje.

Rani, čačko, veće rani,
evo t' moga vrata i prsi,
bez tve drage kćerice ostani, 2855
mojom krvi mač omrsi.

Ali ako ćeš učiniti
stvar podpuno dobru i pravu,
i nepokoj moj smiriti,
u plahu me vrzi Savu. 2860

Neka i mene plaha rika
bude svršit, kako shara
moga draga vjerenika,
moga draga gospodara.

Kad ne mogoh bit negova, 2865
dokli bješe živ na sviti,
mrtvu me će zgoda ova
šnime mrtvijem sjediniti.

DVORKIŃICA 4. :

Tužne glase nosiš nami,
pune smeće i poraza; 2870
tijem žalosnijem besjedami
kako čačko ne se ukaza?

2847—48. *drugi*: u komu ćeš nepokoju
cića smrti moje ostati.

2861. plaha] *drugi*: smrtna. 2865. mogoh] *drugi*: mogah. 2872. ne] *drugi*: noj.

DVORKIŃICA 1. :

Skri mahramom oči svoje,
i žestoko sta cviliti,
ni kripostan bi podniti 2875
toli lute nepokoje.

Vas dvor plakat za jedno šnime
sve kralice zlu čes uze,
i s tužbami neizmjernime
grozne iz oči roni suze. 2880

Ona sama sred zla toga,
svijem cvilena, ne cvilaše,
i žalosna ćaćka svoga,
da joj poda smrt, nukaše.

DVORKIŃICA 5. :

Hod'mo u dvore, već ne cknimo, 2885
me družice drage i mile,
kraličinu smrt cvilimo,
ah, nesrećne tužne vile.

Hod'mo, hod'mo raskosane
vlase trgat, grdit lice, 2890
vrhu mrtve i skončane
naše druge i kralice.

DVORKIŃICA 6. :

Ako rajska ne dobrota
tač nemilo bude umriti,
nije ni meni već života, 2895
moje ću danke dovršiti.

Snebivam se, kako može
ona od toga kriva biti;
ti je hotje obraniti,
sve mogući višni bože! 2900

PRIKAZAŃE DEVETO.

KRAJ I DVORANI.

KRAJ :

Što imam prije ja žaliti,
kćerice, drago me rodjeće,

ali, er ćeš izgubiti
život, ali tve pošteće?

Smrt pošteća svijetla tvoga 2905
najprije ću plakat odi,
er se od ćaćka umrloga
nesramotna ti porodi.

Mješte tvoga moj plakati 2910
život imam, ki se hrani,
mrtvu tvoju čas gledati
i tvoj život poharani.

Tebe zla ćeš grabi meni,
s tebe ja sam izgubio 2915
Matijaša, ki mi je bio
draži nego sin rodjeni.

Kada ti si uzrok bila
od negove smrti hude
i čas tvoju izgubila,
umri, umrijećeš s prave osude. 2920

Da to li ću izgubiti,
moja draga kćerice, tebe,
koju ljubim na sem sviti
vele veće neg sam sebe?

i od kolena nitko moga 2925
nakon mene ne će ostati,
vrhu mjesta ki će ovoga
mješte mene kraljevati?

Ne, ne, mala je čas i scijena,
da bosanska jes kraljica, 2930
jedna, ka je nepošteća,
jedna bludna hotimica.

Pokli je zakon sej države,
s mnogom pomnom sveđ čuvani, 2935
da ti jesi dužna od glave,
ako tvu čas tko ne obrani,

zakon slijedit ja sam obro, -
er tko družijem zapovijeda,
u svijeh djelijeh svačije dobro
stavla dobru svom naprijeda. 2940

Voļu izgubit tebe, voļu
moja kuća da je strena,
neg kroz tvoju samovoļu
da je pravda potlačena.

Smiri srǵbu priku i hudu; 2945
što govoriš, kralju Ostoja,
da to li će po tvom sudu
bit ubijena kćerca tvoja?

Koja je ovo teška sila 2950
i žestoka nada svima,
da od ćaćka kćerca mila
bit sudjena na smrt ima?

S jedne strane ljubav blaga,
s druge od pravde svijetla cijena 2955
k sebi srce moje primaga,
i čini me zlo smetena.

Kad je taka tva krivina,
trijeba je, kćerce, već umriti,
trijeba je ljubav da se očina
pravdi bude pokloniti. 2960

Zle izglede puku dava,
i od velike štete i smeće,
kad od mjesta kralj i glava
na zakonijeh stati ne će.

Ne ima koris svu gledati, 2965
komu je draga čas i hvala;
sve zakone razbijati
priprosta je čas i mala.

Tim, što veće odi trudim? 2970
tim, što veće odi stoju?
ter na priku smrt ne sudim
nepoštenu kćercu moju?

DVORANIN :

Pusti gorko tve skončanje,
vrijedni kralju plemeniti, 2975
i ne gubi sasma ufañe,
da će tvoja kćerca umriti.

Kad s oružjem Janko bude
 ukazati, da je kriva,
 tada na noj s prave osude
 plam ispuni tvoga gniva; 2980
 nu ako se nać ki godi
 bude vitez izabrani,
 da ju od smrti oslobodi,
 da ne svijetlu čas obrani,
 po zakonu sej države 2985
 ne ima tada bit ubijena:
 nije veće dužna od glave,
 netom bude obraćena.

KRALJ:

Prida mnom je dužna glavom,
 kad nečasna tvori dila, 2990
 kad svevolom jes nepravom
 svoju svjetlos pocrnila;
 još da je prava, tko će moći
 Janku odoljet hrabrenomu,
 tko li nemu vrha doći 2995
 u pogubnom bijeću tomu?
 Sva bosanska kraljevina
 ne ima sablje bolje od nega,
 ni sva ugrska pokrajina
 zatočnika vrjednijega. 3000
 Nu za zakon ispuniti
 od kraljestva bosanskoga,
 s rasrǣbom ću mojom ckniti
 do mjeseca svrhe ovoga.
 U toliko vi pođite, 3005
 i po našoj svi državi
 svijem vitezim navijestiti,
 kijeh visoko pleme slavi,
 da tko bude doć braniti
 suproć Janku kćercu moju, 3010
 i bude ga predobiti
 u viteškom temu boju,

2983. ju] *drugi*: je. 3007. vitezim] *drugi*: vitezom. 3008. visokoj *drugi*: vi-
 eško.

obrañenu djevojčicu,
naći ako se bude prava
daću ñemu vjerenicu 3015
i vlas ovijeh svijeh država.

Ali ako kriva bude,
omastiću ja najprvi
pun rasrgbe prike i hude
moju ruku u ñe krvi; 3020

kraļ dostojan oni nije,
i svak ima hulit ñega,
ki svu koris ļubi prije,
nego koris puka svoga.

Ah, nesrećni roditeļu, 3025
ah, ma kćerce draga i mila,
u komu sam ja dreselu
s ne nadana segaj dila!

Viku ma svijes ne prosudi,
da ću ovake steć sramote 3030
od posluha tvoga i ćudi,
od anđeoske tve dobrote.

PRIKAZAÑE DESETO.

JERINA I DVA KRVNIKA.

JERINA :

Da tako je zli Hrvoje,
himben, opak, i nemio,
vami, vajmeh, naredio, 3035
da skratite danke moje?

i za to me zavodite
sred pustoši ove odi,
da me tužnu umorite,
gdje se svjedok ne nahodi? 3040

KRVNIK :

Tako; za to ti se sada
odi spravi veće umriti,

ni se ufa, ni se nada,
da ćemo ti mi prostiti.

JERINA :

Ova li se plata i dika 3045
mojoj vernoj službi dava
od prokleta, od neprava,
od krvnoga izdavnika?

Ja sam nemu na dar dala
zatravljenu mlados moju, 3050
i ljubjenu mu gospoju
prem nevjerno za n' izdala;

i što mu sam verna bila,
da smrt primim strahovitu?
Da je čas proklet, kad na svitu 3055
majka me je porodila!

O paklenom u čemeru
zadojeni nevjerniče,
koja tebe stvar potiče,
da me ubiješ, jao, na vjeru? 3060

Ľudska majka tebe nije,
zla nakazni, porodila,
nego tigre zvijer nemila
ali otrovne Ľute zmije.

Ovo li je vjera, koju 3065
poda meni tva desnica,
da ću biti vjerenica
i sveđ imat Ľubav tvoju?

Ovo li je čas i slava,
ku mi hotje obećati, 3070
da s tobome banovati
hrvatskijeh ću vrh država?

Lasno tebi privariti
djevojčicu mladu staše,
koj razumjet dat mogaše, 3075
žarko sunce da ne sviti.

8041—8044. drugi: Tako; za to ti se spravi
brzo ovdí sad umriti;
ni se ufa, u naravi
da ćemo te mi pustiti.

Uči, uči sad slušati
izdavnike zle, Jerina,
i s promjenom od hašina
tvu gospoju izdavati. 3080

Izdajstvo se prima i čuje,
ali ne oni, tko izdava;
i sam sebi smrt podava,
po izdajstvu tko djeluje.

Prosti, prosti, ma gospoje, 3085
prosti, diklo mila i lijepa,
navela me ljubav slijepa,
da podkradem ruho tvoje.

Da sam te izdat tijem scijenila,
ko mišlaš zlotvor kleti, 3090
vočela bih prije umrijeti,
neg bih tu stvar učinila.

Od razuma sada tvoga
poznam ures ponositi,
čijem se ne htje ti vjeriti 3095
za izdavnika paklenoga.

On privari mene i tebe,
nu može biti segaj dana
doć će pomoć i obrana 3100
u priteške tve potrebe;

a ja umirem, i nitkore
nije, da me, jaoh, pomože;
i mož' trpjet, višni bože,
nemilosne tač zlotvore?

Ti trjeskove tvoje s gara 3105
vrh silnika doli upravi,
ki pod slikom od ljubavi
ovako me tužnu hara.

Ti, desnice božanstvena,
učin'; s pravde tve moguće 3110
da negova traga i kuće
ne ostane uspomena.

Da to veće, vajmeh, dili
umrijet imam tužna i mlada,

PRIKAZANJE JEDANESTO.

ISTI I MIHAJLO SVILOJEVIĆ.

MIHAJLO :

Koja dikla ovo cvili?
 ke zlotvore šnom vidimo?
 Skoč'mo, druži moji mili,
 svež'mo, udrimo, izranimo.

KRVNIK :

Bjež'mo, družo moj izbrani, 3145
 utecimo priku silu,
 skup viteza gre da brani
 suproc nami tužnu vilu.

MIHAJLO :

Ah, prokleti zli krvnici
 iz paklene tmaste noći, 3150
 ovako li djevojčici
 hotijahote vrha doći?

Da vas brzi bijeg ne ote,
 za vaš hudi grijeh nemili
 vaše biste sad živote 3155
 pod mom sablom ostavili.

Tko ponuka vas ubiti
 prigizdavu lijepu vilu,
 paklena se srda riti
 u ljudskomu može tilu. 3160

A ti, lijepa djevojčice,
 koju otesmo iz njih ruke,
 tvoje razvedri plačno lice,
 smiri gorke tvoje muke.

Evo tvoga dobra cijeca, 3165
 blagodarna čes vesela
 Mihajla je Svilojevića
 tebi u pomoć sad dovela.

3150. tmaste] *drugi*: tamne. 3160. [ludskomu] *drugi*: [uckomu. 3163. *drugi*:
 već razvedri tvoje lice. 3165. tvoga dobra] *drugi*: dobra tvoga.

Strah ustavi tvoj žalosni,
i molim te htjej mi rijeti, 3170
za što ljudi nemilosni
htijahu život tebi uzeti?

JERINA :

Glasoviti gospodaru,
nemilos češ goru sada
i opačiju čut privaru, 3175
neg se mogla čut ikada.

Mnim, nijesu se vijek vidjela
u najgoroj strani od svita
nemilosna toli dila,
čeljad toli himbenita. 3180

U svako je doba i vrijeme
bilo izgleda, da su ljudi
neprijateljim zlim svojijeme
kazali se vrli i hudi ;
nu na poraz zli dovesti 3185

dobročinca bitja svoga,
djelo je puno zle nesvijesti
i nemilos teška i mnoga.

I da poznaš bitje moje :
ja sam plačna nesrećnica 3190
lijepa kćerice kralja Ostoje
bila verna dvorkinica ;

nu na svrsi s prika djela
od Hrvoje kleta bana
dvor sam kralju hudo smela, 3195
i ja vele huđe izdana.

Ali od ovud čeljad hode,
sakrit mi se od njih trijebi ;
hod'mo, putem moje zgođe
potanko ću skazat tebi. 3200

3170. htjej] *drugi*: ktjej. 3172. htijahu] *drugi*: ktijahu. 3180. himbenita]
drugi: vukovita ili vuhovita. 3184. vrlij] *drugi*: priki. 3193. svrsi] *drugi*:
svrhu. 3195. hudo] *drugi*: ĵuto.

KOR :

Hod'te slavni svi bojnici,
dike od boja glasovite,
hod'te izbrani zatočnici,
vječnu slavu ki žudite.

Tko god za čas nosi oklopje, 3205

tko god bojna koña jaše,
tko god vlada vito kopje,
mač viteški tko god paše,

hod' u našu zemlju, hodi,
i s kriposti ruke svoje 3210
prike od smrti oslobodi
lijepu kćercu kraja Ostoje.

Hod', čestiti Svilojeviću,
hodi, Janko vojevoda,
hod', Sekulo sestričiću, 3215

hod'te, ugrska sva gospoda ;

hod', despote slavni kneže,
hod' Batore plemeniti,
hodi, Đurđu Skenderbeže, 3220
pripijevani po svem sviti.

Ako ste igda za čas pravu
na viteški boj skočili,
ako ste igda rusu glavu
na smrt bojnu podložili,

hod'te našu svi kraljicu 3225

od prikorna glasa obranit,

hod'te lijepu djevojčicu

od pogube smrtno shranit,

neumrli se vijenac vije 3230
vam u lijepoj ne obrani,

er diklice ljepše nije

igdi sijeva zrak sunčani.

Djevojku će steć brañenu,

i bosanski kralj ostati,

i neizmjernu dobit cijenu, 3235

tko je bude sačuvati.

Hodite i vi, lijepe od Bosne
vitezovi slavni u boju,
kraljice vas čas kripodne
na obranu zove svoju. 3240

Što će ugrska rijet krajina
i vitezi ne mogući,
od kojijeh se čas istina
ište i slijedi vojujući,
kada čuju, da junaka 3245

u bosanskoj nije državi,
da od prikorna djela opaka
svoga kralja kćer izbavi?

Ja ne mogu scijenit viku,
znajući rajsku ne dobrotu, 3250
da ona toli grubu i priku
učinila jes sramotu.

Je da pravdu bog sablude,
ki je sudac svijem naredan,
je da odkrit brzo bude, 3255
tko jes kriv, tko li jes pravedan!

Desnica je božje moći
svijem potrebnijem blaga i mila,
i nije viku bez pomoći
pravu čeljad ostavila. 3260

ČINENJE PETO.

PRIKAZANJE PRVO.

JERINA I MIHAJLO SVILOJEVIĆ.

JERINA.

Čuo si, svijetli gospodine,
s razgovora duga moga,
hude varke, zle načine
kleta bana hrvatskoga;
koju platu, lubeć nega, 3265
što se može jače i veće,

3265. lubeć] drugi: služec.

ja doradih s djela tega,
u ke upadoh trude i smeće.

U pameti zloj sumneći,
da negova zlobna djela, 3270
me gospođe smrt žaleći,
ne bih kraļu povidjela,

hotijaše me zlotvor kleti
prikom smrti poraziti,
dajući mi razumjeti, 3275
moj vjerenik da će biti.

U tvrđu me poslat reče,
od pogube da me izbavi,
a tamo me on najpreče
na pogubnu smrt odpravi. 3280

Proplako bi stanac kami,
gdi žalosna, privarena,
zlijeh krvnika zlijem rukami
imah biti pogubjena.

Jošte treptim, jošte predam, 3285
čini mi se, da nemili
prid očima još mač gledam,
ki me umrijeti tužnu sili.

Za to sudi s mojijeh zgoda,
je li pravo, da ikada 3290
srce ikomu na dar poda
djevojčica lijepa i mlada;

i lubeći toli verno,
možemo li mi ufati,
na ljubjeđe neizmjerne 3295
da se ljubav nami odvrati?

MIHAJLO :

Hudo srce i kameno
ne može nego sved̃ varati,
i nevjerno i himbeno
proc̃ zakonu djelovati, 3300

3278. pogube] *drugi*: poguba. 3280. odpravi] *drugi*: opravi. 3288. zlijem]
drugi: u. 3297. kameno] *drugi*: vuhmeno. 3298. ne može] *drugi*: ne umije.

a gospodske tko je čudi,
i čas ište s vrijednijem dili,
sveč svakomu dobro žudi,
a najliše lijepoj vili.

Tim ja svlačim s sebe oklopje, 3305

i, s kojih steći čas nastojim,
mećem bojni mač i kopje,
ni se više vitez brojim,

ako moja bojna sila 3310
ukazati svijem ne bude,
ko se od mene lijepijeh vila
čas i život čuva i blude.

S vrijednijem Jankom ne ću boja,
ki privaren, bit prav scijeni;
zlobnoga ću ja Hrvoja 3315
na boj pozvat ne smiljeni,
i ratit se pristat ne ću
s izdavnikom zlijem, prokletim,
dokle gorku tvoju smeću
i kraljice ne osvetim. 3320

Od viteške moje desnice
brañene su vazda bile
ucvilene djevojčice
i gizdave lijepe vile.

Hrabrena je od junaka, 3325
rad njihove dike i slave,
pedepsati djela opaka
i ohole plesat glave.

Za to u gosta ovdi moga 3330
postati ćeš ti, dokoli
nevjernika himbenoga
ja pedepšem grijeh oholi;

za tebe ću pak moliti
kralja Ostoju, da ti prosti:
do malo ćeš mirna biti, 3335
ne moj stati u žalosti.

3305. s sebe] *drugi*: s mene. 3306. kojeh] *drugi*: kijem. 3316. pozvat] *drugi*:
dovrat. 3330. postati ćeš] *drugi*: postojaćeš.

JERINA :

Ti za mene, blag viteže,
 vele učini segaj dana;
 dobrota me tvoja veže,
 da sam vazda noj držana. 3340

S dobrom česti ti se odili.
 Je da bojne tvoje trude
 od nebesa kralj primili
 uzvisiti skoro bude,
 je da i moju gorku smeću 3345
 on uzbude samiriti;
 i veće te držat ne ću,
 u gostov ću stan otiti.

PRIKAZANJE DRUGO.

ISTI I GLASNIK.

MIHAJLO :

A sad, družbo izabrana,
 svak veseo sa mnom hodi, 3350
 da krajeva kćerca znana
 zle se od smrti oslobodi.

Jedan od vas za rad scijene,
 ki je hoda najbržega,
 pođi objavi prije mene 3355
 od došastja glas mojega.

BOJNIK :

Od onuda sad najpreče
 jedan mladić put nas hodi,
 molimo ga, da nam reče,
 što se u ovoj čini zgodi. 3360

MIHAJLO :

Dobra sreća s tobom budi,
 o gizdavi mladče mili,

3338. učini] *drugi*: čini. 3345. gorku] *drugi*: priku. 3349. *drugi*: a sad
 moja družbo izabrana. 3358. hodi] *drugi*: grede. 3360. *drugi*: što se od ove
 čini zgođe. 3362. mladče] *drugi*: mlače.

sve što srce tvoje žudi
 da ti višnji s gara udili!
 molimo te, htjeđ nam riti,
 što se od vašijeh čini zgoda?
 je li došo ko braniti
 čas kraleva svijetla roda?

3365

GLASNIK:

Čas kraleva kćere brani
 za isto poslan mnim od boga
 jedan vitez ne poznani,
 stasa i čina junačkoga.

3370

Crne od svile odjeću ima
 na oklopu svom gvozdenu,
 s bijezima zelenima
 i žutijema navezenu.

3375

Istu sliku štit mu nosi,
 na kom kratko sej pisaće
 u zlatna se slova iznosi:
 veća je boles nego ufaće.

3380

S tom odjećom ne poznanom
 na širokoj na ravnini
 prid krajevskim svijetlijem stanom
 s Jankom silnijem on boj čini.

S moći, hvala svijeh dostojnom,
 teškijem kopjem junačkime
 na viteškom koću bojnem
 on se rvati počeo šnime

3385

Pun hrabrene snage i gniva
 brzijem tijekom iz daleče
 jedan drugom suprotiva
 ko muha se hro zateče;

3390

i tolika bi njih sila,
 da gvozenijeh posred štita
 ostaše im u sto dila
 iskršena kopja vita,

3395

a koći se njih oholi
 s tom vrlinom udariše,
 da od udarca silna toli
 na tle se oba oboriše.

3400

Hrli ustaše tad na noge
zatočnici ponositi,
i rasrgbe puni mnoge
počeše se pješke biti.

Oba slični trijesku ognenom 3405
ali vihru od planine
hrabrenostim ne izrečenom
među sobom još boj čine.

Trjeskovite vidiš mače, 3410
gdi netom se silno sretu,
iz njih ognen plam iskače,
gdi poraznu nose štetu.

Od lupanja tolikoga
cijela oklopja na njih nije,
strah me da rat boja ovoga 3415
s oba smrti ne dospije.

Uzaznat se još ne može,
koga je krepos jača i veća;
je da pravdu bog pomože
i šnom bude dobra sreća. 3420

MIHAJLO :

Grijeh je, da se bez krivine
oni biju i krvave;
druge imam ja načine,
čas braniti vil gizdave.

Hod'mo, hod'mo, družbo moja, 3425
ja ne mogu s mirom stati,
dokli huda zla Hrvoja
ne uzbudem pedepsati.

PRIKAZANJE TREĆE.

JERINA sama :

Ah, blažene svud po sviti 3430
izabrane djeve čiste,
s pravijem srcem ke služiti
kraja od nebi odlučiste.

3404. pješke] drugi: pješe. 3409. trjeskovite] drugi: treskovite. 3415. rat]
drugi: rad.

Ko djevica vi ste rusa
u zaklopnom perivoju,
iz dračnoga koja busa 3435
nebu kaze lijepos svoju.

S dobrijem djelim vi slovite,
neumrloga pune uresa,
kako zvijezde ponosite
posred polja od nebesa. 3440

Vi daleče tmasta svijeta
pravi pokoj uživate,
huda misao ni vas smeta,
teškijeh zgoda ni poznate.

Zlobna djela i neprava 3445
doć na pamet vam ne mogu,
er je vaša misao prava,
samo ugodne biti bogu.

Za sve u bitju bit vašemu
brane meni me krivine, 3450
skrušena je svijes višnjemu
mila i draga nad sve ine.

Ah, na što se bjeh dovela,
zla primajuć nevjernika ;
ko dvor kraljev bjeh zamela 3455
kroz nesvijesna djela prika !

Da najveće kralj mi prosti
i negova kćerca mila,
biću vazda u žalosti,
za što sam ih uvrijedila. 3460

Uputi se nesrećnice
hrljem tijekom, već uputi,
među snižne pokornice,
da tu plačeš tvoj grijeh luti.

Poznala si, ah, od veće 3465
s pogibijom tvoje glave,

3433. vi ste] *drugi*: raste, jedan: ko ružica vi ste ruža. 3434 zaklopnom].
drugi: rasklopnom ili raskopnom ili raskošnom ili rajskomu. 3443. i 47
misao] *drugi*: miso. 3444. ni] *drugi*: ne. 3463. snižne] *drugi*: slične ili sli-
jepe. 3466. pogibijom] *drugi*: pogiblome ili pogibilom.

kakve trpi tuge i smeće,
tko svjetovne slijedi slave.

Na daleče tašti svite,
na daleče pođ'te od mene, 3470
na zli poraz ke vodite
plahe misli nepoštene.

Pođ'te izbrane tja razblude,
pokrivene cvijetjem zmiје,
pođ'te tašte tja požude, 3475
s vam podpuna dobra nije.

Vele se je boje uzdati
u vladaoca nebeskoga,
nego ludo vjerovati 3480
poglavicam svijeta ovoga.

PRIKAZANJE ČETVRTO.

MIHAJLO SVILOJEVIĆ, KRAJ S DVORANIM, HRVOJE,
BOJNICI, JANKO I MATIJAŠ NE POZNAN.

MIHAJLO:

Vedri kralju, iz lijepoga
Dubrovnika gredem odi,
od Sigismunda velikoga,
ki se razbijen tu nahodi.

Na uzdanu mene k tebi 3485
poklisarom on poslo je,
er mu je pomoć tvoja trijebi
u potrebe teške svoje.

Česarovu voļu odkriti
potanko ću tvojoj vlasti; 3490
sad obrana hoću biti
uvrijeđene tvoje časti.

Mihajla ti Svilojevića
u potrebe tve najveće 3495
dovela je blaga sreća,
da samiri tvoje smeće;
za to tvoja moć velika,
za ispunit me požude,

učin' da ovijeh zatočnika
biješe naprijed proć ne bude. 3500

Tko mu drago u ovom boju
od njih pade i pogine,
izgubiće glavu svoju
bez nikakve sve krivine.

Janko scijeni, da boj čini, 3505
pravdu i razlog braneć odi,
nu se hita proć istini
i varan se zlo nahodi:

ista varka, isto djelo,
ke negova brata draga 3510
na prijeku je smrt dovelo,
nega na ovi rat podlaga.

Ne znajući drugi dobro,
istinu li, laž li brani, 3515
ko vrijedan je vitez obro,
da tvoje kćerice život shrani;

na pogubu od života
dobrota ga svoja uputi,
ne trpeti, da ljepota
rajska bude poginuti. 3520

Ja, kako čas prosi prava,
pravdi nosim sahrañeñe,
a tko vara, i tko izdava,
hoću šñime smrtno bijeñe.

Vlas naredi prvo tvoja, 3525
vitezi ovi da ne slijede
nerazložna segaj boja,
pak ćeš čuti me besjede.

KRAJ:

Plemeniti poklisaru
i viteže svud hvañeni, 3530
ja sam držan tvom česaru,
koji posla tebe k meni:
sve što je jaka moja kruna
na službu će ñemu biti,

3500. proć] *drugi*: doć. 3512. *drugi*: na ovi nega rat podlaga. 3531. držan]
drugi: dužan.

er je moja čas podpuna, 3535
 šnime oružje sjediniti ;

jošte ako prije toga
 moje lute smiriš smeće,
 podignuta bitja moga
 to će časti bit najveće. 3540

Kad poklisar hoće znani,
 da se veće ne ratite,
 o vitezi izabrani,
 priki vaš boj ustavite.

Molim te, rec' mi sad, 3545
 viteže čestiti,
 kako ćeš moj zli jad
 i smeće smiriti ?

MIHAJLO :

Jedina je kćerca tvoja 3550
 vrijedna i časna u sva djela ;
 himben-ga nu Hrvoja
 izdavna je varka smela.

On videći, da ona nemu
 vjerenica ne će biti,
 neg vitezu da je bolemu 3555
 dala ljubav svu na sviti,

dvorkiñicu tvu Jerinu,
 s kom se skrovno jes ljubio,
 noćno svijetlu ne halinu
 podkrasti je naučio, 3560

da ga nome odjevena
 bude u stanu dočekati,
 u kom tvoja kći ljubjena
 opći često počivati.

Tužna vila cijeneć vrijeme 3565
 nemu biti draga i mila,
 u najgluše noći vrijeme
 s tom ga odjećom jes primila.

Matijašu to vrijednomu 3570
 sve koliko on ukaza,
 da po djelu bude tomu
 od Danice šnim omraza.

Bojni mladac s prike zgode,
mneći tvu kćer šnim gledati,
u pogubne skoči vode, 3575
i sam sebi život skрати.

Ovo djelo, ke tužnoga
Matijaša smrtno shara,
i negova ljubjenoga,
ki to vidje, brata vara. 3580

Zlom Hrvoju ne bi dosti
smesti kćercu tvu jedinu,
neg s izdavnom nemilosti
posla zaklat i Jerinu.

Privarenu ja sam vilu 3585
od zlijeh ljudi slobodio,
ke šnom bješe uputio,
da joj dadu smrt nemilu.

Ona je meni spovidjela,
po načinu putom hode, 3590
sve kolike ove zgode
i negova zlobna djela.

S dopušteñem tve vedrine
na mjestu ću ovdi ovemu
ukazati mačem nemu, 3595
da su riječi moje istine,
i da nosi nedostojno,
izdo bivši kralja svoga,
od viteza ime bojno
i od poroda gospodakoga. 3600

HRVOJE:

Ne govori po načinu,
i djeluje s malom dikom,
tko mi dava tu krivinu,
tko me zove izdavnikom.
To su očite laži tvoje, 3605
ni me je ukazat strah u boju,
kako umije ban Hrvoje
čas s oružjem branit svoju.

3600. gospodakoga] *drugi*: gospockoga. 3604. tko] *drugi*: ki. 3605. laži]
drugi: laže. 3606. ni me je] *rukopisi*: ni me.

MIHAJLO :

Hodi, izdavni nevjerniče,
 hod', krvniče tamni i kleti, 3610
 krivina te tva potiče
 ispod moga mača umrijeti.

(Ovdi se biju, i Hrvoje smrtno pade zemlji nica).

Ma desnica vrha ovako
 izdavicim svijem dohodi;
 djelovanje tve opako, 3615
 prije neg umreš, spovjeđ odi.

HRVOJE :

Kriv sam, kriv sam, sve je istina,
 glasoviti o viteže,
 što ti rekla jes Jerina;
 prosti kralju, duh pobježe. 3620

BOJNIK :

Hudi zlotvor izdaho je.
 Što ćeš, svijetli kralju, od nega?

KRALJ :

Ukopati pones'te ga
 među stare djede svoje. 3625
 Nijesam mrtvim ja nemio,

ne ću veće druge osvete,
 za sve da je uvrijedio
 teško mene i moje dijete.

O viteže plemeniti,
 ki porazi zla Hrvoja, 3630
 držan ću ti vazda biti
 i ja i draga kćerca moja.

Veće me si uzvisio,
 što me kuće čas osveti,
 neg da me si učinio 3635
 gospodarom svemu svijeti.

zemlj] jedan: zemni. 3614. izdavicim] drugi: izdavnikom. 3625. mrtvim]
 drugi: s mrtvim. 3631. ću ti] drugi: ti ću. 3636. svemu] drugi: svega.

Sred ugrske lijepe strane
vitezi se sveđ rađaju,,
ki s oružjem pravdu brane
i nesrećne pomagaju. 3640

Moje u vlasti pita što ćeš
cijec hrabrenstva vrijedna tvoga,
ne kratim se, tebi, ako ćeš,
po kraljestva podat moga.

MIHAJLO :

Dosta je meni čas i dika,
glasoviti kralu izbrani,
što pedepsah izdavnika ;
tve kraljestvo kćeri hrani. 2645

KRAL :

Odkrij se i ti ovdi meni,
ne poznani o viteže,
dika i ures tvoj hrabreni
srce u vijek me veže. 3650

Čas i život kćerce moje
i pokoja bitje moga
od desnice poznam tvoje,
ti bi moj štit dana ovoga. 3655

Bojni zaklop digni s čela,
opovjeđ se, ne ckni veće,
neka poznam, čija djela
jeu od moje uzrok sreće. 3660

Takoga je ko i ti čina
i Matijaš vrijedni bio,
kojega sam kako sina
sa svijem srcem ja ljubio. 3665

Ah, da udes ne smiljeni
i zlobnoga čud Hrvoja
ne ugrabi mi nega meni,
ka bi bila sreća moja!

MATIJAŠ :

Ne smeta se, kralju znani,
evo tvoga Matijaša, 3670
koga višnji s gar sahrani,
da je podpuna rados vaša.

KRAJ :

Ti li si, sinko moj,
Matijašu mili?
a mi smo poraz tvoj 3675
žestoko cvilili.

Čestit se ja zvati
sad mogu na sviti;
teške nam ne krati
tve zgode odkriti. 3680

MATIJAŠ :

Istina je, kralju, bila,
da ja u plahe skoćih vode,
cijec vidjena noćas dila,
cijec nenadne teške zgode;
nu kako se bjeh vidio 3685
veće blizu za umrijeti,
kralj od neba blag i mio
vid mi otvori od pameti.

Rekoh u sebi: za što gubim
tamnom svrhom ime bojno, 3690
ter moj život ne izgubim,
ko vitezu jes dostojno?

Nu ako me privarila
noćna tmina i Hrvoje,

3671. s gar] *drugi*: blag. *Poslije stiha 3676 jedan rukopis ima:*

o moji dvornici,
najbrže jedan od vas
pođ' uzmi Danici
čestiti ovi glas,
da se uresi sve što more
odjećami najljepšimi,
i u kraljevske neka dvore
slobodnike svoje primi.

3689. gubim] *drugi*: grubim.

- nu ako ma vil nije bila, 3695
 ku vidješe oči moje,
     s nerazložnom ovom smrti
 svud ću zo glas ostaviti,
 čas i dušu mu satrti,
 i mu dragu pogubiti. 3700
     U toj misli snažnom rukom
 odbijajuć silne vale
 u čas jedan s malom mukom
 na mekahne dođoh žale,
     i s mokrome svom odjećom, 3705
 s plahe rijeke trudan dosta,
 potajno se s blagom srećom
 stanih u stan blaga gosta.
     Tu čujuć, ko Danica
 moga od brata rasrdjena 3710
 ko nečasna hotimica
 prid tobom je obadjena,
     i da za to tva vedrina
 ište sličnu noj obranu,
 kako je zakon od starina, 3715
 da sačuva diklu izbranu,
     užegoh se vas pun gniva
 s tvoje dikle uvrijedjene
 momu bratu suprotiva,
 za sve učini toj za mene. 3720
     U oklopju crnu ovomu
 dođoh ovdi bez krzmaña,
 ke podobno stasu momu
 sred gostova nađoh stana,
     neka od iste kuće bude 3725
 tvoja kćerca sahrañena,
 od ke s česti prike i hude
 bi tač gorko uvrijedjena.
     Ako je kriva, rijeh, ma vila,
 znaće po mom djelovañu, 3730
 da je jednoga uvrijedila,
 ki svedž život dava za ñu,

i rukom će svom tegnuti,
radi obrane da se svoje
s mjesta htio nije krenuti 3735
ne ljubjeni ban Hrvoje;

to li ona jes pravedna,
i ne časti nije zabave,
razložna je stvar i vrijedna,
da ne štedim za nu glave. 3740

Ako brat me pridobije,
malu će imat čas na sviti,
svoga brata kad ubije,
scijeneć nega osvetiti. 3745

Žo mi je samo, kada moja
rusa glava na tle pade,
da ljubjena ma, gospoja
ne će uteći smrtne jade. 3750

Hvala bogu, koji učini,
po drugomu putu i dila
vrha doći zloj krivini,
i pravednu shrani vilu. 3755

KRAJ:

Ti si, sinko moj izbrani,
i za kćercu i za mene,
i sad i sveđ u ovoj strani
podnio trude neizmjerne; 3755

tim da od sada tva desnica
bude za stvar svu truditi,
tvoja će ona vjerenica,
ti vjerenik ne drag biti. 3760

Moj ćeš bit zet, nu ko pravi
moj se porod imaš zvati,
i u mnogoj ovdi slavi
nakon mene kraljevati. 3765

Sad pokoli puna hvala
hrvatska je zemlja i strana
s Hrvojeve smrti ostala
bez vlastita svoga bana,
svijetlijem banom hrvatskime
ja te činim s mojom vlasti, 3770

dokli od kraja stečeš ime
prem dostojno tvojoj časti.

A brata ti ljubjenoga,
koga nijedna nije krivina,
pored s tobom kako moga 3775
dragoga ću ljubiti sina.

Tko je od smeće uzrok bio
kroz himbene sve hitrine,
svojom glavom jes platio 3780
sve kolike svoje krivine.

MATIJAŠ :

Vedri kralju i čestiti,
koje ćemo hvale i dike
veličanstvu tvom vratiti
rad milosti tač velike?

Ah, blaženi nada svima 3785
podneseni trudi moji,
pokli ovaku platu ima,
služit vrijednijeh tko nastoji.

Dokle živi uzbudemo 3790
ja i moj brat na ovom svijeti,
za vedrinu tvu ne ćemo
vijeku život naš štedjeti.

JANKO :

Prosti, vedri kralju slavni,
ja sam spravan za čas tvoju,
pokli pade ban izdavni, 3795
krv gdi hoćeš prolit moju;

sto krati bih prije volio
moju glavu izgubiti,
neg usijen da sam bio 3800
tvoju milos uvrijediti.

KRALJ :

Ne ću o temu da je veće
prida mnome uspomene,

3778. himbene] drugi: vuhnene. 3786. podneseni] drugi: podnositi. 3788.
drugi: vrijednijeh služiti tko nastoji.

neg za svrhu moje sreće
da se spravi pir pun scijene.

Poklisaru vrijedni i znani, 3805
pravi uzroče mom pokoju,
s nam na gozbi odi ostani,
dokli izvršim volju tvoju.

Matijaša ću zeta moga
poslat s bratom hrabrenijeme, 3810
da česara služe tvoga
s mnozijem zborom junačkijeme.

U toliko, dokli od mene
viteška se vojska spravi,
vjeru kćerce me ljubjene 3815
i vesele ne proslavi.

MIHAJLO :

Ja ću, kralju, tvoj vedrini
s drage volje pogoditi;
nu te molim da Jerini
budeš svoj grijeh oprostiti. 3820

Ne hote je ona izdala
tebe i dragu kćercu tvoju,
čijem od veće vjerovala
himbenomu jes Hrvoju.

BOJNIK :

S pokornicam sniženijem 3825
Jerina se uklonila,
gdi se arcem jes pravijem
kralju od nebi posvetila.

KRALJ :

Ona je dio boli obrala,
i srećna je nada svima, 3830
kad je srce bogu dala,
ki skrušenu pamet prima.

Ja joj praštam sve plahosti
i razbludnu ne krivinu,

neka većoj u radosti
hvali božju veličinu. 3835

A vi, dragi moji bojnici,
dobro moje ki žudite,
priprav'te se svi kolici,
da pir ovi počastite. 3840

BOJNIK :

Sa svom snagom mi smo spravni
ispuniti tvoju želju,
i svi se odi, kralju znani,
radujemo tvom veselju. 3845

Sveđ je bila žela naša,
da nam višni poda s gara
hrabrenoga Matijaša
nakon tebe gospodara. 3850

Krajevina slavne Bosne,
kako i druga svaka strana,
vrijedne od ruke i kripodne
potrebu ima bit vladana. 3855

Ko će tvoje, o Danice,
srce uzigrat u radosti,
ko ćeš vedro kazat lice,
čuvši ove čestitosti! 3860

Bog ne hotje, da tve smeće
budu stati mjesec dana ;
u dan prvi s blage sreće
dođe lijepa tebi obrana. 3865

KOR :

Lud i pripros nad sve ine
s razlogom se ima zvati,
tko tvoreći zle krivine,
mni potajne njih držati. 3865

Riječ je stara, da zaklela
zemlja se je davno bogu,
da ničija na noj djela
dugo skrovna stat ne mogu.

Često hudi grijeh po sebi
 proč griješniku zlom vapije, 3870
 i po voli kraja od nebi
 svemu svijetu nega odkrije.

Mnijaše tešku svu krivinu
 ban Hrvoje ljudem skriti,
 privarenu kad Jerinu 3875
 nemilosno čini ubiti ;

ali pravda božanstvena,
 kojoj slična nije suda,
 ne da, da je pokrivena
 huđom zlobom zloba huda. 3880

Ona sroa pravednoga
 bitje uzvisi i podiže,
 a zlotvora nemiloga
 u ne nadan način stiže.

Bježi kud hoć, zli grešniče, 3885
 i sakrij se na kraj svita,
 svud te iznađe, svud dotiče
 božja ruka trjeskovita.

3873. mnijaše] drugi: mñaše. Gđjeki rukopis nema ovo što kor pjeva, a
 gđjekom nema posljednje strofe, a u dva opet ima još jedna :

riječ je stara vasda bila,
 da strah same oči imaju,
 još najteža da su dila,
 ruke smione gdi vladaju.

Insider all village people from Pond
I. E. in - 1/2 of 50. From 12 m a ft
collected from 1 m in

2. E. in - 1/2 of 50. From 12 m a ft
collected from 1 m in

4. up - 1/2 of 50. From 12 m a ft

69 - 1/2 of 50.

70 - 1/2 of 50.

71 - 1/2 of 50.

~~FEB 23 '60 H~~

JAN 23 '62 H

~~CANCELLED~~ MAY 14 '66 H

~~JAN 29 '62 H~~

~~CANCELLED~~ 1040-506

~~JAN 6 1964 H~~

~~65155~~

~~MAY 26 '64 H~~

~~768 385~~

~~JAN 7 '65 H~~

~~461556~~